WILLIAM TREVOR

călătoria feliciei

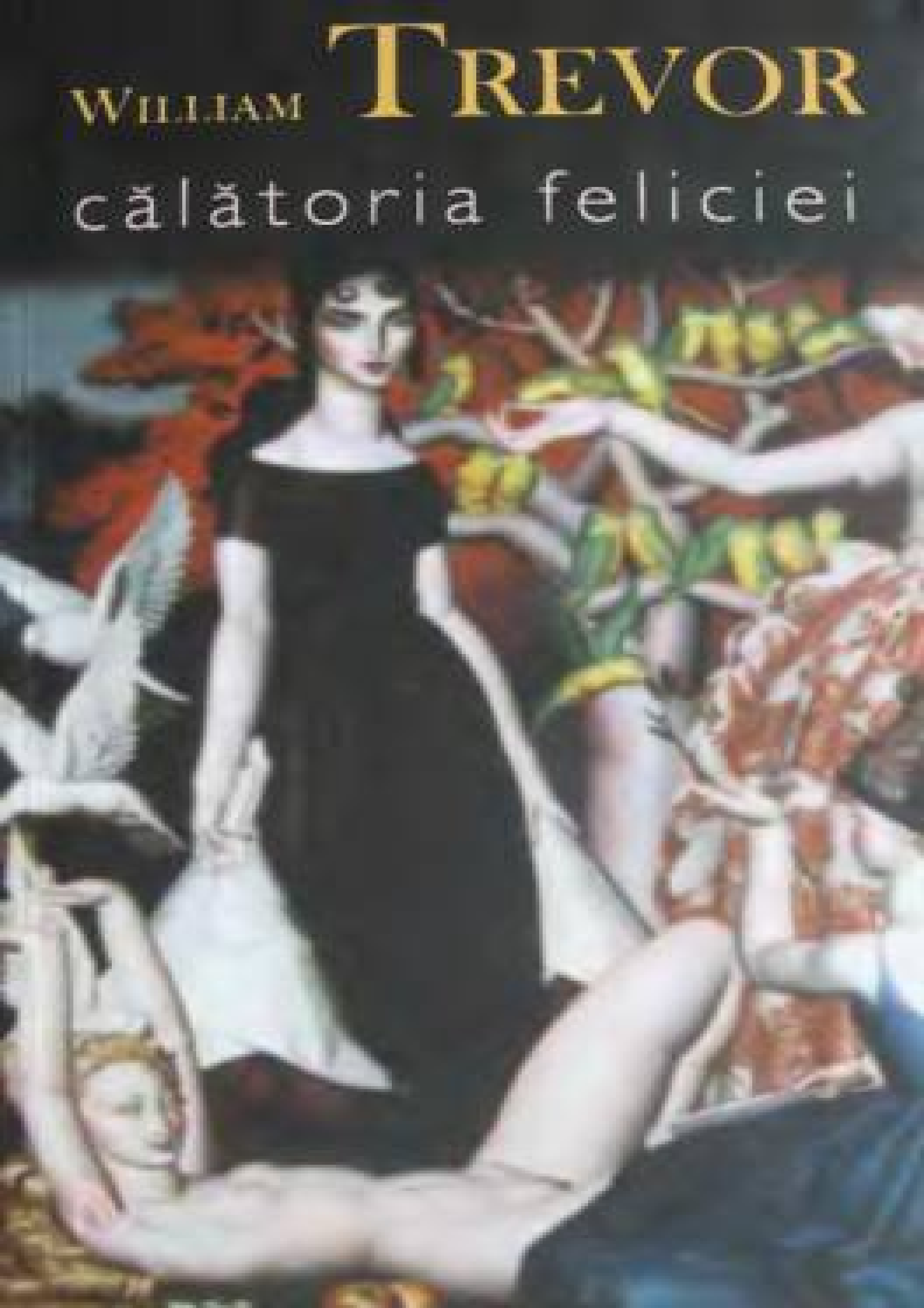

Cuprins

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25

WILLIAM TREVOR

CĂLĂTORIA FELICIEI

Traducere din limba engleză Virgil Stanciu
Titlul original: *Felicia's Journey*, 1994

Pentru Jane

1

Se simte rău tot timpul. La spălător, o femeie îi spune:

— Ţi-ar prinde bine o gură de aer. De ce nu urci pe punte?

Pe punte e frig, o dor urechile din cauza vântului. După ce vomită peste balustradă, se simte ceva mai bine şi se duce iarăşi jos, unde se aflase înainte de a fi mers la toaletă. Hainele alese pentru călătorie sunt îngrămădite în două sacoşe verzi de plastic; banii şi-i ţine în poşetă. A trebuit să plătească pungile la magazinul Chawke's, cincizeci de pence pentru fiecare. Au imprimat numele „Chawke's", iar marginile sunt împodobite cu un model celtic. La *bureau de change* a primit bancnote englezeşti în schimbul celor irlandeze.

Nu sunt prea mulţi călători. Ţipând şi prefăcându-se că se dezechilibrează, elevii trec necontenit pe lângă locşorul unde s-a ghemuit. O familie şade tăcută într-un colţ, toţi membrii ei îşi ţin ochii închişi. Două doamne mai vârstnice discută cu un preot despre cursele hipice englezeşti.

E feribotul de seară; n-a ajuns la timp ca să-l prindă pe cel de dimineaţă. „Ăla-i ochiul Irlandei", a strigat unul dintre copii îndată ce s-a îndepărtat nava de chei şi de atunci Felicia se simte în siguranţă. Parc-ar fi trecut un an de azi-noapte, din momentul când s-a furişat, cu sacoşele, afară din odaia unde doarme împreună cu străbunica sa, ca să le ascundă în magazia din spatele casei, îndărătul unor scânduri vechi din care tatăl ei intenţionează să înjghebeze o schelă. De dimineaţă, până nu se trezise bătrâna, a aşteptat în magazie să se aprindă lumina în bucătărie, semn că tatăl ei s-a întors de la Heverin's, cu ziarul The Irish Press. Pe urmă s-a strecurat afară prin spate şi a ajuns în piaţă, cu douăzeci şi cinci de minute

înaintea sosirii autobuzului de opt fără un sfert. I-a fost tot timpul frică să nu cumva să apară tatăl sau fraţii ei, iar când autobuzul s-a pus în mişcare, s-a uitat cu coada ochiului pe geam, ascunzându-şi faţa cu mâna. Îşi spunea întruna că n-au cum să ştie de bani, că încă nu putuseră găsi nici măcar bileţelul lăsat de ea, dar nu reuşea să se liniştească.

Felicia aţipeşte puţin, apoi se duce din nou la toaletă. Două fete se dau cu deodorant, trecându-şi una celeilalte containerul cu bilă, cu bluzele descheiate la piept. „Scuzaţi”, le zice Felicia după ce vomează, dar fetele o asigură că nu le deranjează. Stomacul trebuie să-i fie aproape gol, se gândeşte ea, azi n-a pus mai nimic în gură.

— Bea un strop de apă, o povăţuieşte una dintre fete. Ajungem în douăzeci de minute.

Cealaltă o întreabă dacă e OK şi ea zice că da. Se spală pe dinţi şi o femeie de lângă ea îi înhaţă periuţa de cum o aşază pe marginea lavaboului.

— Vai, iartă-mă, se scuză ea când Felicia protestează. Credeam că-i din dotarea feribotului.

E tipic pentru ea să-şi ia lumea în cap într-un moment nepotrivit, a spus, probabil, tatăl, văzând că nu-i acolo să ajute la pregătirea micului dejun; tipic pentru comportarea ei din ultimele zile. Nu a găsit biletul până nu a intrat în camera bătrânei, cu micul dejun. „A spălat putina”, le-a spus el fraţilor, dar probabil că nu au avut timp să discute evenimentul înainte de plecarea gemenilor la carieră. Se întreabă dacă tatăl ei s-a adresat poliţiei; poate că, în pofida situaţiei, n-a vrut s-o facă, cu el nu se ştie niciodată. Dar n-a putut să nu treacă prin vecini ca s-o roage pe doamna Quigly să se mai uite la bătrână peste zi, să-i dea biscuiţii cu cremă şi o jumătate de conservă de supă la ora prânzului, aşa cum procedase întotdeauna doamna Quigly şi pe vremea când Felicia lucra încă la fabrica de carne.

Se fac nişte anunţuri. Însufleţiţi, pasagerii încep să se agite, îşi adună bagajele, se strâng,

ascultători, în zona indicată. Când se deschid uşile pentru debarcare se produce un iureş de aer rece; apoi mica gloată se pune în mişcare înspre pasarelă. Aseară, când tata şi fraţii s-au întors acasă, au stat în bucătărie, cu biletul ei pe masă, iar tata a clătinat din cap, încet, cu un aer funebru, ca şi cum el, mai ales el, ar fi fost tratat nedrept de aspru; tatăl ei se enerva cel mai tare din te miri ce. Unul dintre gemeni a spus probabil că se va duce pe strada McGrattan să-l anunţe pe Aidan şi, indiferent care dintre ei a fost, la întoarcere s-a oprit la barul lui Myles Brady. Tatăl a pregătit mai întâi cina străbunicii şi mai apoi pe a lor, a bărbaţilor, ţinându-şi faţa împietrită aplecată deasupra plitei.

Spaima Feliciei revine când, odată cu ceilalţi călători, străbate o sală cenuşie, nemobilată, pentru a fi luată la întrebări de un ofiţer însărcinat cu paza:

— Aveţi vreun act de identitate? vrea să ştie acesta.

— De identitate?

— Cum vă numiţi?

Felicia îi spune. Este întrebată dacă posedă carnet de şofer.

— De fapt, nu ştiu să conduc.

— Aveţi vreun alt act de identitate?

— Nu cred să am.

— Nici măcar o scrisoare? Un document de orice fel?

Ea clatină din cap. Ofiţerul o întreabă dacă locuieşte în Regatul Unit şi ea zice că nu, în Irlanda.

— Aţi venit în vizită, aşa-i, domnişoară?

— Da.

— Cu ce scop?

— Să mă întâlnesc cu un prieten.

— Unde intenţionaţi să mergeţi de aici?

— Lângă Birmingham. La nord de Birmingham.

— Pot să văd ce conţin bagajele dumneavoastră? Vreţi, vă rog, să vă daţi puţin la o parte, domnişoară?

Îi răscoleşte uşor hainele şi perechea de pantofi de schimb pe care a adus-o. Ea bănuieşte că va avea ceva de spus când va da de banii pitiţi în poşetă, dar el nu zice nimic.

— O să-mi notez adresa prietenului dumneavoastră, zice ofiţerul. Vreţi, vă rog, să mi-o daţi?

— Dar n-o cunosc. Mai întâi trebuie să-l găsesc.

— Nu vă aşteaptă?

— De fapt, nu.

— Dar sunteţi sigură că-l găsiţi?

— Da, prin locul lui de muncă.

Omul care întreabă dă din cap. Este un ins cam de vârsta tatălui Feliciei, cu o faţă comună. Poartă un pardesiu negru, descheiat la nasturi.

— Atunci să-mi notez adresa dumneavoastră din Irlanda, zice.

Îi spune că e din Mountmellick, primul nume de oraş care-i trece prin cap. Pe urmă inventează şi o adresă: St Mary's Terrace, numărul 23.

— În regulă, zice tipul cu securitatea.

La vamă n-o opreşte nimeni. Se interesează de unde se iau trenurile şi i se dau lămuriri. Când vrea să afle amănunte, i se spune că primul tren spre Birmingham nu pleacă decât la două şi un sfert. Acum abia e trecut de miezul nopţii.

Moţăie uşor, în sala de aşteptare. Visează: a venit să cumpere carne la Scaddan's; domnul Scaddan trânteşte o felie groasă de ficat pe cântar şi-i spune că el însuşi a extras-o din tăuraş. Nu e adevărat; în vis, Felicia ştie că e o minciună: domnul Scaddan este vestit pentru poveştile lui vânătoreşti. În prăvălie intră unul dintre tinerii Fraţi Creştini şi domnul Scaddan zice că-i o ruşine, dar Felicia nu înţelege la ce se referă măcelarul. „Într-o seară am ieşit la plimbare, îi spune el

Fratelui Creştin. Pe lângă vechea uzină de gaz.” Acum, Felicia pricepe la ce se referă.

Trenul e tras la peron cu mult înainte de ora plecării. Felicia se asigură că este cel bun, iar când începe călătoria adoarme din nou. Trezită de controlor, este somnoroasă şi zăpăcită un moment, nedându-şi seama unde se află. Funcţionarul aşteaptă răbdător, până cotrobăie prin poşetă, în căutarea biletului. Trăsăturile calme ale chipului mamei îi blochează conştiinţa, resturi dintr-un alt vis.

— Mulţumesc, spune controlorul, trecând mai departe.

Visul cu mama s-a spulberat, dar, chiar dacă nu-şi aminteşte despre ce a fost vorba, i-a pus memoria în mişcare. „Dă fuga după doamna Quigly, îi poruncise străbunica în ziua aceea, cu secole în a urmă, şi spune-i părintelui Kilgallen că avem urgent nevoie de el.” Bătrâna dusese o ceaşcă de ceai la buzele mamei, iar mama îşi ţinea ochii pe jumătate închişi; obrajii ei aveau culoarea cimentului. „Doamnă Quigly! Doamnă Quigly!” Avea şase ani, în ziua când bătea cu pumnul în cutia de scrisori a casei din vecini. Mai târziu, fusese nevoită să o ia la fugă, ca să ţină ritmul cu paşii mari, grăbiţi, ai părintelui Kilgallen, pe Strada Mare şi în piaţă, iar când ajunseseră acasă, doamna Quigly şi bătrâna o ajutaseră pe mama să se mute în dormitor. Părintele Kilgallen i-a şoptit ceva acolo, apoi băieţii au sosit de la Fraţii Creştini, iar Aidan s-a dus să-l cheme pe tata din gradina mănăstirii. Tatăl a tras cearşaful peste faţa mamei, în ultimele minute petrecute cu ea, timp în care ei aşteptau în bucătărie, iar Aidan plângea. Ghiozdanul cu manuale zăcea pe podea, unde-l trântise, lucind albastru-deschis, cu Minnie Mouse cu pantofiori roşii pe clapă. „Îmi pare nespus de rău”, a murmurat doamna Quigly, scoţându-şi şorţul după ce-şi făcuse cruce – florile ce-l împodobeau deveniseră prea ţipătoare.

„Mulţumesc lui Dumnezeu”, spusese părintele Kilgallen, fiindcă sosise la timp. „Am mai îngropat pe unul”, mormăise străbunica.

Trenul continuă să gonească, huruind la îmbinarea şinelor, încetinind până e gata să oprească, prinzând viteză din nou. Felicia deschide ochii. Zorii ceţoşi împart ferme, silozuri, şuri cocoşate pe câmpuri peste care pluteşte umbra. Mai târziu se văd şiruri lungi de automobile, târându-se leneş pe şoselele paralele cu linia ferată, şi feţe mohorâte, abia deşteptate din somn, adăstând prin gări. Pe cer se îngrămădesc piloni şi antene, zburătoarele ciugulesc resturi dintr-o grămadă de gunoaie. Nicio porţiune de natură neagresată.

Trenul se aglomerează. Ziarele sunt citite în tăcere, privirile încrucişate întâmplător se feresc imediat. Toate – oamenii, casele, maşinile, stâlpii, antenele sunt strânse unele în altele, ca şi cum spaţiul n-ar fi suficient ca să le conţină. Pe chipuri se citeşte enervarea când trenul ameninţă să se oprească, chiar dacă nu urmează nicio gară.

Johnny o fi şi el în drum spre lucru; Felicia şi-l imaginează grăbindu-se ca toţi ceilalţi, dar neîngrijorat, nepăsător, fiindcă aşa-i felul lui. Păstrează în minte, cât de mult reuşeşte, imaginea chipului lui destins, apoi a profilului lui din ziua când s-a urcat în autobuz, ultima oară când l-a văzut, când el nu bănuia că ea mai este în piaţă. Îi aude murmurul vocii, ca pe un ecou şoptit, îndepărtat.

2

Deşi nu ştie, domnul Hilditch cântăreşte peste o sută treizeci de kilograme, greutate nemodificată de mai bine de doisprezece ani, sporită sau micşorată doar din când în când cu câte cinci sute de grame. Botezat, cu cincizeci şi patru de ani în urmă, Joseph Ambrose, domnul Hilditch poartă ochelari cu lentilele bulbucate ca nişte pietricele, îşi tunde scurt părul de culoarea cenuşie a pieptului de turturică, poartă nesmintit un costum cu vestă, îşi face un nod mic şi strâns la cravata în dungi, îşi văcsuieşte pantofii de două ori pe zi şi zâmbeşte mai tot timpul, afabil. De fiecare dată, grăsimea care îi buhăieşte faţa este împinsă spre spate şi i se dezvelesc dinţii îngrijiţi, iar în pupilele întrezărite difuz în spatele lentilelor joacă o luminiţă. Vocea îi este uşor piţigăiată.

Mâinile domnului Hilditch sunt mici, de parcă nici n-ar aparţine aceluiaşi trup; au degete delicate, îndemânatice, care se pricep să monteze o baterie într-un ceas sau să lege aripile şi picioarele unei găini jumulite, pentru a o pune la fript – aceasta din urmă este o calitate extrem de folositoare, fiindcă cel mai mult pe lume domnului Hilditch îi place să mănânce. Adeseori, considerând că nu a consumat suficientă hrană în cursul unei mese, se tratează cu câte o ciocolată Bounty sau Mars, poate cu un pacheţel de biscuiţi. În sinea sa, numeşte lăcomia „a aprecia corect mâncarea”.

Cândva facturist, domnul Hilditch lucrează acum ca manager cu problemele de aprovizionare, slujbă ce-i vine ca o mănuşă. Acum cincisprezece ani, când predecesorul său în acest post s-a pensionat, a fost convocat la direcţiunea întreprinderii, unde i s-a pus problema schimbării serviciului. Aşa cum ştia foarte bine, politica firmei era ca orice nou post vacant să fie ocupat de cineva din interior, dacă era posibil, iar interesul

său faţă de mâncare şi felurite delicatese nu trecuse neobservat; nu mai era necesar decât să urmeze un curs scurt de tehnica deservirii clienţilor. La rândul lui, domnul Hilditch era perfect conştient că ordinatoarele vor prelua curând o mare parte din hârţogărie, aşa că auzind oferta, o acceptase fără şovăire: drept răsplată pentru munca lui leală şi perseverentă, pericolul disponibilizării fusese înlăturat.

Domnul Hilditch locuieşte singur într-o vilişoară înconjurată de gard viu, pe Duke of Wellington Road la numărul 3. Mama sa a decedat în casa asta în 1979; niciodată n-a ştiut cine îi este tată. Rămas singur pe lume după moartea mamei, a scos la licitaţie mobila adunată de ea într-o viaţă de om şi din acel moment Numărul 3 a devenit numai şi numai al lui. La sfârşit de săptămână, vizitând diverse magazine, a achiziţionat obiecte mari şi mici cu care să umple spaţiul, toate pe gustul său: imense dulapuri şi scrinuri de mahon, bibelouri de fildeş pentru console, covoare indiene cumpărate la mâna a doua, portrete de oameni străini, în rame complicate. Douăzeci de gravuri cu scene militare din Africa de Sud decorează peretele din dreptul scărilor; în holul spaţios, un suport pentru umbrele, din marmură şi mahon, concurează pentru titlul de cel mai valoros obiect cu un set de coarne de cerb. Numărul 3, de pe Duke of Wellington Road, este o locuinţă suficient de spaţioasă ca să încapă în ea tot ce a cumpărat domnul Hilditch. Ridicată în 1867, după planurile unui neguţător de ceai, ea se întinde de la acest măreţ vestibul până la bucătăria şi cămările din spate, iar la stânga şi la dreapta holului se află camerele de primire, de dimensiuni generoase. Generozitatea se repetă şi la celelalte niveluri. Uşile a patru dormitoare dau spre palierul de la etajul întâi, iar deasupra lor mai sunt încă patru. Plafoanele sunt bogate în cornişe şi decoraţiuni de ipsos. Lămpi de gaz complicat ornamentate, nefolosite acum, se proiectează afară

din pereţi. Domnul Hilditch le şterge regulat de praf, iar atenţia pe care le-o acordă a dus, cu anii, la apariţia unui luciu mohorât pe protuberanţele de metal. Primăvara şi vara se ocupă de tufele din jurul casei, plivind buruienile dintre ele, fără să planteze ceva nou. Toamna, mătură frunzele căzute şi din când în când repară şi gardurile de lemn.

Viaţa particulară a domnului Hilditch este pe de o parte banală şi previzibilă, pe de alta tainică. Colegii din întreprindere îl cred, în esenţă, tot atât de jovial şi de binevoitor cum îl arată înfăţişarea sa fizică. Masivitatea lui te trimite cu gândul la o persoană ce nu dă doi bani pe longevitate, prezenţa lui zâmbitoare pare să semnaleze o mentalitate de extrovertit. Dar, în momentele de reală singurătate, domnul Hilditch se apropie ades de alte aspecte – mai întunecate – ale adâncimilor sale sufleteşti. Când un zâmbet nu-i mai foloseşte la nimic, el poate deveni un bărbat foarte trist.

Dar, într-o miercuri din februarie, domnul Hilditch îşi dă seama că posedă o considerabilă poftă de viaţă: din două în două miercuri, prânzul ce li se serveşte la slujbă constă din plăcintă cu curcan şi cele două săptămâni de la ultimul regal s-au scurs deja. Meditează la asta în timp ce-şi prăjeşte, pentru micul dejun, ochiurile, şunca şi cârnaţii, precum şi felii groase de pâine Mother's Pride. Prânzul de care se va bucura curând îi întârzie în minte în vreme ce mănâncă, aşezat la masa din bucătărie, numai în cămaşă şi vestă, precum şi la chiuvetă, când spală vasele puţine. Pe urmă, cel puţin temporar, felul de mâncare mult poftit părăseşte poziţia centrală din gândurile sale. Coboară din tavan stelajul pentru uscat rufe, întinde pe el şervetul de ceai folosit şi împinge stelajul înapoi. Se duce la closet cu ziarul *Daily Telegraph* şi imediat după aceea iese pe uşa din faţă şi răsuceşte de două ori cheia în broască. Maşinuţa verde îl aşteaptă pe aleea cu pietriş.

Tufişurile dintre casă şi stradă sunt umede şi picură în dimineaţa ceţoasă.

Domnul Hilditch îşi conduce maşina încet, aşa cum obişnuieşte: nu se grăbeşte niciodată, nu vede ce rost ar avea. Ca băştinaş, născut şi crescut în oraşul pe care-l traversează acum, a fost martorul multor schimbări. Cea mai serioasă şi mai durabilă s-a petrecut în anii cincizeci, când urbea s-a extins, fiind, totodată, reconstruită în mare parte, ca să ofere locuinţe şi servicii angajaţilor fabricilor inaugurate atunci în zonă. Aceste fabrici se deosebesc de cele ce caracterizaseră oraşul în trecut, procesele de fabricaţie aparţinând mai mult industriei uşoare. Acum vezi peste tot o arhitectură modestă, funcţională: prăvălii şi birouri aşezate pe o grilă simplă, în linii drepte, încrucişări numai în unghiuri de nouăzeci de grade. În anii cincizeci, marile alei pietonale au fost împodobite cu tufe şi flori, plantate în straturi lungi, centrale, mai ridicate decât nivelul drumului; arhitecţii noului oraş s-au gândit şi la arcade somptuoase şi la coşuleţe de flori care atârnă de lămpile stradale. Între timp, solul a devenit sterp în straturile lungi şi elevate; iarba neagră a murit, lăsând în urmă numai vrejuri veştede, iar singurele pete de culoare provin de la cutiile de bere şi ambalajele de mâncare aruncate printre vrejuri. Arcadele înflorite au devenit bolţi de metal gol, s-au ruginit şi coşuleţele ce atârnă de pe ele. Doar grafitti scrise cu spray însufleţesc cimentul brun, neted, al unui grup sculptural – bărbat, femeie şi copil într-un mers lejer, stilizat, *en route* de la oficiul poştal spre un parcaj multietajat. Printre clădirile joase, adăpostind birouri, o imitaţie de mozaic împodobeşte zidurile unui magazin ce face parte dintr-un lanţ. Firme cunoscute – de prăvălii, bănci, societăţi de asigurare – îţi solicită agresiv atenţia.

După părerea domnului Hilditch, oraşul ăsta este o metropolă şi ar trebui recunoscut ca atare. Are dimensiunile şi populaţia unui municipiu, dar

nu posedă o catedrală, ceea ce, spunea cineva – unchiul Wilf, dacă memoria nu-i joacă un renghi – ar fi condiţia de a ţi se conferi statut urban. În schimb, există şase biserici – aparţinând a patru credinţe diferite – o sinagogă şi o moschee. Mai este şi un centru de recreere, desăvârşit în 1981, unde domnul Hilditch n-a pus piciorul niciodată, deoarece îl consideră o risipă a banului public.

Chiar acum trece prin dreptul centrului, pe urmă evită zona centrală şi aşteaptă răbdător la sensul giratoriu, unde circulaţia, la acest ceas al dimineţii, se blochează inevitabil. Odată trecut de punctul de ambuteiaj, drumul devine uşor şi după numai câteva minute domnul Hilditch intră pe poarta galbenă a fabricii. Parchează în locul unde numărul de pe tăbliţa sa de înmatriculare este înscris cu vopsea albă pe asfalt şi se îndreaptă agale spre biroul său – un spaţiu izolat din ceea ce a fost cândva o sală mai mare – de dincolo de hala de expediţie. Pe vremuri, ca facturier, a lucrat aici, înainte de a se ridica pereţii despărţitori, împreună cu alţi şapte funcţionari, toţi într-o singură încăpere, fiecare cu masa lui.

Cu puţin înaintea prânzului în această miercuri – o zi ce nu i se pare, deocamdată, deosebită de altele prin nimic altceva decât prin promisiunea plăcintei cu curcan – domnul Hilditch se îndreaptă spre bucătării, ca să se bucure din plin de meniu. Începe cu plăcinta, trece de la crusta înfoiată la umplutura de carne, apoi gustă sosul picant. Felul alternativ e o caserolă de carne de vită cu legume; din simţul datoriei, îl gustă şi pe acesta, apoi cartofii, copţi sau făcuţi piure, varza de Bruxelles, păstârnacul.

— Splendid! îşi complimentează domnul Hilditch bucătarii. Grozavă treabă!

Gustă şi budinca dunstuită, cu gem de zmeură, şodoul, prăjitura cu mere. Examinează listarea individuală a costului fiecărui fel de mâncare, calculat separat: manopera, curentul electric

consumat, ingredientele, totalul individual. Sarcina lui este să evite pierderile – misiune în care predecesorul său a dat aproape totdeauna chix – şi în cei cincisprezece ani a reuşit să şi-o îndeplinească, fiind autorul unei reduceri a cheltuielilor de consum alimentar ale fabricii care nu a trecut neobservată.

— Bine, foarte bine, rosteşte, după ce a parcurs coloanele de cifre, cu gustul plăcut al gemului de zmeură încă persistând pe cerul gurii.

Înapoiază zâmbind listările, gândindu-se că va alege, fără dubiu, budinca, atunci când va trebui să hotărască ce să mănânce după plăcinta de curcan. Se mai învârte câteva minute prin bucătăriile uriaşe, îmbibate cu grăsime, sporovăind vesel cu personalul, în cea mai mare parte femei angajate temporar. Pe urmă, cu pofta aţâţată, se îndreaptă spre sala de mese. Îi face plăcere să fie primul la cantină în fiecare zi; consideră că acest lucru îi subliniază importanţa şi atrage atenţia asupra faptului că această oră de relaxare de care se bucură toţi muncitorii, indiferent de statut, lui i se datorează. Există şi o sufragerie numai pentru cei din conducere, la care are şi el dreptul, dar n-o foloseşte niciodată. Oricum, mâncarea nu diferă cu nimic.

La unu fără zece, sună sirenele din secţii şi imediat îşi fac apariţia muncitorii, bărbaţi şi femei, fete şi ucenici. Se aşază la rând de-a lungul tejghelei lungi, strigându-se pe nume, schimbând bancuri şi spunând măscări. Domnul Hilditch le zâmbeşte indivizilor ce trec pe lângă el, toţi în salopete, unii cu ziarele *Sun* sau *Daily Mirror* împăturite sub braţ. Au încredere în el, îşi spune. Au încredere în hrana de care, în ultimă instanţă, e răspunzător, ştiind din experienţă că se pot baza pe el; acest gând îl umple de satisfacţie. Nu-şi poate imagina cum i s-ar desfăşura viaţa acum, dacă ar fi continuat să întocmească facturi. Cu timpul, ar fi devenit şeful facturierilor, dar numai asociaţii săi

apropiaţi ar fi ştiut de existenţa acestui titlu. Nici nu s-ar fi pus problema unui loc pentru el în sufrageria direcţiunii, sau a luxului suprem de a-l refuza.

— O oră plouă, în următoarea-i frig, bombăne un om ce trece prin dreptul mesei lui. Nici nu ştii ce să mai crezi, domnule Hilditch.

— Şocant, răspunde zâmbind domnul Hilditch.

O femeie cu tavă dă prietenos din cap.

— Şi ţie, Iris.

Folosesc deseori expresia asta: „Să-ţi cadă bine mâncarea”, probabil învăţată de la televizor. Domnul Hilditch nu are televizor. A închiriat odată unul, dar nici măcar nu l-a deschis. Uneori, ca răspuns la urările de poftă bună, le răspunde că lui îi cade bine orice mâncare, o glumiţă care-i amuză pe toţi.

În sala de mese, înghesuiala a crescut. Nu mai aude saluturile şi comentariile de la coada din dreptul tejghelei. Farfuriile, cuţitele, furculiţele zăngăne pe tăvi, tăvile sunt puse jos cu zgomot mare. În sectorul pentru fumători se aprind ţigări; se mai formează un rând pentru ceai şi cafea; ziarele sunt întinse pe mese.

Domnului Hilditch îi place spectacolul. În cantină se înfiripă sau continuă flirturile: fetele, ba deseori şi femeile, aruncă ocheade ucenicilor imberbi; bărbaţii, pe care domnul Hilditch îi ştie însuraţi, îşi încearcă şi ei norocul. În afara acestor tatonări, există idile de durată. Un oarecare Frank, de la atelierul de finisări, cu câţiva ani mai bătrân decât domnul Hilditch, stă zi de zi la masă cu o indiancă; Annette de la vopsitorie îi ţine un loc, întotdeauna la aceeaşi masă din colţ, tânărului Kevin, căruia i-ar putea împrumuta vreo cincisprezece anişori. E greu să-ţi dai seama ce se întâmplă de fapt, sau dacă legăturile continuă şi în alte momente, după program. Toată lumea ştie ce se petrece – totuşi, domnul Hilditch socoteşte că nimeni n-ar sufla o vorbuliţă, dacă s-ar întâlni cu

soţii sau soţiile celor implicaţi. Fabrica este o altă lume; la fel cantina, în cadrul fabricii.

Îşi termină budinca şi se aşază la coadă pentru ceai, schimbând păreri despre vreme cu angajaţii din dreapta şi din stânga. Se întoarce la bucătării, zăboveşte o clipă în prag, apoi iese din clădire, îndreptându-se spre biroul său din spatele halei de expediţie.

Cum înaintează prin curtea asfaltată, fără grabă, ca să ajute digestia, observă în faţa sa o siluetă solitară. E o fată cu pardesiu roşu, cu o basma pe cap, cu două pungi de plastic în mâini. Apropiindu-se, observă că are faţa rotundă, cu ochii depărtaţi şi că pare dezorientată. N-o recunoaşte, nu lucrează aici. Pe pungile de plastic scrie „Chawke's", cu litere groase, negre, pe fond verde. Un nume de care n-a mai auzit; nici ăsta nu-i de pe aici.

— Nu ştiu dacă ăsta-i locul pe care îl caut, zice fata, tocmai când e pe cale să o lase în urmă.

Domnul Hilditch zâmbeşte, în stilul său caracteristic. Irlandeză, îşi spune.

— Dar ce anume cauţi?

— Fabrica de maşini de tăiat iarba. Cineva mi-a spus că s-ar putea să fie aici.

— Mă tem că nu fabricăm maşini de tăiat iarba.

— Atunci n-am nimerit unde trebuie.

— Şi eu cred că nu.

— Dar ştiţi cumva unde-i fabrica pe care o caut?

El clatină din cap. Maşini de tuns iarba nu se fabrică nicăieri prin apropiere, zice.

— A!

Stă în faţa lui stângace, cu colţurile gurii coborâte, cu îngrijorare în ochi. Scăpate de sub basma, câteva şuviţe de păr blond tresaltă în vânt; o cruciuliţă atârnată pe un lănţişor de culoarea argintului abia se zăreşte de sub jachetă. Curios din fire, domnul Hilditch se întreabă ce-o fi având în pungile de plastic.

— Caut un prieten care lucrează la depozitele unei fabrici de maşini de tuns iarba. Partea proastă e că nu ştiu exact unde este.

— Sunt absolut sigur că nu se produc maşini de tăiat iarba pe aici.

Cel mai apropiat loc ce corespunde cât de cât cu ceea ce caută ea se află pe platforma industrială, la un kilometru de-aici, unde se vând unelte agricole. Firma Pritchard de acolo are şi tăietoare de iarbă Mountfield, Flymo, japoneze…

— Nu ai adresa prietenului dumitale?

Fata clatină din cap. Tot ce ştie este numele acestui oraş şi că el lucrează la o fabrică de maşini de tuns iarba.

— Pritchard's e un magazin, nu se fabrică nimic acolo.

— Poate am înţeles eu greşit că e vorba de o fabrică.

— Oricum, încearcă în zona industrială. Poate te îndrumă ei.

Domnul Hilditch, prudent din fire, nu doreşte să se arate cu o fată în incinta fabricii. E sigur că nimeni n-a observat întâlnirea lor întâmplătoare. Nicio fereastră nu dă înspre curtea asfaltată, n-a trecut nimeni, nu se vede ţipenie. El n-a fost văzut niciodată în compania unei fete nici la fabrică, nici prin împrejurimi. Regula după care se conduce este: astfel de lucruri să nu se petreacă în pragul casei tale.

— Ieşi pe poarta galbenă, pe unde ai intrat. (Se grăbeşte să-i furnizeze indicaţiile, nemaiaşteptând ca ea să dea din cap, a înţelegere.) Faci la dreapta şi mergi aşa până ajungi la autostradă. Acolo, o iei la stânga. După aceea, ai să vezi indicatorul ce te trimite la platformă. Scrie pe el „Blackbarrow Industrial Estate".

Domnul Hilditch se aprobă singur, dând din cap e felul lui de a spune că discuţia s-a isprăvit. Abrupt, îi întoarce spatele fetei şi îşi vede de drum.

3

De cum a sosit în oraş, dimineaţă, Felicia si-a dat seama că nu înţelege întotdeauna ce spun oamenii, fiindcă nu este obişnuită cu accentul lor. Chiar când îşi repetă spusele întâmpină dificultăţi şi uneori trebuie, pur şi simplu, să se lase păgubaşă. Pe platforma industrială pune întrebări într-o clădire unde se vinde birotică – fişiere, scaune cu pivot, munţi de hârtie, plicuri, clame, bandă adezivă, totul stivuit la întâmplare, nu ca într-un magazin obişnuit. Nu înţelege jumătate din răspunsul fetei, dar ştie că oricum n-are nicio importanţă, deoarece interlocutoarea ei nu conteneşte să nege din cap, tăgăduind, evident, că ar şti ceva despre o fabrică de maşini de tuns iarba.

Platforma este, de fapt, o nesfârşită repetare de clădiri comerciale anoste, fiecare cu o parcare în faţă. Îţi iau ochii numele de mărci celebre: Toyota, Ford, Toys ’ R ’ Us, National Tyre and Autocare, Kwick-Fit, Zanussi, Renault Trucks, Pipewise, Readybag, Sony, Cornet. Alături de Britannia Scaffolding stă Motorway Exhausts, apoi C & S Roofing, Deep Drilling Services, Tomorrow’s Cleaning Today. Puţin mai încolo, la o intersecţie, Alparts Vehicle Dismantlers împarte colţul cu OK Blast & Spray Ltd.

Drumurile betonate ale platformei sunt lungi şi drepte. Nimeni nu se plimbă agale pe ele, numai de plăcerea plimbării. Nici picior de câine care să întâlnească un alt câine. Oriîncotro priveşti, se fac afaceri, vânzări şi cumpărări, achiziţii şi expediţii, reduceri pentru plăţile în numerar. Feliciei îi trebuie aproape două ore ca să găsească magazinul Prichard’s Garden Requisites and Patio Centre.

— Vă gândiţi probabil la unul cu rotor? îi răspunde vânzătorul printr-o întrebare şi Felicia se interesează dacă se află într-o fabrică şi dacă aici se produc maşinile de tăiat iarba.

— Avem şi aici un atelier pentru întreţinere. Pentru revizia anuală recomandată de noi, dar lăsată la latitudinea clientului. Aţi dori una electrică, nu-i aşa?

— Caut un prieten. Lucrează la depozitul unei fabrici de maşini de tuns iarba.

Individul îşi schimbă atitudinea. Sec, o anunţă că nu o poate ajuta. Dezamăgirea îi goleşte vocea de orice căldură.

— Cineva zicea că mi-aţi putea spune unde este o fabrică.

— Maşinile noastre sunt produse de uzine de pe tot cuprinsul ţării. Regret. Cred că altcineva are nevoie de serviciile mele.

Un bărbat şi o femeie măsoară mobila de grădină cu un centimetru de croitorie. Caută ceva pentru grădiniţa lor acoperită, îl informează ei pe vânzător. Felicia se îndepărtează.

Omul de la reprezentanţa Volkswagen e răbdător cu ea, dar nici el nu cunoaşte nicio fabrică de maşini de tuns iarba prin apropiere. Tocmai când Felicia este pe punctul de a pleca, se răzgândeşte şi pronunţă numele unui oraş aflat, zice, la vreo patruzeci de kilometri depărtare. Dându-şi seama că ea nu-l înţelege, îi scrie numele oraşului pe marginea unei broşuri. „Nu-i toată acasă” este o expresie pe care o foloseşte tatăl ei. Sau: „O liră de numai nouăsprezece şilingi jumate.”[1] Se întreabă dacă asta este impresia agentului de vânzări despre ea.

Nimeni altcineva nu ştie s-o îndrume. Străbate toată platforma, cercetează fiecare alee, se interesează la Britannia Scaffolding şi la emporiul cu unelte pentru amatorii de bricolaj. La OK Blast & Spray Ltd. o femeie îi desenează un plan, dar când urmează săgeţile de pe el se pomeneşte în faţa unei magazii cu piese pentru instalatori, care e închisă. Revine la Pritchard’s Garden Requisites and Patio Centre, cu speranţa că vânzătorul nu mai

este ocupat. Şi mai supărat decât înainte, acesta se preface că n-o vede.

Ostenită, se întoarce pe jos în oraş, mergând pe marginea ierboasă a unei autostrăzi late. Pe lângă ea trece un şir nesfârşit de camioane şi maşini, zgomotul motoarelor este ca un muget ce creşte în intensitate la fiecare trei-patru secunde. Maşinile au farurile aprinse, fiindcă se lasă ceaţa. Iarba ţepoasă pe care calcă este cenuşie, pe alocuri chiar neagră, împodobită cu gunoiul azvârlit pretutindeni – pachete de ţigări mototolite, fâşii de plastic, conserve şi sticle goale, foi de ziar sfâşiate, cartoane. Dimineaţa târziu a băut un ceai şi a mâncat o felie de plăcintă cu fructe; de atunci n-a mai pus nimic în gură, dar nu îi este foame. Ştie, însă, că de îndată ce va ajunge înapoi în oraş va trebui să caute un loc de înnoptat. O dor braţele de greutatea celor două sacoşe pline; o dor şi picioarele, i-au apărut băşici în două locuri, are o rosătură mare pe un călcâi. A ştiut că nu va fi uşor; a ştiut chiar înainte de a se încumeta să facă acest drum; nu s-a aşteptat la nimic altceva. Numai din vina ei s-a întâmplat tot ce s-a întâmplat, din cauza prostiei de a nu fi făcut rost de adresă mai întâi. Nu poate da vina pe nimeni altcineva.

Cu toate acestea, nu şi-ar dori să nu se afle aici, mai aproape de el. În ziua nunţii lui Aidan, când i-a fost domnişoară de onoare lui Connie Jo şi a ţinut în mână buchetul de flori tomnatice, abia dacă fusese conştientă că există; dar ziua aceea a rămas o zi specială pentru ea, pentru că atunci, dintr-odată, i-a apărut în faţă el, începutul tuturor evenimentelor. În Biserica Mântuitorului Nostru s-a gândit că are umeri urâţi, că faţa nu-i reacţionează bine la mângâietoarele atenţii ale fardului lui Carmel, că părul îi atârnă, fără îndoială, flasc. Tulul şi dantela stăteau întinse plat pe bustul ei şi regreta că nu urmase sfatul lui Carmel de a-şi umfla sutienul cu smocuri de vată. „Doamne, că şleampătă mai eşti”, îi spunea

Carmel când aveau doisprezece ani şi acum, la şaptesprezece, în ziua nunţii fratelui ei, se simţise la fel. „Da”, i-a răspuns Aidan părintelui Kilgallen, care oficia slujba, apoi Connie Jo a spus şi ea „da”. După aceea, pe treptele bisericii, i-au zâmbit cu toţii fotografului chel – ea şi Connie Jo şi Moss McGuire, cu butoniera lui de cavaler de onoare împodobită, ca şi a lui Aidan, de o garoafă şi un fir de asparagus. Pe umeri li s-au aşternut confetti cum mergeau de la biserică la Hickey’s Hotel din piaţă şi au intrat cu ele cu tot în Salonul Kincora, unde sora mai mică a lui Connie Jo pretindea deja să i se dea pepsi cola. Sora Benedict, căreia-i plăceau cununiile fetelor din mănăstirea ei, se cocoţase pe braţul tapiţat în bordo al unui fotoliu pictat cu aur, parte dintr-un set aliniat pe lângă pereţi. Culoarea bordo dispăruse acolo unde tapiţeria era umflată, aurul de pe picioarele scaunului se cojise sau era plin de găuri. Barry Manilow şoptea dulce în difuzoare.

În timp ce Felicia înaintează pe marginea autostrăzii, chipurile acelei după-amiezi de octombrie i se învălmăşesc în minte, aude ecourile unor frânturi de conversaţie. Maica stareţă şi alte călugăriţe i s-au adăugat surorii Benedict, ca invitate de onoare, fiindcă tatăl mirelui era grădinarul mănăstirii. Artie Slattery, care adusese tortul, stătea în dreptul lui cu trupeşa lui nevastă. Bătrânul Begley, nelipsit de la toate nunţile şi înmormântările, aştepta să se împartă primele bunătăţi. Sergentul Breen, în afara orelor de serviciu, şi Fogarty, reparatorul de tractoare, au străbătut holul hotelului, mutându-se de la barul din faţă în Salonul Kincora, la invitaţia socrului mic. Domnul Logan, proprietarul cinematografului Two-Screen Ritz şi al discotecii Dancetime, arăta spilcuit în costumul în dungi şi cu papionul albastru, aşa cum îi stătea bine celui mai de vază om de afaceri şi burlac din urbe. Mama lui Connie Jo, care-i întâmpina pe oaspeţi la intrare, părea

incapabilă să alunge din expresia arborată ideea că fiica ei făcuse o mezalianţă luând de bărbat un tencuitor. Connie Jo era prietena Feliciei, se împrieteniseră la şcoala confesională, unde Felicia avusese şansa să se înscrie datorită tatălui ei. Uneori, când se enerva câte o călugăriţă, Feliciei i se reamintea că era doar tolerată acolo. Călugăriţele nu se purtau întotdeauna aspru, dar cele care mai onorau tradiţia de a face cinste numelor sacre pe care le împrumutaseră i s-au părut Feliciei severe, până nu le-a cunoscut mai bine pe unele dintre ele: sora Antony Ixida, sora Ignatius Loyola, sora Francis Xavier, sora Benedict, sora Justina.

„Cum stau lucrurile la carieră?” i-a întrebat Tim Bo Gargan pe fraţii gemeni ai Feliciei. Lucrurile stăteau bine, au răspuns ei şi n-au intrat în detalii, nefiind cu nimic mai comunicativi la nuntă decât în alte împrejurări. „Tu ce mai faci, Felicia?” a întrebat-o Small Crowley, vorbind din colţul gurii, cum îşi închipuia că fac gangsterii americani, dar uitându-se la Carmel, fiindcă, de fapt, pe ea o plăcea. „Ce mai faci, Carmel?” şi-a luat el inima în dinţi să se intereseze în cele din urmă, făcând-o pe Rose, verişoara lui Carmel, să chicotească. „Oricând doreşti, Aidan, i-a propus tatăl lui Connie Jo, ai un loc la prăvălia Megrattan Street Cycles and Prams.”

Ţim Bo Gargan a încercat o melodie de Scott Joplin la pian, dar a renunţat la auzul protestelor. S-au împărţit şarlote. „A, nu, nu, arăţi perfect, Felicia”, a îmbărbătat-o Connie Jo, iar Carmel şi Rose au confirmat. Small Crowley a aprins un chibrit pe o unghie, spunând că auzise că Fogarty lipsise toată dimineaţa, încercând să pornească un tractor la o fermă şi din această pricină mirosea acum de trăsnea a motorină. „Imediat vine şi tortul”, a anunţat mama lui Connie Jo, întrerupând discuţiile din Salonul Kincora; pe urmă au tăiat tortul şi au aplaudat, ridicând paharele sau ceştile

de ceai. În hol, copiii se distrau deschizând şi închizând uşile lifturilor. „Sunteţi căutat! Sunteţi căutat!” strigau ei în sus pe scări, iar o fată necunoscută i-a şoptit Feliciei că Dessie Flynn strecurase resturile unei salate de pui între cearşafurile de pe un pat. „Nu aruncaţi confetti până nu ieşiţi”, s-a rugat Hickey, patronul hotelului, văzând că mirele şi mireasa sunt gata să plece. „Păstraţi confettile pentru stradă, băieţi!” Toată lumea a ieşit din hotel după Aidan şi Connie Jo şi s-au auzit urale când cei doi s-au urcat în automobilul închiriat de tatăl lui Connie Jo. „Bray, a declarat cu importanţă Tim Bo Gargan. Eu zic că la Bray se duc.”

Automobilul a dat o tură prin piaţă. Oaspeţii au reintrat în hotel, şi acela a fost momentul când pe trotuar a trecut Johnny Lysaght. Atunci s-a oprit să privească şi a dat cu ochii de ea, în rochia de domnişoară de onoare. Câte zile o avea, şi-a spus Felicia de nenumărate ori de atunci încoace, momentul acela nu-şi va pierde din forţă: spatele tatei, capul lui cărunt, zărit când trecea prin uşile batante, cum s-a întors ea să-şi mai vadă o dată fratele şi prietena în maşina împodobită cu panglici şi, în locul lor, a întâlnit privirea unui trecător; cum a zâmbit, pentru că zâmbise şi el; cum şi-a spus mai târziu că în clipa aceea se aprinsese dragostea.

Clipa îi este încă vie în minte când ajunge la marginea oraşului către care a mânat-o iubirea. Comercianţii oacheşi îşi închid prăvăliile micuţe. Rastelurile cu ziare sunt ridicate de pe praguri, legumele şi fructele expuse afară sunt cărate înăuntru. Casele ce separă solitarele prăvălioare sunt urâte: predomină cimentul decolorat, metalul unor cercevele sărăcăcioase ruginind sub vopsea. Gunoiul continuă să fie omniprezent, adus de vânt de pe drum sau smuls din pubele, acumulat pe micul şorţ de beton din faţa fiecărei prăvălii.

— N-ai avut noroc, rosteşte o voce şi Felicia se întoarce şi-l vede pe grăsanul căruia îi ceruse lămuriri cum îi surâde dintr-o maşină ce înaintează încet în paralel cu ea, foarte aproape de bordură.

Când ea se opreşte, stă în loc şi automobilul, un vehicul mic, verde, cu spatele cocoşat, demodat – o maşină atât de modestă, încât n-ai crede că e pe măsura tipului. El poartă acum pălărie; trăsăturile feţei nu i se disting în penumbra dinăuntrul maşinii.

Felicia clatină din cap. Îl înţelege mai uşor decât pe ceilalţi; efortul prea mare depus pe platformă a sleit-o de puteri.

— Nu, nu-i acolo.

Îi spune că un individ i-a scris numele unui alt oraş şi scoate dintr-un buzunar al jachetei broşura vânzătorului de maşini. Grăsanul îşi apleacă fruntea deasupra broşurii, comentând că s-ar putea ca omul să aibă dreptate. E oraşul unde se află uzinele Thompson Castings; şi el s-a gândit la Thompson la cinci minute după ce s-au despărţit. Oricum, nu va mai găsi un autobuz spre oraşul respectiv în seara asta.

— Aşadar, trebuie să rămân aici.

— Ai unde?

— Chiar acum mă duc să-mi caut un loc.

Puţin înainte de a-l întâlni, se hotărâse să se intereseze unde ar putea dormi mai ieftin. Peste zi trecuse pe lângă o autogară; cei de acolo precis ştiu, şi-a spus, şi era pe punctul să se intereseze de drumul într-acolo, când se ivise maşina asta lângă ea.

— Marshring, zice grăsanul. Acolo găseşti câte camere pofteşti.

Îl întreabă unde e Marshring şi el spune:

— Drept înainte, a doua stradă la dreapta. La capătul ei, la stânga, e Marshring. Marshring Crescent şi Marshring Avenue. Zece minute pe jos.

Îi mulţumeşte, iar el dă din cap zâmbind. Lentilele îi lucesc în penumbră când întoarce

capul, continuând să ridice geamul maşinii.

— Vă mulţumesc încă o dată.

Felicia îşi continuă drumul şi ajunge la artera indicată. Coboară un deal până la Marshring Crescent, unde în aproape toate geamurile sunt puse anunţuri cu oferte de camere de închiriat pentru noapte. Unul dintre ele spune: *Pat, micul dejun şi masa de seară: 11 lire.* Împinge o portiţă ornamentală şi păşeşte printre două petice de grădină necultivată. Pe urmă, nemaiştiind dacă a închis poarta, priveşte înapoi, să se asigure. La capătul lui Marshring Crescent zăreşte ceea ce i se pare a fi un automobil cu cocoaşă la spate, dar îşi spune că probabil s-a înşelat.

În aceeaşi noapte, la douăsprezece fără cinci, domnul Hilditch urcă lent scările spre dormitor.

Unchiul său Wilf a plecat în Irlanda după Primul Război Mondial. S-a dus ca să potolească spiritele înfierbântate şi s-a întors cu o povestioară, două, nimic ieşit din comun, doar folclor de cazarmă. A murit acum vreo doisprezece ani, la optzeci şi opt, spunându-şi până în ultima clipă poveştile soldăţeşti despre încleştările din Franţa şi Belgia şi despre cum a fost citită legea împotriva răzmeriţei din Irlanda.

Atenţia cu care îl ascultase pe unchiul Wilf în copilărie l-a făcut pe domnul Hilditch să dorească să intre şi el într-un regiment, vis ce devenea tot mai obsedant pe măsură ce îmbătrânea. La timpul potrivit nu au vrut să-l recruteze, din cauza ochilor şi a picioarelor. Şi-a reînnoit cererea, de vreme ce dorinţa era atât de vie, spunându-şi că poate la intendenţă sau la popotă nu vor fi chiar atât de pretenţioşi, neştiind cum se aplică regulamentul. „Nicio şansă, bătrâne”, i-a retezat-o sergentul de la recrutări, un parvenit cu faţa ca de peşte şi cu mustaţa neagră, ca o lamă. De atunci a rămas cu dezamăgirea cuibărită în suflet, în pofida trecerii timpului.

Ce ciudat se înlănţuie gândurile, îşi zice domnul Hilditch. Ce ciudat încep ele cu chipul unei fete care stăruie în memorie, pentru ca apoi să se întoarcă la unchiul Wilf şi la sergentul de la recrutări. Fata a intrat la numărul 19.

4

Felicia se trezeşte în toiul nopţii şi din visurile în curs de destrămare îi rămân în minte fragmente. „Ţi-am adus o scoică”, spune sora Benedict şi un băieţel se repede afară din casă şi începe să mărşăluiască în fruntea procesiunii Corpus Christi, iar cineva face semne cu mâna de la o fereastră. *Flannagan's Quarries* scrie pe unul dintre camioanele conduse de fraţii ei, parcat lângă barul lui Myles Brady, pe lângă care trece procesiunea. În dreptul garajului lui Aldritt poţi vedea, în soarele strălucitor, aburii de benzină, când cineva îşi face plinul la pompă. „Îngeri care zboară jos”, declară sora Francis Xavier, dar nu e ceva născocit în vis, ci mai degrabă un lucru devenit visare. Sora Francis Xavier spunea cuvintele acestea ori de câte ori se referea la maicile plecate ca misionare printre păgânii din Africa. Aşa cum şi maica stareţă obişnuia să povestească despre Sfânta Ursula, cum a pornit ea, însoţită de fete, să navigheze în jurul lumii, ca să se păstreze neprihănită. „Nu te-ai gândit niciodată la celibat, Felicia?” a întrebat-o maica stareţă într-o bună zi, aşa, din senin. Mai târziu, când le-a spus şi lui Carmel şi lui Rose, ele au remarcat că are mutră de călugăriţă.

Toţi cei care mergeau la mare îi aduceau scoici, din cauză că mama ei murise. La început le aranjase pe scrinul din dormitorul comun, dar străbunica le tot dobora din neîndemânare, aşa că sfârşise prin a le păstra într-un sertar. Cât despre ea, văzuse pentru prima dată marea abia la începutul acestei călătorii. „Marea, marea, marea cea largă…” Într-o zi, recitând la şcoală poezia în faţa clasei, nu-şi amintise cum era mai departe. Rămăsese în picioare, roşie ca sfecla, cu atât mai ruşinată cu cât o ştiuse ca pe apă în seara precedentă.

Felicia îşi ţine ochii închişi, în întuneric, dar nu reuşeşte să mai adoarmă. O hărţuiesc amănuntele călătoriei – greaţa, femeia care i-a folosit periuţa de dinţi la spălător, interogatoriul agentului de securitate, un tren, apoi celălalt, felul cum s-a interesat de fabrică, gazda cu faţa ca un topor care i-a adus, în sufrageria goală, o bucată de plăcintă cu brânză, urmată de compot de fructe şi, la sfârşit, de ceai. Pe urmă, brusc, se iveşte Johnny, alungând toată oboseala şi frustrările zilei precedente: îi vede ochii gri-verzui, părul închis la culoare, vârful bărbiei, pomeţii ascuţiţi. Îl zăreşte într-un grup de muncitori, primul dintr-o mulţime ce năvăleşte pe porţile uzinei Thompson Castings, grăbit ca şi cum al şaselea simţ i-ar spune că îl aşteaptă ea. Îi vede mişcările precise, unghiulare.

— Deunăzi crezusem că tu eşti mireasa.

Astfel i s-a adresat în lunea de după nuntă, pe stradă, ajungând-o din urmă în dreptul magazinului Chawke's.

Felicia adoră să facă această reconstituire, care, fiind reală, e de preferat oricărui vis, oricărei închipuiri.

— Ah, nu, nu, i-a răspuns, scuturând din cap, dar fără să mai adauge că nu crede că va fi vreodată mireasă.

În vitrina magazinului, o vânzătoare schimba hainele unui manechin, înlocuind moda de vară.

— Mă cheamă Johnny Lysaght, a zis el, zâmbind prietenos, ca atunci când o văzuse în rochia de domnişoară de onoare. Nu mă ţii deloc minte?

Îşi amintea vag de el de demult, de când fusese înscris la Fraţii Creştini. Era cu şapte, poate chiar cu opt ani mai mare ca ea; acum nu mai locuia în cartier, dar revenea uneori, să-şi vadă mama.

— Şi cum o duci? l-a întrebat Felicia.

Stând în pat, cu pleoapele strânse, îşi aude propria voce punând cutezătoare întrebarea, pentru că nu-i venise nimic altceva în minte. El nu

aparţinuse niciodată trupei lui Lomasney sau găştii lui Small Crowley, fusese mai degrabă un singuratic, după ieşirea din Frăţie plecase la Dublin şi apoi în Anglia. Până şi accentul îi era englezesc.

— OK, i-a răspuns. Dar tu, Felicia?

— Şomez.

— Nu lucrai la carne?

— S-a închis.

El i-a zâmbit din nou. A întrebat-o de ce s-a închis Slieve Bloom Meats şi ea i-a explicat – în felul ăsta, cel puţin, aveau ce vorbi. O lucrătoare nu raportase că se tăiase la mână; tăietura se infectase şi, mai târziu, se stabilise că o serie de toxiinfecţii alimentare fuseseră provocate de conserve cu rinichi şi carne de vită fabricate la ei. Doamna Grennan nu dăduse tăieturii mai multă importanţă decât unei banale zgârieturi, cu toate că rana refuza să se cicatrizeze. Doctorul Mortell o examinase şi-i dăduse un certificat, dar femeia continuase să lucreze, fiindcă dacă-ţi luai concediu de boală te pomeneai uneori, când te întorceai la lucru, că ai fost concediată: fabrica nu mergea prea bine din 1986, când se declanşase o altă sperietură provocată de alimente infectate – de data asta la scară mare. Umbla zvonul că, mai devreme sau mai târziu, întreprinderea ar fi tras, oricum, obloanele şi, nu fără justificare, doamna Grennan se considera un ţap ispăşitor. „Bun, slujbele s-au dus, asta-i tot ce contează, o auzise Felicia pe o altă lucrătoare consolând-o, în momentele acelea grele. Ce importanţă are a cui vină e?”

Pe stradă, lângă Chawke’s, Johnny Lysaght a întrebat-o dacă a mai lucrat şi altundeva, iar ea i-a răspuns că nu, numai la Slieve Bloom, de când ieşise de la şcoala confesională. N-a intrat în detalii. Nu i-a spus că nu mai lucra de trei luni şi că nu vedea nicio posibilitate de a se reangaja, cel puţin aici, în localitate. Toată experienţa ei se limita la închiderea conservelor şi, chiar dacă nu se

cerea cine ştie ce îndemânare, se pricepea să facă rapid mişcările necesare şi-şi educase ochiul să depisteze imediat o cutie defectuos lipită. Îţi trebuia experienţă ca să obţii un post de casieră într-un supermarket, iar prăvăliile mai mici preferau mâna de lucru ieftină, şcolăriţe sau pensionare. Niciun post liber, zilele astea, la Erin Floor Coverings sau la spital. Dacă erai dispusă să aştepţi, poate primeai o slujbă la bucătăria unui restaurant care organiza banchete, sau la Hickey's Hotel, dar aşteptarea putea să dureze chiar şi un an. „Am să pun o vorbă pentru tine la sora Ignatius", îi promitea, din când în când, tatăl, sora Ignatius fiind măicuţa cu care venea cel mai des în contact, ca muncitor în grădina mănăstirii. Pe de altă parte, faptul că stătea acasă le uşura oarecum situaţia: îi ţinea de urât străbunicii, care nu mai ieşea din odaie, ba nici măcar nu se mai dădea jos din pat şi putea să se ocupe ea de tot gătitul şi de curăţenie, pe care, altminteri, le-ar fi făcut cu rândul.

— Nu-i de glumă să fii şomer, i-a spus Johnny Lysaght, sprijinindu-se de vitrină.

A rupt celofanul de pe un pachet de ţigări şi i-a oferit şi ei una.

— Nu, ai dreptate. Nu-i o glumă.

Odată cu pierderea slujbei, i se răpise libertatea: libertatea de a sta, cu Carmel, Rose şi Connie Jo, la Diamond Coffee Dock, de a petrece o seară la cinematograful Two-Screen Ritz, fără să calculeze mai întâi dacă-şi poate permite. La câteva săptămâni după închiderea fabricii de conserve, îşi tocase toate economiile şi era corect – după cum îi spusese clar tata – ca tot ajutorul social ce intra în casă să se cheltuiască pe mâncare şi treburi gospodăreşti. Trebuia ca o familie să fie strâns unită în special familia unui văduv.

— Vino cu mine la Sheehy's, a invitat-o Johnny Lysaght. Ceva de băut?

— A, nu, e timpul să mă întorc acasă.

Era trei şi jumătate după-amiaza. Încă nu cumpărase cotletele şi verdeţurile. Luau masa principală a zilei la şase fără un sfert, fiindcă băieţii nu puteau veni de la carieră în mijlocul zilei, iar tatei i se dădea ceva de mâncare la douăsprezece şi jumătate, la bucătăria mănăstirii. La ora patru avea să pună cotletele la foc înăbuşit, cu o jumătate de nap mărunţit şi cu felioare de ceapă. Era neapărat necesar ca friptura să înceapă să sfârâie la patru şi un sfert.

— Poate mai târziu? a propus Johnny Lysaght. La şapte? La şapte jumate?

În patul de la pensiune, Felicia îşi aminteşte că a fost gata să accepte, dar s-a codit. Îşi aduce aminte ce jenată s-a simţit că nu spune nimic.

— Şapte jumate? a repetat Johnny Lysaght.

— La Sheehy's, spuneai?

— Ce-i rău cu Sheehy's, Felicia?

El a izbucnit în râs şi a râs şi ea, simţind cum îi dispare ghemul de nervi din stomac. El mai ţinea în mână pachetul de ţigări, suflând fum odată cu zâmbetul. De ce-şi pierdea vremea cu ea? Carmel sau Rose sau orice altă fată la care se putea gândi ar fi lăsat baltă orice ca să iasă în oraş cu Johnny Lysaght. Ea nu arăta atât de prezentabil ca ele; nu era mare lucru de capul ei.

— Ne vedem atunci, a zis Johnny, blând.

Cadenţa vocii sale, privirile luminoase îi cutreieră gândurile de noapte. Când s-a îndepărtat de el ca să meargă la Scaddan's după cotlete şi seu, la McCarthy's după verdeţuri – a cuprins-o o euforie nemaitrăită, mai-mai s-o podidească plânsul. Starea aceea n-a părăsit-o nici când a curăţat cartofii la chiuvetă şi a amestecat cu lapte orezul zdrobit, când a bătut un ou şi a tocat mărunt verdeţurile. De dincolo de hol se auzea, când şi când, oftatul impacientat al străbunicii sau un apel la ajutor când piesele de jigsaw puzzle i se răsturnau pe podea (uşa dormitorului stătea mereu deschisă ziua, în caz că ar fi fost nevoie de o

intervenţie rapidă). „Cum îi mai merge?” Primele cuvinte ale tatei erau întotdeauna aceleaşi când intra în bucătărie, la cinci şi un sfert, dar de data asta repetiţia avea în ea ceva proaspăt. N-o enerva nici vocea scăzută – dar suficient de tare ca să se audă de dincolo de hol – cu care tatăl îşi întreţinea bunica, povestindu-i cum îşi petrecuse ziua, cum greblase ultimele rămăşiţe de fân şi le pusese peste gunoiul de grajd, cum sora Antony Ixida adusese din nou vorba despre fructele de pădure.

— Da’ cine eşti, de fapt? s-a auzit familiarul strigăt al bătrânei. Ce vrei de la mine?

Nedorind să se gândească la străbunică, Felicia nu prea are succes când încearcă să-şi abată gândurile în altă parte. Acum îşi aminteşte cum, în acea frumoasă, deosebită seară de luni, a pus, distrată, un tacâm la masă şi pentru Aidan, uitând că el locuia acum pe strada McGrattan, în apartamentul de deasupra prăvăliei de biciclete şi cărucioare pentru copii a rudelor sale prin alianţă. La şase au sosit cei doi fraţi de la carieră, identici nu numai ca înfăţişare, dar şi ca morocănoşenie, care s-au aşezat imediat la masa din bucătărie, aşteptând să fie serviţi. „Da, continuă să lupte”, a raportat tatăl, revenind din vizita făcută în dormitor şi aducând cu el legenda bătrânei. Prezenţa ei a reaprins în el flacăra curajului, povestea vieţii ei are rădăcini înfipte adânc în sensibilitatea lui: cu şaptezeci şi cinci de ani în urmă, soţul de numai o lună al străbunicii, împreună cu doi tovarăşi, îşi jertfise viaţa pentru Irlanda; incidentul era venerat, la insistenţa tatălui, de întreaga familie. Tragica întâmplare o lăsase pe drumuri, tocmai când sta să nască, şi o obligase ca tot restul vieţii sale active să-şi câştige existenţa spălând duşumele, în birouri sau locuinţe particulare. În toţi anii aceia, însă, greutăţile fuseseră înnobilate de credinţa ei nestrămutată în cauza străbună. Făcând cinste sângelui vărsat, bătrâna trăise mai mult decât copila căreia îi

dăduse viaţă, mai mult decât bărbatul cu care se măritase aceasta din urmă, mai mult decât soţia unicului fiu al celor doi. Iar când a rămas în viaţă şi după ce flacăra raţiunii se stinsese în ea, tatăl Feliciei a continuat, de unul singur, să cinstească sângele jertfit: seara, fără nicio abatere, se aşeza la masă, punându-şi în faţă albumele cu amintiri din acele vremuri revoluţionare, trei volume mari, cu copertele ca tapetul de perete, pe care i le dăruise Multilly, de la magazinul de feronerie, când li se învechise conţinutul. Toată viaţa, de când îşi amintea, Feliciei i se arătaseră, între dalii şi trandafiri, puncte şi dungi, suprafeţe curate sau imprimate în relief, tăieturile de ziar, fotografiile şi copiile de documente grijuliu lipite în aceste albume. În inima ideii pe care o proiectau – ancora întregii colecţii, după cum îi repetase tatăl în nenumărate rânduri – se găsea ferparul comun al celor trei patrioţi locali, păstrat de bunica printre puţinele ei lucruşoare până în momentul când se hotărâse că era mai în siguranţă între foile albumului de amintiri. Următoarea piesă ca importanţă era copia autografă a actului prin care Patrick Pearse instituise guvernul provizoriu, cu data de 24 aprilie 1916 şi cu cele şapte semnături reproduse cu aceeaşi caligrafie funcţionărească. Coloane de articol de ziar povesteau despre fusilada de la Poşta Generală sau despre evenimentele de la Boland's Mills, despre debarcarea lui Roger Casement, dintr-un submarin german, pe Banna Strand, despre obuzele căzute peste Liberty Hall. Erau consemnate atacarea cazărmilor de la Beggars' Bush şi a Institutului pentru săraci, precum şi ocuparea de către britanici a hotelului Shelbourne şi execuţia lui Pearse şi a lui Tom Clarke. Tot acolo se păstrau invitaţiile la slujba funerară ţinută în onoarea patrioţilor locali, scrisori primite de la simpatizanţi şi o fotografie a sicrielor. Stătea lipit în album un articol despre vechiul cod penal, cât şi unul despre Batalionul

Irlandez. O ilustrată înfăţişa căsuţa din Conemara a lui Patrick Pearse, o alta un tricolor fluturând pe o lance. Albumul mai conţinea şi textul întreg al „Cântecului Soldatului”.

Albumele cu coperte din tapet de perete, considera tatăl Feliciei, erau un monument închinat naţiunii şi un omagiu adus unei femei curajoase, o dovadă a importanţei sacrificiului ei. Întocmise adnotări îngrijite, cu cerneală roşie, pe care le lipise ici şi colo, ca să stabilească o continuitate. Printre floricele, puteai da peste sentimentele sacre ale lui Eamon de Valera[2]:

> Irlanda visurilor noastre ar fi patria unor oameni care preţuiesc posesiunile materiale numai ca bază a traiului decent, a unor oameni ce s-ar mulţumi cu un confort frugal şi şi-ar închina timpul chestiunilor de spirit; o ţară a cărei provincie ar străluci de ferme îngrijite, ale cărei câmpii ar răsuna de freamătul muncii, de zbenguiala copiilor sănătoşi, de întrecerile tinerilor atletici, de râsetele frumoaselor fecioare; o ţară cu înţelepciunea bătrâneţii adunată la gura sobei din fiecare cămin. Într-un cuvânt, ar fi patria celor ce trăiesc aşa cum vrea Dumnezeu.

— Niciun semn, de nicăieri? s-a interesat tatăl Feliciei în seara aceea, referindu-se la faptul că nu-şi găsea o slujbă.

— Nimic.

— O mai ţin pe sora Ignatius în alarmă de gradul zero.

În ziua când conducerea firmei Slieve Bloom Meats anunţase fără echivoc închiderea definitivă, el vorbise cu maica stareţă după orele de birou, iar mai târziu i se plânsese şi surorii Ignatius.

— Nu era vorba de ceva la Maguire Pigs?

Făcea un terci din cartofi şi sos pentru bătrână şi scotea cu lingura orezul fiert pentru ea.

— Contabilitatea. I-au dat-o lui Lottie Flynn.

— Dentistul, cum îl cheamă, a pus un anunţ la Heverin's pentru o femeie de serviciu, cu program redus.

Ea a umplut sticluţa de piper pe fundul de lemn, în timp ce tatăl aşeza pe fiecare farfurie câte un cotlet, cartofi şi o lingură de verdeţuri şi trecea farfuriile celor de la masă. El a intrat la bătrână cu tava.

— În ce stare groaznică, a zis revenind, se află plăcuţa de alamă de la cabinetul dentistului. La fel la doctori şi avocaţi. Ar fi timpul ca plăcuţele să lucească de să le vezi din ceruri.

La doisprezece ani, Felicia se îndrăgostise de Declan Fetrick. Era mai mare ca ea, deja angajat la raionul de carne proaspătă al magazinului Centra. Îşi făcuse un obicei de a se plimba singură prin Centra, prefăcându-se că citeşte etichetele conservelor de supă, luând în mână borcane cu pastă de creveţi sau de şuncă şi carne de pui, mimând răzgândirea şi punându-le la loc. Una dintre femeile ce lucrau acolo după-amiaza intrase la bănuieli şi n-o slăbea din ochi, dar Feliciei nu-i păsa. Nu-i adresase nici măcar un cuvânt lui Declan Fetrick, un băieţandru costeliv ce încerca să-şi lase mustaţă, nici nu se confesase nimănui în legătură cu sentimentele pe care le nutrea faţă de el, nici măcar lui Carmel, lui Rose sau lui Connie Jo, dar vreme de un an se gândise la el zi şi noapte, imaginându-şi cum o strânge cu braţe vânjoase, cum o zgârie cu mustaţa lui tânără.

— Delaney îl cheamă pe dentist, a zis tatăl. Normal că nu ne-am amintit numele, dacă nici nu poţi să-l citeşti din cauza stării jalnice a plăcuţei. Dar nu ţi-ar conveni să lucrezi acolo, cu orar redus? Oferă şaptezeci pe oră. Nouă ore pe săptămână. Dacă stai să te gândeşti, nu te aranjează mai bine decât programul întreg?

Era exact ce dorea el pentru ea; răsuflase uşurat că nu avusese calificarea necesară pentru a obţine slujba de la Maguire Pigs. Un aranjament ca acesta, cu orar redus, i-ar fi dat posibilitatea să nu mai depindă de ajutorul social şi să se ocupe pe mai departe de gospodărie, să gătească pentru el şi pentru fraţii rămaşi acasă. O slujbă cu program întreg ar fi însemnat bani daţi doamnei Quigly, ca să aibă grijă de bătrână peste zi, cum procedaseră pe când ea lucra la Slieve Bloom. Tatăl îşi făcuse o socoteală exactă, poate chiar discutase cu surorile.

— Eu aş zice că ţi-ar conveni de minune. Dacă nu la dentist, poate în altă parte.

— Aş prefera un serviciu complet.

— Dar trebuie să tragi în ce-i în bătaia puştii. Să iei ce ţi se oferă, copilo.

— Da, a zis Felicia, iar după aceea au schimbat subiectul.

Tatăl i-a repetat ceea ce-i spusese bătrânei: că sora Antony Ixida îl bate la cap cu fructele de pădure. Când s-a sfârşit cina şi a terminat de spălat vasele, Felicia s-a dezbrăcat de jerseu şi de fustă şi s-a fardat în dormitor, urmărită de ochii ca mărgicile ai bătrânei, întotdeauna ageră când era sătulă.

— Ieşi undeva, fetiţo? a întrebat-o tatăl, văzând că-şi pune pardesiul.

Când i-a răspuns că da, n-a mai dat niciun semn de interes. Din cât îşi amintea, mama ar fi fost curioasă, s-a gândit Felicia. Mama ar fi intuit că nu s-ar fi dichisit ea aşa, cu cercei, rimel şi ruj de culoarea coralului, doar ca să se întâlnească luni seară cu Rose şi Carmel. Pe de altă parte, fraţii, gata să plece şi ei spre Myles Brady's, nici măcar nu observaseră pardesiul.

— Bună, a salutat-o după nici zece minute Johnny Lysaght la Sheehy's. Arăţi grozav.

Pe ea au încântat-o vorbele lui. Ar fi vrut să le mai rostească o dată. Deşi nu se prea pricepea să se rimeleze, el remarcase, de cum o văzuse, că

arată grozav. „Cine-i drăguţică?” strigase după ea, pe vremuri, Keery Murdaru’, pândind-o în Devlin’s Lane. Era, totuşi, altceva – Keery adresa aceleaşi cuvinte tuturor fetelor ce treceau, încercând să le intre în voie. Pe deasupra, era şi orb.

— Scoate-ţi pardesiul, a invitat-o Johnny Lysaght, iar ea s-a bucurat de propunere, întrucât nuanţa de roşu a pardesiului nu se potrivea cu rujul corai.

Mai mult, era şi ros, ici, colo. Îmbrăcase o rochie, special pentru această ocazie. Pe cea albastră, cu triunghiuri şi carouri.

— Ce bei? a întrebat-o el.

— 7-Up.

— Cu o picătură de gin?

— A, nu, fără.

— Fă ca mine. Te va înveseli. Încearcă un suc de portocale cu votcă, în locul chestiei ăleia tradiţionale.

Până acum, el băuse bere. Eticheta de pe sticlă strălucea sărbătoreşte lângă paharul gol. Acum o să ia ceva tare, a anunţat, ca să simtă schimbarea.

— Te-nveseleşte, a repetat.

— OK.

A comandat băuturile de la Sheehy cel tânăr, aflat în spatele tejghelei. Expresia feţei i se schimba des în timp ce făcea conversaţie cu ea, fiind când vioaie, când meditativă. La întoarcerea la masă s-a referit la parfumul ei, declarând că-i place foarte mult. Se numea „Iubire în ceaţă”; se dăduse cu el după ce ieşise din bucătărie, afară, pe stradă.

— Sănătate, i-a urat el.

Ea a vrut să ştie unde anume locuia în Anglia. L-a întrebat dacă la Londra şi el a zis că nu, la nord de Birmingham. A pronunţat un nume de oraş, necunoscut ei. Lucra ca magazioner într-o fabrică de piese de schimb pentru maşini de tuns

iarba. A aprins o ţigară. Nu lasă lupul să intre pe uşă, a lămurit-o. Se poate şi mai rău.

— E frumos din partea ta că mai vii pe-aici să-ţi vezi mama.

— N-avem decât o singură mamă.

— Asta aşa-i.

— O, iartă-mă!

Ea i-a spus că nu contează. Majoritatea oamenilor nici nu şi-ar fi cerut scuze; cei mai mulţi ar fi uitat sau şi-ar fi amintit prea târziu şi n-ar fi ştiut ce să spună.

— Bătrâna se simte OK?

Felicia i-a răspuns că da. A intrat în anul o sută, a zis, iar el a clătinat uimit din cap. Johnny a zâmbit din nou şi ea s-a uitat cum fumează. Marlboro, scria pe pachetul de pe masă. La Coffee Dock şi Two-Screen Ritz, Carmel fuma uneori câte o Afton Major. La fel şi Rose.

— Cum e în Anglia? l-a întrebat.

— Bine. Te obişnuieşti. Te obişnuieşti oriunde, după un timp.

— Pe unii îi copleşeşte singurătatea. Patty Maloney s-a întors.

— Aşa fac cei de teapa lui Patty Maloney.

— Nu ştiu dacă lucrurile vor merge mai bine pe-aici.

Nu ştia nici el. Ea a zis că se zvonise că Bord na Móna va deschide o fabrică nouă, pentru comprimarea prafului de turbă.

— Material pe care-l cumpără lumea pentru grădină, a explicat Felicia. Ştiu de la tata.

— Dar până la urmă au bătut în retragere, nu-i aşa?

— Până la urmă au renunţat.

— Mai bei ceva?

— A, nu, nu.

El a râs:

— Sucul de portocale are vitamine.

— Atunci beau numai suc.

Râzând, a luat în mână ambele pahare. Felicia l-a privit la bar, cât de în largul lui se simţea vorbind cu Sheehy cel tânăr. Nu era exclus să apară Carmel şi Rose; chiar şi-ar fi dorit ca ele să intre. I-ar fi plăcut să se apropie de masa la care stătea şi ea să le spună că nu, celălalt scaun nu e liber.

— Mai este program la Dancetime, vinerea? a întrebat-o el, revenind cu paharele pline.

— Da, se ţine discoteca de vineri.

Ştia că urmează s-o invite, dar el nu s-a grăbit. Se uita lung la buzele ei şi Felicia se întreba cum ar fi dacă ar săruta-o. Pe vremea lui Declan Fetrick îşi imaginase doar. Lui Carmel nu-i plăcuse la început, când băiatul cu acnee de la poştă se înfierbântase şi o sărutase la Two-Screen, pe la treisprezece ani.

— Crezi că ţi-ar plăcea să vii la discotecă vineri, Felicia?

— Nu-mi pot permite să merg la discotecă zilele astea.

— Dacă te invit eu, nu trebuie să plăteşti.

S-a zăpăcit, cu toate că ştiuse că are s-o invite. A simţit cum îi năvăleşte sângele în obraji şi s-a lăsat mai tare pe speteaza scaunului, ca să iasă din lumină. Nu mai fusese la Dancetime Disco de două luni, din seara când venise formaţia Heart Stoppers. În noaptea aceea, Small Crowley arătase pentru prima oară că-i place de Carmel şi tot atunci lui Rose i-a căzut cu tronc preotul ratat de undeva de la ţară, un tip care nu mai fusese niciodată la Dancetime şi pe care Rose nu l-a mai văzut de atunci.

— Mă bucur foarte mult că ne-am întâlnit, Felicia. (Sub masă, genunchiul lui neastâmpărat l-a atins pe al ei.) Mă bucur şi că nu tu ai fost mireasa.

Carmel spunea că e de neînţeles de ce un băiat te place tocmai pe tine, de ce te alege dintre toate celelalte. Poate te enervează la culme braţele tale prea groase sau pieptul plat şi, brusc, descoperi că tocmai trăsătura aceasta îl atrage pe unul. Connie

Jo era de aceeaşi părere. Rose spunea că-i imposibil să ştii cum gândeşte un bărbat.

— Ar fi grozav dacă ai veni, a mai spus Johnny Lysaght. Absolut grozav.

Felicia repetă acest lucru şi în vis, când adoarme la loc. Au dansat patru ore în vinerea aceea, la discotecă, niciunul dintre ei neluându-şi vreodată un alt partener, ieşind din sală de două ori ca să meargă la Sheehy's. Când a luat-o de mână şi au parcurs împreună străzile pustii, la patru dimineaţa, a vrut să-i spună că îl iubeşte. A mai vrut să-i dezvăluie că era primul băiat care o sărutase. În vis, o ajută să se strecoare prin sârma ghimpată şi-i simte braţele pe trup, pe maidanul de lângă vechea uzină de gaz, simte cum o strânge, şoptindu-i cuvinte de iubire. Îi pătrunde în nări parfumul loţiunii după ras şi el îşi descheie un nasture de la bluză şi îi călăuzeşte mâna spre pielea caldă; face totul cu multă blândeţe. „Eşti frumoasă, şopteşte. Eşti nemaipomenită, Felicia." Are buzele umede când o mai sărută o dată, iar ea închide ochii exact în clipa când li se ating gurile, ca şi cum ar fi o unică fiinţă.

Pe urmă, visul se transformă. Tatăl ei zice că de vină sunt felul cum se duce ţara de râpă, plăcuţele de alamă nelustruite, imaginea proastă pe care o avem în lume. Fraţii ei mănâncă fără un cuvânt. „Da' cum îi, totuşi, Lysaght ăsta?" se interesează Rose, iar Carmel pufneşte.

Se apropie de şapte când se trezeşte Felicia; o geană de lumină se infiltrează prin perdelele subţiri, decupând singurul geam al încăperii. Priveşte cum se intensifică lumina, cum umbrele iau contururi precise; un scaun, o masă, un garderob, un lighean pe un stand din colţ. Perdelele sunt din volănaşe portocalii şi verzi; pereţii suri s-au decolorat în locurile unde s-a folosit bandă adezivă, zugrăveala trandafirie e scorojită. La ora asta, tatăl ei probabil se întoarce de la barul lui Heverin cu *The Irish Press*, începe

să se audă călcătura matinală, grea, a băieţilor. În dormitorul din care a fugit, piesele de puzzle sunt risipite pe podea şi pe plapumă, cele puţine pe care a reuşit să le potrivească bătrâna s-au desfăcut, cutia jocului a alunecat între pat şi perete. Peste o clipă va urma plosca, tatăl ei va trebui s-o ridice singur pe bătrână ca s-o vâre sub ea. Aşa cum procedează întotdeauna, străbunica va pipăi, sub foaia de cauciuc, punguţa pentru clipsuri de uscat rufe în care îşi ţine acum pensia, iar pe urmă îşi va aminti că i-au dispărut o parte din bani, chiar ieri a făcut descoperirea de necrezut. În bucătărie, tigaia cu slănină vârstată cu carne o fi sfârâind pe plită, împroşcând stropi de grăsime pe smalţul alb, pe ouăle ce aşteaptă încă în cofrajul de carton să fie prăjite.

Felicia se dă jos din pat şi se spală într-un colţ al camerei. Îşi scoate cămaşa de noapte şi rămâne un moment goală, ruşinându-se de această ţinută, de parcă ar fi acasă, în dormitorul care nu e numai al ei. Se îmbracă iute tot din obişnuinţă – îşi perie părul şi se rujează. Deschide uşa cu precauţie şi găseşte closetul. Pe palier, revenind în cameră, aude un radio ce cântă încet, undeva la parter. După câteva minute, coboară în sufragerie. La masă este pus un singur tacâm şi farfuria e deja plină cu fulgi de porumb.

Femeia cu faţa ca toporul apare şi bombăne ceva despre somn, la care Felicia răspunde că a dormit buştean. „Cum vrei oul, fiert?” o întreabă gazda, neaşteptând un răspuns. Corpul îi este bine strâns într-o salopetă de un albastru aproape solid. Lângă farfuria cu cereale aşază într-o cupă un ou fiert, alături pâine prăjită pe un platou, şi pune un ceainic de metal pe un suport de sârmă. O îndeamnă pe Felicia să îşi ia singură lapte şi zahăr.

— Strigă dacă mai ai nevoie de ceva, adaugă, înainte de a o lăsa singură.

Felicia îşi toarnă ceai, mănâncă toţi fulgii de porumb şi îşi unge încet o felie de pâine cu unt.

Crapă coaja oului la vârf. Acum, acasă, în bucătărie, tata probabil scoate felioarele de şuncă din tigaie, desprinzându-le cu ajutorul unui cuţit vârât sub ele. „Uite-aşa, Felicia”, îi arătase el cu ani în urmă, ca să înveţe. Probabil taie felii de pâine pentru prăjit şi împarte budinca. Îi plac ouăle prăjite pe ambele părţi; fraţilor ei, numai pe o parte.

Gazda reapare, ca s-o întrebe dacă totul este în regulă. Aduce vorba de diferenţa din suma convenită şi Felicia îi plăteşte ceea ce-i datorează.

5

Opreşte din când în când maşina, aliniind-o la bordură, şi-i dă timp să dispară aproape complet din raza vederii, înainte de a-şi relua urmărirea. Ştie unde se duce, deoarece şi-a expus limpede intenţiile în conversaţia cu el. Nu este exclus, totuşi, să se fi răzgândit peste noapte; situaţii de genul acesta au mai existat.

De fapt, ea intră în autogară, exact cum spusese, în acelaşi pardesiu roşu, cu aceleaşi sacoşe de plastic pline. Domnul Hilditch mai zăboveşte câteva minute, după care pleacă.

Nu se vede niciun deal. Proiectate pe cerul sur, coşurile înalte şi urâte scuipă alţi nori fierbinţi, de fabricaţie proprie. Fabricile sunt ca fortăreţele, turnurile lor apără un străvechi imperiu al oţelului şi puterii. Peste tot, teracota s-a înnegrit, însuşindu-şi locala lucire opacă. Relieful primordial al ţinutului se pierde sub povara aceasta a ambiţiei umane, personalitatea naturală îi este sufocată, contururile şterse.

Autobuzul care o transportă pe Felicia prin acest peisaj este aproape gol. Femei cu plase de cumpărături ocupă singure câte o banchetă, cu privirile pironite în ceafa şoferului. Un bebeluş plânge încontinuu, iar maică-sa încearcă în zadar să-l potolească. Un bărbat bombăne, întorcând foile unui ziar.

Când autobuzul se apropie de periferia oraşului ce adăposteşte uzina Thompson Castings, lanurile întinse de lângă şosea se împuţinează, iar numărul fabricilor creşte. Vin una după alta. Felicia şi-l imaginează pe Johnny Lysaght într-una din ele, cu piesele de schimb stivuite în spatele lui până în tavan, pe rafturi sau în sertare de lemn. Îl vede cu ochii minţii în haine de lucru – o salopetă cafenie de aceeaşi nuanţă cu a vânzătorilor de la

magazinul de feronerie al lui Multilly. Caută un obiect ce i s-a cerut, fluierând, aşa cum îi este obiceiul. În imaginaţia Feliciei, Thompson Castings seamănă cu Queally's, depoul de maşini agricole de pe Rosecrea Road.

— Socot că-i afară din oraş. (În staţia de autobuz, un bărbat în uniformă se hazardează să exprime o opinie, ţuguindu-şi buzele iritat, fiindcă, de fapt, habar nu are.) Să-ţi spun cinstit, nici n-am auzit de fabrica asta.

Ea ajunge pe jos în centru, care arată ceva mai vechi decât al localităţii din care a plecat, dar cu aceleaşi firme de magazine şi bănci. Străzile nu par trasate după un plan, ele cotesc şi se îmbârligă până dispar, transformate în uliţe sau alei; ai zice că pitorescul este păstrat cu sfinţenie, ca un soi de protest împotriva halelor şi coşurilor de uzine ce urâţesc intrările în oraş.

— Scuzaţi-mă, îl interpelează Felicia pe un invalid ce staţionează în căruciorul pe roţi în faţa unei ceainării cu geamuri mici ce formează un bovindou.

— Împinge-mă înăuntru, dragă, o roagă el. Ne interesăm acolo.

Femeia de la casierie o întreabă pe o ospătăriţă dacă a auzit de Thompson Castings. Chelneriţa dă din cap că nu, dar, la rându-i, întreabă clienţii pe care îi serveşte.

— Thompson's, îşi aminteşte o doamnă mai în vârstă. Parcă era pe Half Street.

Altcineva, însă, zice că aia este pielăria Thompson's.

La un magazin de articole electrice, un bărbat politicos şi ager, îmbrăcat într-un costum gri, cunoaşte răspunsul: Thompson Castings a fost înghiţită de un concern, acum doi ani. Încă o victimă a recesiunii, adaugă omul, nu încape îndoială. Nu poţi face un pas fără să dai peste efectele crizei, se vorbeşte despre ea peste tot. Dar când Felicia îl întreabă dacă ştie ce nume poartă

Thompson Castings acum, zice că aici l-a prins. Nici pe stradă nu poate să-i răspundă nimeni.

Prin urmare, Felicia se întoarce la ceainăria cu ferestre ieşite în afară şi stă cu o ceaşcă de ceai în faţă, fiindcă cei de aici au încercat să o ajute. Mesele din jur sunt ocupate de gospodine sau funcţionari fugiţi de la post pentru câteva minute. Ospătăriţele se mişcă repede, mânate de vocea casieriţei, care din când în când îşi părăseşte tejgheaua ca să le găsească locuri muşteriilor. Cele două femei aşezate la masa Feliciei foarfecă mariajul nefericit al alteia. Sunt elegant îmbrăcate şi fardate, arătând mai tinere decât cei patruzeci de ani pe care trebuie să îi aibă în realitate.

— Nimeni nu s-ar putea înţelege cu Garth, declară una, uitându-se pofticioasă la prăjiturelele din aluat fraged de pe mijlocul mesei. Individul e pur şi simplu crunt.

— Tu-l cunoşti bine pe Garth, fireşte.

— Într-un fel.

Trăgând cu urechea la schimbul de impresii despre soţul respectiv, Felicia îşi dă seama că accentul de prin partea locului începe să-i sune familiar. Şi-a pus sacoşele de plastic chiar lângă scaun, ca să le vadă când se uită în jos. Şi-a scos din poşetă bancnotele despre care ofiţerul cu securitatea nu avusese nimic de zis, păstrând doar câteva; pe celelalte, un teanc, le-a îndesat în mâneca jerseului din fundul unei sacoşe, loc mai sigur decât poşeta, posibilă ispită pentru vreun hoţ. O dată, Connie Jo îşi lăsase poşeta din mână într-un local din Dublin şi, când s-o recupereze, ia-o de unde nu-i.

— Nu se poate trăi în felul ăsta, afirmă prima femeie. Am spus-o întotdeauna.

— Tipii din gaşca lui Garth fac amor cu schimb de parteneri. I l-au oferit pe Bob Mather la un moment dat.

— Nu pot să cred!

— Scuzaţi-mă, le întrerupe Felicia. Ştiţi cumva ce nume poartă acum Thompson Castings?

Îşi îndreaptă, surprinse, privirile spre ea.

— Ce? zice una.

Felicia repetă întrebarea, iar cealaltă doamnă spune că este un Thompson pe Half Street.

— Firma Thompson pe care o caut a fost cumpărată acum doi ani, explică Felicia. Fabrică maşini de tuns iarba. Cea din Half Street este altceva.

Doamnele clatină din cap a neştiinţă. Una zice că ea are o maşină de tuns iarba marca Flymo.

— Problema e că un prieten de-al meu lucrează acolo, se explică Felicia. Încerc să dau de urma lui.

— Cine ştie pe unde o fi, comentează cea cu maşina Flymo, întinzând mâna după o prăjiturică.

— Aveţi dreptate.

Când cele două doamne se ridică să plece, Felicia îi pune întrebarea şi chelneriţei care le face nota, alta decât cea care a ajutat-o prima oară. „Half Street”, zice ospătăriţa, sec şi grăbit, neobservând că Felicia clatină din cap. Adresează întrebarea şi perechii de la masa vecină, dar nici cei doi nu au auzit de Thompson Castings, nici chiar în zilele de dinaintea fuziunii. Aşteaptă să se mai potolească agitaţia din ceainărie, cu speranţa că femeia de la casă va avea o clipă liberă. E sigură acum că Thompson Castings, sub un nume nou, este exact locul unde trebuie să se ducă. Ceva îi spune că aşa e: Johnny locuieşte într-un oraş şi lucrează în altul, de ce nu? Se întreabă dacă nu cumva i-a spus ceva de soiul ăsta, dar ei doi au discutat despre atât de multe lucruri! „Mai am unsprezece zile”, a anunţat-o, şi şi-au dat întâlnire în fiecare zi. S-au plimbat, în soarele de octombrie, până la răspântia de la Creagh şi s-au ţinut de mână în băruleţul de acolo, care ţine de băcănia lui Byrne. S-au întors în mare grabă, prin pădurea Mandeville, pe scurtătură, fiindcă lui nu-i plăcea

să-şi lase mama singură prea mult timp, şi aşa îl vedea prea rar.

— Thompson Castings a fuzionat, îi spune Felicia casierei, când plăteşte ceaiul. Se pare că are alt nume acum.

De data asta casieriţa o priveşte inexpresiv, de parcă nu-şi aduce aminte de conversaţia anterioară. „Da”, zice, iar Felicia părăseşte zarva din ceainărie şi hoinăreşte pe străzi, acostând trecătorii cu aceeaşi întrebare.

O vreme se odihneşte pe o bancă, ţinând strâns în fiecare mână toartele sacoşelor, iar cureaua poşetei, pusă în bandulieră, îi strânge pieptul. A trebuit să aibă mare grijă să nu o supere pe maică-sa. Când se duceau la Diamond’s Coffee Dock, el alegea o masă din spate, pentru ca nu cumva mama lui, trecând pe stradă, să-i depisteze. Johnny i-a explicat că asta ar tulbura-o: cu ani în urmă, avusese o decepţie amoroasă şi de atunci nu mai credea în existenţa iubirii dezinteresate. Felicia n-o cunoştea pe mama lui Johnny suficient de bine ca să intre în vorbă cu ea, dar uneori li se încrucişau drumurile în prăvălii: o femeie scundă cu un aer obosit, văduvă, crezuse Felicia, până când aflase de la Johnny că bărbatul o părăsise. O linie albă, subţire – o cicatrice decolorată de vreme – îi străbătea obrazul de sub ochiul stâng până la colţul maxilarului, acesta era lucrul care-ţi sărea imediat în ochi la ea. „Înţeleg”, a zis Felicia când el i-a explicat că nimic nu i-ar face mai multă plăcere decât să se mai plimbe cu ea prin pădurea Mandeville, acum când rugineau frunzele, sau să zăbovească ore în şir în băruleţul de la răscruce. Din nefericire, însă, s-au văzut mai mult pe ascuns, bându-şi cafeaua în fugă. El se uita pe furiş la ceas chiar şi când o ţinea în braţe, jos, lângă vechea uzină de gaz. „Te întorci repede?” l-a întrebat, în ziua plecării lui, la Diamond Coffee Dock, iar el a răspuns că poate de Crăciun. „Pot să-ţi scriu?” a vrut ea să ştie. El a promis că o să-i dea adresa,

deşi, în ceea ce-l priveşte, n-a excelat niciodată la scris scrisori. Şi-a pus mâna peste a ei, pe suprafaţa cu model în romburi a mesei. „Mă voi gândi la tine în fiecare clipă, i-a spus, apăsându-i degetele cu degetele lui. Vei fi lângă mine minut cu minut.” A sărutat-o pe gură, fără să-i pese că-i vedea femeia care servea, iar ea l-a întrebat ce adresă are. A început să i-o spună, dar, din nefericire, tocmai atunci a intrat în cafenea Shay Mulroone. „Cum o mai duceţi?”, i-a întrebat el, rezemându-se de perete, în haine de lucru. Ea s-a rugat lui Dumnezeu să plece, să priceapă că vor să fie singuri, dar Shay a continuat să spună bancuri şi să râdă singur de ele. „Dă-mi o coca, a cerut în cele din urmă, trântind banii pe tejghea. Nu, din sticlă”, a zis, când femeia a vrut să i-o toarne în pahar. A înhăţat sticla şi s-a îndreptat spre uşă, sorbind câte o înghiţitură din mers. „Noroc”, le-a urat, şi le-a povestit o istorioară despre o ciocănitoare intrată în bagajele cu care doi tineri căsătoriţi plecau în luna de miere. „Am murit de râs când am auzit-o prima oară!”

O inundă amărăciunea când îşi aminteşte de Shay Mulroone, cum venise în ziua aceea, cu nasul spart şi ochii jucăuşi, cu sporovăială lui interminabilă, cu chicotelile lui zgomotoase. Dacă şi-ar fi ales alt moment ca să intre la Coffee Dock, toate astea nu i s-ar întâmpla acum. Ar fi păstrat legătura; ar fi schimbat scrisori, cărţi poştale, nu contează ce; poate ar fi avut chiar şi numărul lui de telefon. „Vrei să-mi scrii adresa?” i-a cerut de cum au rămas singuri, dar deja totul era o zăpăceală, autobuzul pleca peste nici douăzeci de minute. „O, Doamne, ce târziu e!” Se şi ridicase în picioare, rostind aceste cuvinte, iar ea a crezut că-i va scrie pe loc adresa, că va căuta o bucăţică de hârtie prin buzunare şi, poate, va împrumuta pixul femeii de la bar, dar el era agitat pentru că pierdea autobuzul. Îi va trimite, i-a spus, adresa de îndată ce va ajunge la destinaţie. În clipa următoare nu mai era lângă

ea, nu-i mai rămăsese din el decât o senzaţie de gol, de greaţă, ca şi când i s-ar fi rezecat o porţiune din stomac. S-a aşezat la o masă din dreptul vitrinei, cu ceaşca de sticlă plină cu cafea, spunându-şi că dintr-un moment în altul va începe să dea apă la şoareci şi se va face de râs. Adresa pe care n-o avea pe care de la bun început o ceruse atât de timid, ca să nu pară prea insistentă îi fusese smulsă chiar de sub nas, cum s-ar fi putut întâmpla cu un colac de salvare. Nu-şi dăduse seama că până şi o hârtiuţă cu scrisul lui ar fi fost pentru ea o comoară, indiferent de valoarea ei practică. Din vitrină se vedea băcănia lui Doheny, unde veneau autobuzele, pe latura cealaltă a pieţei. După zece minute l-a zărit, ducând o valiză; maică-sa păşea alături, ţinându-l de braţ. Mergeau pe sub statuia soldatului cu jambiere din partea dinspre Strada Mare a pieţei, oprindu-se o clipă ca să treacă o maşină, apoi reluându-şi drumul. Ei doi erau singurii care aşteptau pe trotuar, în faţa prăvăliei lui Doheny, şi după niciun minut a sosit autobuzul. În timp ce acesta încetinea pentru a opri, un gând rău i s-a strecurat în minte: cum putea să-i trimită adresa, când n-o avea pe a ei? Nu-i spusese nici măcar numele străzii pe care locuia; îşi va da seama pe drum, dar va fi prea târziu. „Pa!” i-a strigat femeia de la tejghea când a ieşit în fugă din Coffee Dock, dar ea n-a fost capabilă să răspundă, nici măcar prin gesturi. Pe latura cealaltă a pieţei, autobuzul se pusese în mişcare şi pe urmă un setter roşu, cu un militar, trecură prin faţa ei. O singură clipă i se întrezări şi lui faţa, părul negru, o mână ridicată în semn de rămas-bun adresat femeii scunde, în haine gri, de pe trotuar. Spatele autobuzului era atât de prăfuit, încât vopseaua roşie şi albă devenise invizibilă, pierdută în nuanţe de brun.

— Nu, zice un poştaş din oraşul în care a ajuns, oprindu-se o clipă din golirea cutiei, clătinând din cap. Nu mi-e deloc cunoscut.

Se interesează prin magazine. Îi întreabă pe doi paznici şi pe o femeie dintr-o staţie de autobuz.

— Nu, draga mea, greşeşti, îi spune un bărbat care aşteaptă acolo. Thompson n-a fost preluată de nimeni. A dat faliment, acum doi ani.

— Există vreun alt loc unde se produc maşini de tăiat iarba?

Omul zice că nu, absolut sigur că nu, iar întrebarea îi este repetată peste o oră, la o secţie de poliţie:

— Se fabrică undeva maşini de tuns iarba? strigă un sergent printr-o deschizătură.

Un poliţist nevăzut sugerează ceva, dar altul zice că asta-i deja istorie antică, au tras obloanele încă din 1989.

— Mă tem că nu te putem ajuta, regretă sergentul de la ghişeul de informaţii, închizând gemuleţul.

El i-a confirmat deja că Thompson Castings a dat faliment acum doi ani; cu toate acestea, şi în ciuda răspunsului colegilor săi, consultă un index cu adresele tuturor firmelor.

— Nimic, raportează.

Răsfoieşte un alt volum, telefonează de două ori şi în sfârşit Felicia e sigură că ceea ce caută nu există în oraşul acesta: nu se fabrică nicăieri maşini de tuns iarba. Dar se comercializează, există săli de expoziţie, unde s-ar putea să se vândă şi piese de schimb; poate aşa ceva îi trebuie? Primeşte o listă cu numere de telefon şi-şi petrece ora următoare într-o cabină, fără să se mire că nu obţine niciun rezultat. Magazioner într-o fabrică, a zis el, precis într-o fabrică.

— Nu mai avem cum să te ajutăm, drăguţo, îi spune pe şleau sergentul când revine la secţia de poliţie.

Cel mai bine ar fi să se înapoieze de unde a venit azi-dimineaţă, crede el, de vreme ce prietenul i-a spus că acolo locuieşte.

Auzindu-le discuţia, un alt poliţist ridică fruntea dintr-un maldăr de hârtii, ca să se declare de acord. Acul în carul cu fân, îl aude Felicia pe unul dintre ei când iese pe uşă.

6

La patru şi cinci, plecând mai devreme de la birou, domnul Hilditch se duce cu maşina la autogară şi găseşte un loc de parcare de unde poate ţine sub observaţie autobuzele care sosesc. E convins că fata se va întoarce; de îndată ce va trage lozul necâştigător, va reveni ca să-şi înceapă cercetările într-o direcţie nouă. E o concluzie logică, dar, fireşte, nu exclude posibilitatea ca el să-i fi pierdut urma. Se prea poate să fi conchis după numai două, trei ore de investigaţii că a apucat pe o pistă falsă. Din pricina asta, domnul Hilditch n-a avut stare toată ziua; în pauza de prânz nu s-a putut hotărî dacă să se ducă la Marshring Crescent cu maşina şi să aştepte acolo o vreme, în caz că ea s-ar înapoia. Chiar acum a trecut pe lângă numărul 19, dar, fireşte, exteriorul unei case nu-ţi spune absolut nimic.

Atent la autobuzele care vin şi pleacă, domnul Hilditch introduce monedele în contorul parcării şi aşteaptă ca acesta să producă o chitanţă. Clienţii magazinelor trec pe stradă cărându-şi cumpărăturile: femei tinere ce ţipă exasperate la copiii lor, bărbaţi posaci, cu mutre supărate. E plină lumea, meditează domnul Hilditch revenind la maşină, există atât de multă violenţă, atâta ostilitate. *Păstrează distanţa!* porunceşte brutal sloganul de pe bara de protecţie a unui automobil. *Surferii o fac în picioare!* proclamă un altul. *O vreau pe Madonna!* strigă mesajul de pe un piept de tricou. Domnul Hilditch le consideră pe toate dezgustătoare.

Mai soseşte un autobuz şi domnul Hilditch urmăreşte cum se revarsă pasagerii: elevi, un cuplu în vârstă, drumari cu saci murdari de pânză în care duc sticle goale şi cutii pentru sandviciuri. Un individ pletos, pe care domnul Hilditch îl vede tot timpul pe stradă, umblă – presupune – în căutarea

unei slujbe. Muncitori şi muncitoare de la fabrici coboară în grupuri. Nici urmă de tânăra irlandeză.

Adăpostit sub o poartă, se gândeşte la ea. Ca frumuseţe, nici nu se compară cu Beth, dar puţine fete se înscriu în aceeaşi categorie. E sigur că nu are nici vioiciunea lui Elsie Covington, a lui Elsie cea cu genunchii lucitori, cu rotule proeminente, care se aşază întotdeauna dintr-o parte şi căreia îi străluceşte rujul ca o cireaşă. În amintirile domnului Hilditch, Elsie Covington apare ca un portret într-o ramă complicată, ca şi când un fotograf ar fi fost de faţă odată, când şi-a dat ea aere de star – îi amintea de Barbara Stanwyck, deşi Elsie nu auzise probabil niciodată de actriţa cu acest nume. Beth umple, tăcută, un alt cadru atrăgător, cu părul negru, lung, care-i cade pe curbura sânilor, cu cizmele lucioase, terminate unde începe coapsa. Beth era îndrăgostită de negru. Obişnuia să-şi înnegrească pielea de sub ochi şi să-şi dea cu pudră albă pe faţă şi pe gât, ca să obţină un contrast puternic. La Coventry au cumpărat, de la magazinul Owen Owen, o rochie neagră cu pieptar de dantelă, primul dintre numeroasele articole de îmbrăcăminte achiziţionate împreună. Toată lenjeria ei era neagră; i-a făcut această destăinuire când au ieşit a treia oară, trebuie să fi fost pe 5 noiembrie 1984 o zi de luni, sărbătoarea focurilor de artificii[3] – la restaurantul Happy Eater de pe şoseaua A51.

Irlandeza a declanşat avalanşa amintirilor, ceea ce se întâmplă ori de câte ori îşi găseşte o prietenă nouă, şi e firesc să fie aşa. Bulevardul Amintirii este mereu prezent, mereu umbros, chiar cufundat în întuneric de nu se mai vede, până nu se întâmplă ceva ca să se reaprindă lămpile. Domnului Hilditch îi place să-l numească astfel; îi face plăcere să rătăcească pe Bulevardul Amintirii, deşi nu ar rosti sintagma cu voce tare. Există lucruri pe care nu le strigi în gura mare, există şi unele pe care nici măcar ţie nu ţi le spui: mai bine să le laşi în pace,

să le uiţi. În multe nopţi fără somn a făcut eforturi de voinţă ca să aducă la viaţă toată strălucirea asta – imaginile delicate, plutitoare, ale lui Beth, Elsie şi ale celorlalte: Elsie solicitând atenţie cu mâna ridicată, Beth în rochia galbenă de jerse, Sharon ieşind de la toaleta pentru doamne de la Frimley Little Chef, Gaye aşteptându-l în faţa standului de articole electrice de la Market Drayton, Jakki aprinzându-şi o ţigară în maşina lui.

Autobuzele pe care le pândeşte se succed la intervale de patruzeci de minute, dar nu-l supără aşteptarea, fiindcă vinul tare al amintirii îi curge deja prin vene. Administratorul unui cinematograf Odeon, în ţinută de seară, i-a adresat odată lui Beth un zâmbet orbitor în foaier; e vorba de cinematograful din Leicester Square, la filmul *Întoarcerea panterei roz*. Un băieţandru încercase s-o agaţe pe Elsie la Southam Restful Tray, zâmbindu-i de la distanţă, iar ea îi făcuse semne cu mâna, arătând că nu e singură.

Jakki dorise odată pe vremea când era credincioasă să meargă la biserică şi s-au dus la una baptistă, din Coalville. La un service de pe autostrada M6, un băiat o cunoştea pe Gaye; nu măsura mai mult de un metru şaizeci flăcăul ăla, cu o lamă de bărbierit ornamentală într-o ureche şi ras pe cap, vânjos, pus pe harţă, mirosind a băutură. La service-ul de lângă Loughborough, Beth nu scosese o vorbă tot timpul mesei, dar nu de supărare, ci numai fiindcă era dusă pe gânduri, cum orice fată are dreptul să fie. *Five foot two eyes of blue.* Beth îi aduce întotdeauna aminte de acest cântecel, ritmul lui legănat se potriveşte cu amintirea pe care o are despre ea.

Un alt autobuz intră în autogară. De data asta, fata din Irlanda este în el.

Amestecându-se cu mulţimea, Felicia caută pretutindeni cu privirea. Autobuzele în grupuri de culori diferite stau aliniate oblic la peroane,

destinaţia le este indicată pe tăbliţe, şoferii aşteaptă alături. Întârziaţii o iau la trap când aud că porneşte câte un motor; cei ce şi-au ocupat deja locurile nu mai au răbdare. *The Friendly Midland Red, Midland Fox, Chambers' Coaches, Townabout* sunt inscripţiile care se repetă.

Felicia face un efort de voinţă ca să-şi determine iubitul să coboare dintr-unul dintre aceste vehicule, dar el n-o face, nici nu-l zăreşte nicăieri în mulţime. Pentru prima oară se întreabă dacă n-ar trebui, pur şi simplu, să se întoarcă acasă şi încearcă să-şi imagineze cum ar fi dacă ar intra pe neaşteptate în bucătărie ca să-şi înfrunte tatăl şi fraţii. Încercând să afle încotro a apucat-o, ei vor fi descoperit deja scrisorile pe care intenţionase să le ia cu sine, dar, din greşeală, le uitase acasă: epistole lungi, aproape incoerente, pe care le aşternuse pe hârtie ştiind că nu le va expedia niciodată. Seară de seară, în puţina intimitate oferită de dormitorul în care bătrâna moţăia sau se chinuia cu jocul din bucăţele de carton, ea-i scrisese lui Johnny despre tot ce credea că l-ar interesa: cum domnişoara Horish de la şcoala tehnică a intrat, în marşarier, într-o pompă de benzină de la garajul lui Aldritt; cum Aidan – presat de Connie Jo şi de tatăl şi mama soţiei – renunţase deja la meseria lui şi vindea la McGrattan Street Cycles and Prams; cum reporterul de la *The Pond* fusese făcut mincinos la farmacie; cum Cuneen, vânzătorul cu un picior mai scurt de la Chawke's, fusese concediat pentru măsluirea încasărilor. Întocmise şi un calendar al zilelor rămase până la Crăciun, fiindcă el indicase Crăciunul drept data când ar fi fost posibil să se întoarcă, dacă norocul ţinea cu el. Trăia zilele pe măsură ce se scurgeau şi, când nu mai rămăseseră decât nouăsprezece, se pomenise compunând o epistolă deosebită de cele redactate anterior: „…E neplăcut, dar asta-i situaţia. Nu mi-a venit ciclul în prima lună şi nici luna asta. Nu mai există

îndoială, Johnny. Am crezut că întârzierea ar putea fi provocată de emoţia de a fi cu tine, dar acum e altceva. La Crăciun voi fi în luna a doua şi trebuie să hotărâm ce facem, Johnny…”

Scrisoarea aceea – ultima pe care a scris-o – se află împreună cu celelalte, ascunsă în spatele colecţiei de scoici, în scrinul alb de lângă pat. În noaptea când a compus-o, stând trează în pat la câteva ore după ce terminase de scris, îşi dorise ca dintre toate scrisorile măcar pe asta să i-o poată trimite. Compunerea celorlalte – alcătuirea frazelor în gând, în timp ce-şi făcea cumpărăturile sau îşi vedea de treburile gospodăriei – constituise o alinare; dar, aşternută pe hârtie, năpasta ce dăduse peste ea acum tăinuită altora devenise şi mai îngrozitoare. Zăcând în pat, fără somn, după ce încheiase misiva, încercase să se gândească la cuvinte mai potrivite decât cele folosite, la o cale mai blândă de comunicare a veştii. Dar nu s-a întâmplat nimic altceva decât că orologiul din turnul bisericii a bătut ora unu, apoi două, trei şi patru şi s-au auzit bolboroseala zgomotoasă din gâtlejul bătrânei, arcurile patului scârţâind când încerca să mişte, un icnet scurt, după care răsuflarea i-a redevenit regulată. În copilărie, Felicia se temuse că străbunica îşi va da sufletul în somn, că o va găsi dimineaţa albă şi rece ca gheaţa, cu ochii mari deschişi şi ficşi.

Tristeţea acelei nopţi nesfârşite o învăluie acolo, printre autobuzele pregătite de plecare, iar starea de spirit a Feliciei e acum la fel de proastă ca atunci – se simte mai deprimată decât pe feribot, decât în dezolanta încăpere unde o interogase ofiţerul cu paza sau decât în momentul când se trezise în tren şi nu ştiuse unde se află, mai tristă decât atunci când îl auzise pe poliţist spunând că e ca şi cum ar căuta un ac în carul cu fân. Scrutând chipurile din jur, trăieşte din nou sentimentul că este pedepsită, pe care îl avusese şi în noaptea când scrisese ultima scrisoare: o chemare la

ordine, cererea de a da socoteală pentru fericirea în care se complăcuse atât de nesăbuit. „Să nu-ţi faci griji din cauza asta, o liniştise el odată, când mergeau grăbiţi prin pădurea Mandeville. Mă îngrijesc eu de toate.” Ea se îmbujorase toată auzindu-l, dar îi păruse bine că adusese vorba. „Nu-i nimic rău, continuase el, gândind mai mult decât exprima, în faptul că doi tineri fac dragoste.” În noaptea când aşternuse pe hârtie ultima scrisoare îşi spusese că poate era totuşi ceva rău: vechiul păcat pe care trebuia să-l mărturiseşti la spovedanie; păcatul nesaţului, păcatul nerăbdării. Ce o îndreptăţise, oare, să creadă că fericirea dăruită de iubirea lui îi aparţinea, că era a ei, fără să i se ceară nimic în schimb?

Dacă se întoarce acasă, se va trezi dimineaţa în dormitorul ştiut. Se va lumina de ziuă pe fondul aceleiaşi disperări, îi va fi din nou lehamite să se scoale când clopotul bisericii va bate ora şase, începutul unei zile noi. Scările înguste vor trebui curăţate iar în fiecare marţi, patul bătrânei primenit la sfârşit de săptămână. Dacă se întoarce acasă, ochii tatei vor continua s-o acuze, fraţii vor ameninţa cu răzbunarea. Va mai fi şi supărarea lui Connie Jo că intrase, prin căsătorie, într-o familie în care avea să se nască un copil din flori. Pe stradă, priviri curioase sau admonestări tăcute. Cum Dumnezeu ai putut fi atât de proastă, va zice Carmel, iar Rose o va întreba dacă s-a născut abia ieri.

Numai dacă va fi cu el, numai dacă se vor iubi va cunoaşte izbăvirea – e perfect conştientă că aşa stau lucrurile. A ştiut-o şi când a trecut Crăciunul şi el nu s-a întors. A ştiut-o şi când a nins în ianuarie, şi când a sosit prima săptămână vântoasă din februarie şi s-a dus să discute cu mama băiatului. „Sunt o prietenă a lui Johnny, doamnă Lysaght”: cum stă nemişcată, cu sacoşele de plastic în mâini, aude ecoul nervozităţii ei de atunci, tremurul din voce.

Oare faptul că se deosebeşte atât de mult de realitate e cel care potenţează în aşa măsură amintirea, distanţa ascuţind contururile altminteri tocite de timp? Privirea mamei lui, rece de neîncredere şi suspiciune, mama care la început n-a spus nimic şi care părea gata să-i trântească uşa în nas dintr-o clipă într-alta. Mama lui întrebând-o ce doreşte, fiindcă se deştepta în ea o curiozitate sumbră. Uşa care, în sfârşit, se deschisese pentru ca ea să poată intra, coridorul îngust, drumul până în bucătărie.

„Ei bine, ce e?" întrebase mama, cu firul alb al cicatricei mai vizibil în lumina evident mai puternică. Amară ca fructele de porumbar, aşa o descria lumea pe această femeie.

Mulţimea din staţia de autobuz se răreşte, dar Felicia rămâne pironită acolo, lângă chioşcul de răcoritoare, acum închis. Nu mai sosesc alte autobuze, iar dintre cele ce aşteaptă să plece au mai rămas puţine. Dar, tot atât de limpede ca autobuzele, vede şi cele două siluete din bucătăria mamei lui Johnny, tot atât de clar cum aude vocile şi râsetele trecătorilor, aude glasul mamei lui şi pe al ei.

— Mă întrebam numai dacă aveţi cumva adresa lui Johnny.

— Dar ce vrei de la el?

— Să-i scriu o scrisoare, atât, doamnă Lysaght.

— Fiul meu nu s-ar bucura dacă aş da adresa lui primului venit.

— Nu se va supăra dacă mi-o daţi mie, doamnă Lysaght.

— Eu însămi mă pregătesc să-i scriu. Am să-i spun că ai trecut pe aici.

Mama lui Johnny ştia cine este; nu i-a spus-o, dar Felicia şi-a dat uşor seama. Îi cunoştea numele, era informată că tatăl ei lucra în grădina mănăstirii, că avea o străbunică încă în viaţă, de aproape o sută de ani. Ajungea să te găseşti în prezenţa

doamnei Lysaght ca să-ţi dai seama că era o femeie căreia nu-i scăpa nimic.

— El n-ar avea nimic împotrivă să-mi daţi adresa.

— Ce te face să crezi?

— Ştiu eu că n-ar avea.

— De ce nu ţi-a dat-o chiar el?

Felicia a început să se bâlbâie. Doamna Lysaght s-a aşezat pe un scaun. Şi-a dus mâna la partea inferioară a stomacului, ca şi cum ar fi chinuit-o o crampă.

— Am multă treabă, a zis, fără să se ridice imediat, dar sculându-se în picioare în clipa următoare, înainte ca Felicia să-şi revină din surpriză.

Porni pe coridorul ce ducea la uşa de la intrare.

— Sunt sigură că nu s-ar supăra, a repetat Felicia. Simţea cum îi năvăleşte sângele în obraji, căldura ridicându-i-se până la rădăcina părului. Am mare nevoie de adresă.

— Johnny are mulţi prieteni aici, pe Cathal Kelly, Shay Mulroone şi alţi băieţi. De tine nu-mi amintesc să fi pomenit.

— Îmi trebuie adresa, doamnă Lysaght!

În acel moment, pe chipul doamnei Lysaght s-a văzut că înţelege motivul disperării Feliciei. Gura i s-a strâmbat; dezgustul şi-a făcut loc în ochii ei reci.

— Să-l laşi în pace pe fiul meu, a rostit ea, fără urmă de emoţie. Să-l laşi în pace.

— Nu doresc decât să iau legătura cu el.

— Ai avut destulă legătură cu el.

Dar doamna Lysaght n-a ieşit din bucătărie, cum avusese intenţia. A rămas în prag, iar după o clipă şi-a ridicat degetele mâinii drepte la cicatrice.

— Nu mă simt bine, a zis.

— Îmi pare rău, doamnă Lysaght.

— De-aia se întoarce el acasă. Fiindcă nu mă simt bine.

— Nu ştiam…

— Vinerea, când vine omul care încasează chiria, îl văd că se uită la mine lung. N-am fost în apele mele din ziua când Johnny nu şi-a găsit de lucru în oraş. Cea mai proastă zi din viaţa mea.

Felicia a clătinat din cap, căutând ceva de spus, dar negăsind nimic. Pe consola căminului, înghesuit între perete şi o cutie chinezească ornamentală, a observat un teanc de scrisori şi ilustrate şi a ghicit imediat cine era expeditorul. Fără îndoială că aveau adresa pe ele.

— Am ştiut că o să se întâmple, a zis doamna Lysaght, chiar din prima zi când v-aţi întâlnit. Mi-a spus: „Cred că o să ies puţin la aer” şi când s-a întors m-a minţit că s-a întâlnit cu Cathal Kelly. O dată, la Dublin, când pleca în Anglia după ce fusese acasă, l-a văzut cineva ieşind cu o fată dintr-un salon de îngheţată. „M-a confundat”, mi-a zis. Fetele astea – a adăugat doamna Lysaght, de parcă uitase cu cine vorbea – se pretează la orice ca să-şi înfigă ghearele într-un băiat. Mai întâi dulci ca mierea, după aceea veninoase ca viperele.

Degetele i-au alunecat încet pe semnul de pe obraz.

— N-ar face rău nici unei muşte, până nu vine momentul potrivit. „Dar Johnny?” l-am întrebat pe tatăl lui. Stătea în picioare, cam la jumătate de metru de unde eşti tu acum, tocmai intrase şi afară ploua, se scurgea apa de pe el. „Johnny nu înseamnă nimic pentru tine?” l-am întrebat, dar el s-a mulţumit să se uite în altă parte, iar balta de pe podea creştea. „Ascultă ce-ţi spun”, a zis, dar ce-mi putea spune? Mă părăsea, ce mai era de comentat? „O să primeşti banii regulat”, a zis. Asta a fost tot ce i-a trecut prin minte. Patru ani de căsătorie, două sarcini pierdute înainte de a-l avea pe Johnny şi soţul tău dispare uite-aşa. „Poftim”, i-am zis, luând cuţitul de pâine de pe masă. „Fă ce vrei cu mine. Muierea la care te duci nu-i decât un gunoi.” I-am întins cuţitul, dar el n-a mişcat. Aşa că l-am ridicat singură la obraz şi m-am uitat la el

cum mă priveşte. Pe urmă vârful a intrat în piele şi am tras de el tare în jos.

Cu aceste cuvinte, doamna Lysaght s-a răsucit pe călcâie şi a ieşit din bucătărie, urmată de Felicia.

— Dacă vă dau o scrisoare, i-o trimiteţi dumneavoastră pentru mine, doamnă Lysaght?

Uşa din faţă era deja deschisă şi, neprimind niciun răspuns, Felicia şi-a repetat întrebarea. A promis că va pune ea timbru pe plic. Doamna Lysaght va mai avea numai de scris adresa.

— Bine, s-a învoit ea în cele din urmă.

Dar după ce au trecut zece zile, apoi două săptămâni fără să primească un răspuns, Felicia a ştiut că scrisoarea ei nu fusese expediată. Nu fusese expediată pentru că mama lui Johnny o ura. Doamna Lysaght simţea că Johnny este smuls de lângă ea în acelaşi chip în care o nemernică îi furase soţul; aşa vedea ea lucrurile. Probabil că citise scrisoarea şi o pusese pe foc.

Urnindu-se, în sfârşit, de unde a stat, lângă chioşcul de răcoritoare, Felicia se întreabă dacă mama lui Johnny are habar unde se află ea acum şi dacă, ştiind, o detestă şi mai aprig. Se mai întreabă dacă a pomenit de vizita sa când i-a scris fiului, dar socoate că nu. De ce i-ar fi pomenit, doar nu era în interesul ei, n-avea nimic de câştigat. El nu-i spusese că mamă-sa era suferindă; asta explica solicitudinea de care dădea dovadă.

— Eram îngrijorat, să nu ţi se fi întâmplat ceva, aude o voce şi deodată vede, în pasajul de trecere, chipul cu ochelari al grăsanului care a vrut să-i dea o mână de ajutor ieri.

Îi vorbeşte cu blândeţe, pe faţă i se citeşte îngrijorarea de care a pomenit; prezenţa lui neaşteptată şi spusele sale o derutează pe Felicia. Peste zi, continuă grăsanul, s-a interesat de Thompson Castings şi a aflat că fusese dezinformată. I-a părut atât de rău, încât a întrebat pe toată lumea, reuşind, până la urmă, să identifice

unica fabrică aflată la o distanţă rezonabilă care se potrivea cu descrierea ei. Acolo se produce o maşină de tuns iarba cu motor Briggs and Stratton, cu carcasa turnată, cuţite din oţel de Sheffield, montate pe rotor sau pe cilindru.

— Cred că ăsta-i locul cu pricina, îi spune. I-am telefonat Adei de la birou şi ea m-a îndemnat să trec pe la autogară, poate te văd când te întorci. Aseară, când i-am spus ce necaz ai, a fost foarte îngrijorată la gândul că rătăceşti pe străzi de una singură.

Stă lipit într-un colţ al pasajului, încadrat de vitrine ce expun pantofi. Vocea lui nu mai este decât o şoaptă, mult diferită de cea de ieri, când l-a oprit ca să-l întrebe dacă a ajuns la locul dorit, sau când a strigat-o din automobil. Ada este soţia lui, îi spune, o fiinţă cu sufletul mare.

— Atâta doar că fabrica-i la optzeci de kilometri depărtare.

Felicia dă să-şi exprime dezamăgirea cu o mişcare a capului, dar el o informează că mulţi locuitori ai oraşului fac naveta zilnic la o astfel de distanţă. De ce nu s-ar număra şi iubitul ei printre aceştia? O fată de la birou a verificat: ca să ajungă la locul de muncă, mulţi oameni călătoresc zilnic pe o rază de mai bine de nouăzeci de kilometri.

— Treburile îi mână până în localităţi precum cea unde te-ai dus tu degeaba astăzi, sau cea de care-ţi pomeneam. Acasă vin numai ca să doarmă.

— Da, înţeleg. Ştiu cum e.

El fluieră uşor, un fel de briză proaspătă pe buzele lui, aproape fără sunet. Adierea încetează când vorbeşte din nou.

— Ceea ce vreau să-ţi spun, explică, este că soţia mea şi cu mine avem drum cu maşina în direcţia aceea, mâine dimineaţă. Te luăm cu drag şi pe tine în rabla noastră.

Râde, carnea excedentară de pe faţă şi gât îi tremură, pe urmă se linişteşte.

— A, nu cred că…

— Nu, sigur că nu. Natural că n-ai face-o. Dar la îndemnul Adei îţi propun. I-am reamintit că plecăm devreme. Probabil că nu doreşti să te scoli cu noaptea în cap.

— Soţia dumneavoastră…

— Ada stă rău cu sănătatea. Trebuie s-o duc la un spital. S-o vadă nişte specialişti.

— Dacă mi-aţi putea da numele fabricii, începe Felicia, dar se întrerupe imediat, văzând cum îndoiala voalează faţa bucălată a omului din pasaj.

— Nu-i uşor. Fata de la birou mi-a scris numele şi adresa pe un bloc-notes, dar din păcate le-am lăsat pe masă. Mă gândeam să sun la ora când vin femeile la curăţenie şi să le rog să mi le citească. Dar nu mai are rost, dacă nu vrei să te scoli devreme.

— Dacă aţi putea să-mi daţi măcar numele oraşului…

— Ţi-ai pierde o groază de vreme căutând. Sunt peste o sută cincizeci de uzine de care ar trebui să te interesezi, mai probabil două sute. Dar nu-i nimic, poate că te întâlnesc din nou zilele astea şi-ţi dau informaţiile. Acum trebuie să mă duc, să văd cum şi-a petrecut Ada ziua.

Iese încet din pasaj şi face câţiva paşi. Grăbită, Felicia îl roagă:

— Pot să vin mâine cu dumneavoastră?

— Plecăm la şase şi jumătate fix, fiindcă Ada trebuie să ajungă la spital devreme. Îmi pare rău.

— La şase şi jumătate e bine.

— Te luăm de pe Marshring. La încrucişarea dintre Marshring Crescent şi Marshring Avenue.

El îi zâmbeşte şi dă din cap. Promite că nu va uita să le sune pe femeile de serviciu de la birou, pe urmă se îndepărtează, cu mersul lui stângaci. Felicia îi urmăreşte silueta greoaie care dispare undeva în parcare, înainte de a-i lua locul în intrând şi a începe din nou să-l caute pe Johnny Lysaght în mulţime.

7

Casa este tăcută, cufundată în întuneric. Nu există nici măcar un animal de interior care să fie martorul întoarcerii unicului locatar – nicio pasăre, niciun peştişor auriu. O cheie se răsuceşte în broască, o alta ţăcăne în yală. Holul spaţios se luminează; se aude şuierul întrerupt al unui fluierat ratat.

Domnul Hilditch îşi atârnă impermeabilul în cuier şi surprinde o unică imagine a propriului său chip în oglinda octogonală. Automat, ridică mâna la creştet, să netezească un smoc rebel de păr scurt. Strămoşii altora îl pironesc cu privirile din portretele cumpărate de-a lungul anilor: o galerie de necunoscuţi, care i-a devenit familiară. În bucătărie, pune pe masă cele necesare preparării unei gustări.

Frisonul de excitaţie ce l-a însoţit ziua întreagă este şi mai tensionat, acum că i s-a adresat încă o dată fetei din Irlanda. Până la ora asta n-a existat vreo fată care să se apropie atât de tare de casa lui ca tânăra care îl acostase direct, pe teritoriul fabricii. Elsie Covington apăruse la Uttoxeter, Beth la Wolverhampton, Gaye la Market Drayton. Sharon fusese din Wigston; Jakki, din Walsall. Toate, ca şi irlandeza, veneau de departe şi se îndreptau spre altundeva, în majoritatea cazurilor fiindu-le indiferent încotro. Îţi impui regula să nu-ţi murdăreşti chiar pragul casei tale, să nu târguieşti la prăvălia din vecini, cum spune înţelepciunea populară. Îţi dai toată osteneala să respecţi principiul, dar de data asta pur şi simplu s-a întâmplat altminteri. A căzut fructul dintr-un pom pe care nici măcar nu l-ai scuturat: ceva predestinat, s-ar zice. Pornind, poate, de la faptul că iniţiativa nu-i aparţinuse, ci fata îl abordase prima, domnul Hilditch are presentimentul unei

făgăduieli: aventura aceasta va fi cu totul şi cu totul specială.

Amintirile reîncep să i se învârtă în cap, ca nişte instantanee fotografice: excursiile de sfârşit de săptămână în oraşe şi localităţi unde lumea habar nu are că el e Hilditch, manager cu probleme de catering; orele petrecute în maşină, supraveghind strada dintr-un loc bine ales, de lângă o discotecă al cărei program este pe cale să se sfârşească, sau parcat undeva la întâmplare; croaziera în susul şi-n josul autostrăzii, cu atenţia sporită în dreptul drumurilor de acces, ca să vadă dacă nu s-ar putea lua după vreo maşină; conversaţia părintească, sfătoasă, cu tinerele chelneriţe din moteluri, invitaţiile formulate, dar nu neapărat acceptate.

Domnul Hilditch se întreabă dacă încălcarea regulii meticulos respectate până acum e cumva legată de faptul că irlandeza vine de aşa de departe, încât ar putea-o socoti o străină; lucrul acesta este pentru el o premieră. Ea este exemplarul suprem dintre fetele agăţate în trecere, reprezintă mult mai mult decât un chip proaspăt întrezărit la Burger King-ul de pe şoseaua A522, la Forest East Services sau la Long Eaton Little Chef. Indiferent de motivaţia propriei sale comportări, se simte înviorat de împrejurările ce i se oferă şi nu regretă decât că scurtimea impusă a noii relaţii face şi ea parte dintre circumstanţe. Poate – reflectează el, spălând o jumătate de kilogram de varză de Bruxelles – aşa trebuie să fie o prietenie perfectă: de scurtă durată, ca să nu piardă nimic din intensitate.

Punând la fript cotletul cumpărat de la Tesco în drum spre casă, scurgând apa de pe cartofi şi de pe varza de Bruxelles, domnul Hilditch menţine tot timpul, fără efort, chipul fetei în faţa ochilor minţii. Aranjează masa în sufragerie, aduce sarea, piperul şi, pe o farfurioară, câteva felioare de pâine Mother's Pride. Seara, cinează nesmintit în sufragerie.

Aşteptând să se facă grătarul, aranjează două şarlote pe o farfurie, le ornează cu frişcă şi presară deasupra o lingură de zahăr tos. Aduce şarlotele pe masa lungă, de mahon, dimpreună cu o cutie de tablă plină cu biscuiţi – cu cremă de zmeură şi de cafea – biscuiţi pentru digestie, smochine presate, câteva ciocolate KitKat. Muzica se aude dulce: Bugle Call Rag. I

Ea se învârte prin mulţime, continuând să scruteze feţele trecătorilor. Dacă tipul nu i-ar fi spus ce are, dacă n-ar fi fost atât de convingător, poate că ar fi luat până acum hotărârea că trebuie să se întoarcă acasă, indiferent de consecinţe. Iarăşi se întreabă ce-or fi crezând ai ei acasă, la ce concluzie or fi ajuns. Oare se înfioară la gândul reîntoarcerii ei, aşa cum ea însăşi se cutremură? Acest gând, cu totul nou, o izbeşte ca din senin. S-au speriat, oare, că i-a părăsit pentru totdeauna? Să fie sinceră doamna Lysaght când i se roagă lui Dumnezeu ca ea să-şi piardă urma, ba chiar să dea ortul popii dacă se poate?

— Te-ai arătat în lume cu tânărul Lysaght? o întrebase tatăl, la numai câteva ceasuri după ce Felicia îi înmânase doamnei Lysaght scrisoarea, în plicul pecetluit. Cu câtva timp în urmă? continuase tatăl, iar glasul lui dădea să se înţeleagă că avea să strângă şi mai tare şurubul. În octombrie?

Un trecător o întreabă, zâmbitor, ceva. Ea nu înţelege şi nu răspunde. Aşa cum nu răspunsese nici la întrebările tatălui. În clipa respectivă muncea absorbită, lustruind alămurile pe fundul de uscat vase zorzoane şi scrumiere pe care tatăl ei dorea să le vadă strălucind, aşa cum luceau inelele de alamă de pe uşile de la intrare ale oamenilor.

— Cam pe vremea nunţii? insistase el.

— Îl cunosc pe Johnny Lysaght.

Felicia îşi aplecase fruntea deasupra unui ornament ce reprezenta trei maimuţe, cu gurile, nasurile şi respectiv urechile ascunse în spatele

labelor. Televizorul, care mergea acum un minut, fusese stins.

— Dar te-ai arătat cu el în lume sau nu?

— M-am arătat.

— În locul tău – continuase tatăl – l-aş evita pe individul acela. Mi-aş găsi pe altul care să mă scoată în lume.

— Ce vrei să spui?

— Se vorbesc diverse chestii despre Lysaght. (Capul cărunt al tatălui era înclinat înspre Felicia, tic pe care-l avea ori de câte ori vorbea serios şi dorea să fie ascultat cu luare aminte.) Nu zic că e adevărul gol-goluţ. Zic numai că circulă nişte zvonuri.

— Ce fel de zvonuri?

— De pildă, că s-ar fi înrolat în armata britanică.

— Johnny lucrează la o fabrică. Face piese pentru maşini de tuns iarba.

El dăduse din cap încet, gânditor, parcă aprobând. Era uşor încruntat, ceea ce i se întâmpla ori de câte ori se căznea să stabilească ceva cu precizie. Prefera situaţiile limpezi.

— E cât se poate de normal să nu bată toba despre armată.

— Dacă-ţi spun că lucrează în fabrică!

Tatăl continuase să dea încet din cap, iar când vorbea, nici ritmul cuvintelor nu era grăbit. Se întreba, îi spusese, de unde ar fi putut ieşi fumul dacă nu era foc, şi urmase:

— Sunt băieţi mai buni decât ăla, fata mea. Irlandezii se cuvine să rămână acasă la ei, în Irlanda.

— Johnny s-a dus în Anglia fiindcă n-a găsit de lucru aici.

— Un soldat al forţelor britanice poate fi trimis la noi, în Ulster. I se poate ordona să-şi împuşte compatrioţii.

— Johnny nu e în nicio armată. Cred că ceea ce ai auzit se referea la altcineva.

După care în bucătărie se aşternuse tăcerea. Tatăl stătea drept şi nemişcat pe scaun, fără să facă ceva cu mâinile, privind ţintă în faţă, la nimic. Felicia luase în mână un alt bibelou de alamă.

— Johnny şi cu mine ne iubim. (Cuvintele fuseseră rostite alb, după scurgerea câtorva minute. Ea nu se oprise din frecatul alămurilor în timp ce vorbea.) Nimeni nu poate schimba lucrurile.

Nu primise niciun răspuns. Dacă ar mai fi fost angajată, ar fi putut să discute situaţia în care se afla cu una dintre lucrătoarele de la Slieve Bloom Meats; în bucătărie, însă, nu avea cum să aducă vorba despre starea ei. Îşi aminti că femeile vorbeau pe şoptite despre încurcăturile de soiul ăsta, sau glumeau pe seama lor. Ar fi putut pretinde că are o prietenă care a dat de bucluc; orice născocire ar fi prins. Ea însă nu mărturisise nimănui că în fiecare zi, fix la unsprezece dimineaţa, o apuca greaţa. Nu-i spusese nici lui Carmel, nici lui Rose, nici lui Connie Jo, nici surorii Benedict, care asculta cu mare atenţie păsurile tuturor; nu le suflase, fireşte, nicio vorbuliţă fraţilor ei. Însăşi ideea de a-şi încredinţa secretul unei persoane cunoscute o înfiora din creştet până-n tălpi, făcându-i pielea de găină.

În seara cu pricina, însă, aşteptând ca tatăl ei să se lanseze într-o nouă diatribă împotriva lui Johnny Lysaght, îşi amintise de domnişoara Furey, poate fiindcă gândul i se abătuse la femeile de la fabrica de conserve.

— Încă nu eşti decât o copilă, Felicia, grăise în sfârşit tatăl, în picioare, aproape ieşit din bucătărie.

La uşă şovăise, ca şi cum ar fi dorit să mai adauge ceva şi chiar în momentul acela fraţii se întorseseră de la cârciuma lui Miles Brady şi se aşezaseră în jurul mesei, să înfulece felii mari de pâine coaptă în tigaie, unse cu pastă de brânză, cum procedau în fiecare seară la acel ceas. Tatăl închisese uşa după el.

Ar fi avut oare putere să i se destăinuie mamei? Să-i facă mărturisiri complete, să-i spună că greşiseră socoteala, că nu mai putea fi nicio îndoială? Dar mamă-sa? Ar fi rămas ea fără grai, incapabilă să-şi ascundă dezamăgirea, ar fi vărsat câteva lacrimi, ca după aceea să ştie exact ce era de făcut? Oare ar fi plâns şi ea, Felicia, numai ca să-şi găsească, în cele din urmă, alinare?

Se înghesuie, cu alţii, într-o berărie, la Pride of Lions, continuând să răsucească întrebarea în minte. E lume multă şi zarvă mare; băutorii sunt roşii la faţă de atâta râs şi voioşie; ospătăriţele şerpuiesc printre ei grăbite, ducând halbe pline. Tejgheaua barului este din marmură brună, împestriţată cu verde şi gri. Pe pereţi, între oglinzi cu rame negre, sunt fixate lămpi cu abajur, iar banchetele de dedesubt sunt capitonate cu pluş verde. Mesele de sticlă au la colţuri clipuri ornamentale de metal. Chiar lângă ea, pe o masă, fumegă uitată într-o scrumieră o ţigară pătată cu ruj. La bar, un om face o demonstraţie cu un cimpanzeu mecanic, cu fustă scoţiană.

Nimeni nu-i acordă atenţie, cum stă acolo cu pungile ei. Cântă muzica, aerul e plin de fum. Se văd culorile unui club de fotbal: alb şi roşu; o gaşcă de tineri. „Am pornit, am pornit”, irumpe imnul lor şi numaidecât o voce tăioasă anunţă că e interzis să cânţi, în seara asta ca şi în toate serile. O negresă tânără se reazemă de tejghea, cu capul dat pe spate de râs. Felicia mai zăboveşte un moment, până se convinge: el nu e aici.

Din nou pe stradă, înfrigurată, îşi reia firul gândurilor de unde fusese întrerupt de momentul de convivialitate. N-are cum afla dacă ar fi avut curajul să i se destăinuie mamei. Mama ei este prea departe acum, o umbră pierdută, din ea n-a mai rămas mai nimic, doar un chip întrezărit fugar, amintirea strădaniei de a ţine pasul cu părintele Kilgallen în piaţă, faptul că tatăl ei fusese prezent

când sosise sorocul şi imaginea bătrânei care se lăudase că apucase să mai îngroape pe cineva.

— Iertaţi-mă, domnişoară, cerşeşte un bărbos. Nu vă prisoseşte ceva mărunţiş?

E ciudat că tocmai domnişoarei Furey i se confesase, dezvăluindu-i aproape totul: tocmai ei, unei străine ce venea la două săptămâni o dată să vândă ouă de raţă şi de curcă la prăvălie. Între două vârste, necăsătorită; o muiere la care, din câte se spunea, nu se uitase niciodată vreun bărbat, dar în legătură cu care circulase, cândva, zvonul că ar fi rămas însărcinată. Dar când starea sănătăţii ei se schimbase brusc, revenind la normal, se afirmase cu certitudine că la ferma unde îşi făcea veacul nu exista niciun copil.

Felicia lasă o monedă să cadă în palma întinsă. Cerşetorul se uită la ban fără să-i mulţumească, fără să rostească un cuvânt. Cuprinsă de remuşcări, Felicia mai adaugă o monedă, gândindu-se tot la domnişoara Furey. De cum îşi amintise de povestea care circulase în legătură cu ea, nu mai stătuse pe gânduri: chiar în noaptea când tatăl deschisese discuţia despre iubirea ei, Felicia se dusese cu bicicleta până la ferma domnişoarei Furey; era o noapte geroasă, cu o lună aproape plină. O lătraseră câinii când se apropiase de poartă. Chiar domnişoara Furey îi deschisese uşa din spate.

— Scuzaţi-mă că vin aşa, pe nepusă masă, rostise Felicia, spunându-şi şi numele. Aş putea să vă rog ceva, domnişoară Furey?

Domnişoara Furey era o femeie lată în spate, cu dinţi mari, proiectaţi în afară. Avea şi nasul gros, cărnos în jurul nărilor. Trăsăturile acestea îi dominau chipul. Îşi purta părul de un blond nisipiu tăiat scurt.

— Te-ai rătăcit? întrebase ea, drept răspuns la rugămintea Feliciei.

— Nu, despre altceva e vorba. Cred că mă puteţi ajuta.

Îi deschisese larg uşa şi Felicia intrase de-a dreptul într-o bucătărie enormă, ticsită de obiecte. Fratele domnişoarei Furey, şi el o persoană corpolentă, şedea într-un fotoliu lângă plita Rayburn şi se uita la televizor. Câteva pisici se încolăciseră la picioarele lui. Animalele care o lătraseră erau câini de stână, unul era bolnav, ceva nu era în regulă cu pielea din jurul ochilor lui. În total, numărase patru dulăi şi tot atâtea mâţe.

— Nu mai ştiu – te cunosc?

Uluiala domnişoarei Furey, ca şi curiozitatea firească pentru cineva ce nu avea parte de mulţi oaspeţi, nu se domolise.

— Nu, nu mă cunoaşteţi. Sper că nu vă supăraţi că am venit.

— De ce să mă supăr?

Pe o masă din centrul încăperii se vedeau farfurii murdare, iar în chiuvetă se îngrămădeau farfurioare şi o tigaie. Toate suprafeţele – pervazurile, rafturile, tăbliile meselor erau acoperite de jeg. Lângă uşa întredeschisă din celălalt capăt al bucătăriei se odihneau două perechi de cizme de cauciuc. Haine atârnau din cârlige; pe pereţi se mai găseau câteva iconiţe şi un calendar. Pe linoleumul unsuros de pe podea erau răspândite farfurioare cu mâncare pentru pisici.

— Am plătit impozitul, anunţă fratele domnişoarei Furey, fără să-şi dezlipească ochii de pe ecranul televizorului.

Ca şi domnişoara Furey, era înveşmântat în zdrenţe: jachete şi jersee ciuruite. Amândoi purtau pantaloni.

— Aşază-te la masă, o invitase domnişoara Furey, iar Felicia intuise că neîncrederea ei era pe cale să se lase învinsă de curiozitate.

Femeia dorea s-o asculte; ba chiar părea deja nerăbdătoare. La televizor se transmiteau ştiri.

— Am fost cam cutezătoare, venind aici, începuse Felicia.

— Bine, dar acum eşti la mine. Pe el nu-l băga în seamă, adăugase domnişoara Furey, văzând că Felicia aruncă o privire în direcţia bărbatului din fotoliu. E surd de urechea stângă.

Felicia îi spusese tot ce avea pe suflet. Ar fi vrut să închidă ochii în timp ce vorbea, ca să nu trebuiască să vadă reacţiile femeii şi să nu observe când s-ar fi supărat. Pe vremuri se zvonise că domnişoara Furey s-ar fi dus la Dublin, ca să consulte un felcer ce făcea şi operaţii. Lucrătoarele de la Slieve Bloom Meats susţineau că însuşi fratele ei o lăsase grea. Una dintre ele respinsese varianta că ar fi fost implicat un farmacist din Dublin, afirmând că pruncul fusese omorât fără fasoane şi îngropat pe moşia familiei Furey.

— Dumnezeule mare! exclamase domnişoara Furey. Şi de ce ai venit să-mi spui aşa ceva tocmai mie?

— Cu ani în urmă se vorbea că…

— Ceea ce stă să-ţi iasă pe gură e o calomnie. Nu mai spune nimic!

Domnişoara Furey nu ridicase vocea, chiar dacă îi era grea de emoţie. Surd de urechea stângă ori ba, la exclamaţia soră-sii bărbatul ghemuit în fotoliu întorsese repede capul.

— M-aţi putea ajuta, domnişoară Furey?

— Oamenii sunt dispuşi să îndruge orice. Orice minciuni le trec prin cap. Hai, du-te acasă acum.

Şi se ridicase în picioare. În hainele ei zdrenţuite, păşise repede spre uşa dinspre curte, iar mişcările ei îi stârniseră pe cei patru dulăi.

— Vezi să nu chem poliţia, o ameninţase ea pe Felicia. Şterge-o de pe proprietatea noastră.

Pe Felicia o podidise plânsul în timp ce pedala spre casă şi lacrimile ei deveniseră curând şiroaie orbitoare. Când reuşise să şi le stăpânească, descălecase ca să-şi şteargă urmele lacrimilor de pe obraji şi să-şi sufle nasul. „Ajută-mă, Doamne, se rugase ea. Ajută-mă, Doamne.”

Dar ajutorul nu-i venise de nicăieri. Dimpotrivă, la întoarcerea acasă, tatăl îşi reluase hărţuiala. „Ascultă aicea, fetiţo”, i se adresase de cum o văzuse, iar trăsăturile şi glasul i se înăspreau pe măsură ce pătrundea tot mai adânc în domeniul care conta pentru el cel mai mult, domeniu în care era incapabil să creadă că ar fi putut greşi vreodată, pentru că priceperea lui era inatacabilă. Felicia îl ascultase cu obrajii pişcaţi de ger, cu ochii roşii din cauza lacrimilor şi a aerului îngheţat al nopţii.

— Nu mai ai ce rămâne în casa mea dacă te înhăitezi cu un soldat al armatei de ocupaţie. Familia noastră ştie, întotdeauna a ştiut ce datorie are. Străbunicul tău şi camarazii lui patrioţi au mărşăluit din sătucul ăsta nenorocit până în miezul fierbinte al războiului, unde au pierit luptând ca nişte bravi. Vreme de opt veacuri, niciun ceas mai puţin, poporul irlandez n-a cunoscut altceva decât suprimarea limbii sale, a religiei sale şi a drepturilor omului. Acum şaizeci şi cinci de ani, de Paşte, pe străzile Dublinului s-a născut un vis. Visul nu s-a împlinit, dar potenţialul lui nu a fost epuizat, n-ai decât să priveşti în jur ca să te convingi. Pe deasupra, cizma cotropitorului britanic mai apasă pe şase comitate; pe străzile orăşelelor umile, cum e şi al nostru, se mai zbânţuie fantoma morţii şi a torturii. Fato, niciun copil de-al meu nu va trece vreodată de cealaltă parte a baricadei.

Felicia nu-i răspunsese; încercase doar să închidă pleoapele o clipă.

— Flăcăul se va întoarce, dar dacă te prind cu el nu mai ai ce căuta în casa mea. Am spus-o şi nu e nevoie s-o repet. (Tatăl făcuse o pauză, după care continuase, mai cu blândeţe.) Te afli abia la începutul vieţii, fata mea. Într-o bună zi îţi vei găsi de lucru şi vei pleca din nou de acasă. Ieri am auzit că se deschide un magazin mixt pentru fermieri, cu tot ce şi-ar putea dori un agricultor cizme de gumă,

plasă de sârmă pentru coteţe, fetru pentru acoperişuri articole de felul ăsta şi multe altele. Peste şase luni s-ar putea să lucreze acolo tot atâţia oameni câţi erau la fabrica de conserve, dacă nu de două ori pe-atâţia. Până mai eşti copilă, să ţii seama de sfaturile părinţilor. Asta doresc să-ţi comunic acuma. Ţi-am spus-o şi gata, am terminat.

Nici de data asta Felicia nu dăduse vreun semn că l-ar fi auzit. Îşi amintise cum, cu mulţi ani în urmă, când era prea mică pentru a pricepe ceva, tatăl ei îi atrăsese atenţia asupra micuţului Union Jack[4], însemnul de marcă de pe capota vechiului automobil Wolseley al domnişoarei Gwynn. Ea îl ţinea de mână: plecaseră împreună la plimbare, într-o dimineaţă de duminică. „Bine că firma Wolseley a dat faliment”, remarcase tatăl, cu satisfacţie răutăcioasă, şi în momentul respectiv remarca lui sunase firesc. Acum însă, condamna un om numai fiindcă lucra în Anglia, numai din cauza accentului englezesc. Se debitau neadevăruri pe seama lui.

— Şi un ultim lucru pe care vreau să ţi-l mai spun, fato: nu trebuie să cauţi mai departe decât de buna bătrânică ce doarme în cealaltă parte a camerei tale. Nu depăşise cu mult vârsta ta de acum când au plecat flăcăii la luptă, ştiind ce culoare are datoria. După numai trei zile, era văduvă. Căsătoria abia dacă a durat o lună şi iacăt-o fără bărbat. Aşa că mie să nu-mi mai vii cu istorioare de amor de mahala.

Dăduse din cap cu tâlc, încă prizonier al patimii puse în cuvinte. Pe urmă se sculase şi ieşise din bucătărie, întocmai cum procedase şi cu o zi înainte. Dar a doua zi dimineaţa, când ea îi pregătea micul dejun, o întrebase pe neaşteptate:

— Lysaght ăla te-a lăsat cumva grea?

Ea nu făgăduise. N-avea niciun rost să pretindă că nu era adevărat. Niciun rost să se cramponeze de o minciună sfruntată, acum că fatidicul cuvânt fusese rostit.

— Suntem vinovaţi amândoi, spusese.
— De când porţi sarcina?
— Nu mi-au venit câteva cicluri.
— Câte?
— Suficiente ca să nu mai poată exista nicio îndoială.

Tatăl îşi făcuse cruce. Eşti o prefăcută, îi spusese, privind-o pe deasupra fumului ce ieşea din tigaie, fără să se răstească. Se declarase bucuros că mama ei nu mai trăia. Nu era cu nimic mai bună decât o târâtură murdară, repetase el.

— Dimineaţa mi se face greaţă, îi răspunsese Felicia.

La ora zece, domnul Hilditch a terminat de citit *Daily Telegraph* de la cap la coadă: actualitatea externă, ştirile financiare, sportul, realitatea internă. Sportul nu-l interesează, dar se surprinde deseori acumulând cunoştinţe despre viaţa sportivă, fiindcă îi sunt folositoare în conversaţie. Iată ce a aflat: un judecător de la Curtea Supremă a intrat la apă în urma dezvăluirilor unui tânăr amant; o femeie a fost găsită, încă vie, în portbagajul încuiat al unui Ford Escort; câini aparţinând pelerinilor New Age au dat iama într-o turmă de oi; o altă femeie şi-a decapitat soţul. Amănuntele scabroase trezesc un fel de tristeţe surdă în sufletul domnului Hilditch, care se scoală ca să pună un disc pe placa turnantă a patefonului străvechi, cu manivelă, cumpărat la o licitaţie în săptămâna când moştenise Numărul 3. Melodia *I Got It Bad and That Ain't Good* îl înveseleşte considerabil şi începe, cu satisfacţie, să se gândească la ceea ce-i rezervă ziua de mâine.

8

Automobilul micuţ, cu spatele cocoşat, o aşteaptă deja la capătul celălalt al Marshring Crescent, cu toate că Felicia a venit la întâlnire cu câteva minute mai devreme. Are geamurile aburite, dar când se apropie, unul dintre ele se coboară. Grăsanul îi zâmbeşte. Vorbeşte în şoaptă, de parcă i-ar fi frică să nu tulbure somnul oamenilor din casele din jur. Fără să se dea jos din maşină, o invită să se urce pe partea cealaltă.

Încă nu s-a luminat complet. Aşezându-şi plasele la picioare, Felicia se gândeşte că nu-i corect ca ea să ocupe locul din faţă, iar soţia grăsanului să stea în spate. Însă nu zice nimic, fiindcă omul a şi pornit motorul. Automobilul a şi demarat până să-şi dea ea seama că pe bancheta din spate nu şade nimeni.

— Şi soţia dumneavoastră?… întreabă, speriată brusc.

— Pe Ada a trebuit s-o internez azi-noapte. Nu m-au prevenit în niciun fel şi dintr-odată am primit un telefon că operaţia a fost devansată pentru astăzi dimineaţă la ora zece. A trebuit s-o duc la spital cu maşina, s-o pregătească.

Uluită şi încă neliniştită, Felicia îşi exprimă speranţa că el nu face încă un drum numai de dragul ei.

— Ada o să mă vrea lângă ea, când se trezeşte din anestezie. Trebuie neapărat să fiu la căpătâiul ei. Hogeacu-i în regulă, nu?

Vocea îi e subţire, ceea ce Felicia abia acum observă. Nu e un bărbat de care să te temi vreme îndelungată.

— Ce?

— Casa unde ai tras. Satisfăcătoare, nu?

— E bună.

— Mă bucur. Nu mi-ar plăcea să ştiu că ţi-am dat informaţii false despre Marshring.

Umerii uriaşi de lângă ea rămân neclintiţi în timp ce şofează. Mâinile bărbatului, neînmănuşate, palide, par disproporţionat de mici pe volan. Circulaţia este extrem de rarefiată. E o plăcere să conduci dimineaţa devreme, observă el, adăugând:

— Chiar de la prima noastră întâlnire mi-am dat seama că ai probleme.

— Doar că mă aflu tare departe de casă.

— Pe urmă, mai eşti şi într-o ţară necunoscută.

— Adevărat.

Îi explică domnului Hilditch cum, la început, abia dacă înţelegea ce vorbeau oamenii, dar că, pe măsură ce i se obişnuieşte urechea, i se pare din ce în ce mai uşor.

— Sper că eu nu te-am jignit în această privinţă.

Un râs scurt, gâlgâit, o face să tresară. Doi ochişori minusculi lucesc, plini de umor, din spatele lentilelor. Pungi de grăsime estompează trăsăturile feţei întoarse spre ea, dinţii regulaţi sunt dezveliţi de zâmbet. Miroase a săpun. Un miros proaspăt, de dimineaţă timpurie, care îi inspiră încredere. Manşetele cămăşii îi sunt curate şi scrobite.

— De cum îţi vei găsi prietenul, totul se va aranja. De-ndată ce ai să ştii cum stau lucrurile.

— Da.

— Te superi dacă te întreb cum te cheamă?

Ea îi spune; el nu-i dezvăluie numele său. În loc de asta, remarcă:

— Prima oară când aud numele ăsta. Pe la noi, pe fete le cheamă Felicity.

— Tata s-a gândit la Felicia. Aşa se numea o femeie de care auzise.

O femeie care luptase pe baricade în 1916, găsindu-şi acolo moartea. În albumele tatălui ei există o tăietură de ziar ce se referă la persoana respectivă, fotografia unei femei cu trăsături aspre, în uniformă militară.

— E frumos, zice el, ignorând informaţia despre femeia revoluţionară. Felicia sună interesant.

— Da, cred că da.

— Eu n-am fost niciodată în tara ta, Felicia. Deşi am avut o rudă care nu contenea să vorbească despre ea. Înţeleg că e foarte frumoasă?

— Merge.

— Lucrezi undeva, Felicia?

— Am lucrat la o fabrică de conserve. S-a închis, cam de multişor.

— Şomajul ăsta-i o nenorocire. Practic vorbind, eşti şomeră, nu?

— Ba da.

— Dar ai familie, Felicia? Tata şi mama mai sunt printre noi?

— Tata mai este. Şi străbunică-mea. Am trei fraţi, dintre care doi gemeni.

— Străbunica? Trebuie să fie foarte bătrână, nu?

— Aproape o sută.

— Măi, să fiu al dracului.

Peisajul prin care trece automobilul i-a devenit familiar Feliciei: lanuri îngrijite, iarba umezită de o rouă cenuşie, coşurile furnalelor ce sparg monotonia întinderilor plate, halele de piatră ale fabricilor.

— Probabil că bătrâna îşi mai aminteşte şi de războiul cu burii.

Felicia habar nu are când a fost războiul cu burii, dar încuviinţează din cap. Cândva ar fi ştiut, cel puţin atâta cât dura o lecţie de istorie a surorii Francis Xavier, după care a uitat, din lipsă de interes. Este convinsă că nici pe străbunica ei n-ar fi interesat-o un război purtat în străinătate.

— Am două rude care s-au prăpădit în războiul cu burii, i se confesează tovarăşul de drum. Mă trag dintr-un neam de militari.

— Înţeleg.

— Am fost şi eu ofiţer de regiment. Se poate zice că am cătănia în sânge.

— Acum nu mai sunteţi activ?

— Am ieşit când s-a îmbolnăvit Ada. Avea nevoie de îngrijire, de mai multă îngrijire decât i-

aş fi putut acorda dacă-mi păstram îndatoririle de militar. Nu, mai dau câte o mână de ajutor camarazilor, dar acum fac muncă de birou.

— La fabrica unde ne-am cunoscut…

— A, nu, nu. Nu, deloc. Am trecut din întâmplare pe acolo, în căutarea unui amic. De fapt, ca să-i spun de internarea Adei. Oamenilor le place să afle din timp despre chestiunile de soiul ăsta. Nu, acum ţin rânduiala problemelor de contabilitate de la regiment. Ca să am unde pleca de-acasă, cum zice Ada.

Felicia dă iarăşi din cap.

— Înnebuneşti fără aşa ceva, Felicia. Înnebuneşti într-o casă mare, îngrijind o nevastă infirmă de fapt, te transformi în infirmieră.

— Soţia dumneavoastră e infirmă?

— Mai bine să ne gândim la Ada în felul acesta. Mai bine şi pentru ea – o recunoaşte ea însăşi – mai bine şi pentru mine. Ca să nu umblăm cu şergu-mergu, la asta se reduce problema, n-are rost să negăm, să ne băgăm degetele în ochi. Mă asculţi, Felicia?

— Desigur.

— Dacă înfrunţi pieptiş situaţia, o stăpâneşti mai bine. Aşa spunea sergentul-major din subordinea mea, un militar de prima clasă. Cunoşti oameni de toate felurile, dacă faci carieră în armată.

— Da, nu mă îndoiesc.

— Nu mai avem mult, Felicia. De-abia aştepţi, nu?

Şi iarăşi îi zâmbeşte, ochii mici strălucesc iarăşi înspre ea din spatele discurilor mari de sticlă groasă. Ce tip de treabă, gândeşte Felicia, cu toată neliniştea ce o tulbură, cu mult mai bun la suflet decât sergentul de ieri de la poliţie, care n-a făcut decât să se enerveze gotcă. „Sfinte Sisoe, iar a venit!” îl auzise bombănind când se întorsese la circumscripţie cu speranţa că între timp vor fi primit nişte informaţii proaspete.

— În împrejurările date, Felicia, orice om şi-ar pierde răbdarea. Flăcăul este prietenul dumitale, deci?

— Da.

— Păi, vezi? E normal să vrei să dai de urma unui prieten.

— Da.

— Familia ta îl ţine la distantă, eh? Iubitul nu este agreat?

— Tata e împotriva lui.

— Cam neplăcută situaţie. Discutând cu tine, Felicia, am simţit că te râcâie ceva. Dar îmi ziceam că-i o problemă de familie.

Ea îi povesteşte despre tatăl ei, cum şi-a vârât în cap că Johnny s-a înrolat sub drapelul britanic, îi spune cum străbunică-sa a rămas văduvă în timpul Evenimentelor, când abia dacă se măritase de o lună, cum în familia ei a existat dintotdeauna acest factor, veneraţia asta a trecutului.

— Doar mi-ar fi spus dacă era în armată.

— Sigur că ţi-ar fi spus. Şi apoi, dacă are o slujbă permanentă şi nu este un fluture de noapte, de ce-şi fac ai tăi probleme? Dacă ţi l-ai ales şi vrei să fii a lui, de ce se bagă?

— Tata nu-i capabil să gândească raţional.

— Te înţeleg, Felicia. Câţiva dintre cadeţii cu care am lucrat la regiment aveau probleme asemănătoare. Necazuri din pricina iubitelor, neagreate de familiile respective. Eram un substitut de tată pentru sărmanii flăcăi, dacă înţelegi ce vreau să spun. Îi pofteam la mine acasă, unde Ada îi omenea cu ceai, plăcintele şi prăjiturele, uneori dădeam câte o petrecere pe cinste. Noi doi n-am avut copii, ceea ce a fost o mare lovitură pentru Ada şi pentru mine. Îţi iubeşti prietenul, nu-i aşa?

— Da.

— Şi nu mi-e greu să cred că, la rându-i, te iubeşte şi el.

Discuţia mai continuă o oră. Felicia află şi mai multe despre regiment, despre fabricile pe lângă care trec, i se explică ce mult au schimbat noile autostrăzi faţa Angliei, cum s-au ridicat peste noapte oraşe noi, cum au început a se stabili şi pe aici pakistanezi şi negri din Indiile Occidentale, contribuind la modificarea înfăţişării ţinutului, cum, în unele zone, prosperitatea a bătut în retragere, făcând loc sărăciei. La opt fără zece, maşinuţa verde pătrunde încet, prudent, în parcarea unei fabrici.

— Vă mulţumesc din suflet, zice Felicia.

— Încă n-a sosit ora când e nevoie de mine la spital.

La fel de precaut, conduce maşina până la capătul cel mai îndepărtat al parcării; Felicia află că trebuie să fii atent să nu te proţăpeşti unde parcarea e interzisă, sau pe un loc al celor din conducere. Până să te dezmeticeşti şi să ştii unde te afli, te poţi trezi cu un perdaf zdravăn din partea vreunui agent zelos.

— De aici, zice grăsanul, vedem tot ce vine şi pleacă.

Aproape toţi, continuă el, vor sosi cu maşina, dar, cu puţin înainte de opt şi jumătate, vor veni şi două-trei autobuze. Dacă se va întâmpla să nu-l vadă pe prietenul ei, se vor putea interesa la agentul de pază de la barieră.

— Sper că n-o să întârziaţi la spital din cauza mea, se sperie Felicia.

— Ada însăşi ar dori să-ţi ofer tot ajutorul de care ai nevoie. Vezi tu, prin partea noastră de lume nu li se recomandă fetelor să bată drumurile singure. Uneori auzi că se întâmplă treburi dezgustătoare.

— Sunteţi foarte bun cu mine.

— Ideea că o domnişoară tânără ar putea hoinări de una singură a speriat-o întotdeauna. Doar ţi-am spus că Ada a fost cea care s-a gândit să identificăm fabricile unde se produc maşini de tuns

iarba. A fost iniţiativa ei. Asta fiindcă-i femeie, presupun.

— Sper că se simte bine.

— M-aş fi dus să schimb o vorbă cu ea, dar la spital nu le place să le sâcâi pacienţii înainte de operaţie. Probabil se tem că le-ai putea provoca emoţii suplimentare. Ştii şi dumneata cum e, Felicia: s-ar putea ca unei bolnave să-i trebuiască pipi, dacă a enervat-o vizita lui Cutare.

— Da.

— Nu le place, înaintea operaţiei. O ştiu din trista mea experienţă.

Ea dă din cap; nu aude decât jumătate din ceea ce îi spune, acum că se află atât de aproape de clădirea fabricii. Azi-noapte a visat că taică-său a făcut-o din nou prefăcută şi târâtură murdară. Mama trăia şi ţipa la ea că nici în ruptul capului n-ar fi crezut-o în stare de aşa o porcărie, o lovea cu pumnii în cap, strigând că ar fi trebuit să fie moartă. În vis, văzuse clădirile mănăstirii, răsfirate pe povârnitul St Joseph's Hill, piaţa cu statuia Soldatului cu Ghetre şi legumele atârnând obosite în faţa prăvăliilor, în zăpuşeala verii. Se auzea un dangăt de clopot; mirosul de gazon ars din aer îţi înţepa nările. Tatăl îi spusese că nu vor mai putea merge cu fruntea sus când pe uliţele satului oamenii vor începe să chicotească. Carmel şi Rose dezbătuseră acelaşi lucru la Coffee Dock.

— Începe mişcarea, o anunţă tovarăşul ei când se ivesc primele maşini.

E sfătuită să coboare geamul de lângă ea, ca să vadă mai bine.

Nu e exclus ca prietenul Feliciei să-şi facă apariţia. Nu e imposibil, dar este puţin probabil. Ieri, când a dat telefon la fabrică, domnul Hilditch a vorbit cu unica persoană de la raionul de vânzări, o femeie. E clar că magazinul unde lucrează băiatul este o prăvălie, unde mărfurile sunt vândute la bucată. Fie că fata se înşela când vorbea de o

fabrică, fie că prietenul ei o dusese de nas. Tatăl avusese, mai mult ca sigur, dreptate, când îl bănuise că a intrat în armată; era gata să parieze o liră contra unui penny că se încurcase cu un huligan tânăr, care n-ar fi lăsat să-i scape unica şansă, ci profitase de ea de cum i se oferise.

Înghesuit în spatele volanului, simţind cum o durere surdă începe să-i crească în partea de jos a spatelui, domnul Hilditch observă maşinile care sosesc, se uită cum angajaţii de ambele sexe păşesc agale spre intrarea în fabrică. Se strigă nume, se încrucişează saluturi, se formează grupuri. La opt şi douăzeci sosesc autobuzele.

— N-a venit, declară fata cu jale în glas, după ce autobuzele şi-au deşertat conţinutul. Deja a sunat sirena, iar el nu-i nicăieri.

— Coboară din maşină, draga mea, şi întreabă la barieră. Poate că lucrează în schimbul de noapte. Sau întârzie. Nu se ştie niciodată. Mai bine să fii sigură, decât să regreţi. Nu?

În absenţa fetei, scotoceşte în cele două pungi de plastic pe care ea le-a lăsat în maşină. La fundul celei de a doua, vârâte în mânecile unui jerseu bleumarin, găseşte două teancuri de bancnote. Ezită un moment înainte de a le transfera într-un buzunar interior al vestonului său.

— Nu-i, îi raportează fata la întoarcere. Nici nu lucrează aici. Nu au depozite de felul celui descris de el.

— Îmi pare rău, Felicia. Îmi pare sincer rău.

Când, fără semne prealabile, fata izbucneşte în plâns, chipul domnului Hilditch se încreţeşte de milă, iar carnea din jurul ochilor mici i se umflă, pufoasă. Printre suspinele ei culege frânturi de informaţii, despre întreruperea comunicării dintre cei doi, despre cum băiatul a uitat să-i lase fetei adresa şi numărul de telefon, cum îi fusese ei teamă să nu pară prea insistentă. E timidă, îi declară Felicia, iar lui îi vine în minte Elsie

Covington, care nu putea intra într-o încăpere plină de oameni fără să aibă palpitaţii.

— Ştiu, ştiu, o compătimeşte el. Groaznic defect, timiditatea.

Mamei băiatului îi displăcuse ideea de a-i da Feliciei adresa şi se pare că nimeni altcineva n-o cunoştea. Totul devine şi mai greu de suportat, arată fata din Irlanda, când se gândeşte că dacă ar fi insistat, Johnny i-ar fi dat adresa fără să ezite, nu încape îndoială.

Trecem la schema a doua, este răspunsul nerostit al domnului Hilditch, care răsuceşte cheia în contact şi scoate, fără grabă, automobilul din parcare. Ştie unde se află spitalul local: o dată s-a dus până acolo, sperând că una dintre infirmierele de noapte ar putea fi destul de obosită ca să se lase invitată în maşină. Muncesc până cad de pe picioare, bietele, iar urmarea este că s-ar putea să lase garda jos, din nevoia de a primi sfatul şi ajutorul unui om mai în vârstă. După ce parchează la spital, spune:

— Intru numai o clipă, dragă, să văd cum stau lucrurile.

Fata îşi suflă nasul într-un şervet care pare a mai fi fost folosit. Tânăra Sharon avusese dezgustătorul obicei de a păstra toate batistele de hârtie folosite, la un loc cu ghemotoacele de vată cu care îşi ştergea rimelul şi cu chiştoacele ţigărilor fumate pe jumătate.

— Eu am să plec, îi spune Felicia.

Marginile ochilor îi sunt aproape purpurii. Pleoapele i se umflă iarăşi de lacrimi. Sunt OK, zice.

— Fii fetiţă bună şi aşteaptă-mă, Felicia. Lipsesc numai cinci minute, cât să aflu cum îi merge. După aceea poate bem undeva un ceai şi vedem ce se mai poate face.

Când fata îşi dezveleşte dinţii, ei sticlesc, datorită stratului de salivă. Gay avusese o strungăreaţă între dinţii din faţă, unde i se aduna

saliva – se înţelege însă că nu poţi fi prea pretenţios.

— N-aş vrea să vă devin o povară.

— Nu poţi deveni o povară pentru mine, Felicia. Niciodată.

La recepţia spitalului întreabă unde este toaleta pentru vizitatori şi se conformează instrucţiunilor primite. Găseşte un telefon public, de unde sună la serviciu ca să le spună că întârzie, fiindcă a trebuit să-l ducă la spital pe un vecin care a făcut, peste noapte, un accident vascular. După care se întoarce, agale, în parcare.

Va trebui să facă drumul înapoi pe jos la fabrică, şi să obţină informaţii mai precise. Ar fi trebuit să persevereze cu întrebările, să nu se fi mulţumit cu paznicul de la poartă. Greşise, revenind la maşină; trebuia să spună că doreşte să rămână singură, ca să se poată gândi la pasul următor. Numai că dezamăgirile acumulate, la care s-a adăugat aceasta din urmă, formează un colier al disperării care-i strangulează voinţa. Reflectează, obosită, că grăsunul s-a purtat frumos cu ea; e datoare măcar să-i accepte bunătatea. Şi, la urma urmei, la ce bun să tot scormonească? Ce rost mai are să tot pună întrebări, ca să i se răspundă de fiecare dată că nimeni nu poate face nimic pentru ea? La ce bun să bată neostoită străzile, scrutând feţele oamenilor?

Aude din nou protestul indignat al străbunicii, când s-a strecurat în spatele perdelei de cauciuc a bătrânei, de unde a extras punga cu clame pentru haine şi apoi a pus-o la loc. „Ieşi afară de acolo!” izbucnise ţipătul din străfundurile somnului, îndobitocit şi confuz. Până acum ai ei vor fi aflat, mai mult ca sigur, la Doheny, că ea luase autobuzul de Dublin; până la ora asta doamna Lysaght o fi dat sfoară-n ţară că acum o săptămână, când era ea plecată la biserică, cineva i-a intrat în casă pe geamul de la bucătărie, lăsând

urme de noroi pe pervaz şi pe suprafaţa strălucitor de curată a chiuvetei. *Duminică am fost la un miting aviatic*, spunea o carte poştală ilustrată, înfăţişând nişte şlepuri, caligrafia lui cobora regulat la capetele rândurilor, scria cu bucle mari, cu multe puncte şi cu liniuţe apăsate pe t-uri. Pe foile liniate de caiet ale scrisorilor sale nu era trecută niciodată la început adresa. Părintele Kilgallen o va convoca la el dacă se va întoarce acasă, la fel şi maica superioară, ambii dornici să salveze viaţa pruncului care va fi anatema existenţei ei. O mai aşteaptă şi urarea de bun-venit a tatei: „În iad să te trimită Dumnezeu!”

Maşina se leagănă pe suspensii când se urcă în ea grăsanul. Răsuflarea lui se aude ca un fornăit tare în spaţiul închis.

— Iartă-mă, zice, răguşit din pricina efortului fizic prea mare.

Când Felicia întoarce capul spre el, ochii lui cât gămăliile privesc din nou în gol. Nu pare grăbit să aprindă motorul. Ea îl urmăreşte cum încearcă să-şi stăpânească tremurai mâinii dinspre ea, apăsând-o tare pe volan.

— Ceva nu e în regulă? întreabă Felicia, uitându-şi nefericirea. S-a întâmplat ceva rău?

— O ceaşcă de ceva, mormăie el, căutându-şi cheile în buzunar. Amândoi avem nevoie de o ceaşcă de ceva cald.

9

Localul se numeşte Cafeneaua lui Buddy.

Un electrician, pe o scară păşitoare, repară cutia de siguranţe de sub plafon. Tavanul e maro, împestriţat cu pete de un brun mai închis. Dincolo de tejgheaua barului, de unde vin ceaiul, cafeaua şi mâncarea, se vede un rând de calendare Pirelli, cu manechine pe jumătate despuiate, în poziţii aţâţătoare. La o masă din colţ, un bătrânel fumează, citind pagina de sport a ziarului *The Sun*.

— Cafea, cred, zice domnul Hilditch. Dragă, te superi dacă te rog să-mi aduci o cafea?

Închide ochii şi nu mai ridică pleoapele decât după întoarcerea Feliciei.

— S-a întâmplat ceva rău? o aude întrebând din nou.

— Adei nu-i merge prea grozav, şopteşte el, cu ochii tot închişi. Au operat-o în regim de urgenţă, azi-dimineaţă la cinci. Nu se simte bine.

— Vai, ce rău îmi pare!

— Am să-mi revin imediat.

Prima oară când fusese cu Beth la restaurantul Happy Eater de pe şoseaua A361, remarcase că femeia de la casă trăsese concluzia că Beth era fiica lui, aşa că-şi pusese mâna pe genunchiul lui Beth, aşa cum un părinte n-ar proceda Doamne fereşte. Aruncase din nou o privire spre casă şi începuse să se excite, fiindcă femeia continua să se uite la ei, hotărând acum că despre o altfel de relaţie era vorba.

— Îmi pare rău, repetă fata de acum, iar domnul Hilditch deschide ochii.

— Când ţi se administrează un şoc ca ăsta, nu-ţi cade bine să fii singur. Amândurora ni s-a administrat câte un şoc, Felicia.

Pardesiul roşu, dezbumbat când a intrat în cafenea, i s-a tras spre spate şi el vede pentru prima dată ce haine poartă pe dedesubt: o fustă

bleumarin şi un pulover roşu, croşetat. Părul ei pare moale, ochii nu mai au marginile chiar atât de iritate. Continuă să poarte cruciuliţa pe un lănţişor la gât: catolică, deduce domnul Hilditch, ceea ce este normal, dacă te gândeşti de unde vine.

— Eşti însărcinată, zice el, blând.

— Da.

Şed fără să mai vorbească. În multe privinţe, se gândeşte el, un sandvici cu şuncă şi pâine prăjită este cel mai gustos lucru din lume. Uneori găseşti câte o cafenea ca asta unde refuză să le prepare, dar acum au noroc: un anunţ scris de mână anunţă *Sandviciuri cu şuncă*.

— Cred că ar trebui să mănânci ceva, Felicia.

— Nu mi-e foame.

Câteva îmbucături pot fi o adevărată mângâiere pentru un om necăjit, îi explică el răbdător, îţi cad mult mai bine decât o simplă cafea. Tăcerea se reinstalează între ei. Bărbatul termină cafeaua adusă de ea şi se ridică să facă rost de alta, proaspătă.

— Eu am băut ceai, zice Felicia.

— Nu vrei cafea, dragă?

— Cafeaua nu-mi face bine în starea mea de acum.

— A, da, fireşte. (Se scoală în picioare cu un efort şi se deplasează la tejghea.) Două sandviciuri cu şuncă, îi comandă el unei indience scunde, nu mai înaltă, îşi spune, decât o pitică. Ceai pentru prietena mea, iar pentru mine cafea. (Îi zâmbeşte femeii, conştient că irlandeza nu-i poate vedea surâsul.) Grozav mai arată sandviciurile pe care le faci.

Indianca nu reacţionează în niciun fel. Uneori se mai întâmplă şi aşa. El numără o liră şi cincizeci şi patru de penny, amintindu-şi că odată se aşezase la cinematograf lângă o indiancă şi încercase să lege cu ea o conversaţie, dar femeia se mutase imediat pe un alt scaun. Fusese mai tânără decât cea care-l servea acum şi neînsoţită, altfel n-ar fi îndrăznit.

— Pot primi zahăr la ceai? se interesă. Prietena mea îşi bea ceaiul cu zahăr.

I se aruncă pe tejghea un pliculeţ de zahăr şi acum, în sfârşit, femeia dă un semn de curiozitate. Fără să-i răspundă la zâmbet, asiatica o măsoară pe fata cu jerseu roşu şi o secundă domnul Hilditch e sigur se întreabă ce relaţie există între ei. El dă din cap, confirmând ceea ce crede că ar fi concluzia femeii. A ieşit puţin la plimbare, i se confesează, cu logodnica sa.

— Ai să-ţi găseşti prietenul, îi spune Feliciei când a revine lângă ea la masă. Dacă nu l-am întâlnit la fabrică, mi-a spus Ada azi-noapte, o să dăm de el acolo unde locuieşte.

— Eu mă gândisem că poate ne întâlnim pe stradă. N-am ştiut că-i un oraş atât de mare.

— Sigur că n-ai ştiut. E de înţeles.

— Fiindcă locul de unde-s eu…

— Trebuie să fie mai mic, bineînţeles, mult mai mic.

Domnul Hilditch îşi înclină fruntea, înţelegător. Natural că nu poate avea dimensiunile unui oraş englezesc, e la mintea cocoşului. Se întreabă dacă fata, catolică fiind, e şi habotnică. Multe s-ar explica dacă s-ar dovedi a fi religioasă, aşa ca Jakki. Felicia îi mai spune o dată cât de rău îi pare pentru soţia lui.

— Nu te superi dacă te rog să mai petreci câteva minute cu mine? Pentru moment e ameţită şi mi-au spus că ar fi mai bine să plec. Le-am zis că mă aşteaptă cineva în maşină şi ei au fost de părere că timpul îmi va trece mai uşor în tovărăşia cuiva. (Domnul Hilditch se aventurează să schiţeze un zâmbet.) Ca să-ţi spun adevărul, îmi mai creşte moralul când mă văd stând la masă cu o prietenă.

După asta, lasă tăcerea să se îngroaşe din nou. Plăcerea lui este să contemple îndelung o gustare înainte de a se înfrupta din ea; nu avea mai mult de patru, cinci ani când cei din jur îi observaseră această trăsătură. Îi place să se gândească la

mâncare. „Hai, scumpişor, papă, îl îndemna maică-sa. Nu fi ca domnul Dawdle.”

— Trebuie să-ţi spun, Felicia, că nu-i tocmai un trăsnet din senin. E un şoc, bineînţeles, dar nu o lovitură de trăsnet din senin.

Ea dă din cap. E pe cale să spună ceva, dar domnul Hilditch vede cum se răzgândeşte.

— Mi-a spus azi-noapte, când o duceam la spital: „Poate nu mai ies de-aici niciodată.” S-a luptat cu gândul ăsta luni de zile. Toţi trebuie să ne confruntăm cu el odată şi odată, Felicia.

Ea îşi înclină fruntea din nou, incapabilă, ca orice fată, să se exprime în cuvinte. O gropiţă micuţă apare şi dispare în obrazul ei, provocată de schimbarea de expresie.

— Mă bucur că vei avea un copil, Felicia. E o mare consolare pentru mine.

— O consolare?

— O viaţă care începe. Ada internată în spital chiar acum, tu aici şi Ada îngrijorată pentru tine când i-am povestit. I-am spus că e vorba de o fată din Irlanda şi a vrut să ştie cum arăţi.

Felicia nu scoate o vorbă. Muşcă din pâinea prăjită crocantă, savurând gustul sărat de şuncă prăjită.

— Nu doreşti copilul, Felicia?

— Nu ştiu cum să procedez, până nu-l găsesc.

Ea dă o nouă luptă cu lacrimile şi reuşeşte să se stăpânească.

— Tânărul pe care-l căutăm este tatăl, Felicia?

— Da.

— Ca să fiu sincer, mă gândeam eu că aşa stau lucrurile.

— Nu vreau să vă plictisesc cu necazurile mele.

— Problemele semenilor te ajută să înţelegi mai bine lumea, Felicia.

— Adevărat.

— Înţelegi ce vreau să spun?

— Sigur că da.

— Te duc înapoi cu maşina după ce mai trec o dată pe la spital.

Ea spune că nu e nevoie. Zice că poate se va întoarce la fabrică, să se asigure că n-a fost o neînţelegere. El clatină din cap.

— Nu-mi vine să cred că a fost o greşeală, dragă.

Indianca a început o convorbire telefonică stridentă. Până acum, nici electricianul, nici bătrânul din colţ nu s-au arătat curioşi, dar cu oameni ca ei exact la aşa ceva trebuie să te aştepţi. Pe deasupra, starea Feliciei nu bate la ochi; se vede că e însărcinată, dar numai după ce ţi s-a atras atenţia. Dacă ar fi mai înaintată în sarcină, ar fi o altă poveste, cu femeia indiană care ar înregistra totul şi ar merge mai departe cu speculaţiile.

— Ada va vrea să ştie că am grijă de dumneata în continuare.

— Dar dumneavoastră n-o să aveţi probleme?

El clatină din cap. În astfel de împrejurări nu-ţi merge prea bine, nimănui nu-i merge. Termină al doilea sandvici şi-şi şterge degetele cu şerveţelul de hârtie.

— Primul lucru la care mă gândesc este situaţia ta, Felicia. Stau şi mă întreb dacă e bine să umbli pretutindeni cu pungile alea mari.

Spre surprinderea lui, ea nu dă semne că ar înţelege încotro bate conversaţia lor. Iarăşi începe să vorbească despre adresa pe care n-o are, zicând că numai ea e de vină. Îi repetă că nu dorise să pară prea insistentă.

— Ştiu ce vrei să spui, dragă. Îţi cunosc perfect sentimentele, am avut şi eu experienţe asemănătoare. Unii dintre cadeţii tineri de la cazarmă erau pur şi simplu năuci din cauza hărţuielilor amoroase. Spectacolul era sfâşietor copii tineri, curaţi, cu măruntaiele făcute praştie.

— De nu era copilul, aş fi rămas acasă, să-l aştept.

Domnul Hilditch dă din cap, cu înţelegere. Lasă un minut de tăcere să se scurgă, înainte de a întreba:

— Te gândeşti să pui capăt sarcinii, Felicia? Aveţi posibilitatea asta, acolo la voi?

— Destul de greu.

— Dar ai putea-o face aici, fireşte. Poţi apela la un medic în orice zi a săptămânii. (O pauză.) Ţi-e prieten vechi, nu? Iubitul tău?

Treptat, treptat, scoate totul de la ea, aşa cum domnul Hilditch a ştiut că se va întâmpla, mai devreme sau mai târziu. Ca prin ceaţă, cu o stranie detaşare, el îşi imaginează nunta care s-a ţinut când cel mai tânăr dintre cei trei fraţi ai tovarăşei sale s-a însurat cu o femeie situată deasupra lui în societate, preotul care a condus ceremonia, urările din holul hotelului. Apoi, în momentul când mirele şi mireasa pleacă cu maşina, un tânăr huligan trece întâmplător pe stradă şi încep necazurile. Zâmbete pe un ring de dans, plimbări pe câmp, frunze arămii în pădure, mâini strânse febril pe sub masa de la cafenea. Cât ai clipi din ochi el îşi ia tălpăşiţa cu un cufăr pe umăr, lăsând-o să-şi poarte singură de grijă.

— S-ar fi întors de Crăciun, dar eu cred că mamă-sa i-a zis să nu vină, când a aflat despre noi doi. Dumnezeu ştie cu ce i-o fi împuiat urechile lui Johnny.

— Chiar că numai Dumnezeu ştie, dragă. Le cunosc eu pe mamele astea. Şi experienţa asta am trăit-o.

— El şi-a apărat totdeauna mama, din cauza a ceea ce a avut de suferit.

Domnul Hilditch ascultă şi povestea asta, încurajând torentul de destăinuiri, dornic acum să-şi facă o idee precisă despre toată întâmplarea.

— Îmi place de prietenul tău, aşa cum l-ai prezentat, apreciază el când s-a întregit tabloul.

— Nici el nu are adresa mea, aşa cum eu n-o am pe a lui. Am uitat amândoi de adrese. Într-o vreme

credeam că o fi telefonat vreunei cunoştinţe lui Cathal Kelly sau Shay Mulroone. Mă gândeam că le-o fi cerut să-mi transmită ceva.

— Nu te poţi supăra pe el că nu s-a gândit.

— Nu sunt supărată pe el deloc.

— Vreau să zic, nu-i surprinzător câte lucruri nu ne vin în cap la momentul oportun?

Apoi mai află câte ceva despre mama băiatului, care, după cum o descrie Felicia, ştie bine care-i preţul morcovilor. Povestea nu este nouă, reflectează domnul Hilditch, ascultând-o. Toate fetele povestesc aceeaşi istorioară, cu câteva detalii în plus sau în minus. Elsie Covington, se pare, a încercat de două ori să-şi taie venele, înainte de a li se fi încrucişat drumurile. Depresie adolescentină, diagnosticase el, deşi fata era trecută bine de douăzeci şi cinci de ani.

— Ai trăit momente grele, zice, amintindu-şi că-i oferise exact aceeaşi consolare lui Jakki, la localul Dewdrop, lângă Brinklow.

Jakki îl informase că avea vânătăi pe spate, unde o lovise un tip cu centura.

— N-ar fi trebuit să vă povestesc toate astea. Într-un moment ca ăsta…

— Îţi face bine să te eliberezi de gânduri, Felicia.

Adaugă că se bucură de încrederea pe care i-a arătat-o. Acum au fost luaţi la ochi de bătrân, care s-a plictisit să tot întoarcă ziarul pe o parte şi pe alta. Doi oameni cu câte o problemă, spune el, e ciudat cum se potrivesc lucrurile. Nimeni n-a ştiut vreodată să aibă grijă de o altă persoană atât de frumos ca Ada.

— Să te pregăteşti pentru ce are să mi se întâmple, dragule, m-a prevenit ea – o, cred că acum mai bine de şase luni.

Fata însă nu-l mai ascultă, nu-i mai stă capul la ceea ce discută – lucru de asemenea de înţeles, date fiind împrejurările. El ştie ce o preocupă şi face prompt o aluzie:

— M-aş putea interesa eu, Felicia. Să-i dau eu de urmă.

Ea îşi scutură părul: aceeaşi chestie, nu vrea să fie o povară. El zice:

— Secretara mea de la birou e foarte eficientă. Dacă ne punem amândoi creierul la contribuţie, îl descoperim imediat, nicio problemă.

— În ce mod?

— Secretara va telefona tuturor fabricanţilor de maşini de tuns iarba din Midlands. La Coventry, Nuneaton, Derby, King's Brompton, peste tot. În al doilea rând, mai există registrele stării civile, registrele de credite, evidenţa locativă. Aş fi indiscret dacă te-aş întreba cum se numeşte prietenul dumitale?

— Johnny se numeşte. Lysaght.

— Cum se scrie, Felicia?

Ea silabiseşte, iar el îşi notează numele.

— Dar nu vreau să vă dau bătaie de cap. Nu acum, când soţia dumneavoastră…

— Ada ar insista, dragă. Are inima cât o casă de mare. Nici nu ştiu ce am să mă fac.

— Poate că totul va fi bine. Poate când vă întoarceţi la spital or să vă spună…

— Ştiu precis ce or să-mi spună, Felicia.

Nu-i este ruşine să plângă în public. Suspinele îi vin uşor, lacrimile îi atârnă la început de pe rama ochelarilor. Ada are ciudăţeniile ei, şopteşte, dar n-ar face rău nici unei muşte. Prin amintire îi fulgeră un chip, cu trăsăturile topite în grăsime, cu ochii tâmpi. O femeie ce venea la Numărul 3 să coasă huse pentru scaune, căreia mama lui îi spunea Ada.

— Nu mă condamna dacă amân întoarcerea la spital, Felicia. Pentru moment nu mă simt în stare să dau ochii cu ei.

Îşi suflă nasul. Îşi scoate ochelarii şi le şterge lentilele. La spital nu va zăbovi decât două-trei minute, îi sugerează. După care se vor putea întoarce la fabrică, dacă asta doreşte Felicia.

Se duce la tejghea, ca să mai cumpere o cafea şi un pachet de biscuiţi. Din nou ea protestează, spunând că nu mai poate continua să-i stea pe cap, din nou el o contrazice, afirmând că nu face decât să-l ajute. Curând după aceea părăsesc Cafeneaua lui Buddy şi se duc la spital.

El pierde ceva vreme în restaurantul cu autoservire al salariaţilor, unde biscuiţii sunt de o calitate ceva mai bună decât cei de la cafenea.

— Tot nu mi se îngăduie să o deranjez, o anunţă în maşină şi, după ce ajung la fabrică, aşteaptă la volan până când fata pune noi întrebări la care nu i se răspunde.

Mai târziu, în drum spre casă, opreşte brusc într-un refugiu pentru maşini. Nu mai poate continua aşa, zice în şoaptă. Îi este cu neputinţă să se întoarcă singur în casa mare şi goală. Îşi şterge ochelarii şi şade băţos, privind drept înainte prin parbriz, încordându-şi voinţa, încercând ca astfel s-o determine pe fată să spună că vor rămâne împreună o vreme, că împreună îl vor căuta pe prietenul ei. Are pregătite cuvintele prin care îi va desluşi că în comunitatea unde îl cunoaşte toată lumea nu e bine să fie văzut în compania unei femei tinere, aşa că i-ar face o mare favoare dacă s-ar chirci, fără să se supere, pe bancheta din spate când vor ajunge la marginea oraşului. Mai ales acum că Ada e la spital, ar fi mult mai cuminte. Dar fata tot nu a reacţionat la remarca lui că nu poate înfrunta singur casa goală. Nu mai scoate niciun cuvânt.

— Mi-e greu, oftează el şi pune automobilul în mişcare, fără să-i mai ceară să se facă mică, de teamă să nu deterioreze şi mai mult situaţia, zicându-şi că nu-i un lucru neobişnuit ca ea să nu aibă chef de vorbă.

Dar când maşina intră pe aleea casei de la Numărul 3, Duke of Wellington Road iar el riscă pentru prima oară în viaţă să fie văzut, în plină zi, că aduce acasă o fată ea întinde mâna să deschidă

portiera de cum s-a oprit vehiculul. Doi oameni uniţi de necazuri, începe el, dar ea, clătinând din cap, îi repetă că nu mai vrea să-i fie povară într-o clipă ca asta. După care, ca un iepure ce se strecoară prin iarbă, dispare.

10

Trezită la şapte şi zece minute, cu goliciunea de abanos învăluită într-o cămaşă de noapte roşie cu franjuri, domnişoara Calligary este din nou profund conştientă de plecarea domnişoarei Tamsel Flewett. Domnişoara Tamsel Flewett s-a dus şi nu se va mai întoarce. Domnişoara Calligary a zăcut în pat, rumegând acest gând sumbru, înainte de a se scula ca să spele pereţii camerei sale, pe ai băii comune şi ai closetului. Aşa face întotdeauna când o îneacă dezamăgirea, spală ceva, căci dezamăgirea e o capcană. Scurgerea posacă a timpului în vreme ce ea şurluieşte şi freacă o calmează: pacea va reveni.

Lucrând, aude cum locatarii ies din Casa Adunării, câte unul sau în grupuri, gata să ia în piept treburile zilei. Apoi, fără domnişoara Tamsel Flewett, care în ultimele şapte luni şi jumătate a însoţit-o la lucru, iese şi ea din casă, domeniul ei de activitate fiind, în dimineaţa aceasta, noua zonă rezidenţială Brunel.

— Nu-mi trebuie nimic, protestează o bătrânică albă în momentul când domnişoara Calligary apasă pe prima sonerie.

— Bineînţeles că nu, o linişteşte domnişoara Calligary, scuturându-şi zulufii în timp ce vorbeşte. Bineînţeles că nu, dragă doamnă.

— Atunci ce vrei?

— De obicei vin cu o prietenă mai tânără, domnişoara Tamsel Flewett, fiindcă se întâmplă des ca o jamaicancă neînsoţită să nu fie văzută cu ochi buni. Da' azi domnişoara Tamsel Flewett n-a putut fi cu noi. Vă pot întreba dacă citiţi Biblia?

— Ce să citesc?

— Biblia, scumpă doamnă. Azi v-am adus Biblia. Vă gândiţi vreodată, bunăoară, la viitorul care ne aşteaptă după moarte?

— Eşti cumva de la Asigurări?

Domnişoara Calligary zice că nu. Cu toate acestea, e gata să ofere asigurări: pace în suflet şi în inimă, siguranţa unui ideal.

— Atunci ce tot baţi câmpii despre moarte? Suntem datori cu toţii o moarte, e normal.

— Tocmai despre asta aş dori să discutăm astăzi.

— Emisiunea *Gloria în direct* se apropie de sfârşit. Mă uitam la Gloria când ai sunat.

Bătrâna doamnă e uşor cocoşată, mică şi zbârcită, cu părul cărunt şi rar. O ţine una şi bună că n-are ce face cu Biblia: dacă i-ar trebui o Biblie, ar cumpăra-o de la prăvălie. Domnişoara Calligary se preface că nu aude. Îi dă înainte:

— În vremuri de restrişte, nu avem totdeauna timp să medităm la viitorul ce-l aşteaptă pe cel care moare.

Bătrânica dă din cap că nu. Îi atrage atenţia că începe *Reţeta zilei*.

— Nu mă invitaţi înăuntru? (Domnişoara Calligary îi adresează un zâmbet mare, orbitor de alb.) N-am să vă răpesc mai mult de zece minute din ziua dumneavoastră, doamnă dragă.

Numai ieri a venit în vizită vânzătorul de saltele cu apă, îi răspunde femeia albă. Ea n-are ce face cu o saltea cu apă, nici nu ştie prea bine la ce anume serveşte. Dar conversaţia a distrat-o, adaugă bătrânica şi încearcă să închidă uşa, mişcare blocată de umărul domnişoarei Calligary.

— Cel care moare are un viitor splendid. Iată Mesajul pe care vi-l aduc eu acuma. Scopul Domnului nostru Dumnezeu este crearea Paradisului pe Pământ. Făgăduinţa Domnului nostru Dumnezeu este că ne vom bucura de viaţă fără de moarte. Nu ne cere, în schimb, decât supuşenie. Vedeţi, eu nu-mi dau silinţa să vă deştept interesul pentru o saltea cu apă.

— Îi fi nimerit la o adresă greşită. Aicea-i numărु' 5. Eu îs doamna Crimms.

— Doamnă Crimms, nu din greşeală vă parvine tocmai dumneavoastră Mesajul. Eu am venit să recrutez, să vă adun pe dumneavoastră şi pe alţii. Gândiţi-vă numai puţin, doamnă Crimms, gândiţi-vă că deschidem ochii dimineaţa şi trecem în revistă viitoarea zi. Aşa procedăm absolut toţi, doamnă Crimms, dumneavoastră, eu, toată suflarea omenească. Noaptea ne îndreptăm gândul înapoi, către ziua ce a trecut. Pentru fiecare seară a vieţii noastre a dispărut o zi în bezna eternităţii. Dacă n-am văzut strălucirea credinţei, nu ne vom pleca fruntea.

— Eu n-am nevoie de Biblie.

— Eu nu vând Biblia, doamnă dragă. Sarcina ce mi-a fost încredinţată este să adun oameni. „Vrei să ne întâlnim pe malul râului?” sunt cuvintele pe care vi le adresez.

— Pierd *Reţeta zilei*.

— Haideţi să ne uităm mai întâi la *Reţeta zilei*, dragă doamnă Crimms. Ne uităm la *Reţeta zilei* şi n-am să suflu o vorbuliţă. *În ceruri Îmi este tronul*, iată mottoul zilei. *Pe Pământ Îmi sprijin piciorul. Voi umple de slavă locul de sub picioarele Mele.* Nu aveţi decât de câştigat, doamnă Crimms.

Ultima afirmaţie şi-a făcut efectul dorit, aşa că micuţa cameră de zi a doamnei Crimms se umple de slavă, în timp ce pe ecranul televizorului se găteşte. Când se termină emisiunea, domnişoara Calligary explică în ce mod poate fi scutită doamna Crimms de moartea inexorabilă, iar doamna Crimms povesteşte despre fiul dânsei, Rod, aflat la zdup. Are douăzeci şi doi de nepoţei, i se destăinuie doamna Crimms, toţi născuţi de cele trei neveste ale aceluiaşi fiu. Rod n-a avut noroc cu soţiile, arată ea, plângând la gândul acesta. Ultima oară a luat optsprezece luni, pentru o faptă pe care nici măcar n-a comis-o.

— Aş putea vorbi eu cu Rod, se oferă domnişoara Calligary. I-aş duce şi lui Mesajul.

— Douăzeci şi doi de copii, dintre care niciunul nu mişcă un deget pentru el. De când îl ştiu îl ocoleşte norocul.

— Îi duc eu materiale de citit fiului dumneavoastră, promite domnişoara Calligary. Îl ajut să primească scrisori şi colete, am să-l adun pe Rod printre noi. Biserica mea e ca o Familie.

Doamna Crimms repetă că are douăzeci şi doi de nepoţi.

— Lucrează de toate. Un garaj şi mai apoi computere şi pe autobuze şi unul n-are salar şi altul strânge gunoiul.

— Transmiteţi-le nepoţeilor Mesajul adus de mine azi, scumpă doamnă. Când veţi citi cuvintele pe care vi le voi lăsa, veţi afla că Domnul nostru Dumnezeu creează totul din nou. Veţi vedea că viaţa dumneavoastră e fără de moarte, iar fiul şi nepoţeii vor descoperi că şi a lor este la fel. Din preaplinul dragostei Sale, Dumnezeu l-a făcut pe Fiu, ca lumea oamenilor să se lumineze, aşa cum se luminează cerul de fulger.

— Bietul Rob e la pârnaie.

— Mă duc la el în temniţă. Nu m-aş da înapoi.

Dar doamna Crimms nu manifestă interes faţă de oferta ei. Dă evaziv din cap. A sosit ora emisiunii de jocuri a lui Henry Kelly. Jocurile TV îi plac cel mai mult.

— Aveţi în casă camere ce se golesc. (Domnişoara Calligary îşi îndulceşte vocea, surâde şi încearcă să prindă privirea interlocutoarei.) Primăvara, vine multă lume la Jubileul Rugăciunilor. Sosesc oameni din cele patru colţuri ale lumii şi avem nevoie de tot mai multe paturi, de tot mai multe aşternuturi, de acces la baie şi bucătărie şi aşa mai departe. Doamna Crimms amplifică sonorul televizorului, iar promisiunea domnişoarei Calligary că se va întoarce peste o zi, două, se pierde în tumult. Răcnetele de la jocul TV se mai aud şi afară, pe stradă, pentru a înceta brusc de îndată ce volumul e făcut mic. Loc berechet în

casa asta, îşi spune domnişoara Calligary care, devotată Misiunii, îşi continuă periplul.

Toată dimineaţa feţe apatice îi examinează, cu ochi indiferenţi, prezenţa animată, zâmbetul, vigoarea din priviri. A învăţat-o pe domnişoara Tamsel Flewett să fie veselă, oricât de rece ar fi primită. Două zâmbete preţuiesc mai mult decât unul, îi spunea, şi din cauza aceasta are acum sentimentul singurătăţii. Din prag în prag explică neobosită că e purtătoarea Mesajului Bisericii Adunării, dar nu e răsplătită decât cu dojeni pentru tâmpeniile pe care le debitează.

În acest punct, tocmai când e pe cale s-o lase curajul, o vede pe fata cu pardesiu roşu şezând pe o bancă izolată dintr-un pasaj, de jur împrejur cu gunoaie învârtejite de curent. Domnişoara Calligary îi examinează silueta de la distanţă, observând cele două sacoşe de plastic verde cu negru şi umerii gheboşaţi de osteneală ai fetei. Aici e multă nefericire, îşi spune în sinea ei şi păşeşte hotărât spre tânără, s-o recruteze.

De trei zile domnul Hilditch îşi repetă întruna că oricine poate să greşească. Oricine se poate grăbi oferindu-i altuia prietenia: din prea mult entuziasm, bănuieşte el, dintr-un exces de bunăvoinţă. Îşi aminteşte de fata pe care a cunoscut-o la restaurantul Coffee Bean din Debenham, cea care i-a spus „Prefer să nu” când i-a propus o nouă întâlnire, şi de cea care i-a dezvăluit că vine din Daventry: Samantha, căreia i-a dat o mână de ajutor, pornindu-i maşina. Până şi unui episcop i se poate întâmpla, reflectează el, amintindu-şi de vorba unchiului Wilf: înaintarea prea impetuoasă este o eroare umană ce trebuie înţeleasă.

Cum n-a simţit niciodată nevoia să instaleze un telefon la Numărul 3, nici nu doreşte ca la birou să se tragă cu urechea la spusele lui, domnul Hilditch se duce, în ora liberă de la prânz, la un telefon

public şi sună la cazarma de pe Old Hinley Road. Vocea de la celălalt capăt al firului este rece şi laconică:

— Cine se interesează de militarul respectiv?

Domnul Hilditch se prezintă drept un prieten de familie. S-a ivit o chestiune urgentă, personală: tatăl soldatului a avut un accident la o trecere de nivel cu semnalizatoarele defecte.

— Şi ce anume doriţi să aflaţi de la mine? se interesează repezită, dar plictisită, vocea.

— Cum tatăl zace fără cunoştinţă la spital, familia nu ştie sigur în ce cazarmă se află tânărul. Telefonăm la toate cazărmile din zonă.

— Numele şi gradul?

— Lysaght. Aş crede că-i trupeţ.

— Ce anume?

Domnul Hilditch spune „soldat simplu” şi i se cere să aştepte. Se scurg aproape zece minute, în care timp trebuie să tot îndese monede în cutia de metal.

— Avem un Lysaght aici, i se spune. Îi vom transmite mesajul după orele de program.

— Nu vă supăraţi, n-ar fi mai bine dacă flăcăul ar afla vestea chiar de la cineva din familie? Acum că ştim unde-l găsim, îl contactăm noi pronto.

Domnul Hilditch zâmbeşte afabil, proiectându-şi bonomia asupra telefonului, dar interlocutorul trânteşte receptorul în furcă, fără a mai încerca vreo comunicare. Extrage banii neconsumaţi şi iese din cabină. Nu se poate spune că fata n-are nicio şansă să dea peste individul care i-a pus bolovanul în cuptor, nu există niciun motiv ca să nu se trezească nas în nas cu el dacă mai umblă brambura prin oraş. Oricum, e o alinare că a aflat adresa exactă a tipului: e cu un pas înaintea ei, cum se spune în popor.

Cum mai are la dispoziţie o jumătate de oră, ca să nu trebuiască să meargă la cumpărături după serviciu, domnul Hilditch se îndreaptă încet, cu maşina, spre parcarea autoservirii Tesco. Îşi face

rost de un cărucior pe care îl împinge prin bariera mobilă cromată şi se îndreaptă spre raionul alimentelor congelate, de unde îşi alege cod în sos de făină, perişoare, mazăre de grădină, broccoli pe tulpini, patru săculeţi de cartofi prăjiţi şi două tase cu îngheţată de căpşuni şi de vanilie. De la raionul de carne proaspătă îşi ia cotlete de porc, bucăţi de pui şi de carne de văcuţă pentru grătar, la care adaugă, de pe rafturile cu legume proaspete, ţelină, morcovi şi din nou cartofi, de alt soi, şi de pe poliţele de dulciuri, biscuiţi cu cremă bourbon, cu vanilie, biscuiţi sfărâmicioşi de lămâie, napolitane cu ciocolată şi biscuiţi din făină necernută, cu ciocolată. Cum pâinea Mr. Kipling's Bakewell Slices se vinde cu reducere, ca şi Mr. Kipling's French Fancies şi tortul cu melasă Mevitie, face o selecţie din toate, ca să mai ia apoi două pachete uriaşe de cartofi prăjiţi şi crutoane Phileas Fogg chiar de lângă casă, de unde se serveşte şi cu un pachet de şase ciocolate Bounty. Îi zâmbeşte femeii care i se vâră înainte fără pic de ruşine, spunându-i că nu are absolut nicio importanţă.

În parcare, îşi aranjează meticulos cumpărăturile în portbagaj şi se întoarce la departamentul de catering, ronţăind o Bounty din mers. S-a scurs aproape toată pauza de prânz, dar fără îndoială că i-au pus deoparte ceva cald la bucătărie, conform rugăminţii sale. „Îmi pare rău că v-am dat de lucru", murmură când i se pune în faţă o farfurie cu jambon, sos de păstârnac, cartofi piure şi conopidă cu maioneză.

— Am avut de rezolvat o trebuşoară. Va trebui să stau peste program, să termin calculele.

Nici prin gând nu-i trece să o facă. Abia aşteaptă să se ducă în zona Marshring, cu maşina, în speranţa că va descoperi o fată. În timp ce mănâncă şi mai târziu în cubul numit biroul său, simte cum supărarea stăpânită cu răbdare începe să doboare zidurile lui de apărare. Oricine ar fi putut-o vedea cum fuge de la Numărul 3. De dragul ei

încălcase regula şi poftim cu ce rezultat: să nu dea nici măcar un semn de recunoştinţă, după ce a plimbat-o mai mult de două sute de kilometri cu maşina, i-a cumpărat nenumărate ceşti de ceai şi a ascultat, răbdător, flecăreala ei despre o femeie rămasă văduvă acum şaptezeci şi cinci de ani. Nici gândul că drăguţul fetei s-a făcut vinovat de zămislirea unui prunc nu-i produce satisfacţie, deşi te-ai fi aşteptat să i-o producă.

Incapabil să se înfrâneze, domnul Hilditch şi-l imaginează pe soldat, pus la şpiţ în uniforma sa şi angrenat în voioasele corvezi administrative de după-amiază. Şi-l închipuie şi mai târziu, după ce şi-a terminat treaba, relaxându-se în mijlocul camarazilor, cu picioarele pe masa din camera comună a cazărmii: genul de camaraderie după care, cândva, tânjise la rându-i, înainte ca sergentul de la recrutare, cu mustaţa ca o lamă, să-l fi respins din pricina platfusului şi a ochilor. Cu picioarele suite pe masa din faţă, încrucişate la glezne, nemernicul hohoteşte că iepşoarele în călduri precum cea pe care a avut-o el sunt două la un penny, le culegi de pe toate drumurile, nicio problemă. Unul dintre tovarăşii de arme ridică ochii din revista *Big Ones* şi-şi aminteşte cum a fost când a pus-o el prima oară, cu o infirmieră grasă, în dosul unei berării, The Flight of Birds, de pe strada Scunthorpe, într-un amurg de vară. Alt soldat îl întrerupe, ca să anunţe că el a avut prima femeie, o nevastă de instalator, la vârsta de treisprezece ani.

La şase fără un sfert, domnul Hilditch porneşte spre Marshring, unde zăboveşte o vreme în maşina parcată. „Vă mulţumesc foarte mult, îi spusese ea, când îşi luase tălpăşiţa. Sper ca soţia dumneavoastră să se facă bine.”

La şase şi zece îşi părăseşte, dezamăgit, postul de observaţie.

Nu e nevoie de zăbrele, căci toate animalele trăiesc în pace şi armonie cu oamenii fericiţi. Leul e prieten cu mielul. Priviţi zborul liber al păsărilor cu penaj strălucitor! Ascultaţi-le trilurile măiestre, ascultaţi cum râsul copiilor umple văzduhul! Îmbătaţi-vă de parfumul florilor, auziţi clipocitul izvoarelor, simţiţi pe pielea voastră înţepătura caldă a razelor de soare! O, ce delicios e gustul fructelor din coşul acela, cele mai bune fructe de pe pământ, neîntrecut de bune, ca tot ce vede ochiul, ca tot ce bucură sufletul în grădina aceasta…

Pe coperta broşurii, toate cele de mai sus – oamenii fericiţi, florile, animalele, fructele – sunt ilustrate în culori vii. Păsările flamingo stau pe picioroangele lor, iepuraşii ronţăie iarba, dar nu şi florile. Un copilaş strânge în braţe o lebădă; veliere plutesc pe un lac îndepărtat.

— Acesta-i, aşadar, paradisul pământesc, îi explică negresa şi arătătorul ei lung îi atrage atenţia Feliciei asupra unei cascade, apoi asupra girafelor şi papagalilor cacadu.

Femeia de culoare este înaltă şi zveltă, poartă inele pe mai multe degete şi cercei în urechi. Aceasta e făgăduiala Domnului nostru Dumnezeu, adaugă ea, locul promis de El.

— Da, e de acord Felicia.

— Intră în rând cu noi, copilo. Ai auzit de Potop? De Tata Noe şi Arca sa? Ai auzit de toate astea?

— Sigur că da.

— Potopul este un eveniment dovedit, îi aminteşte negresa.

— Da, înţeleg.

E puţină lume pe stradă. Răbufneli de vânt trimit gunoaiele în uşile închise ale magazinelor. Frigul s-a înăsprit.

— Unde locuieşti? o întreabă peremptoriu femeia de culoare. Sunt camere neocupate acolo?

Felicia răspunde că nu-i din oraşul acesta şi până acum a locuit la pensiuni ce-ţi asigură un pat şi micul dejun. Întinde mâna după sacoşe, zicând că nu mai are vreme de pierdut.

— Da' un' te duci, copilo? Unde te grăbeşti să fugi de Domnul Dumnezeu?

— Caut pe cineva.

S-a făcut târziu. Trebuie să-şi găsească un pat la un alt hotel, într-o zonă necercetată a oraşului. Cu cât măreşte raza, cu atât îi sporesc şansele de a da peste cel căutat. Explică toate astea, dar negresa nu înţelege. Nici n-o ascultă. Bolboroseşte ceva despre fericirea care-l aşteaptă pe cel care moare.

— Fetiţo, trăim în plin miracol. Uită-te, scumpo, la grădina asta. Priveşte rodul pomilor şi pe oamenii din toate naţiunile. Uite cât de suculent e totul, uită-te la zâmbetul copiilor. Uită-te, copilă, cum Domnul nostru Dumnezeu adună toate cele.

— Trebuie să-mi caut o cameră pentru înnoptat.

— Îţi ofer eu o cameră, fetiţo. Pe gratis. Domnişoara Tamsel Flewett a plecat, iar în adâncul inimii sunt convinsă că ne-a părăsit pentru totdeauna. Iar o femeie din Jamaica nu face figură prea bună când sună pe la uşile oamenilor de una singură.

Mai încearcă o dată să-i vâre în mână broşurelele cu paradisiacul tablou al fructelor, flamingilor şi iepurilor bine crescuţi.

— Nu, zău că nu. Regret.

— Dar ce ai de făcut, fetiţo? Poate fi ceva mai important decât truda lui Dumnezeu?

— Caut pe cineva.

— La Casa Adunării găseşti oameni de toate soiurile. Ai nevoie de o pernă pe care să-ţi odihneşti capul? Ţi-o dăm noi, scumpo. Nu-mi place să te văd aici afară, în bătaia vântului, pradă sigură nopţii ce va să vină.

Felicia e ostenită. A adormit, şezând aşa pe banca de lemn, ba chiar a şi visat: că erau iar la Sheehy's, prima oară când o dusese el acolo, că erau la răscrucea de la Creagh, în băruleţul cald din spate. Ar fi trebuit să insiste când s-a dus la doamna Lysaght. Ar fi trebuit să-i povestească totul, să refuze să plece fără adresa lui. Ar fi trebuit să ţipe, să facă o scenă. Doar e vorba de nepoţelul ei.

— Hai cu mine, scumpo, îi porunceşte negresa, pe tonul ei ce nu admite contrazicere, iar Felicia se duce cu ea, fiindcă e mai uşor decât să caute un nou adăpost. Femeia se prezintă:

— Sunt domnişoara Calligary. Nu-i departe.

Imprimă un ritm alert marşului lor pe străzi pustii, până la o clădire de cărămidă, dintr-un şir de case identice. O conduce pe Felicia pe scări în sus, până la o mansardă cu pereţii decoraţi cu tablouri ca acelea din ilustraţia broşurii. Hainele domnişoarei Calligary rochii, fuste, jachete atârnă de pe două şiruri de cârlige, de ambele părţi ale ferestrei cu canaturi. Pantofii îi sunt aliniaţi cu grijă lângă un perete. O valiză, şi ea pe podea, e umflată de lenjerie şi alte lucruşoare. Unicele piese de mobilier sunt două scaune cu spătar drept, o masă cu picioarele în formă de capră, un pat îngust.

— Nu fac prea mulţi purici în acelaşi loc, explică domnişoara Calligary. Mă duc acolo unde mă duce Mesajul.

Pregăteşte o cină constând din ton şi salată şi, după ce mănâncă, face un ceai. Îl beau şi apoi spală împreună vasele, într-un lighean emailat. Domnişoara Calligary aruncă frunzuliţele de ceai şi rămăşiţele din ceainic într-un closet mic de pe palier, în care toarnă şi lăturile de la spălatul vaselor. Din camerele de mai jos nu urcă niciun sunet.

— Astăzi e linişte în Casa Adunării, comentează domnişoara Calligary. Toată lumea e pe la treburi.

— Locuiesc mulţi oameni aici?

— Şi negri şi albi, copilo, şi bătrâni şi tineri. Cei care au simţit chemarea Adunării.

Mai târziu, locatarii se întorc acasă. Uşa de la intrare e trântită des. Se aud voci schimbând saluturi. La un pian se cântă un imn. Până la mansarda domnişoarei Calligary pluteşte un miros de mâncare gătită.

— Iubire! Bucurie! Pace!

Cu aceste exclamaţii o întâmpină pe Felicia, zâmbitor, un bărbat în hanorac maroniu când după aproximativ o oră domnişoara Calligary o conduce într-o cameră mare, nemobilată, de la parter. Mai vin şi alţii să-i strângă mâna: negri şi albi, întocmai cum i-a definit negresa, bătrâni şi tineri. Felicia este anunţată că pentru ea se va întinde o saltea chiar în încăperea unde s-au adunat acum locatarii, cunoscută sub numele de Sala de Adunare. O fată, pe nume Agnes, cu unghiile rozalii şi părul negru tăiat scurt, îi mărturiseşte că lucrează ca tehnician dentar, dar ar prefera să-şi dedice toată vremea răspândirii Mesajului.

— Nu va mai exista jale, susţine Agnes. Nici vaiere, nici durere, atunci când ne vom fi strâns cu toţii împreună, când toată omenirea va şti din nou că cel care moare are un viitor.

În fiecare seară dezvăluie ea în continuare lumea se întâlneşte în Sala de Adunare pentru a raporta despre cele întâmplate peste zi. Un etiopian mai vârstnic îi relatează Feliciei experienţele sale, majoritatea legate de sunatul pe la uşi.

— Tu n-ai venit printre noi din întâmplare adaugă el căci nimic nu se întâmplă decât prin puterea Poruncii din Grădina Plăcerilor. Adam a fost dat afară de pe întinsul paradisului pământesc, iar porunca a fost înscrisă în ţărână. Uită-te mai de aproape şi ai să vezi saliva şarpelui.

Obrazul bătrânului e încreţit ca o nucă, ochii neliniştiţi îi sunt injectaţi cu firişoare de sânge. Dă din cap către Felicia şi pleacă.

— Bob mă numesc. (Scund şi cu un început de chelie, următoarea persoană care i se adresează e tipul în hanorac maroniu.) A noastră e salteaua, declară el acum. A lui Ruthie şi a mea. O ţinem pentru nou-veniţi, că nu de mult am fost şi noi începători. Chiar în sala asta am făcut cunoştinţă, Ruthie şi cu mine. Din casa asta am plecat să ne cununăm. Copiii ni s-au născut în dormitorul de sus. Doi copii minunaţi. Ei sunt cei care-ţi vor aduce salteaua.

— Toată lumea e încântată că ni te-ai alăturat, o asigură pe Felicia o femeie înaltă. (Are răsuflarea dulce, parcă înmiresmată. Îşi vâră faţa până aproape de a Feliciei, articulându-şi confidenţele cu multă claritate.) Eram rătăcită, ca într-o pădure, până în momentul când mi s-a indicat Calea, prin Mesaj.

Un japonez zice că se numeşte domnul Hikuku. Felicia nu înţelege nimic altceva din ceea ce spune, dar doamna cu răsuflarea parfumată îi explică: japonezul îşi desfăşoară activitatea printre oamenii veniţi din Orient, aducându-le şi lor Mesajul. Locuieşte modest în Casa Adunării, continuă femeia, într-o cameră mică-mică, folosind în comun baia şi closetul, ca toţi ceilalţi. În termeni comerciali, însă, domnul Hikuku este de două ori milionar.

O pereche între două vârste, doamna şi domnul Priscatt, poartă ochelari fără rame şi arată aproape la fel, palizi la faţă şi înveşmântaţi în nuanţe de maro. Costumul cafeniu al domnului e bine călcat, cămaşa proaspăt spălată şi apretată, pe cravată este imprimată emblema unei firme. Jacheta doamnei Priscatt e de o nuanţă mai deschisă de brun decât tricoul de lână de dedesubt şi se asortează perfect cu fusta plisată. Spre deosebire de domnişoara Calligary şi de celelalte doamne ale congregaţiei, doamna Priscatt nu poartă bijuterii.

Soţul dânsei, o informează doamna Priscatt pe Felicia, lucrează la registratura Companiei de

Asigurări Eagle Star şi abia aşteaptă să se pensioneze. Cât despre ea, îşi dedică tot timpul propagării credinţei la care au aderat. Domnul Priscatt spune că îi creşte moralul la vederea unei proaspete convertite.

— Aştepţi un copil.

Nu este nici întrebare, nici acuzaţie, ci o simplă constatare. O rosteşte doamna Priscatt, şi atât ea, cât şi soţul ei dau din cap confirmând, înainte ca Felicia să poată răspunde.

— Da, recunoaşte ea, simţind că, deşi absolut convinşi de adevărul celor spuse, ei aşteaptă de la ea un comentariu.

— În această privinţă, doamna Priscatt nu greşeşte niciodată.

Însoţit de o înclinare a capului în direcţia nevesti-sii, tonul vocii domnului Priscatt este laudativ.

— O fetiţă, prezice doamna Priscatt, iar domnul Priscatt sugerează că Joanna ar fi un nume frumos.

După care o supun pe Felicia unui adevărat interogatoriu, iar ea le furnizează detalii despre împrejurările care au biruit-o. Spusele îi sunt primite cu simpatie, iar mai târziu, când vorbeşte şi cu alte persoane din încăpere, are senzaţia că deja toată lumea ştie cum a dat de bucluc, deşi nu li s-a destăinuit decât celor doi Priscatt. Li se citeşte pe feţe că ştiu, dar n-o condamnă. În Casa Adunării va veni pe lume un copil, îl aude Felicia pe Bob şoptindu-i lui Ruthie, se va mai naşte unul, întocmai cum s-au născut cele două odoare ale lor. Ascultând, dar nevorbind mai deloc, Felicia are impresia că totul e vis, mai curând decât realitate: nu s-a mai aflat niciodată printre oameni atât de drăguţi, ba nici măcar n-a ştiut că există.

Unul câte unul îi urează noapte bună, mai încredinţând-o o dată că este bine-venită. I se înmânează pliante, ca să aibă ce citi dacă nu-i vine somnul. Soseşte salteaua şi, recunoscătoare, Felicia se odihneşte, dând uitării toate grijile.

11

Domnul Hilditch i-a remarcat prin oraş – total ţicniţi, din punctul lui de vedere. I-a observat pe stradă, încercând să-i convingă pe oameni să le primească broşurelele, agasând lumea cu discursuri pe teme religioase.

Într-un fel sau altul, fata s-a încurcat cu ei; e sigur că locuieşte în casa lor, fiindcă a văzut-o intrând acolo. O ingenuă din mlaştinile Irlandei, gata să accepte orice sugestie de la ei; ce şansă poate avea, supusă unei atari presiuni? Unica lui consolare este că respectiva clădire e foarte departe de cazarma de pe Old Hinley Road, la trei, poate chiar patru kilometri şi jumătate depărtare. Băieţii din cazarmă frecventează berăria Goose and Gander şi Hinley's Fish and Chips de la intersecţia cu sens giratoriu cu Stoat, sau poate Queen's Head, de mai jos, de pe strada Budder. Domnul Hilditch a reţinut acest lucru de pe vremea lui Elsie Covington, când un derbedeu din ăsta, de la cazarmă, a scos-o de vreo două ori în oraş. Zona aceea nu face parte din urbe, n-a făcut niciodată, în afară de cazarmă, practic nu ai ce căuta pe acolo: la sfârşit de săptămână, sau în nopţile când o fac lată, soldăţeii se duc pe autostradă până la Brum.

Domnul Hilditch îşi pune la patefon *Falling în Love Again*, apoi *Stella by Starlight* şi *Makin' Whoopee*. Sunt plăci vechi, din cele pe şaptezeci şi opt de turaţii: gramofonul, piesă de muzeu, nu funcţionează cu altceva. Domnul Hilditch se relaxează într-un fotoliu, cu *Daily Telegraph*, parcurs de la un capăt la celălalt, aruncat alături pe covor, iar melodiile îi risipesc, pentru moment, îngrijorarea cu care se gândeşte la soarta noii sale prietene. *Ev'ry rolling stone gets to feel alone* – cântă Doris Day – *When home, sweet home is far away*.[15]

Domnul Hilditch îi spune acestei încăperi camera mare din faţă, denumire folosită numai în sinea sa, fiindcă nu s-a ivit ocazia să i-o comunice altcuiva. Portretele în ulei ale strămoşilor altora îl privesc de sus, binevoitor. Într-un colţ stă masa de biliard, rar folosită; o vitrină adăposteşte colecţia de prespapieruri a unei alte persoane. Două pendule străvechi, trase în fiecare joi seara şi potrivite zilnic, ticăie alene, una între ferestrele cu draperii grele, cealaltă în dreptul uşii. Pe poliţa de marmură neagră a şemineului, deasupra unui foc electric mamut, cu imitaţii de cărbuni incandescenţi, sunt căni de porţelan şi felurite bibelouri: o focă ţinând o minge în echilibru pe bot, balerini, o orchestră comică de dalmaţieni, vaci la păscut. Tapetul de pe pereţi este, în cea mai mare parte, stacojiu: trandafiri pe spaliere. Volume de istorie militară, numere vechi din revista *National Geographic*, colecţii legate de *Punch* şi *Railway and Travel Monthly* umplu o mică bibliotecă.

Never thought my heart could be so yearny – cântă Doris Day. *Why did I decide to roam?*[6]

Melodia se sfârşeşte, dar acul se tânguie încet, iar discul continuă să se învârtească. Ce sunet plăcut, îşi spune domnul Hilditch, ascultând leneş, mult mai calm decât acum o oră, când a intrat în cameră. Mâine va mai încerca o dată să provoace o întâlnire.

Felicia rămâne câteva zile în Casa Adunării, de unde pleacă în fiecare dimineaţă ca să facă cercetări, să scruteze feţele oamenilor de pe stradă şi să călătorească în alte orăşele, la diverse fabrici despre care a aflat. Nu o dată i se indică, din greşeală, o întreprindere care şi-a schimbat profilul şi astfel ajunge să cunoască halele de închiriat, hangarele în care se repară excavatoare şi tractoare cu şenile, atelierele unde se fabrică maşini de tasat şi compresoare. În continua ei căutare a oricărui

locşor cât de cât legat de maşinile de tuns iarba, trece pe lângă depozite de fier vechi în care automobilelor uzate li se smulg măruntaiele înainte de a fi turtite unul peste altul şi pe lângă depozite de cherestea, şantiere de construcţii, fabrici de bere. Când pune întrebări, i se povesteşte uneori – dacă se nimereşte să discute cu un ins mai vârstnic – despre marile tăietoare de iarbă de pe vremuri: zilele de aur când maşinile Dennis, Ransome şi Atco erau în plină glorie. Nimic nu mai e cum a fost altădată, se căinează informatorii, clătinând din cap la auzul misiunii imposibile pe care şi-a asumat-o, ca şi când şi ea ar ilustra ideea că nimic nu mai seamănă cu ceea ce a fost.

Seară de seară, în Sala de Adunare, ceilalţi locatari o întreabă dacă a dat de urma prietenului şi ea le spune că nu. Nimeni nu comentează, cu atât mai puţin o condamnă cineva. La masă se aşază cu domnişoara Calligary, ca în prima seară, iar dimineaţa domnişoara Calligary pregăteşte ceaiul pentru amândouă şi o tratează cu pâine prăjită şi fulgi de porumb. Felicia este convinsă că domnişoara Calligary a luat legătura cu Domnul Dumnezeu de dragul ei, la fel domnul Hikuku, femeia cu răsuflarea dulce, cei doi Priscatt, Agnes şi Bob şi Ruthie, precum şi etiopianul cu faţa încreţită ca un miez de nucă. În fiecare seară, când se adună lumea, inima i se umple de bucuria aşteptării: grija pe care i-o poartă devine din nou evidentă, i se oferă iarăşi iertarea; sufletul ei a fost salvat chiar aici, în această casă; ea e păcătoasa a cărei izbăvire e prezentă, ca s-o poată vedea toată lumea. În luminoasa strălucire a iubirii Celor Adunaţi, un prunc va ajunge să cunoască Mesajul şi Calea, moştenirea lui de copil fiind viitorul celui care moare; o fetiţă pe care o va chema Joanna.

Atmosfera ameţitoare, ireală, devine până la urmă insuportabilă. Conştientă că prezenţa ei tăcută i-a indus în eroare pe cei din Casa Adunării, Felicia îşi dă toată silinţa să risipească iluzia creată

de sosirea ei, dar nimeni n-o ascultă. Cu cât o ascultă mai puţin, cu atât mai convinsă este că se bucură prin fraudă de ospitalitatea lor. Nu e decât o tânără însărcinată, care-l vânează cu disperare pe tatăl copilului ei; atât şi nimic mai mult.

Prin urmare, într-o bună dimineaţă spală putina, lăsând pe cuvertura patului un bileţel prin care le mulţumeşte tuturor. Aşa cum a procedat şi înainte de a fi fost adăpostită la Casa Adunării, se mută de la o pensiune la alta, schimbând cartierele cu speranţa că se va pomeni, din întâmplare, în vecinătatea adresei pe care n-o cunoaşte, iar ziua se duce la fabricile care i-au fost indicate. „Toţi aţi fost foarte buni cu mine”, spune bileţelul lăsat la Casa Adunării, dar când îl vede de departe pe domnul Hikuku pe stradă se simte vinovată că a plecat aşa cum a plecat. Întrezăreşte o dată şi maşina mică, verde, cu cocoaşă, şi se simte vinovată şi din pricina ei.

În ultima clipă, tocmai când ea îi răsare brusc în faţă, într-o după-amiază, la un colţ de stradă, unde cere lămuriri unei perechi de orbi cu un câine-călăuză, prudenţa îl împiedică pe domnul Hilditch să consume întâlnirea pe care a anticipat-o cu o oarecare fervoare. Nu trebuie decât să traverseze, după plecarea celor doi, şi să-i spună „Hello!”. Chiar dacă l-ar observa cineva de prin partea locului, care-l cunoaşte din vedere sau altcumva, există şansa să nu dea nicio importanţă întâmplării, presupunând că nu face decât să-i ofere fetei indicaţii suplimentare. Dar adevărul este că terenul acesta e prea aproape de casă şi nu se ştie niciodată. Nici nu se pune problema să facă împreună vreun pas pe strada aceasta. Dar dacă ea începe să dea apă la şoareci, sau să se poarte cu el ca şi cu o veche cunoştinţă? Câte informaţii valoroase ar putea fi schimbate în cele două minute cât ar fi neprimejdios pentru el să stea împreună, la lumina zilei, gesticulând, în vreme

ce-i dă indicaţiile cu care perechea cu câinele-călăuză n-a fost capabilă să o ajute? E suficient contactul de la distanţă, hotărăşte domnul Hilditch cât timp stă şi şovăie, ca să înţeleagă că ea a părăsit cuibul de sectanţi, concluzie trasă din faptul că bate iarăşi străzile, cu pungile în mână. Puţină răbdare şi se va întoarce la el. Mai devreme sau mai târziu, va veni să-i ceară ajutorul, de vreme ce i l-a oferit.

Într-o toaletă publică, cu uşa încuiată, Felicia scormoneşte printre lucrurile din sacoşa ei cea mai plină, căutând jerseul în care a pitit cea mai mare parte a banilor pe care îi posedă. În portmoneul din poşetă nu i-au mai rămas decât două lire şi şaptezeci şi trei de pence.

Dar mânecile jerseului nu conţin bani şi, crezând că a greşit, se pune pe cotrobăit în cealaltă sacoşă. Cum nici aceasta nu dă la iveală nimic, revine la prima. Cuprinsă de panică, scoate tot conţinutul ambelor pungi, presărând lucruşoarele pe podeaua cabinei, desfăcând jerseul bleumarin şi scuturând celelalte haine. Nici urmă de bani.

Încearcă să rămână calmă. Oare să fi alunecat bancnotele afară din mânecile de lână şi să fi căzut când a scos ceva din sacoşă, în prima cameră în care a înnoptat, sau la Casa Adunării, sau la vreuna dintre pensiuni?

— N-am găsit nimic, afirmă proprietăreasa cu faţa ca toporul din Marshring Crescent, când Felicia se întoarce acolo. Ce anume îţi lipseşte?

Felicia zice că banii. Poate i-a scos de unde se aflau şi i-a pus în altă parte, chiar dacă nu-şi aminteşte nimic.

— N-am găsit niciun ban.

— N-aş putea arunca o privire, doar ca să mă asigur?

— S-a dereticat în cameră chiar în ziua când ai plecat, şi de atunci în fiecare zi. Curăţenia o fac eu însămi.

Felicia îi explică: în urma celor întâmplate, a rămas fără niciun sfanţ. Nu doreşte decât să se asigure că n-a uitat nimic în cameră.

— N-ai lăsat nimic.

Femeia a folosit un ton ce nu admite replică. Felicia pleacă.

Trece, tot fără succes, pe la celelalte pensiuni unde a înnoptat. Nu se miră că nu-şi găseşte banii, deoarece s-a lămurit deja că bancnotele n-au avut cum să-şi părăsească ascunzătoarea fără o mână de ajutor, iar ea nu şi-a lăsat, ziua, sacoşele singure în niciuna dintre odăi, fiindcă n-a petrecut mai mult de o noapte în fiecare loc. Le-a lăsat nepăzite numai la Casa Adunării, considerând că teancul de bani se află în siguranţă printre oamenii cu frica lui Dumnezeu.

— Aşadar te întorci la noi, copilo, o salută cam distant domnişoara Calligary, când sună la uşă, fără să-i adreseze zâmbetul obişnuit. Iată-te din nou aici.

— A trebuit să plec, să-mi caut prietenul.

— Iar acum prietenul ţi-a zis: N-am ce să-ţi fac. E un tânăr capabil să-i spună aşa ceva unei fete cu burta mare?

— El nici nu ştie.

— Doamne, bărbaţii ştiu întotdeauna.

Nefiind invitată să intre în Casa Adunării şi văzând că domnişoara Calligary nu-i arată nici cea mai mică urmă de simpatie, Felicia se simte, dintr-odată, foarte ostenită. Pierderea banilor este o catastrofă aproape la fel de mare ca nereuşita de a localiza fabrica. Banii nici nu-i aparţineau, măcar; dacă ar vrea să se răsucească acum pe călcâie şi să se întoarcă acasă, n-ar putea-o face; nu mai are bani suficienţi nici măcar pentru o noapte la pensiune.

— Cât am stat aici, am pierdut nişte bani.

— Bani?

— Aveam bani într-una din sacoşe.

— Ce încerci să-mi spui, fetiţo?

— Am avut bani în haine. Erau ascunşi şi cineva mi i-a luat.

— Nu cineva din casa asta. Aşa ceva nu s-ar fi putut întâmpla, copilo.

— Dar au dispărut.

— Furaţi? Crezi că ţi s-au furat?

— A, nu. Câtuşi de puţin. Numai că mi-am lăsat bagajele aici, ziua, şi nu ştiu la ce mă gândeam. Dacă aş putea să mă uit puţin…

— Pleci fără să spui un cuvânt, fetiţo. Iar când te întorci, rosteşti vorbe de hulă.

— Îmi suflă vântul prin buzunare.

— Îmi ceri mie bani?

— Poate că i-am scos aici, din greşeală. Poate că au căzut din sacoşă. N-am putea să aruncăm împreună o privire în cameră?

Necatadicsind să răspundă, domnişoara Calligary deschide ceva mai mult uşa şi apoi o conduce pe Felicia în Sala de Adunare. Aici însă nu se găseşte niciun colţişor unde ar putea fi banii, nici sertăraşe, nici covoare pe podea, doar caloriferele îndărătul cărora Felicia se uită fără nădejde.

— Ne părăseşti, copilo. Le întorci spatele oamenilor noştri şi credinţei celei drepte şi acum mai vii şi cu acuzaţii.

Pe obrajii Feliciei şiroiesc lacrimi, când clatină din cap, tăgăduind că ar fi întors spatele cuiva. Toată lumea, spune, s-a purtat frumos cu ea; toţi i-au arătat înţelegere; îi este ruşine că a plecat aşa zorită. Ea este singura vinovată: ar fi trebuit să se asigure în fiecare zi că banii sunt la locul lor. Ar fi trebuit să-i împartă în două şi să-i ţină jumătate în jerseu, jumătate în poşetă. În strădania de a-şi controla suspinele, strânge pumnii atât de tare, încât încep să o doară.

— Nu ştiu ce să mai fac.

Domnişoara Calligary aşteaptă ca Feliciei să-i mai treacă supărarea, după care îi aminteşte că locuitorii casei se vor întoarce curând, cu veşti

despre ce-au făcut astăzi. Când va fi toată lumea de faţă, o să le poată povesti ce i s-a întâmplat şi să întrebe dacă a găsit cineva nişte bani pe undeva şi i-a pus bine.

Urmează o lungă aşteptare, timp în care nu-şi mai vorbesc. După ce s-au întors cu toţii şi au salutat-o pe Felicia – cu mai puţină căldură decât fusese ea obişnuită – domnişoara Calligary prezintă problema Adunării. Oamenii reacţionează privind-o lung pe Felicia, fără să-şi ascundă dezamăgirea. Orice urmă de amiciţie a dispărut din ochii injectaţi ai bătrânului etiopian şi din ai domnului Hikuku, care s-au făcut şi mai înguşti, fixând-o. Jignirea suferită schimonoseşte celelalte chipuri; ura înăcreşte frumuseţea lui Agnes. Nimeni nu rosteşte niciun cuvânt. Domnişoara Calligary e atât de rigidă, încât s-ar crede că trăsăturile feţei îi sunt cioplite în abanos.

Nemaiavând ce spune, Felicia pleacă.

12

Domnul Hilditch înşiră cifrele pentru cheltuielile din ianuarie şi consumul de la cantină, împărţind cu zgârcenie subvenţia lunară, în speranţa că-i va mai rămâne ceva şi pentru februarie. La ora patru după-amiază, un reprezentant al firmei de automate pentru mâncare îşi începe campania promoţională: instalează un banc de automate în sala de mese şi te poţi dispensa de tot personalul cantinei. Maşinile vor avea o legătură directă cu bucătăria, porţiile gata preparate vor fi încărcate de-a dreptul în ele şi la căderea monedei farfuriile vor apărea exact cum şi când sunt dorite, pline cu mâncare aburindă sau rece. La fel şi băuturile: stocaţi ingredientele necesare în automate cafea, ceai, ciocolată, răcoritoare treabă de cel mult zece minute pe zi. „N-aveţi cum să pierdeţi", îl asigură comis-voiajorul, dar domnul Hilditch nici nu se gândeşte să modifice ceva. Preferă stilul clasic. Îi place să treacă în revistă personalul de la cantină, femeile cu părul ridicat sub bonete, îi plac şi cozile, cu înghesuiala şi sporovăială lor, îi place aburul ridicat din cratiţe, îi place piureul de cartofi luat cu polonicul, îi place suplimentul de varză de Bruxelles extras din tigaie. În ciuda preferinţelor sale, însă, este totdeauna dispus să discute cu câte un reprezentant al industriei deservirii, în orele mai relaxate ale după-amiezii. Îi face bine să întrerupă monotonia, să împartă cu cineva ceaiul şi o farfurie de biscuiţi. Simte că, astfel, conturul zilei devine mai precis. Pentru mâine s-a anunţat omul cu muştarul Colman. Mai sunt şi alte lucruri ce dau formă ultimelor zile: speculaţiile, certitudinea care se substituie îndoielii, fermitatea nou-găsită a gândurilor sale. Factorul necunoscut este câţi bani i-au rămas fetei în poşetă, cât timp se va mai descurca. Factorul neplăcut este că, tot hoinărind

pe străzi, există pericolul să dea nas în nas cu e iubitul ei. Un aspect derivat de aici este că în orice moment şi-ar putea da seama că isteţele presupuneri ale tatălui s-ar putea să nu fie lipsite de temei şi atunci orice persoană căreia i s-ar adresa ar trimite-o imediat la cazarmă. Îndreptându-se spre casă, în seara care urmează vizitei comis-voiajorului, domnul Hilditch scutură din cap cu îndârjire proaspătă: merită să înfrunte toate riscurile. Principalul este că fata mai este în oraş şi că va mai rămâne.

Dar în seara aceasta, după ce a încuiat uşa din faţă şi a tras zăvoarele de la intrarea din dos, pe când urcă la etaj domnul Hilditch se teme să nu-i fi scăpat cumva afacerea din mână. În atâtea zile câte au trecut de când a dat pentru prima oară cu ochii de fată, e posibil ca ea să fi găsit, accidental, ceea ce căuta. Nu-i exclus ca iubitul să recunoască deschis, chiar în momentul acesta, că a înşelat-o şi să caute s-o îmbuneze cu cele mai şirete scuze. Chiar în momentul ăsta este posibil ca ea să se lase trasă în ţeapă din nou.

Domnul Hilditch se spală brutal pe dinţi, rănindu-şi dureros gingia inferioară şi reflectând la starea mizerabilă a lumii: scrântiţii întru Domnul ce momesc fetele tinere; haimanalele mincinoase care profită din orice; toate murdăriile din lume sunt pe capul nostru. *Doctorul de familie mi-a distrus viaţa sexuală! declară o mămică de paisprezece ani. Dougie Zgardă-de-Câine a făcut sex pe sofa cu prietena mea, ca să se răzbune! Copii sacrificaţi la liturghiile negre!* Titlurile articolelor fulgeră prin memoria domnului Hilditch, culese din ziarele abandonate la cantină, pe care le strânge fiindcă îi place ordinea. Reiese că în fiecare zi din săptămână se sting ţigări pe trupuşoarele bebeluşilor. În fiecare zi a săptămânii sunt bătute şi violate femei nonagenare. Se toarnă benzină aprinsă în cutiile poştale, uite-aşa, de-al dracului. Se fură maşini, se şterpelesc televizoare.

Managerii îşi cumpără motoare pentru iahturi cu banii din fondurile de pensii pentru angajaţi. La drogheria Boot's, drogaţilor li se servesc porţii de cocaină în văzul tuturor. Adolescentelor li se dă foc pe maidanele din marile oraşe.

Domnul Hilditch îşi răcoreşte faţa cu apă rece. Mai calm, în pat, îşi aduce aminte de o seară cu Bobbi, la restaurantul Welcome Spoon, de la Legge's Corner, lângă Intersecţia 18. Au petrecut acolo câteva ceasuri, poate trei, iar fata şi-a vărsat tot năduful, cam la fel ca irlandeza. „N-o să crezi nici măcar jumătate", i-a spus Bobbi: cum au abuzat de ea bărbaţii aduşi în casă de maică-sa după ce tatăl îşi luase tălpăşiţa, cum a petrecut şase luni la un orfelinat unde la sfârşit de săptămână veneau în vizită indivizi în raglane, amatori de distracţii identice. Domnul Hilditch adoarme, iar chipul aproape frumos al lui Bobbi îl însoţeşte în somn.

În seara următoare, domnul Hilditch se duce cu maşina la un supermarket unde nu-l cunoaşte nimeni, la distanţă aproape egală de locul de muncă şi de Numărul 3, de pe Duke of Wellington Road. Cumpără plasă pentru păr, ciorapi, lenjerie de damă, talc şi cremă emolientă. A făcut deja rost, de la un talcioc de sâmbătă, de hainele mari şi de două pălării. După cină, plasează toate articolele astea prin casă, umplând un garderob cu jachete, fuste şi rochii, ticsind sertarele cu lenjerie pe care îşi dă osteneala s-o mototolească, ba chiar şi s-o rupă pe ici, pe colo. Goleşte pe jumătate sticlele cu loţiuni şi stoarce crema din tuburi. Talcul îl pune, dimpreună cu un ruj şi o sticluţă cu rimel, în dulăpiorul de cosmetice din baie. Atârnă ciorapii pe marginea rastelului de uscat vase din bucătărie. Ascunde sub cheie cuiul în care înfige chitanţele, toate plicurile şi documentele cu numele său înscris pe ele, carnetele vechi de cecuri şi extrasele de cont.

După moartea mamei, domnul Hilditch i-a vândut lucruşoarele unui negustor de haine care-şi trimisese cartea de vizită, dar a descoperit ulterior că respectivul cumpărător uitase să ia şi pantofii, împachetaţi într-o cutie de carton. Socotind că se va descotorosi de ei cu altă ocazie, i-a pus la păstrare în debaraua exterioară. Acum, pe masa din bucătărie, îi curăţă de firele de păianjen şi-i aliniază frumos lângă dulapul de haine.

— Am nevoie de numărul dumneavoastră de la asigurările naţionale.

Funcţionarul i se adresează prin sticlă, aşa că nu înţelege ce-i spune. Funcţionarul repetă.

— Aici nu am niciun număr.

Funcţionarul îi indică locul unde se află formularele, în spatele ei. Pomeneşte de o adresă permanentă, absolut necesară.

— N-am o adresă permanentă. Mi-au furat banii.

— O cerere de ajutor financiar trebuie neapărat să conţină adresa permanentă.

Auzindu-le conversaţia, un tip între două vârste, zdrenţăros şi cu plete până la talie, îi spune Feliciei că-şi pierde vremea, părere confirmată de o fată ce trage după ea un căţel legat cu sfoară. Dintr-o nară a fetei atârnă un ac de siguranţă. Are părul vopsit în roz şi albastru, tuns în formă de tomahawk.

Felicia zice că de câteva zile stă la căminul Armatei Salvării, dar i se spune că atâta nu e suficient, ca adresă. Insul zdrenţăros o anunţă că ajutorul bănesc nu-i mare scofală: dacă ar fi s-o ia de la început, el unul s-ar ţine de data asta departe de sistemul de asistenţă socială, cu computerele lui cu tot. Ajunge să completezi un formular şi ăştia nu te mai slăbesc. Dacă eşti plătit pentru o zi de muncă, ăştia îţi umflă jumătate din leafă, ca să cumpere cu ea danturi false pentru pensionari.

— Cânţi la un instrument muzical, aşa-i? o întreabă fata şi adaugă: Păcat, când Felicia zice că

nu.

În seara asta, la cămin nu mai sunt locuri când ajunge ea acolo. La un Spud-U-Like cheltuieşte nişte bani pe o ceaşcă de ceai şi-i întreabă pe comeseni dacă autogara rămâne deschisă peste noapte. Nu-i genul de informaţie pe care i-o pot da, o lămuresc tovarăşii de masă. Iese din nou pe stradă şi este acostată de doi indivizi ce dau târcoale unei săli de biliard. Vor să ştie cum o cheamă şi, când le spune, vor să afle şi de unde e. Se oferă s-o aranjeze ei, dar Felicia nu înţelege ce vor. Cuprinsă de panică, se îndepărtează în fugă.

— Şterge-o de pe strada asta, o admonestează o femeie, cu faţa verde din pricina luminii de neon, când Felicia îşi pune jos, o clipă, sacoşele în intrândul unei prăvălii. Hai, valea!

E o huidumă de muiere, cu gulerul paltonului tivit cu blană artificială şi cercei în formă de inimă. Felicia protestează că n-a făcut decât o haltă ca să se odihnească.

— Atunci odihneşte-te în altă parte.

— Ştiţi cumva dacă staţia de autobuz e deschisă şi noaptea?

— De ce te interesează staţia de autobuz?

— Trebuie să-mi petrec şi eu undeva noaptea.

Lângă ele opreşte o maşină.

— Batem palma, iubitule? se alintă matahala, când şoferul coboară geamul maşinii. Asta nu-i de meserie, adaugă, smucind din cap în direcţia Feliciei.

Portiera maşinii se deschide ca să urce prostituata.

— Ce faci, frumoaso? se interesează o altă voce, dintr-o altă maşină oprită.

— Nimic, refuză Felicia.

O ia din loc şi ajunge la nişte străzi cunoscute, intens circulate acum, noaptea. În vitrinele prăvăliilor de modă sunt expuse haine de tot felul, manechinele cu capete netede se ridică fudule pe vârfuri, imitând mişcarea, bosumflându-se la vid.

Societăţi imobiliare oferă ipoteci cu rate avantajoase. Un bărbat şi o femeie de carton schiţează un pas avântat înainte, ţinând un acoperiş deasupra capului: 8,25%, spune momeala. Echipamentul sportiv şi costumele de schi se întrec cu încălţămintea şi piesele de mobilier în a atrage atenţia trecătorilor. Maşini de spălat şi cuptoare cu microunde la preţ redus. *Toate aparatele de fotografiat sunt ieftinite,* spune un alt anunţ. *Olympus! Minolta! Praktica!* Într-o Pizzaland, luminată ca ziua, cu toate mesele de lângă vitrine ocupate, o fată cu beretă roşie îi vorbeşte pasionat însoţitorului ei, un flăcău cu coadă de cal, care dă întruna din cap. O familie tânără cu o copiliţă gesticulează de supărare, fiindcă fetiţa refuză mâncarea. Un bărbat cu şapcă stă singur la masă.

— Eu voi mânca la Kentucky, zice un trecător. Prefer ceva de la Kentucky.

Prin preajma lui Kentucky Fried Chicken sunt aruncate cutii de carton, iar Colonelul Sanders te îmbărbătează din vitrină cu privirea lui directă, cu barbişonul alb: „Bun de-ţi lingi degetele”[17]. Vocea Sheenei Easton la un casetofon de mare putere este estompată de a lui Michael Jackson. Neonul străluceşte orbitor: *Coca-cola este un stil de viaţă*, stă scris pe cer.

Două femei îşi scutură cutiile pentru donaţii. Un imigrant din Indiile Occidentale mormăie în barbă, dând din mâini. O bandă de huligani îmbrânceşte pe toată lumea, pretextând că-şi face loc să treacă. Tineri şi adulţi cu feţe încruntate mânuiesc aparatele complicate dintr-o galerie de jocuri electronice.

Ochii Feliciei privesc în toate părţile, iscodind mulţimea, în timp ce-şi continuă drumul. Ajunsă la autogară, se instalează pe un scaun, dar după circa o oră i se spune că nu mai urmează să plece sau să sosească niciun autobuz şi i se cere să plece. Se duce la gară, unde se întinde pe o bancă de lemn

din sala de aşteptare, dar până la urmă este alungată şi de acolo.

Se adăposteşte în intrarea unui magazin, ceva mai spaţioasă decât un simplu portal: o porţiune mare, adăpostită, despărţită de stradă printr-o coloană centrală, cu vitrine în care sunt expuse ceasuri. Se aşază acolo, ghemuită pe gresie. În pingeaua unui pantof i-a apărut o gaură. Scormoneşte în sacoşe, dar rămâne pe loc şi după ce şi-a schimbat încălţările, fiindcă e linişte.

Până la urmă părăseşte şi colţişorul acesta, odihnindu-se în răstimpuri pe câte o bancă de pe trotuar şi luând-o iar din loc când o ia cu frig. De la o tarabă de dincolo de podul unde se adună taximetriştii cumpără o chiflă cu cârnat, ieftinit la patru pence fiindcă e vechi. Negura face ca aerul să fie umed.

Oamenii fără adăpost din oraşul acesta şi-au găsit deja locuri de înnoptat cu ore în urmă – în intrânduri, în pasajele subterane rămase, din greşeală, deschise, în vehicule abandonate, în grădinile înţelenite ale caselor demolate. Aşa cum se infiltrează larvele în crăpăturile zidăriei, oamenii străzii s-au târât în adăposturile lor de o noapte din cimitire, şantiere, alei dosnice şi curţi, înjghebând pereţi din pubelele de gunoi trase una lângă alta, acoperişuri din materialele de orice fel care le cad în mână. Unii s-au căţărat până şi pe schele, căutând un locşor în spatele prelatei ce protejează podeaua nefinisată. Alţii s-au cuibărit în cutii mari de carton, foste ambalaje de maşini de spălat sau frigidere.

Astfel pitiţi, oamenii străzii se cufundă într-un somn încleiat de alcool sau zbuciumat de disperare, în vise ce-i trimit înapoi la vieţile lor de odinioară. Zac acolo, alături de cartoanele pe care şi-au înscris solicitările de cerşetori, cu câte o sticlă în care a mai rămas, pe fund, suficientă băutură ca să facă suportabil momentul trezirii, ţinând la îndemână chiştoacele culese de pe

trotuare. *Flămând şi fără adăpost* este apelul scris de mai toţi pe bucăţica de carton, mâzgălit fără judecată, copiat de la unul la altul; numai banul contează. Oameni de toate vârstele zac în astfel de colţuri abia dibuite: bărbaţi, femei, copii. Cei alungaţi de familie au încetat să mai plângă în pernele improvizate; cei aruncaţi în stradă de propria lor prostie sau de o lăcomie prost calculată se roagă, fără cuvinte, să adoarmă. O fostă faţă bisericească nu se mai gândeşte la ruşinea suferită, ci visează că nu i s-a întâmplat nimic. Soţi daţi afară din casă, soţii abandonate, felurite victime ale destinului au lăsat în urmă bariera amărăciunii şi încearcă din toate puterile să se încălzească. Cei cu minţile rătăcite sunt ispitiţi de vocile ce le cer noaptea să se ridice şi să umble; mulţi se supun, ştiind că asta le este soarta. Bărbaţi rataţi stau culcaţi în singurătate şi visează o realitate pe care ziua nici nu îndrăznesc s-o contemple: hoteluri elegante şi chelneri slugarnici, puterea deţinută cândva, picioarele secretarelor. Femei a căror frumuseţe a strălucit în tinereţe şi-au recăpătat splendoarea. La oamenii străzii nu găseşti aroganţă, trăsăturile lor destinse în somn nu trădează mândria, nu se văd urmele persistente ale unui trecut corupt. Au depăşit deja nivelul disperării şi în căderea lor liberă unele dintre femei şi-au vândut trupul: cu pielea feţei crăpată, cu unghiile negre, au lăsat în urmă şi faza aceasta. Bărbaţii, în grupuri de trei sau patru, au jucat alba-neagra pe aceleaşi străzi. Cu bărbile neperiate, părul încâlcit, pielea neagră de murdărie, nu-i mai pot abate pe amatorii de pariuri de la treburile lor. În vis trăiesc uneori iluzia că mai pot fi vindecaţi, că mai pot fi iubiţi, că toate vocile şi viziunile vor înceta, că mâine vor găsi puterea de a se împotrivi refluxului uitării. Alţii au vrut cu tot dinadinsul să devină oameni fără adăpost şi, din motive personale, nu doresc să se întoarcă la o viaţă mai

tihnită. Aceştia se simt în largul lor numai pe stradă.

— Cauţi un culcuş, dragă? o întreabă pe Felicia o femeie şchioapă ce împinge un cărucior de copii burduşit cu zdrenţe şi are pungi de plastic legate la brâu.

Faţa îi este stacojie şi crăpată, ochii injectaţi. Smocuri de păr alb scapă de sub şalul de lână înnodat sub bărbie. În jurul gurii i s-au format cruste.

— N-ai unde înnopta, dragă?

— Căminul e plin.

— Se mai întâmplă să fie.

— Mi-au furat şi banii.

— Mă înşel, sau eşti irlandeză?

— Sunt.

— Şi eu sunt din County Clare. Plecată de mult.

— Caut pe cineva.

Asta n-o interesează pe femeia şchioapă. Bate străzile astea, zice, de patruzeci şi unu de ani. Patruzeci şi unu de ani, două luni şi o zi.

— Ţin socoteala. Ţi se ascute mintea dacă ţii socoteala.

Simţindu-se mai în siguranţă alături de cineva, Felicia se plimbă cu noua sa cunoştinţă printr-un cartier care devine tot mai tăcut şi mai întunecat, pe măsură ce se cufundă în noapte. Înaintează încet: este cercetat fiecare cazan de gunoi, din care sunt scoase şi mestecate resturile de mâncare, iar sticlele sunt golite de drojdiile de pe fund.

— Ce vârstă îmi dai? este întrebată Felicia într-una dintre pauze şi răspunde că nu ştie.

— Optzeci şi doi de ani şi încă mă simt în putere. La Liverpool, Plymouth, în toate oraşele cu marinari. Odată am fost şi la Glasgow. Am cunoscut tot felul de lume la Glasgow. Chiar şi pe verişorul reginei. Un tip drăguţ, extrem de atent. Arăta splendid în uniformă.

Ocolind un maidan imens, au lăsat în urmă străzile şi se apropie de drumul de edec al unui

canal. Dedesubt, la baza taluzului, se vede apa, la care poţi ajunge pe o potecă ce şerpuieşte printre tufe şi buruieni. Jos pe mal găseşti un adăpost pe cinste, promite şchioapa şi cotrobăie prin zdrenţele din cărucior. Ridică două-trei cârpe, ca să demonstreze ce folositoare sunt ca pături, şi Felicia se înfioară când îi ajunge la nări mirosul fetid degajat de zdrenţele răscolite.

— A ieşit Lena! strigă o voce de undeva de aproape şi două siluete apar din ceaţă.

Una îşi agită braţele şi strigă din nou că a ieşit Lena. Lumina anemică a lunii se infiltrează din când în când prin nori şi, când formele omeneşti se apropie, Felicia distinge un tânăr slab, cu faţă de copil şi cu părul blond tuns scurt şi o femeie între două vârste, cu picioarele ca două beţe de chibrit. Tânărul este îmbrăcat cu pantaloni de flanel şi poartă un jerseu împletit sub un pardesiu de tweed cu buzunarul rupt; un nod de cravată se întrevede de sub gulerul unei cămăşi soioase. Părul femeii, alb la rădăcină, este vopsit portocaliu în rest; pe o faţă scheletică, buzele îi sunt senzuale, ţuguiate în formă de lalea, strălucind de ruj. Tulee mijesc pe bărbia şi buza de sus a însoţitorului ei, un fel de puf îi creşte pe obraji. În amurgul pâclos, hainele femeii par sărăcăcioase.

— Ce mai faci, George? se interesează şchioapa, după ce i-a urat Lenei bun venit.

Reiese din schimbul de cuvinte ce urmează că Lena a fost eliberată azi-dimineaţă la opt şi a fost acceptată ca pasager pe o vedetă, cu care a ajuns la Flowers and Castle, unde o aştepta George. Cei doi au băut vin de orz. „Eu plec, dacă nu vii”, ameninţă pe neaşteptate femeia şchioapă şi, nemaiaşteptând răspunsul Feliciei, dispare în hăţişul de pe rambleu, se mai aud numai roţile căruciorului scârţâind şi zdrăngănind peste obstacole.

— N-ai unde să mâi peste noapte? o întreabă tânărul cel slab pe Felicia. Eşti în impas?

— Pentru noaptea asta n-am niciun loc.

Preferând în continuare să fie cu cineva, nu singură, Felicia rămâne cu cei doi şi refac, împreună, în sens invers, drumul parcurs cu femeia şchioapă. La început sunt curioşi; ea le spune că încearcă să găsească o fabrică de maşini de tuns iarba, fiindcă prietenul ei lucrează acolo. Schiţează şi un portret: părul negru tuns scurt, înălţime medie, ochi verzui, i-ai putea socoti cenuşii. Johnny Lysaght, zice, şi le povesteşte cum i-au dispărut bancnotele din mânecile jerseului.

— Asta-i tipic, e reacţia Lenei, căreia descrierea făcută de Felicia nu i-a stârnit interesul. Întoarce numai capul şi te jefuieşte cineva cât ai clipi.

Umblând, Lena continuă să turuie. O asistentă socială de la închisoare e împuţită ca varza veche; alteia i se zice domnişoara Gunoi. De data asta a avut noroc cu colega de celulă. „Vrea să mă mut la ea când îi dau drumul, Phylssie asta. Îi doar o şmecherie, ca să încaseze mai mult ajutor bănesc. Nu m-aş muta cu nimenea, Felicia, ţi-o spun pe şleau. Acum că mi-am găsit băiatul nu-mi mai trebuie nimic. George şi cu mine rămânem împreună, Felicia, înţelegi ce vreau să spun? Nu-mi trebuie mie nicio şmecherie, acu' că-l am pe tânărul George. El nu-nţelege chestii d-alde astea, băiatul."

— Ţi-e foame, Felicia? o întrerupe George.

Are cel mai frumos glas din câte a auzit vreodată. Fiecare cuvânt este pronunţat perfect, nedeformat de accent sau de vreo articulare bolborosită. Vorbirea Lenei e necizelată.

— Da, mi-e foame.

Felicia îi anunţă că n-are bani de irosit pe mâncare, dar Lena decretează că nu contează, iar George este de aceeaşi părere. În lumina de pe stradă, paltonul tocit al Lenei a prins culoare: un galben spălăcit, cu nasturi ce imită aurul.

Cumpără câte o porţie de cartofi prăjiţi dintr-o dugheană ce vinde peşte cu cartofi şi-i înfulecă pe

stradă. Ea e de la Londra, spune Lena, născută şi crescută acolo. Acolo l-a întâlnit pe George şi împreună au decis, cu câtva timp în urmă, să schimbe peisajul, fiindcă au avut o problemă, o tipă furnizase undeva o descriere. La Londra dormeau înveliţi în cartoane şi înainte de asta ea îşi câştigase existenţa jucându-se de-a autostopista. Nu i-a prea plăcut. Şi mai demult, un tip întâlnit la Westbourne Grove o convinsese să-şi tatueze pe fese piscuri muntoase înzăpezite. Şi acuma le mai are; dă curs unei toane şi te trezeşti cu o privelişte ce-ţi împestriţează corpul pentru tot restul vieţii.

George tace cât timp vorbeşte Lena, mulţumindu-se să dea înţelegător din cap la auzul episodului cu tatuajul. Ochii i se mijesc plini de compasiune, iradiind bunătate peste trăsăturile dulci, de bebeluş, ale feţei.

— Dintre magistraţii ăştia, unii îs uscaţi ca iasca, zice Lena, adăugând că, totuşi, judecătorul care a trimis-o la zdup de data asta era o altă mâncare de peşte: s-a delectat grozav, condamnând-o.

Îi descrie faţa congestionată, de o severitate incitată. „Să fie un exemplu pentru alţii…”, chestii d-astea. Înţelegi ce vreau să spun, Felicia?

— Da.

— Prin urmare eşti însărcinată, Felicia. Ţi se coace un cozonăcel în cuptor, aşa-i?

— De asta-l caut pe Johnny.

— Johnny-ntârziatu’, nu? Johnny-nici-nu-te-cunosc?

— Nu aşa stau lucrurile.

— Nu, sigur că nu. (Lena continuă, după o pauză.) Eu nu sunt mama băiatului, Felicia. Crezuseşi că-i sunt mamă? George are şaisprezece ani, ştii, şi posedă o mamă personală, acolo în sud, la Londra.

— Care conduce un Daimler, completează George.

— Nu suportă nicio vorbuliţă rea la adresa ei, băiatul ăsta, Georgie. De multe ori, Felicia, am auzit spunându-se că-i un sfânt. Du-l cu tine la un Pricerite sau un Victor Value sau Lo Cost şi nu va şterpeli nimic, în viaţa lui n-a furat din magazine, nici măcar o ciocolată. (Cât timp a stat ea la pârnaie, George a cerşit, a dormit în condiţii grele, pe stradă, hrănindu-se numai cu ceai, dar fără să se atingă de avutul altora.) Le trimite felicitări episcopilor de ziua lor de naştere, nu-l uită pe niciunul. Asta pentru că-i bine educat, Felicia, pricepi ce spun?

Ajung la o casă înconjurată de o schelă, cu o uşă de la intrare improvizată dintr-un placaj nevopsit.

— Aici nu se plăteşte nimic pentru un pat, o asigură George pe Felicia, sunând la o sonerie neînşurubată în rama uşii, ci spânzurată de sârme.

De undeva dinăuntru se aud ritm de muzică şi bătăi intermitente de ciocan.

— Bine aţi venit, îi întâmpină un tip cu jachetă de piele ca de aviator, cu o cană în mână. Hai, poftiţi.

Îi conduce, printr-un hol fără covoare, spre scările netapetate. Tapetul a fost parţial smuls de pe pereţi: ici şi colo mai atârnă fâşii. Holul şi scările sunt acoperite cu moloz, cărămizi, aşchii de lemn, bucăţi de sârme electrice. Palierul primului etaj e aproape plin cu saci de ciment, lopeţi, găleţi şi o stivă de blocuri de beton. Venind din spatele unei uşi închise, de pe care vopseaua a fost îndepărtată prin ardere, muzica se aude şi mai tare în partea de sus a casei. Tot mai tari sunt şi bătăile întrerupte de ciocan, provenind din altă încăpere.

— Aşadar, ţi-au dat drumul, Lena. (Deschizând o a treia uşă, bărbatul în jachetă de aviator trebuie să strige, ca să se facă auzit.) Suspendarea pedepsei, eh?

— Exact, domnule Caunce.

Un bec gol luminează slab o odaie mică, aproape nemobilată. Câteva saltele pătate de

rugină, două dintre ele ocupate, stau una lângă alta pe podea.

— Poftiţi. (Tipul cu jachetă de aviator le mai zâmbeşte o dată celor trei nou veniţi.) Satisfăcător?

Lena zice că totul e perfect.

— Noapte bună, domnule Caunce.

Pe saltele sunt întinşi un tânăr şi o fată, complet îmbrăcaţi, neacoperiţi cu nimic. Zac amândoi pe spate, cu ochii în tavan. Niciunul nu le adresează vreun cuvânt noilor veniţi, ba nici nu se obosesc să-şi mute privirea din tavan.

— Toaleta e pe partea cealaltă a holului, o îndrumă Lena pe Felicia, înainte de a merge ea s-o folosească.

După ce se întoarce, George şi Felicia se duc, pe rând, şi ei. Feliciei nu-i place closetul. Uşa nu se încuie, curăţenia lasă de dorit. Scândurile duşumelei sunt ude, fiindcă scoica de porţelan e crăpată şi apa se scurge afară. O bucată de sfoară ţine loc de lanţ. Din perete iese un singur robinet, dar chiuveta de sub el a fost scoasă. Hârtie igienică nici urmă.

Nu-i place nici camera, când revine în ea. Toată casa îi repugnă. Lena şi-a scos haina, dând la iveală o fustă neagră, strâmtă, din imitaţie de piele, şi un pulover negru, pe care îl scoate de asemenea. George s-a dezbrăcat de palton şi s-a descălţat.

— Îţi convine? întreabă Lena, neaşteptând un răspuns. Se pare că amicii ăştia şi-au injectat ceva.

Lena şi George împart o saltea, acoperindu-se cu paltonul lui George. Felicia se întinde pe cea rămasă liberă. Lena o roagă să stingă lumina. Domnul Caunce nu vrea bani, o linişteşte iarăşi George.

Felicia ascultă răsuflarea zgomotoasă a celor doi drogaţi, muzica şi ciocănitul. Sunetele şi putoarea din cameră o însoţesc în somn, din care e trezită de un zgomot nou. Ţipete de femeie. De undeva din partea de jos a casei, vin ţipete isterice, disperate, de femeie într-o criză de nervi.

Ritmul răsuflării celor doi tineri nu se modifică. Nici Lena, nici George nu se trezesc. Pe urmă, muzica încetează şi conteneşte şi ciocănitul; rămân numai strigătele ascuţite ale femeii, în care se disting câteva cuvinte articulate: „Bestiilor! Animalelor!” Sleită de puteri, femeia se pune pe gemut, pe urmă se instaurează liniştea, până când reîncep muzica şi loviturile de ciocan.

După asta, Felicia nu mai adoarme, cu toate că ambele zgomote încetează când întunericul începe să se subţieze. Suspină şi ea, de părere de rău că nu-i vine somnul, neştiind ce i-ar mai rămâne de făcut în ziua care mijeşte.

Glasul Lenei îi întrerupe gândurile.

— Ai vrea puţin ceai? Ceai, George?

Cei doi cu care au împărţit camera sunt deranjaţi de plecarea lor, ochii lor privesc în gol, pupilele le sunt dilatate. Fără un cuvânt, îşi injectează încă o doză, trecându-şi unul altuia seringa.

— Cine a urlat? întreabă, pe stradă, Felicia. Cine e femeia?

— O spanioloaică.

George pare deprimat, buna dispoziţie de aseară i s-a spulberat.

— O fostă dizeuză, completează Lena. Cântăreaţă de bar. Nu suportă zgomotele, înţelegi. În plus, apa de la toaletă se infiltrează şi picură din tavanul ei şi mai are şi o poveste despre cum i se tot strică telefonul. Caunce e răspunzător de toată muzica şi de bătăile de ciocan, în plus toţi vagabonzii umblă în sus şi-n jos pe scări, aşa că n-are timp s-o dea afară.

— Domnul Caunce nu e cine ştie ce simpatic, îşi dă George cu părerea, în silă. Mă tem că trebuie să recunoaştem.

— Mă gândesc deseori la ea, cum cotcodăcea la barul de noapte, în zilele ei bune, zice Lena. Acum o fi bătut şaizeci de ani.

— Îngrozitor mai ţipa.

— Insuportabil, cade de acord Lena şi cu asta abandonează subiectul.

Stau la coadă la ceai în faţa cantinei pentru săraci a unei biserici, care nu şi-a deschis încă porţile. Nu capeţi mult, îi previne Lena: ceai şi pâine unsă cu ceva, e mai bine dacă te mai pui o dată la rând şi nu se bagă de seamă.

— Bună dimineaţa, îi salută, după douăzeci de minute, o femeie, care deschide larg uşa. „Beryl”, anunţă ecusonul de la reverul ei.

Înăuntru sunt rânduri de bănci şi de mese pe căpriori de lemn. Într-un colţ se găseşte o chiuvetă, lângă un frigider şi o sobă cu gaz. Alte trei femei ung feliile de pâine cu margarina; o a cincea toarnă ceaiul dintr-un ceainic pântecos de tablă în şirurile de căni în care s-a pus deja laptele. Miroase a gaz şi a spălătură de vase.

Clienţii matinali intră, târşâindu-şi picioarele – majoritatea sunt bărbaţi, jegosi şi zdrenţăroşi. Înaintează tăcuţi, cu excepţia a doi, care se ciondănesc în şoaptă. Lena şi-a reluat povestea despre colega de celulă şi escrocheria pe care intenţiona s-o pună la cale ca să scoată mai mulţi bani de la asigurările sociale. „Ia mai tăceţi, acolo”, îi admonestează sonor pe certăreţi femeia care toarnă ceaiul. Doar nu suntem la berărie, adaugă ea voios, făcând tot ce-i stă în putere ca să-i înveselească pe cei doi, să-i facă să uite motivul gâlcevii. Indivizii rămân morocănoşi.

— Lui Phyllsie n-o să-i izbutească chestia asta niciodată, înţelegi ce vreau să spun, Felicia? Sărmana Phyllsie n-are destulă glagorie pentru una ca asta.

Alte două femei, evident neinteresate de ajutorarea săracilor şi mult mai tinere decât celelalte, pătrund în sală. Cercetează iute cu privirea adunătura zdrenţăroasă şi hotărăsc să li se adreseze mai întâi Feliciei şi tovarăşilor ei.

— Brigada SIDA, murmură Lena.

— Dacă vă împungeţi cu un ac pe care-l găsiţi pe undeva, începe una, cu ton de prelegere, să strângeţi tare, până iese cât mai mult sânge din împunsătură. Să strângeţi tare, ca să iasă cât mai mult sânge. Ne-am înţeles?

— Noi nu ne facem injecţii, protestează Lena.

— N-a zis nimeni aşa ceva. (Cea de a doua tânără foloseşte acelaşi ton arţăgos ca şi colega sa.) Nu vi s-a spus decât că s-ar putea să umblaţi cu ace din întâmplare.

— Ţineţi degetul mai bine de zece minute sub şuvoiul de apă fierbinte. Pe urmă, vârâţi-l în scrobeală de casă.

După ce femeile anti-SIDA au trecut mai departe, George rosteşte, pe un ton care arată că a rumegat problema în timp ce ele îşi ţineau predica:

— Nu ştim nimic despre maşinile de tuns iarba.

Dă de câteva ori din cap ca să-şi sublinieze concluzia, iar Lena se declară de acord. Nu e domeniul lor, adaugă, n-ai ce să-i faci. Îşi termină micul dejun cu care au fost blagosloviţi şi Lena întreabă:

— Vii cu noi în parc, Felicia?

Nu e departe; se aşază pe o bancă şi-i urmăresc din priviri pe oamenii ce se grăbesc la lucru. În pământul negru ca tăciunele, trandafirii n-au dat încă frunze noi. Iarba, cosită scurt cu luni în urmă, nu dă niciun semn de creştere; straturile de flori sunt bine plivite. Banca de lemn pe care şed este dedicată memoriei lui Jacob şi Mir Abrahams. *Decedaţi, împreună cu alţii, în 1938. În amintirea lor.*

— Primul lucru pe care mi l-aş lua e un câine de-ăla mare, maroniu, care umblă cu gura căscată, remarcă Lena. De cum fac rost de parale, îmi cumpăr un câine din ăla. Un prieten tăcut, drăguţ, cu care te poţi plimba pe stradă. Înţelegi ce vreau să spun, Felicia?

O pereche liniştită trece prin faţa lor, braţ la braţ. Pensionari, socoteşte Lena; acum nu se mai

grăbesc nicăieri. E ciudat că au ieşit la plimbare atât de devreme; e ciudat că nu au un câine. „E ziua cuiva astăzi, George?” se interesează Lena şi George răspunde că da, e ziua episcopului de Bath şi Wells.

— Îmi pare rău că nu ştim nimic despre maşinile de tuns iarba, adaugă el.

Se ridică în picioare şi Lena îi urmează exemplul. Felicia înţelege că timpul pe care i l-au acordat s-a terminat. N-a uitat, le informează George: ieri i-a expediat episcopului de Bath şi Wells o felicitare cu o veveriţă. Zâmbeşte şi dă din cap, adăugând că episcopul de Bath şi Wells deschide, poate, plicul, chiar în momentul ăsta. Odată, când era elev continuă el – a ascultat o predică. Se vorbea în ea despre singurătatea episcopilor.

— Baftă, Felicia, zice Lena. Să-ţi găseşti prietenul.

— Am scris pe felicitare nişte versuri pe care le ştiu pe de rost, zice George şi se opreşte ca să recite, cu dicţia lui clară:

Of all the trees that grow so fair,
Old England to adorn,
Greater are none beneath the Sun
Than Oak, and Ash, and Thorn.[8]

Pleacă, iar Felicia îi urmăreşte cu privirea cum sar printre straturile de flori, iar vocea lui George continuă să se audă, înainte de a se stinge în liniştea din jur.

13

Domnul Hilditch se află în camera mare din faţă. Răsună melodia *Blue Hawaii*. Stă cu ziarul *Daily Telegraph* întins, flasc, pe genunchi.

Când zbârnâie soneria, nu face nicio mişcare. Ştie că fata n-are să plece, că va mai suna o dată. La auzul celui de al doilea apel, se ridică încet şi străbate holul cu acelaşi pas leneş, iar îndoielile ce l-au sâcâit de-o vreme încoace se spulberă atât de repede, încât au dispărut complet în momentul când ajunge la uşă. *Blue Hawaii* s-a terminat, dar el continuă s-o fredoneze abia auzit, făcând ca melodia să se scurgă dulce peste şiragul dinţilor de jos. Duce o mână la cravata neagră pe care o poartă, îndreptând-o înainte de a deschide.

— Uite că ne întâlnim din nou, zice, zâmbind afabil.

Domnul Hilditch nu-şi îndeamnă musafira să intre. Stă cu ea în prag, nevoit să-şi încordeze privirea ca s-o vadă, fiindcă e întuneric. Îşi aduce aminte cum, în copilărie, a încercat să atragă un şoarece într-o cursă construită ca o cuşculie. Pui bucăţica de brânză pe pământ şi te îndepărtezi. În fiecare zi, apropii momeala de plasa de sârmă şi până la urmă şoarecele intră de bună voie, convins că ştie ce face.

— Căutările tale, se pare, n-au dat niciun rezultat.

Domnul Hilditch vorbeşte foarte calm, nedorind să lase impresia că ar fi satisfăcut. Dă dovadă de multă răbdare, cât timp i se povesteşte cum tânăra irlandeză a bătut oraşul în lung şi în lat. O lasă să-şi depene toată istoria.

Mi-au furat şi banii.

— Ţi i-au furat?

— În orice caz, nu-i mai am. Îi ţineam ascunşi într-una dintre pungi şi când i-am căutat, nu i-am mai găsit.

— Nu cumva te-ai întovărăşit cu persoane dubioase?

Ascultă relatarea ei despre casa sectanţilor şi îşi exprimă opinia că nu poţi avea încredere în niciun fel de fanatici. Irlandeza recunoaşte că nu mai ştie ce să facă. A mai fost şi la alte pensioane, adaugă ea.

— De când eşti aşa cum eşti? întreabă domnul Hilditch. Ştii la ce mă refer.

— Sunt în luna a patra.

— Nici nu se vede. Doar puţin. Abia începe să se cunoască.

— Spuneaţi… când ne-am întâlnit, spuneaţi că m-aţi putea ajuta… (Începe să se bâlbâie, pe urmă îşi recapătă stăpânirea de sine.) Mă întrebam… (Se întrerupe încă o dată, iar el dă din cap a încurajare.) Mă întrebam dacă nu-mi puteţi împrumuta banii de bilet, să mă duc acasă.

Bâlbâială se reinstalează când încearcă să spună că ştie ce obraznică e, cerând bani unui necunoscut. Dar nu are pe cine altcineva să roage.

— Vrei să te întorci acasă?

— Am făcut o greşeală venind, n-ar fi trebuit să plec de-acasă.

— Dar cum rămâne cu prietenul tău?

— Acum ştiu că n-am să-l pot găsi.

Auzindu-i cuvintele, domnul Hilditch înţelege că fata şi-a pierdut nădejdea. În ciuda rezervelor sale, ar fi trebuit să-i vorbească, atunci când s-au reîntâlnit pe stradă. Acum s-ar putea să fie prea târziu: ştie din experienţă că, odată ce le-a intrat ceva în cap, fetele se lasă greu convinse că lucrurile nu stau tocmai aşa. Dacă ea consideră că a scormonit fiecare colţişor, n-ai ce să-i mai faci. Domnul Hilditch simte un fior rece în stomac, la gândul că o să-i scape din gheare ceva ce a considerat că-i aparţine. Înviorat la gândul primejdiei, vorbeşte rar, alegându-şi cuvintele, simulând un calm ce nu oglindeşte tulburarea sa interioară.

— Ironia constă în aceea că prietenul tău, dacă ar şti ce faci, s-ar perpeli de îngrijorare. Am văzut situaţii asemănătoare. Dacă ar afla prin ce-ai trecut, cu tevatura de acasă şi apoi căutarea lui într-o ţară pe care n-o cunoşti, amărâtul şi-ar ieşi din minţi de supărare.

Pe urmă, după cum se aşteptase, vin lacrimile. Numai mama băiatului e de vină, o aude el şi se simte oarecum uşurat, deşi nu înţelege de ce. O ascultă repetându-şi acuzaţia că mama lui a minţit în scrisoare, că i-a cerut fiului să nu se întoarcă acasă de Crăciun, invocând un pretext sau altul.

— Eşti sigură pe afirmaţiile tale, Felicia? Ţi-a spus cineva că mama lui e de vină?

— Ea este, aş putea să jur.

— Prin urmare, de când eşti aici n-ai vorbit cu nimeni de acasă?

— N-are nimeni nicio idee unde sunt.

— Dar nu şi-au dat seama că ai plecat în căutarea lui Johnny?

— Mama lui e singura care ştie în ce oraş locuieşte.

— Iar ea nu le-ar spune că te-ai dus să-l cauţi. Normal.

— Nu, nu le-ar spune.

Aduce iarăşi vorba de împrumut, ruşinată ca şi înainte. Menţionează suma necesară, pe care a calculat-o. El nu-i dă un răspuns direct, ci zice:

— Nu crezi că ar fi păcat să renunţi aşa uşor? Dacă tot ai făcut atâta drum şi e un lucru atât de important în joc? Mai întâi, vei fi oare primită cu braţele deschise?

Şi-a adus şi pungile cu lucruşoare, pe care nu le-a lăsat din mână.

— Aş prefera şi eu să-l găsesc pe Johnny, zice, cu vocea întretăiată de suspine. Numai că de-acum încolo nu va mai fi posibil.

— Ştii la ce mă gândesc: după tot ce s-a întâmplat, poate ar trebui să mai facem un ultim efort. Mă înţelegi, Felicia? Aş putea s-o rog pe fata

de la birou să dea nişte telefoane, cum îţi propusesem. Dacă Johnny vorbea de o fabrică de maşini de tuns iarba, trebuie s-o găsim pe aici pe undeva.

Ea clatină din cap, ştergându-şi nasul cu o batistă de hârtie:

— Probabil că am înţeles greşit.

Domnul Hilditch clatină şi el din cap, încet:

— N-am avea nevoie decât de o oră, două, nu-i mare scofală. Secretara mea e brici, ştie de toate. Şi ar mai fi ceva: am auzit de locuri unde se întâlnesc tinerii irlandezi seara. De exemplu, la Blue Light. Ai fost cumva şi pe la Blue Light?

Ea răspunde că nu, iar el îi spune că poate ar merita să treacă şi pe acolo, şi încă prin vreo două, trei locuri. Ca să fie sigură, înainte de a arunca prosopul şi a abandona.

— Te-am înţeles, când ai şters-o aşa acum câteva zile, draga mea. I-am povestit incidentul Adei, într-un moment când se simţea mai bine, şi ea a fost de părere că trebuie să te înţelegem. Mai pomenesc de întâmplarea aia numai ca să nu crezi cumva că m-am supărat.

— Soţia dumneavoastră e mai bine?

— Ada a murit, draga mea.

Îşi duce involuntar mâna la gură, o mişcare rapidă, neîndemânatică.

— Vai, îmi pare rău. (Cuvintele dau năvală, parcă e gata să se bâlbâie din nou.) Vai, Doamne, ce rău îmi pare!

— Acum trei zile. (Face o pauză, deoarece se cere un minut de tăcere.) De fapt (îşi reia el firul gândurilor), trebuie să spunem că a fost o binecuvântare. Trebuie să folosim expresia asta, Felicia.

O simte că încearcă să spună ceva, dar că nu-şi găseşte cuvintele. Îi citeşte gândurile. Se gândeşte la faptul că te bucuri de atenţia şi bunătatea unei persoane care are şi ea necazurile ei, dar îi întorci spatele tocmai când are nevoie de tine. În ziua cu

pricina nu-i ceruse decât să-i ţină de urât câteva ceasuri, numai atât îi ceruse.

— Atunci să-ţi urez noapte bună. (Ezită, tentat să reia *Blue Hawaii*, să fredoneze uşor melodia pe deasupra dinţilor inferiori.) În afară de cazul că ai vrea ceva de băut? propune, rezistând dorinţei de a da melodiei ceea ce merita. Cu tot dragul te poftesc înăuntru. Facem un ceai.

După ce şovăie la rândul ei câteva secunde, Felicia urcă treptele ce duc la uşa de intrare.

Bucătăria este enormă, cea mai mare în care a călcat vreodată Felicia. Plafonul de lemn este afumat de aburul produs pe parcursul mai multor generaţii; un singur cârlig pentru atârnat jambonul e tot ce-a mai rămas din şirul ce trebuie să fi existat cândva. Două policioare sunt pline cu farfurii de porţelan; o masă lungă şi solidă ocupă spaţiul din mijloc; câteva perechi de ciorapi de damă atârnă de pe vergelele unui uscător cu scripete. Există patru scaune cu spătar drept, o scăriţă păşitoare proptită de un perete, o maşină de cusut veche într-un colţ, un calandru. Frigiderul şi plita electrică par nişte intruşi.

— Nu-s departe de aici, o anunţă bărbatul care nu şi-a spus încă numele, umplând ceainicul cu apă. Vorbesc de locurile de întâlnire ale tinerilor irlandezi. Te duc eu cu maşina.

— Acum?

— E încă devreme. Blue Light e un restaurant cu profil pescăresc. Îmi pun toate speranţele în Blue Light. Am eu o presimţire. Ca să-ţi spun drept, mi-ar face bine să ies. Dacă nu te deranjează.

Felicia dă din cap, fără mare tragere de inimă:

— Nu, nu mă deranjează.

Rosteşte cuvintele fără chef. Nu mai are niciun rost. Tot ce i-a mai rămas este să împrumute ceva bani.

— Mai întâi, să îmbucăm ceva.

Se întreabă dacă trupul soţiei lui a fost adus acasă de la spital, iar el, ca şi cum gândul i s-ar fi reflectat pe faţă, o informează că înmormântarea a avut loc azi-dimineaţă. Ea îl vede că ridică ochii spre ciorapii de pe uscător. Îi întoarce spatele şi, tăcut, trage în jos uscătorul cu scripete şi adună ciorapii. După ce i-a împăturit şi i-a ascuns într-un sertar, aduce pe masă ficat şi legume şi se apucă să le prepare. Deschide o cutie de tablă cu diferite sorturi de biscuiţi şi o îndeamnă să se servească până face el de mâncare. O invită să ia loc.

— Neplăcută chestie, să ţi se fure banii.

— Cred şi eu.

— Nu ţi-a mai rămas nimic?

Ea îi spune tot: ce mărunţiş mai are, cum şi-a petrecut noaptea într-o casă în reconstrucţie, fiindcă n-a mai găsit loc la căminul Armatei Salvării.

— În seara asta, tot la căminul Salvării vrei să încerci?

— Nu ştiu.

Nu vrea să-i spună că va fi prea târziu pentru aşa ceva dacă se duc în locurile despre care a auzit el, dar, după felul cum înclină capul, meditativ, în timp ce curăţă morcovii de frunze, înţelege că şi-a dat seama de situaţie. El zice:

— Poate n-ar trebui să ne ducem în seara asta. Te-am reţinut destul cu flecăreala mea. Te rog să mă ierţi.

— Dar mi-ar plăcea să mergem în seara asta.

Îşi înclină din nou fruntea, tot aşa, de parcă ar fi anticipat răspunsul Feliciei.

— Îmi pare nespus de rău pentru soţia dumneavoastră, zice ea.

Întors cu spatele, el spală morcovii sub jetul de apă de la robinet. Ada era credincioasă, spune, provenea dintr-o familie religioasă. Ceea ce i-a fost de mare ajutor în ultimele clipe de viaţă.

— Ar fi mulţumită să vadă că te-ai întors la noi, draga mea. S-ar bucura să ne vadă plecând

împreună în căutarea lui Johnny.

Tăind în bucăţele ficatul, îi povesteşte despre înmormântare, despre părintele Arthur Chase, lumea multă care asistase, mormanul de coroane.

— A trebuit să mă scuz că nu-i pot invita pe toţi dar nu mă simţeam în stare de amabilităţi sociale. Totuşi, reverendul Chase ne-a invitat la o gustărică şi câţiva dintre noi ne-am dus. Au fost de faţă nişte camarazi din regiment, care o plăceau pe Ada. Şi bineînţeles, amicii ei de la serviciul de voluntari, în număr mare. Trebuie să recunosc, am fost foarte mişcat de tot ceea ce s-a spus despre ea.

Iau masa în sufragerie. Privirea mohorâtă a Feliciei trece în revistă suprafeţele imense de mahon ale mesei şi servantei, comoda înaltă din dreptul bovindoului, portretele aşezate la loc de onoare pe trei pereţi, setul de scaune tapiţate cu piele cafenie. Pe consolă, fotografia înrămată a unei femei plinuţe, cu o panglică neagră de-a curmezişul. „Serviciul funebru s-a desfăşurat la crematoriu”, zice domnul Hilditch, iar Felicia, neştiind ce-i un crematoriu, îşi imaginează nava unei biserici. După ce el i-a turnat ceai şi a îmbiat-o din nou cu biscuiţi, strâng împreună vesela din care s-au ospătat. Se opreşte în dreptul fotografiei, înainte de a ieşi din cameră, şi umerii masivi îi tresaltă, la fel şi colanul de grăsime de la ceafă. Când se răsuceşte pe călcâie ca să-i vorbească, să-i spună că soţia lui a fost o femeie deosebită, ochii minusculi abia i se mai văd de după lentilele aburite ale ochelarilor. Pe Felicia o cuprinde din nou ruşinea că s-a temut de el, după ce fusese atât de bun, făcându-şi timp să se ocupe de ea când era atât de îngrijorat din pricina operaţiei soţiei. Nimeni nu s-a purtat atât de frumos; îi vin în minte chipurile neprietenoase de la Casa Adunării, suspiciunea de pe faţa doamnei Lysaght, felul cum tatăl ei a făcut-o vagaboandă. Lena şi George şi-au văzut de drum, dorind să rămână singuri, îşi

aminteşte cum a avertizat-o domnişoara Furrey să aibă grijă ce vorbeşte.

— E drăguţ din partea ta că spui asta, îi răspunde binefăcătorul ei, când Felicia, cu vocea împiedicată, se scuză că şi-a luat tălpăşiţa. Cum ziceam, draga mea, nu m-am supărat.

Există în glasul lui generozitate şi o căldură care o mai întremează.

Domnul Hilditch acţionează prudent. Îi explică Feliciei că este absolut necesar să se facă mică pe bancheta din spate, pentru ca vecinii să nu interpreteze tendenţios prezenţa unei fete tinere în casa lui, imediat după moartea soţiei. „Îmi pare rău că trebuie să procedăm aşa”, se scuză el când au ieşit din zona periculoasă, adăugând că n-ar vrea ca amintirea Adei să fie întinată de bârfe. Opreşte pe dreapta, pentru ca Felicia să vină să stea lângă el, în faţă.

— Aşadar, ai fost peste tot? o îndeamnă el la vorbă şi în timp ce străbat străzile în automobil aude noi amănunte despre casa sectanţilor, apoi despre cei doi vagabonzi, dintre care unul trimite episcopilor felicitări de ziua naşterii.

Un bărbat care se străduieşte să se descotorosească de pacostea unei chiriaşe ce nu mai vrea să plece şi o femeie-haimana care-şi poartă averea cu ea, într-un cărucior. Celui cu felicitările de ziua naşterii se pare că-i filează o lampă.

— Întâlneşti tipi duri când baţi aşa străzile. (Este unicul comentariu pe care şi-l permite domnul Hilditch.) În locul tău, aş fi cu ochii în patru. Pe pielea ta înveţi.

În drum spre restaurantul pescăresc, aflat la o distanţă de vreo patruzeci de kilometri, opresc la Happy Eater, apoi la Dog and Grape, unde a dus-o şi pe Beth de câteva ori. El alege barul american, amintindu-şi că în sala mare există un tonomat. O pereche între două vârste priveşte în direcţia lor o

dată sau de două ori, dar un grup de patru, cu un pudel, e prea absorbit de bancurile debitate de unul dintre bărbaţi ca să le acorde atenţie. Felicia cere un 7-Up, iar el comandă acelaşi lucru, plus un pachet de cartofi prăjiţi. Când conversaţia începe să lâncezească, zice:

— Ada era o Malaway. Ada Daphne Malaway se numea. Daphne, după maică-sa. Familie de fabricanţi. Rulmenţi pentru vehicule grele.

Felicia şade alături, uitându-se în jur să găsească faţa pe care o caută, fără să-şi bea 7-Up-ul.

— În ultimii ani, Ada şi cu mine ne întorceam deseori cu gândul la ziua cununiei noastre. Cum am mers pe sub săbiile trase şi pe urmă, fireşte, am tăiat tortul tot cu sabia. La o nuntă militară întâlneşti tot felul de tradiţii – şampania băută dintr-o cască de oţel, ofiţerii care sărută mireasa. Nimic indecent, fireşte.

Cu o clătinare prietenească din cap, domnul Hilditch arată că a observat prezenţa perechii mai în vârstă, când se duce la bar ca să mai cumpere un pachet de cartofi. Femeia se uită în altă parte, bărbatul îl fixează imobil. N-are sens să mai rămânem aici, reflectează domnul Hilditch şi-şi îndeasă în buzunar punga cu cartofi prăjiţi, să-i ronţăie în maşină.

— La Blue Light mergem la sigur, prezice el, încrezător, când demarează.

Pe toate le-a dus, mai devreme sau mai târziu, la Blue Light, este un local pe placul fetelor, i-a plăcut în special lui Gaye. El nu se dă în vânt după el, deşi se servesc nişte cartofi prăjiţi destul de buni. După părerea lui, clientela e cam certată cu bunele maniere, ceea ce se şi confirmă de cum păşesc înăuntru; o gaşcă de zurbagii începe să chiţcăie.

— Nu? o întreabă, văzând-o că-şi roteşte privirile într-un mod care a fost până acum alert, dar a devenit cam blazat. N-avem noroc, draga mea?

Ea clatină din cap. Ascultă glasurile din local şi spune, cu vocea pierită, că nu sunt irlandeze.

— Nu-i exclus ca flăcăii irlandezi să apară mai târziu. Să mai stăm douăzeci de minute, ce zici?

Îşi face loc până la tejghea cu coatele, ca să comande plătică şi cartofi prăjiţi. La întoarcere, vede că fata a găsit o masă liberă, într-un separeu. Felicia zice că nu vrea de mâncare, dar el insistă să se hrănească, doar e gravidă. Sigur, este dezamăgită, îi înţelege foarte bine sentimentele.

— Mai ai puţină răbdare, Felicia, până dau repede un telefon ca să văd cum stau lucrurile. Acum mi-am amintit că-l ştiu pe un tip care are muncitori irlandezi e managerul unei turnătorii, la vreo doi kilometri de-aici. Aflu eu într-o clipă unde se duc băieţii seara, dacă şi-au schimbat locul de adunare.

Petrece un minut sau două în toaleta pentru bărbaţi, nu mai mult, ca să nu se răcească mâncarea. La întoarcere, vede că doi zurbagii încearcă s-o agaţe pe Felicia.

— Cu ce vă pot fi de folos?

Le zâmbeşte amabil, dar ei devin imediat arţăgoşi, apoi pleacă. Se gândeşte că dacă ar lăsa-o singură, ar acosta-o din nou, oferindu-i lui şansa să-i arate ce intenţii are.

— Nimic, raportează. Se pare că au tras obloanele.

Durii pleacă, prin separeuri se mai văd doar câteva perechi. O fată şleampătă începe să şteargă podelele.

— Mai spune-mi câte ceva despre tine, Felicia.

O îmboldeşte, punându-i întrebări ca s-o învioreze: despre viaţa din Irlanda, dacă are câini sau pisici acasă, ce prieteni are şi dacă ştie vreunul unde se află. Ea dă din cap că nu: îi mai spune o dată că n-a vorbit cu nimeni şi repetă că dacă tatăl ei s-a dus la poliţie şi au luat-o la întrebări pe mama drăguţului ei, aceasta a dat, mai mult ca sigur, informaţii false despre locul unde se află

Johnny. Un portret viu al respectivei femei începe să se închege în mintea domnului Hilditch, dar nu doreşte să se gândească la ea acum. Pândind momentul potrivit, întreabă:

— Felicia, sper că nu mă consideri impertinent, dar te-ai gândit la condiţia în care te afli?

A ridicat puţin vocea. Fata şleampătă s-a mai apropiat de ei, evident curioasă.

— Desigur, e un lucru îmbucurător, zice, pe urmă îşi coboară glasul din nou. Mă gândesc, Felicia, că fie că-l găseşti pe Johnny sau nu, n-ai să vrei să te dai prinsă. Să nu împingi lucrurile prea departe, ăsta era principiul Adei, şi este şi al meu. Destul să spui că l-ai pierdut, un fel de a vorbi ce are o multitudine de sensuri. Mă înţelegi, Felicia?

— Desigur.

— Nu-ţi poţi permite să faci mofturi, Felicia. Ştiu la ce te gândeşti când spui că ai prefera să vorbeşti mai întâi cu Johnny. Tu şi cu mine am prefera ca lucrurile să se desfăşoare astfel şi, bineînţeles, ne vom strădui, dar pentru moment nu s-ar zice că e o opţiune validă.

Ea parcă nici nu-l ascultă. E cu gândul în altă parte, ca şi cum întrebările despre viaţa din Irlanda ar fi purtat-o înapoi acasă. O readuce cu picioarele pe pământ cu o întrebare practică:

— Ce mai vrei să iei, draga mea?

Ceai, cere ea, şi domnul Hilditch mânjeşte ultimul cartof prăjit cu ketchup înainte de a se scula ca să i-l aducă. Cei ce lucrează la tejghea îl recunosc, de asta e sigur. Îl cunosc din vedere, chiar dacă n-a mai călcat de mult pe aici, chiar dacă nu-l salută, nu i-au dat bineţe niciodată. Îl ţin minte din cauza fetelor, o dată una, altă dată alta, iar acum una nouă, care se pare că va întemeia o familie. Simte, în rărunchi, o gâdilătură de plăcere în timp ce se întoarce în separeu cu recipientele de plastic.

Ea îşi ţine capul întors în altă parte şi domnul Hilditch ştie că are ochii plini de lacrimi. Un alt

aspect, îi desluşeşte el, este că dacă nu dau de urma lui Johnny şi ea se întoarce însărcinată, va fi fără îndoială prea târziu să mai facă ceva în momentul când Johnny va apărea şi el. Ceea ce nu va întârzia să se întâmple, având în vedere obiceiul acestuia a de a-şi vizita nesuferita mamă la intervale regulate.

— Ceea ce încerc să-ţi spun, draga mea, este că ai avea mai mult credit la Johnny dacă nu i-ai pune în braţe un bebeluş despre care n-a avut habar. S-ar putea să mă înşel, dar cred că asta-i situaţia.

— N-aş dori să se întâmple aşa ceva.

Dinspre fată vine un sunet ca un suspin şi domnul Hilditch se ridică, ocoleşte masa şi se aşază lângă ea, aproape. Îi înconjoară umerii cu braţul, iar ea începe o poveste lungă, despre cum s-a dus la o femeie de la o fermă izolată, care avusese o legătură intimă cu fratele ei.

— Şterge-ţi lacrimile, draga mea.

Înainte de a o fi cunoscut, Sharon scăpase de rodul nedorit a trei astfel de greşeli. A pomenit de locul unde s-a dus a treia oară, ca să facă un avort plătit de administratorul unei curăţătorii chimice. Care făcea pe el de frică, spunea Sharon. Clinica Gishford, din Sheffield. Curat şi elegant, spusese Sharon.

— Iertaţi-mă.

Fata de acum îşi suflă nasul într-o batistă de hârtie pe care o răsuceşte de mult între degete. Acum, lumea începe cu adevărat să le acorde atenţie: un bărbat şi o femeie ce aşteaptă la tejghea să fie serviţi cu cartofi, o fată care şade cu drăguţul ei într-o despărţitură de pe cealaltă latură a restaurantului.

— Nu mai spune nimic, Felicia. Nu mai vorbi până nu-ţi trece supărarea.

Palmele mici ale domnului Hilditch îi prind o mână şi, din colţul ochiului, el vede că perechea din separeu şi cei doi de la bar continuă să-i privească. O gâlceava între îndrăgostiţi, e

presupunerea ce li se citeşte pe feţe, o mică neînţelegere ce va fi numaidecât aplanată.

— Bea-ţi ceaiul până mai e cald. Căldura e marea lui calitate, se zice. Nu, spun asta numai pentru că în seara când m-am întors acasă şi i-am povestit Adei că te-am găsit hoinărind pe stradă, ea a zis: „Mă întreb dacă e pe cale să întemeieze o familie.” O femeie îşi dă seama imediat, ştii, chiar de la distanţă. Pe când eu nici idee nu aveam, deşi fusesem în preajma ta. Chestia este că la noi în ţară un doctor este obligat să-ţi întrerupă sarcina, dacă te prezinţi la timp[{2}]. Pe de altă parte, dacă le soliciţi ajutorul prea târziu, ţi se arată uşa.

— Multe fete din ţara mea traversează marea ca să scape de sarcină.

— Cred şi eu.

Domnul Hilditch este cuprins de o însufleţire nouă. Îşi aminteşte cum povestea Sharon că depăşise limita, că era gravidă în douăzeci şi nouă sau treizeci de săptămâni când administratorul curăţătoriei a dus-o în sfârşit la Clinica Gishford. Trebuie procedat cu discreţie, îşi aminteşte că spunea Sharon, în caz că iese prost. Sheffield-ul era suficient de departe.

— Un singur lucru, adaugă el. Cred că nu mă înşel spunând că, dacă există o cât de mică neregulă, la un cabinet medical local te poartă de-ţi vine rău. Dacă nu eşti la zi cu plata asigurărilor de sănătate. Dacă eşti cetăţean străin. S-ar putea să dureze săptămâni întregi.

— Cum?

Nu l-a ascultat. Domnul Hilditch închide ochii pe jumătate, văzându-se cu ea la Gishford, clinica descrisă de Sharon. Îşi imaginează că stau amândoi în sala de aşteptare şi prezenţa lui alături de ea dă naştere unor prezumţii clare. Furat de gânduri o clipă, domnul Hilditch inspiră adânc, potolindu-şi bătăile inimii.

— Elimini toată birocraţia dacă te adresezi unei clinici private, asta vreau să spun.

— Nu ştiu cum să procedez dacă nu pot vorbi mai întâi cu Johnny. E şi copilul lui.

Repetă asta de două ori, cu vocea isterizată. Repetă că nu ştie cum să procedeze.

Imaginile din mintea domnului Hilditch se şterg. E alarmat de emoţia stârnită în ea de referirea făcută în trecere la condiţia în care se află. Acum toată lumea îi urmăreşte, dar plăcerea provocată de această situaţie este umbrită de teama că a procedat stângaci, că fata se îndepărtează din nou şi-i va scăpa. Când ea se mai linişteşte, îi spune:

— Doar că Ada a adus vorba despre asta înainte de a se stinge, dar ai dreptate: mai bine să nu facem nimic, deocamdată. Să nu mai vorbim despre asta. Regret că băieţii irlandezi n-au venit la restaurant în seara asta. Problema e că nu-s decât clienţi ocazionali. Ajunge să se işte un scandal într-o seară, şi a doua zi îşi caută alt loc. Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa.

— Nu dumneavoastră sunteţi de vină.

Ar vrea ca ea să-şi continue şirul gândurilor, dar Felicia tace.

— Eşti tristă, draga mea?

— Puţin.

— De fapt, arăţi mai bine. Dacă asta e o consolare.

Niciun răspuns.

— Mâine dimineaţă, la prima oră, o s-o pun pe secretară să se intereseze şi atunci vom şti cum stăm. Ce zici?

— Că nici ea n-o să-l găsească.

— Dacă poate da cineva de urma prietenului tău, atunci acea persoană e secretara mea. Ai cuvântul meu.

Când se închide restaurantul pescăresc, pornesc la drum din nou şi nu se mai opresc decât o singură dată, la un Little Chef care, surprinzător, mai e deschis. Mai târziu, trag în parcarea unde au mai oprit o dată.

— Sper că nu-i greu de suportat.

Nu ştie dacă ea îi distinge solicitudinea din voce prin carpeta cu care i-a sugerat să se acopere după ce s-a ghemuit din nou pe bancheta din spate. I-a recomandat carpeta din cauză că strada e intens luminată.

— Mă bucur că înţelegi necesitatea, adaugă el, străduindu-se să o mai înveselească.

Când automobilul se opreşte pe pietrişul din faţa Numărului 3, îi repetă că fata de la birou se va pune pe treabă dis-de-dimineaţă. Va telefona la toate numerele de care dispune, va lua legătura cu departamentele de resurse umane de la diferite fabrici, aşa cum un individ singur n-ar putea s-o facă; tuturor le va da numele Johnny Lysaght şi o descriere amănunţită. După cum i-a spus când a abordat prima oară subiectul, secretara va verifica şi registrul electoral, precum şi toate listele pe care va putea pune mâna.

— Până mâine seară vom afla rezultatul. Îl vom avea pe domnişorul Johnny în bătaia puştii.

— Să mă întorc mâine seară ca să-mi spuneţi?

Din felul cum rosteşte cuvintele – cu vocea obosită – se vede că este convinsă, în pofida spuselor lui, că nu va avea niciun fel de veste bună pentru ea mâine seară. Că nu se gândeşte decât la banii pe care doreşte să-i ia cu împrumut.

— La orice oră, după ce se întunecă. Poate pe la şase? (Duce o mână la gură, ca să ascundă un căscat ce nu se materializează.) O să găseşti unde să-ţi petreci noaptea, nu?

— Încerc să dorm tot în casa aceea. La domnul Caunce.

— Să fii cu ochii în patru într-un loc ca ăla.

— Am eu grijă.

Pungile ei pline sunt în hol, acolo unde le-a lăsat, lângă cuier. O urmăreşte cu privirea cum îşi caută cuvintele cu care să pună din nou problema banilor, dar este prea timidă ca să aducă încă o dată vorba de ei. Ceea ce e normal, fiindcă e o problemă delicată să-i ceri unui necunoscut o sumă

atât de mare, până la cincizeci de lire. Se întreabă dacă să vorbească el de bani, ca să menţină treaz interesul fetei, dar hotărăşte că nu e cazul.

— N-ai nevoie să treci pe la toaletă înainte de a pleca? se interesează, îndatoritor.

— Nu, mulţumesc.

Ea încă ezită. Începe să vorbească, dar nu reuşeşte să strecoare decât o vorbă sau două printre buze, după care se întrerupe şi-i urează noapte bună. Cu mai puţină nepăsare, pe un ton îngrijorat, o întreabă dacă e bine să pornească iar pe străzi la ora aceasta din noapte.

— Eşti bine-venită, fireşte îi propune el să-ţi pui capul jos aici, la mine.

14

— Bună dimineaţa, domnule Hilditch! îi strigă, în curtea din faţă a fabricii, un bărbat şchiop, unul dintre îngrijitorii de la cantină.

— Bună dimineaţa, Jimmy. Vreme ceva mai bună, nu?

— Îţi merge la inimă, domnule Hilditch.

Burniţa din ultimele două zile a dispărut; acum e frig şi cerul e limpede. Astăzi avem tocătură în aluat, sau friptură de porc sau de peşte, prune uscate, şodou şi ruladă cu dulceaţă.

Meniul de joi. Probabil că va alege tocătura în aluat, cu cartofi pai şi mazăre zemoasă, în afară de cazul că friptura de porc are un gust deosebit, ceea ce se mai întâmplă.

— Bună dimineaţa, domnule Hilditch, îl mai salută cineva, din depărtare.

Zâmbeşte şi face semne cu mâna.

I se pare extraordinar că lumea îl salută ca întotdeauna. I se pare extraordinar că nimeni nu-l priveşte altfel în curte sau la bucătărie, unde intră peste zece minute, sau prin sticla ce-i desparte biroul de locurile de muncă ale altora. Domnului Hilditch îi este greu să creadă că niciunul din oamenii ăştia nu e conştient de faptul că acum mai puţin de opt ore, la unu şi douăzeci dimineaţa, în picioare, în holul propriei lui case, a formulat o invitaţie în urma căreia are acum o tânără irlandeză sub acoperişul său. Toată viaţa adultă trăieşti după o regulă. Minut cu minut îţi iei toate măsurile de precauţie, ca să nu dai ocazie de cleveteală. Şi, dintr-odată, laşi totul baltă. Nici măcar o dată nu a simţit dorinţa să o ia sub acoperişul său pe Beth, pe Elsie Covington, sau pe vreo altă fată. Niciodată până acum nu s-a referit la o nevastă, n-a vorbit despre o nuntă cu obiceiuri marţiale, cu săbiile trase. N-a fost niciodată nevoie de nimic altceva decât de întâlniri, de câteva ore petrecute

împreună şi de atenţia lumii, acolo unde ea nu reprezenta un pericol.

Aseară, în bistroul Little Chef, femeia care debarasa mesele i-a bombănit evident ceva alteia şi amândouă s-au uitat la fata irlandeză care clătina din căpşorul ei, după ce el îi indicase un tânăr tocmai intrat. E limpede: cele două femei decretaseră că fata era însărcinată. Încă nu sare în ochi, dar femeile sunt mult mai agere în a descoperi astfel de lucruri decât bărbaţii, din câte a aflat domnul Hilditch ascultând sporovăială de la cantină. Chiar i-a spus-o şi Feliciei: ceva despre perspicacitatea femeilor, ca să aibă un subiect de discuţie.

Insinuându-i-se în sânge, aidoma febrei ce însoţeşte instalarea gripei, excitaţia ce debutase la barul Blue Light ca un gâdilat plăcut devenise intensă mai târziu, când el şi fata se aflau în hol şi pungile pline aşteptau pe podea să fie ridicate, iar cruciuliţa de metal abia i se vedea la gât. O invitase să rămână sub acoperişul său, constrâns să procedeze astfel, cum tot constrâns fusese s-o ia de braţ pe Gaye la plecarea de la Pam's Pantry din Creech Wood Services, un gest prematur, dat fiind că era prima lor ieşire în lume. Totuşi, nici să fi vrut nu s-ar fi putut opri s-o facă, deşi Creech Wood nu era suficient de departe, ci cu vreo treizeci de kilometri prea aproape de casă. După două minute, în parcare, zărise un individ ce semăna cu Bellis de la vopsitorie şi simţise un nod în stomac, iar căldura interioară i se transformase în gheaţă. „Eraţi cu fiica, domnule Hilditch?" şi-l imaginase pe om întrebându-l la cantină, la proxima întâlnire. Îşi închipuise cum va trebui să clatine din cap şi să mintă că n-a pus în viaţa lui piciorul la Creech Wood Services. Spre marea lui uşurare, se înşelase: era cu totul altă persoană.

A fi văzut de ochi indiscreţi braţ la braţ cu o domnişoară i se pare un fleac, în comparaţie cu răspândirea veştii că a adăpostit o fată la el. Pentru

prima oară în viaţa sa adultă simte voluptatea primejdiei, şi asta pentru că riscul asumat este colosal de mare. Domnul Hilditch mai are şi sentimentul că voiajează de multă vreme spre destinaţia atinsă acum, că toate acţiunile anterioare au fost lipsite de strălucirea celei ce l-a purtat până aici. Micuţa irlandeză şi-a petrecut noaptea în camera mare din faţă, insistând că se va simţi la largul ei acolo, cu toate că domnul Hilditch îi propusese să se instaleze într-un dormitor, la etaj. Se întinsese pe sofa, a văzut-o lungită acolo când a mai coborât o dată, înainte de culcare. Acum, amintindu-şi de forma omenească vagă, adormită, domnul Hilditch ştie că sofaua nu va mai fi niciodată pentru el la fel ca înainte. Fata asta i-a folosit deja cuţitele şi furculiţele, a fost la toaletă şi poate chiar s-a spălat până la brâu. „Mai târziu, Felicia, a îndemnat-o înainte de plecare, dacă ţi-e foame, fierbe-ţi un ou, două.” Tot ce este al lui e şi al ei.

Dimineaţa se scurge prea lent pentru domnul Hilditch, nu sunt orele când se poate concentra. Dar ştie că poate avea încredere în fată. E convins că va rămâne în casă, nu se va aventura pe la gardul viu sau prin curtea din spate, fiindcă i-a spus că nu e bine s-o facă. Va trece pe lângă ferestre cu multă prudenţă, ţinându-se departe de ele, chiar dacă nu sunt decât parţial vizibile din stradă; mai ales, va pune o distanţă apreciabilă între ea şi geamurile de la parter, în caz că vreun distribuitor de prospecte publicitare s-ar întâmpla să arunce o privire înăuntru.

În pofida acestei încrederi, domnul Hilditch nu poate să nu fie agitat. Ar fi plăcut să o mai lungească, să plece diseară cu maşina într-o direcţie nouă, să şadă din nou împreună la masa din bucătărie ca să mai ia o gustare târzie, după ce vor fi poposit prin câteva localuri noi. Îşi dă, însă, seama că fata nu mai are chef; s-a resemnat şi începe să stea ca pe jar. Domnul Hilditch se vede

din nou în sala de aşteptare a Clinicii Gishford, unde murmură cuvinte de încurajare în urechea Feliciei. N-a mai trăit niciodată momente atât de savuroase, nimic ce să se poată compara cu situaţia prezentă.

— Vă menţineţi în formă, domnule Hilditch? sună o întrebare la prânz, la cantină.

— Acceptabil, mulţumesc. Dar dumneata?

I se răspunde ceva, iar domnul Hilditch îşi maschează cu un surâs dezinteresul. Nu încape îndoială că asiatica ce pune mazărea în farfurii a observat că e diferit de cel de ieri. Cum ar fi posibil ca din expresia arborată de el să lipsească acel element ce reflectă frisonul de nelinişte ce l-a ţinut treaz toată noaptea, fiindcă era sub acelaşi acoperiş cu ea, despărţiţi numai de o scară? „Măi, că timid mai eşti!” obişnuia să-l dojenească mama sa, pe la şase ani. Zâmbeşte din nou, mulţumit că vorbele ei n-au fost troienite de uitare. Îi mulţumeşte asiaticei şi ridică tava, nesimţindu-se câtuşi de puţin timorat.

Poate că ea întoarce acum paginile unui *National Geographic*. E altfel decât celelalte, nimic aspru în fiinţa ei. Necomplicată ca o pasăre, cum te şi aştepţi să fie, ţinând seama de locul ei de baştină. Cu toate că, la urma urmei, toate femeile sunt la fel. Adevărul li se uită în ochi, iar ele întorc privirea. Beth, care mai trăgea la măsea, nu tolera să i se spună asta; Elsie devenise imună la adevăr înainte de a începe să bată străzile. Cu cât le debitezi mai multe minciuni, cu atât mai tare se apucă şi ele să fabuleze: Jakki despre aşa-zisul ei director de fabrică, Sharon la ananghie cu administratorul curăţătoriei chimice, tată a cinci copii. La prima întâlnire, Bobbi venise cu un ochi învineţit: chipurile se lovise în rama unei uşi.

— Ce să aleg, domnule Hilditch? îi cere sfatul un angajat al cărui nume îi scapă pe moment, iar el recomandă friptura de porc, de dragul crustei.

Chiar asta voi lua, domnule Hilditch. Arată primantâi, porcul, nu?

Poate că la ora asta Felicia îşi savurează ouăle fierte. Poate că a pus discul cu Lazy River la patefonul din camera mare şi muzica se aude, încet, şi în bucătărie. Curiozitatea a mânat-o şi la etaj, unde o fi dat de rochiile atârnate în garderob şi de pantofii înşiruiţi pe linoleum.

— Al treilea extractor s-a înfundat, domnule Hilditch, raportează cineva mai târziu, după-amiază, şi nici nu ştie dacă e bărbat sau femeie, oricum nu contează, o umbră în salopeta purtată de toată lumea, cu capul acoperit, cum cere legislaţia europeană.

— Vai de mine şi de mine, reacţionează el, ca întotdeauna în faţa calamităţilor.

Se uită cum se strânge lumea în jurul extractorului defect: Len, de la cămara de peşte, chemat ori de câte ori se iveşte ceva de meşterit, şi majoritatea lucrătorilor din bucătărie.

— Veţi constata, fără îndoială, că suntem competitivi, afirmă, mai târziu, în birou, reprezentantul Crosse and Blackwell. Concurenţa, aş spune în rezumat, nu-şi permite să vă ofere termenii noştri.

Nu-l interesează, nu contează. Un extractor înfundat sau preţuri de dumping cum să se compare ele cu faptul că o fugară din mlaştinile Irlandei i-a străbătut camerele de acasă, o fată cu o cruciuliţă atârnată de un lanţ dintr-un metal ieftin?

— Iertaţi-mă un minut, se scuză faţă de omul de la Crosse and Blackwell şi, din boxa personalului de serviciu de lângă cantină, telefonează la Clinica Gishford.

„Da, se poate face o intervenţie imediată”, îl asigură o voce liniştitoare. Pare un loc foarte elegant, întocmai cum spunea Sharon.

— Daţi-ne un semnal, îl invită reprezentantul Crosse and Blackwell când revine în birou. De îndată ce aţi luat o hotărâre.

— Aşa voi face.

Îi strânge mâna reprezentantului, străduindu-se să-şi amintească numele lui.

— E întotdeauna o plăcere să vă văd, domnule Hilditch.

— La fel şi pentru mine.

Însărcinată, la el acasă, examinând fotografia mamei în chenar de doliu de pe consola din sufragerie, trecând din odaie în odaie la etaj, spălându-se în cele din urmă până la brâu. Domnul Hilditch îşi coboară pleoapele peste ochi, nădăjduind că imaginile vor deveni şi mai vii. Întoarce capul în altă parte, scoţându-şi o clipă ochelarii, să nu se observe că se concentrează asupra unei probleme personale, în vreme ce omul de la Crosse and Blackwell îşi închide servieta.

— Vă mai las o carte de vizită, spune acesta din urmă, punând dreptunghiul de carton pe marginea biroului domnului Hilditch. Ca amintire.

Hainele ei puse pe spătarul scaunului şi pe suportul de prosop din baie; aşa ceva nu s-a mai întâmplat la Numărul 3 de la moartea mamei.

În bucătăria spaţioasă, resturile ceaiului preparat de Felicia acum o oră s-au răcit. O doare vag capul, răscolit de necazurile pe care le-a rumegat toată ziua. Într-un fel sau altul, îi va înapoia bătrânei banii furaţi, pe care nu-i mai are. Va accepta slujba de femeie de serviciu, o oră pe zi, orice i se dă. Iar banii pe care urmează să-i împrumute ca să se întoarcă acasă îi va restitui împrumutându-se de la Carmel sau de la Aidan şi Connie, de la Jo, chiar de la sora Benedict va face ea rost de ei, cumva. Iar când va veni Johnny poate de ziua Sfântului Patrick[10] sau la Paşte îi va explica şi el o va ajuta. Când va veni Johnny, vor descâlci ghemul de minciuni ale mamei lui şi ea-i va povesti totul de-a-fir-a-păr: cu ce intenţie s-a dus la ferma domnişoarei Furrey, cum, în culmea disperării, a cerut sfaturi de la cele două femei ce

distribuiau fluturaşi la fabrica de conserve, când se răspândise zvonul că o vor închide. Orice femeie la ananghie putea solicita ajutor, spuneau manifestele alea; cineva lipise unul pe uşa privatei din curte mai era acolo când se dusese să vadă cu numărul de telefon subliniat. „Vino până aici”, o invitase o voce când formase numărul, dându-i o adresă dintr-un oraş aflat la treizeci de kilometri depărtare.

După ce a spălat ceaşca, farfuria şi ceainicul, Felicia stă în camera mare, gândindu-se la acea după-amiază rece. Pungile se află lângă sofa, unde le-a lăsat aseară, înainte de culcare. Sans Souci se numea bungalow-ul unde locuiau femeile, pe o mică proprietate, zugrăvit în calcio vecchio, într-o nuanţă de roz. Femeile purtau ochelari şi jersee groase şi-i repetau că n-are de ce să se teamă, spunându-i „iubire”. Au servit-o cu o cană de cafea şi s-a jenat să le spună că nu-i cade bine în starea ei de acum. Un copil a intrat în cameră tocmai când îşi descria ea necazurile şi i s-a poruncit să dispară. Femeile şedeau pe podea, bând şi ele cafea din căni mari. „E răspunzător, i-a atras atenţia cea cu ramele ochelarilor mai negre decât ale prietenei ei. N-are voie să fugă de răspundere.”

Felicia a replicat că nu e chiar aşa şi a povestit de la început: cum Johnny şi ea se îndrăgostiseră, cum el făcuse tot posibilul să-i apere pe amândoi de ceea ce se întâmplase, dar ceva, undeva, mersese rău. Simţise o uşoară jenă, povestind. Îi fusese ruşine să se destăinuie străinilor şi pe la mijloc se enervase. „Vrei să spui că bărbatul nici nu ştie?” a întrebat-o femeia cealaltă, aşa că i-a explicat cum plecase Johnny în mare grabă, cum nu reuşiseră să discute o modalitate de a păstra legătura. „Indiferent ce vrei să faci, decretase aceeaşi femeie, întâi şi-ntâi trebuie să pui mâna pe tată. În privinţa asta, drepturile tale sunt clare. Ai un tată pentru copil, care se îndepărtează valsând, de parcă ar fi un prinţ sau ceva asemănător. Din

momentul când a abuzat de tine, omul ăla răspunde de faptele lui.”

Iarăşi a protestat că nu e chiar aşa, dar femeia a insistat că aşa trebuie văzute lucrurile. Când un bărbat nu se poate opri la una, ci se amuză cu toate fetele care-i ies în cale, asta se numeşte abuz. Poate fi adus cu poliţia, indiferent unde se află; de îndată ce se naşte copilul, i se poate reţine din salariu alocaţia. Femeia a citat şi cifre: numărul de femei abandonate, aidoma ei, la scară naţională. S-a făcut o referire şi la totala lipsă de suflet, la monstruosul egoism al faptei. „Dă-ne numele păcătosului, a îndemnat-o femeia cu ramele de ochelari mai întunecate, aplecându-se să ridice de pe podea o hârtie pe care copilul desenase cu o carioca. Numele şi adresa din Irlanda, dacă nu-i ştii domiciliul de acum.”

În camera mare din faţă, Felicia îşi aminteşte cum a refuzat cu o clătinare a frunţii şi imediat după aceea a plecat. La ieşirea din bungalow, femeile au informat-o că şi ele au, fiecare, câte un copil fără tată. Au asigurat-o că societatea acceptă, astăzi, familiile cu un singur părinte. Există chiar femei care preferă soluţia aceasta. S-au oferit să o ajute să obţină o citaţie de la tribunal; cincizeci la sută din cazuri se terminau cu victorie dacă se emitea un ordin de aducere.

În încăpere, lumina zilei începe să scadă, penumbra se transformă în beznă, iar apoi se aud pneuri de automobil strivind pietrişul. Se trânteşte o portieră, se aude cheia lui în broască. Ghinion, zice, primul cuvânt rostit, însoţit de o clătinare tristă a capului. Secretara a stat la telefon toată ziua. Niciun rezultat. Nici urmă de vreun John sau Johnny Lysaght, pe nicăieri.

Pentru ea nu e o dezamăgire. Ştia, doar i-a spus că va fi aşa, nimic neaşteptat. Cel puţin acum ştiu cum stau, zice el, cel puţin au terminat cu problema asta.

— Te-ai simţit bine? se interesează.

— Da, foarte bine.

— Îmbucăm ceva şi pe urmă croim un plan de luptă. (Zâmbeşte.) Reuşim noi cumva să te trimitem acasă.

Găteşte el pentru amândoi şi mănâncă tot la masa din sufragerie. Domnul Hilditch povesteşte scene din viaţa de militar, despre acţiunile la care a participat. O întreabă dacă a avut curiozitatea să se uite la revistele cu tematică geografică de pe rafturi, sau la exemplarele din *Railway and Travel Monthly* legate în scoarţe tari. Îi cere mai multe detalii despre viaţa ei şi Felicia zice că de fapt n-ar fi cine ştie ce de spus, dar la insistenţele lui vorbeşte despre moartea mamei, despre cum mergea în fiecare dimineaţă la mănăstire, urcând abruptul Joseph's Hill cu Rose, Carmel şi Connie Jo, acelaşi drum pe care tatăl ei îl făcea, şi încă îl face, zi de zi. Îi descrie piaţa, fiindcă el e curios: magazinul lui Doheny, în faţa căruia opresc autobuzele, statuia soldatului prin care sunt comemoraţi toţi cei ce şi-au dat viaţa în lupta pentru neatârnare naţională, cinematograful Two-Screen Ritz. Îi povesteşte cum n-a dat voie domnul Hickey să se arunce confetti în holul hotelului, în ziua cununiei, ca să nu se facă murdărie, şi cum Aidan, presat de familia în care intrase prin însurătoare, a renunţat la meserie şi este acum vânzător la McGrattan Street Cycles and Prams. Îi povesteşte cum a apărut Shay Mulroone la Diamond Coffee Dock; cum tatălui ei i-ar conveni să lucreze numai câteva ore pe zi, ca să poată vedea de casă şi să gătească, să nu fie nevoie s-o cheme pe doamna Quigly în fiecare zi la amiază ca să se ocupe de bătrână. Îi povesteşte cum, în copilărie, cei ce se duceau la mare îi aduceau scoici de toate formele şi mărimile, pe care le înşira pe scrinul din camera ei, dar acum le păstrează într-un sertar, acelaşi în care se află şi scrisorile către Johnny.

El o ascultă atent, turnând ceai în ceşti după ce şi-au terminat felul principal de mâncare, întrerupând-o numai când o serveşte cu biscuiţi, care merg de minune cu pelteaua făcută de el dimineaţă. Şi brusc îi spune, pe când se mai află încă în sufragerie:

— Ştiu că urăşti subiectul ăsta, Felicia, dar mă simt dator să-l pun din nou pe tapet. După cum spuneam, am avut asemenea experienţe cu băieţii tineri, subordonaţii mei de pe vremuri. N-a existat niciunul, nici măcar unul singur din câte îmi amintesc, Felicia, care, când a apărut problema, să nu dorească să se rezolve. Aliniere perfectă, niciunul ieşit din front.

Ea îl aprobă din cap, înţelegând despre ce e vorba.

— Ai făcut atâta drum ca să-i pui întrebarea respectivă lui Johnny, dar n-ai primit niciun răspuns, Felicia. În acest context trebuie să analizăm situaţia. Dacă secretara mea ar fi tras, astăzi, lozul câştigător, ar fi cu totul altă mâncare de peşte, nu zic nu. Dar nu l-a tras şi acum, în ceea ce te priveşte, am o singură convingere: nu-l vom găsi pe Johnny.

— Johnny o să vină acasă, de Sfântul Patrick sau de Paşte. Toată ziua m-am gândit la asta. Totul se va termina cu bine dacă mă întorc acasă şi vom fi din nou împreună.

— Dar, draga mea, nu te-ai dus cu bicicleta la femeia aia despre care mi-ai povestit? N-ai vrut să scapi de copil atunci?

— Am greşit că m-am gândit la soluţia aceea fără să ştie Johnny. Numai că atunci nu ştiam ce e mai bine să fac.

— Pricep absolut totul, draga mea. Îţi apreciez fiecare cuvânt; înţeleg că te-ai răzgândit. Dar ceea ce încercăm să facem acum este să aflăm, fără să-l putem consulta, cum ar vrea Johnny să se termine povestea. Ţi-e clar, dragă?

— Da, e clar, numai că…

— Dacă Johnny se întoarce şi te găseşte într-o stare interesantă, va crede în sinea lui că a fost atras într-o capcană. Orice tânăr ar gândi astfel.

— Dar mie nici prin gând nu mi-a trecut să pun laba pe el!

— Eu tocmai asta-ţi spun! Dar numai noi doi suntem conştienţi că aşa stau lucrurile. Johnny se poate hotărî să creadă cu totul altceva.

— Johnny şi cu mine ne iubim. Nu va crede niciodată că am încercat să-l prind în capcană!

— Nu ne îndoim că Johnny te iubeşte, draga mea. Acest fapt nu e contrazis de absolut nimic din ce mi-ai spus. Ceea ce încerc să-ţi arăt este că o situaţie ca aceea în care vă aflaţi tu şi Johnny poate fi mult prea uşor influenţată de ghinion. (Se întrerupe şi, înainte de a continua, îşi ia ochii de la ea.) Asta era şi părerea Adei, Felicia. Ada avea remarcabila însuşire de a pătrunde până în cele mai ascunse tainiţe ale sufletului.

— Ce bine era dacă-l găseam!

— Ar fi fost bine. Drept să-ţi spun, Felicia, nimic pe lume nu m-ar bucura mai mult decât dacă Johnny ar suna la uşa mea în minutul ăsta.

— Johnny nu ştie…

— Bineînţeles că nu ştie, dragă. Puneam problema la modul ipotetic. Dar chestia este, Felicia, că te afli aici, unde problema ta se poate rezolva. Sfatul pe care ţi-l dau acum i l-aş da şi fiicei mele, dacă aş fi avut una cu Ada. Te conjur să profiţi de experienţa mea vastă. În mintea mea, nu există dubiu asupra căii de urmat, Felicia.

Ea şade tăcută la masa enormă din sufragerie şi capul o doare şi mai rău. Încearcă să reia datele problemei, să vadă ce rezultat obţine. Johnny soseşte acasă, se întâlnesc, Johnny se uită la ea şi înţelege ce s-a întâmplat până nu apucă ea să-i spună. Se forţează să-i vadă chipul, să-l audă vorbind.

— Numai la asta mă gândesc, Felicia, de la două şi jumătate după-amiază, când a venit fata să-

mi spună că n-a reuşit. Şedeam la birou şi-mi spuneam că nu e numai Johnny: mai este şi tatăl ei, îmi spuneam, pe care cele întâmplate îl amărăsc teribil. Mai sunt fratele căsătorit în ziua aceea şi cei doi flăcăi de la carieră, mai este bătrâna, străbunica ei. Asta-i tot ce are fata în viaţă, mi-am zis în sinea mea.

— Unii oameni ar califica avortul drept crimă.

Felicia îi spune că aşa l-ar considera călugăriţele. Unii, explică ea în continuare, nu te-ar ierta niciodată pentru aşa ceva. Mama ei, bunăoară.

— Dar mama ta nu mai e…

— Fireşte.

— Ştiu exact ce simţi, Felicia. Nimeni nu te-ar putea înţelege mai bine. Dar eu sunt un om mai vârstnic, pe care pronia ţi l-a scos în cale. Am un ban pus deoparte, pe care l-aş dona bucuros ca să fac ceea ce e bine pentru tatăl tău, pentru fraţii tăi şi pentru bătrână. N-am venit pe lume ca să provocăm suferinţă. Le spuneam acest lucru tinerilor mei subordonaţi, le atrăgeam mereu atenţia asupra acestei chestiuni. Uneori trebuie să vă gândiţi la voi înşivă, le ziceam. E necesar uneori, nimeni nu poate nega. Dar în jurul tău trăiesc şi alţii şi devii tot mai conştient de asta pe măsură ce îmbătrâneşti. Nu neagă nimeni, Felicia, că ai trecut printr-o încercare grea, dar ea i-a afectat şi pe nefericitul tău părinte, pe străbunică şi pe fraţii tăi, care s-au străduit să-şi ţină capul sus. Asta-i tot ce încerc să-ţi arăt, Felicia. Suntem toţi siliţi, uneori, să facem lucruri urâte. În asemenea cazuri, trebuie să ne luăm inima în dinţi.

Privirea ei zăboveşte pe o faţă pictată, dintr-un tablou de deasupra consolei, cu obrajii trandafirii şi o mină solemnă. I se întinde din nou cutia de biscuiţi. Se simte capabil să-i dea sfaturi, explică domnul Hilditch, numai fiindcă a aflat atâtea despre ea. Nu urmăreşte decât s-o ajute.

— Îmi dau seama.

— După aceea, aranjăm noi să pleci acasă. Să nu fii îngrijorată.

— O să vă restitui toţi banii împrumutaţi. Până la ultimul penny.

— De asta nu mă îndoiesc, Felicia.

Mai târziu, stau tot împreună, iar el îi pune melodii vechi la gramofon. De fiecare dată când se termină una, repetă că soţiei lui i-ar fi plăcut să ştie că se ocupă de ea, minimalizându-şi propria generozitate şi răbdare. Dar Felicia ştie că aceste calităţi există, ştie că el face tot posibilul ca să-i uşureze situaţia. Deseară va dormi la etaj, în dormitorul unde el voise s-o instaleze încă de ieri.

Îmi pare rău că nu l-am găsit pe Johnny, afirmă domnul Hilditch. Schimbă placa de gramofon. „Nu face nimic fără ştirea mea”, se roagă lugubru un cântăreţ.

Mai târziu, în bucătărie, el prepară Ovaltine. O roagă pe Felicia să nu se perpelească de îngrijorare, să nu petreacă o noapte albă. Noaptea îţi poate fi duşman, îi spune, şi ea înţelege sensul acestui enunţ. Când îl întreabă dacă are vreun leac împotriva migrenei, el începe să se agite în jurul ei, privind-o cum înghite aspirinele, aducându-i un pahar cu apă.

— Pot să facă o intervenţie imediată la Gishford.

Stă cu spatele la ea, acum. Toarnă laptele proaspăt încălzit în două căni albe, simple.

— Ce să facă?

— Operaţia: o pot efectua imediat, Felicia. Am rugat-o pe secretară să se intereseze. Luni ai putea traversa deja marea te-ai putea întoarce liberă în cuget, Felicia, cu piatra de moară ridicată de pe suflet. Aşa e bine, Felicia.

Fata ia cana pe care i-o întinde. Soarbe din Ovaltine, sprijinită de garderob. El o întreabă dacă doreşte un biscuit, ea zice că nu.

— E corect să ştergi o greşeală, Felicia. E tocmai ceea ce se cuvine să faci.

15

Pe o măsuţă pătrată, în mijlocul încăperii, se găsesc nişte reviste. Mocheta este pestriţă gri cu maro. Pereţii zugrăviţi într-o culoare palidă sunt goi.

Două infirmiere trec mereu încoace şi încolo. Trece, o dată, şi un specialist: pantaloni albi şi halat cu mâneci scurte. În spatele paravanului de sticlă ce se deschide prin glisare, o recepţioneră încruntată e ocupată la biroul ei. Muzică simfonică în difuzoare.

Mai aşteaptă încă două fete, una însoţită de un tânăr, cealaltă singură. Cea neînsoţită – o fiinţă dură, după părerea domnului Hilditch, cu părul ca de aluminiu – răsfoieşte publicaţiile *Woman* şi *Hello!* Perechea de tineri discută pe şoptite.

Domnul Hilditch este convins că cei din sala de aşteptare au tras deja concluziile ce se impun. I s-a adresat deja de două ori, cerându-şi scuze, recepţionerei cu înfăţişarea serioasă, ca să se asigure că nu se vor ivi complicaţii. De ambele daţi ea i-a sugerat să facă o plimbare sau, şi mai bine, să se ducă acasă şi să revină mai târziu, cum procedează mai toţi bărbaţii. „Dacă nu vă supăraţi, soră îi replicase el, de ambele daţi cu exact aceleaşi cuvinte aş prefera să fiu aproape de prietena mea.”

Parcă simţise concret ce crezuse tânărul despre ei doi înainte ca numele Feliciei să fi fost strigat: un bărbat de cincizeci şi doi, cincizeci şi trei de ani – speculase flăcăul – iar puştoaica nu putea avea mai mult de şaptesprezece. Băiatul îl auzise spunându-i Feliciei „scumpo”, când o rugase să nu se îngrijoreze.

— Ia să vedem, rupe tăcerea infirmiera cu aluniţă pe obraz. Domnişoara Dikes?

— De fapt, doamna, o corectează, ager, tânărul. (Fata de lângă el nu face nicio mişcare.) Hai,

Nella, o îmboldeşte el cu aceeaşi voce repezită. O să fie bine.

— Nu-i decât examenul preliminar, doamnă Dikes, zice infirmiera. N-aveţi de ce să vă temeţi.

— Mă întorc imediat.

Tânărul e şi el în picioare acum, a şi parcurs jumătate din distanţa până la uşă.

— V-am ruga să rămâneţi până se efectuează examenul preliminar, domnule Dikes, îi cere sora.

Femeia cu părul vopsit întinde mâna după o altă revistă, *Out and Away*. Tânărul ciocăneşte în sticla de la ghişeul recepţionerei şi, când aceasta deschide gemuleţul, se interesează de unde poate primi o cafea. Recepţionera îşi lasă pleoapele peste ochi, un clipit scurt, iritat. Nu au cafea pentru însoţitorii pacientelor.

— Ce să zic, splendid. (Tânărul îl abordează pe domnul Hilditch.) Te taxează de te uscă şi nu te tratează nici măcar cu o cafea.

— Presupun că tinerele doamne primesc. Îmi închipui că sunt bine tratate, doar e o clinică particulară, nu?

— Am avut bani puşi deoparte ca să mergem la Torremolinos, dar n-ai ce-i face. Nella nici n-a vrut să audă. Se răspândeşte vestea, zice ea, dacă te fâţâi în public, şi tocmai asta nu vrea. Soţia e înaintată în sarcină, nu? Deşi mie nu mi s-a părut.

— Nu, nu e. (Domnul Hilditch face o scurtă pauză.) De fapt, nu-i soţia mea.

Tipa cu părul vopsit ridică ochii din revistă, brusc interesată.

— Prietenă, lămureşte domnul Hilditch, iar când un alt medic specialist, mai scund şi chel, intră în sala de aşteptare şi bate în geamlâcul recepţionerei, speră că tânărul îi va mai pune o întrebare, ca să devină curioşi şi medicul şi recepţionera. Dar tânărul nu mai deschide gura, iar specialistul chel cere să fie anunţat imediat ce soseşte persoana care s-a programat pentru ora unsprezece şi cincisprezece. „Se cam lasă aşteptată, doamna de

la unsprezece şi un sfert”, bombăne el, plecând valvârtej, iar domnul Hilditch reuşeşte să-i atragă atenţia, zâmbindu-i.

Exact în momentul acesta este cuprins de emoţie, care-i curge prin vene ca un sânge otrăvit. În mintea nici unuia dintre cei prezenţi nu mai există nicio îndoială că e tatăl unui prunc nenăscut. Fata pe care au văzut-o cu toţii, care stătea aici acum nici zece minute, neliniştită şi albă ca zerul la faţă, este uşurată chiar în momentul ăsta de fructul imprudenţei lor comune. Între ei doi există o relaţie, nimeni nu o poate contesta.

Că e un bărbat trecut de floarea vârstei nu e decât un fapt de viaţă. Fetele se pot simţi atrase de un flăcău tomnatic, aşa cum se pot lipi de unul corpolent; nimic rău în asta, nimic neobişnuit, e ceva firesc. „E imposibil să fiţi mama unui băiat atât de mare!” exclamau pe vremuri oamenii, pe vremea aia lucrurile stăteau exact invers: necunoscuţii făceau remarca respectivă când ieşea în oraş cu mama lui, când se duceau la staţiunea lor favorită. Ar fi amuzant dacă s-ar afla aici, cu mine, reflectează domnul Hilditch, ar fi o chestie dacă ar învia din morţi.

Domnul Hilditch închide ochii şi vede aievea imprudenţa ce i-a adus aici, un episod petrecut chiar în automobilul său. E întuneric, nu-şi pot distinge feţele, nimic mai plăcut, tânăra irlandeză îi spune ceva în şoaptă: că vrea să rămână cu el o veşnicie.

În sala de aşteptare îl trece un frison: o înfiorare uşoară, nimic grav, a mai avut-o şi altă dată. Simte tremuratul în picioare şi apoi în braţe, încearcă să-şi oprească tremuratul mâinilor apăsându-şi rotulele cu buricele degetelor. I-ar prinde bine un moment de repaus, să închidă puţin ochii, dar nu îndrăzneşte. Surâde, ca să stăpânească fiorul ce i-a ajuns acum la coapse, nădăjduind că nu va fi luat drept mojic fiindcă zâmbeşte în astfel de împrejurări.

16

Ceasul îi aparţine tatălui ei. Ea şade printre margarete, aşteptându-l până îl caută. Aranjează florile trandafirii pe o frunză de ştevie şi ele devin căpşuni pe o farfurioară şi e la o petrecere, numai că în afară de ea nu mai participă nimeni. Păpădiile se preschimbă într-un alt soi de fructe, poate pere, nu mai ştie. „Greierii vorbesc cu picioarele”, îi spune tatăl la întoarcere.

Ceasul îi stă mereu în buzunarul de sus, atârnat de lanţ, numai că nu era acolo când l-a căutat. Îl desprinsese ca să-l aibă la îndemână, să ştie ce oră e şi dacă nu purta haina. Aşezase lănţişorul pe o creangă ruptă şi părăsise locul fără ceas. „O să mergem să-l căutăm”, anunţase în bucătărie. Mama era şi ea acolo. O zi de duminică – fuseseră cu toţii la liturghie.

Îi este prea cald acolo unde se află, aşa că tatăl îi propune să se mute la umbra pomului. Ceasul îi aparţinuse bunicului, fusese adus de la Dublin imediat după ce îl omorâseră soldaţii. „Nu mai durează mult, zice altcineva. Încercaţi acum să vă destindeţi.” Era pe vremea când tata lucra pentru familia Mandeville, înainte de a intra în serviciul călugăriţelor. „Iată-l, zice. Prompt ca ploaia.”

De departe se aude muzică, un bărbat cântă, acompaniat de orchestră. „Ea e Felicia, doamnă”, spune tatăl ei şi o femeie înaltă se apleacă deasupră-i, întinzându-i mâna. „Dă mâna cu doamna Mandeville, Felicia.” Dar ea nu vrea şi femeia râde. Are părul pieptănat lins spre spate şi poartă pantaloni. „Felicia e un nume frumos”, zice.

Un câine alb îi adulmecă piciorul şi o podideşte plânsul. Femeia cea înaltă îşi introduce un deget în gura potăii, ca să demonstreze că nu muşcă.

Se aud în continuare muzica, vocea care cântă. „Priveşte, Felicia”, o îndeamnă tatăl şi ea vede nişte oameni aşezaţi pe scaune, în faţa unei case:

un bărbat, o altă femeie şi un băiat. Dintr-acolo vine şi muzica. „John Count”, explică tatăl.

Casa e verde, o clădire mare, pătrăţoasă. Poala unei perdele, scoasă de curent afară pe geamul deschis, atârnă peste pervaz: dantelă albă pe fond verde. Uşa de la intrare e dată în lături: înăuntru, în hol, beznă totală. Doamna Manderville cea înaltă păşeşte cu câinele pe urmele ei, îndreptându-se spre scaune: paşii îi răsună pe prundiş, dar nu se aud pe iarbă. Când se opreşte muzica, se aude zăngănit de farfurii şi ceşti. Într-un şopron din grădină, tatăl îi arată uneltele cu care grădinăreşte. Îi spune fiecăreia pe nume: greblă, furcă, foarfecă, hârleţ, sapă. Uite-aici îşi petrece el zilele. Îi arată un cuib de pasăre pitit sub streaşină şopronului şi o ridică în braţe să vadă ouşoarele împestriţate cu verde. „Nu-i aşa că-s drăguţe?” o întreabă.

Culeg clopoţei să-i ducă acasă. Iarăşi se aude muzică, dar de data asta e altfel. Jazz, zice tata, muzica negrului american din Sud. „Adică, un om cu pielea neagră, Felicia. Negru din cap până-n tălpi.”

Când ies din crângul unde au cules clopoţei, e foarte cald: simte arşiţa în ceafă. Tata o ţine de o mână, iar în cealaltă strânge clopoţeii. Balamaua ceasului e stricată, îi explică el, trebuie s-o repare la MacSweeney’s. „Nu-i aşa că te-ai făcut mare, o întreabă, şi că poţi fi partener de excursie duminica?”

Se opresc din mers pentru ca el să deschidă un pachet de ţigări. Îi plac Sweet Afton, dar încearcă uneori şi alte mărci. Nu fumează mult, doar două-trei ţigări pe parcursul unei zile întregi. „Ţine la respect musculiţele”, spune, aprinzând un chibrit.

Îi povesteşte cum a fost când era el mic, cât ea de mic, cum tatăl lui se ducea desculţ la şcoală. Părinţii i-au murit amândoi, dar bunica mai trăieşte. Intră în magazinul lui Lafferty şi bea şi el din limonada ei, fiindcă şi lui îi e sete. Mai departe o duce pe umeri şi Felicia miroase aroma de tutun

împrăştiată de fiinţa lui. „Gata, s-a terminat”, anunţă cineva, dar nu el este acela; se aprind lumini şi se simte un iz care nu e cel de ţigară, un miros curat ca de Jeyes’ Fluid sau ca al lichidului de desfundat chiuveta. Cearşafurile sunt răcoroase, începe să perceapă o durere surdă. „S-a terminat”, repetă cineva; pe dosul degetelor ce o ţin de încheietură distinge fire de păr negre. „Poate să coboare şi să umble singură”, decretează o altă voce.

17

Iat-o revenită în sala de aşteptare, în picioare în faţa lui, albă ca varul. Tânărul care a economisit bani ca să plece la Torremolinos nu-i acordă nici cea mai mică atenţie. Altcineva nu mai este acum în sala de aşteptare, în afara recepţionerei de după sticlă.

— Şezi un minut, dragă, o îmbie, iar când se apropie de ghişeul recepţionerei, gemuleţul glisează, deschizându-se.

Plăteşte cu bani peşin.

— Vă mulţumesc, îi spune domnul Hilditch femeii. Vă rămân îndatorat.

— Aveţi grijă să stea la căldură.

— Facem o scurtă călătorie şi apoi o pun chiar eu în pat.

Recepţionera dă din cap şi-i aruncă o ultimă privire. El o simte cum arde de dorinţa să-l întrebe dacă e tatăl fetei, deşi l-a auzit ceva mai înainte rostind cuvântul „prietenă”. Domnul Hilditch mai pronunţă o dată cuvântul, bălmăjind restul propoziţiei, fiindcă pentru moment nu-i trece prin minte niciun enunţ coerent. Îi zâmbeşte recepţionerei. I s-ar putea întâmpla chiar şi unui episcop, ar vrea el să spună, folosind expresia îndrăgită de unchiul Wilf. Numai că gemuleţul a lunecat în poziţia închis.

Vremea e însorită când traversează strada, până la maşinuţa lui verde.

— Odihneşte-te, îi spune, aşezând-o confortabil pe bancheta din spate, iar Felicia închide ochii şi încearcă să nu se mai gândească.

Cel mai teribil păcat, i-ar fi spus mama, să-i arunci lui Dumnezeu în faţă darul pe care ţi l-a făcut.

— OK? o întreabă domnul Hilditch şi ea răspunde că da, dar din foarte multe privinţe nu se

simte OK.

Ar vrea să-l roage să-i împrumute banii imediat. Ar vrea să-l roage s-o ducă la gară, chiar dacă lucruşoarele i-au rămas la el. Lucruşoarele alea nu mai contează; singurul lucru important este întoarcerea acasă.

Dar când se străduieşte să caute cuvintele potrivite pentru a exprima acest lucru, nu le găseşte.

Hamburger cu ou, comandă domnul Hilditch, şi o porţie de cartofi prăjiţi. Simte oboseala: experienţa l-a sleit de puteri. „Mulţumesc”, spune când primeşte restul de la casieră, după care ia din nou tava în mână şi caută din ochi o masă liberă.

În timp ce face toate astea, observă un bărbat şi o femeie aşezaţi lângă vitrina din colţ. Ceva la bărbat i se pare familiar, ceva în legătură cu trăsăturile aspre ale feţei şi cu mustaţa căruntă, încreţită. Mustaţa aia a fost cândva neagră ca pana corbului, comentează domnul Hilditch în sinea lui, nereuşind să-l identifice pe bărbat.

Acesta şade drept, ca şi când ar fi înghiţit o vergea de puşcă, în timp ce femeia e adusă de spate, dând impresia că suferă de artrită. Iarăşi, ceva din felul trufaş cum omul îşi ţine capul i se pare cunoscut şi dintr-odată domnul Hilditch are revelaţia că e, aproape sigur, sergentul de la recrutări care, cu treizeci şi şase de ani în urmă, l-a privat de calea pe care se hotărâse s-o urmeze în viaţă. Neatinsă, mâncarea i se răceşte în faţă, în timp ce el nu-i pierde din ochi pe cei doi.

Când se ridică de la masă, se scoală şi el şi-i urmăreşte până în parcare. Ei o apucă, însă, exact în direcţia opusă locului unde îl aşteaptă irlandeza, aşa că speranţa domnului Hilditch de a reuşi cumva s-o scoată din maşină pentru ca perechea mai vârstnică să o vadă ţinându-l de braţ e spulberată. Se întoarce la masa la care şezuse, dar tava a fost golită de tot ce conţinuse, deşi oricine

ar fi putut să-şi dea seama că va reveni. Comandă un alt hamburger şi cartofi prăjiţi, la pachet.

Vede o imagine, ceva ce aduce a pasăre. *Welcome Break*, scrie pe containerul din care ies aburi şi miros de mâncare.

— Nu vrei să-ţi aduc o pâinişoară Blackwell? o întreabă el, după ce a sfârşit de mâncat.

Umerii ei sunt prea largi pentru speteaza scaunului, picioarele trebuie să şi le ţină pe podea, fiindcă nu au loc în altă parte. Când închide iarăşi ochii, o vede pe Effie Holahan bălăbănindu-şi picioarele, şezând pe zidul ce împrejmuieşte terenul de joc. Creasta zidului e rotunjită, cimentată proaspăt, să nu se mai desprindă pietrele, aşa că e plăcut să şezi pe ea, e plăcut pentru Effie Holahan, pentru Carmel şi Rose şi Connie Jo şi pentru încă o fată.

— O luăm din loc, anunţă el când se întoarce de la coşul de gunoi unde a depus cutia goală de carton.

Motorul prinde viaţă. Soarele cade pe pătură o pată luminoasă pe materialul cadrilat.

— Te simţi bine, eh? o întreabă. Ai scăpat de griji.

Ea adoarme şi este imediat trezită de propria-i voce, care-i strigă că n-ar fi trebuit să facă ceea ce a făcut.

Domnul Hilditch o vede, fugitiv, în oglinda retrovizoare: ciufulită, speriată, cu faţa rotundă albă ca un aluat.

— Să mă ierte Dumnezeu, şopteşte fata, mai liniştită acum, după ce răbufnirea ei nervoasă l-a făcut să tresară.

— Vrei un jeleu cu fructe? o îmbie, trecându-i punga peste umăr, întrebându-se dacă omul acela fusese într-adevăr sergentul de la recrutări sau avusese o nălucire, cum i se poate întâmpla oricui după o emoţie intensă.

Fata nu se înfruptă din jeleurile cu fructe, ci repetă întruna că n-ar fi trebuit s-o facă.

— Am să-ţi pregătesc un pahar de Bovril, draga mea, când ajungem acasă.

Îi este cald sub cuverturi, se simte adăpostită în patul mare, cu postamentul din mahon şi cu tăblia sculptată, care umple camera şi are o margine lipită de peretele cu tapet înflorat. Unica fereastră e la un metru de la piciorul patului şi mai este o carpetă pe care să calci când te coborî din el, singurul obiect ce acoperă duşumeaua de scânduri pătată. Perdele simple, albastre, pe care ea nu le-a tras niciodată, prin care, ziua, se infiltrează lumina. Pe ceilalţi pereţi, trei picturi mohorâte, în rame masive: scene de bătălie, în odaie nu se găseşte niciun dulap, niciun scrin.

E conştientă de o durere ce persistă, mai rea decât înainte, de sângerarea ce continuă şi ea, de oboseală. Pleoapele i se îngreunează din nou şi alunecă în somn, trupul îi pare straniu elongat cum zace acolo, cu picioarele atât de îndepărtate de parcă nici n-ar fi acolo, iar în altă parte a corpului cu o amorţeală. O maşină ce trece pe drumul spre Creagh claxonează; Johnny îi face cu mâna, fiindcă e un cunoscut şi pe urmă cotesc să intre în pădurea Mandeville. Oamenii sunt făcuţi unii pentru alţii, murmură el, buzele lui îi sărută părul, ceafa. În ochii lui gri-verzui sclipesc luminiţe, pentru că sunt din nou împreună, căutarea lui s-a terminat cu bine. „Să pun movila de cartofi peste ea?” întreabă fratele domnişoarei Furrey, indicând cu degetul groapa pe care a săpat-o într-un colţ al grădinii, afară din curte. „O facem noaptea? întreabă. Numai că ar putea intra cineva în curte. Dacă ar fi ziua, ar trebui să ne gândim şi la asta.” Cadavrul este sub fânul din şură. Ea îl aduce în câmp, urmându-l pe bărbat pe întuneric; micuţa cantitate de piele şi sânge care a mai rămas începe deja să se descompună. „Nu există altă cale”,

spune cineva şi tina cleioasă e aruncată înăuntru cu lopata, pământul e pus la loc. Felicia cerşeşte iertare, agăţată de poalele Sfintei Fecioare. Dar ochii Preacuratei sunt orbi, nu li se vede nici albul, nici pupilele şi pe urmă statuia cade de pe servantă şi dusă e şi ea pentru totdeauna. „Of, eşti îngrozitoare, Felicia!” Maica stareţă mătură supărată cioburile într-un făraş. Propria ei mamă dezghioacă mazăre în prag, cu uşa deschisă spre curte şi lacrimile îi picură pe boabele din strecurătoare. „Ce-ai fi zis dacă aş fi procedat şi eu aşa cu tine, Felicia?” încearcă s-o întrebe mama, dar nu poate forma cuvintele din cauza suspinelor. Felicia, însă, înţelege. Îi aude cuvintele, chiar dacă nu sunt rostite.

18

> Cu toate acestea, flotilele nu au primit niciun fel de ordin să atace inamicul şi de aceea şi-au urmat, pasiv, drumul, fără instrucţiuni sau informaţii noi. Semnalul trimis de Jellicoe escadrei sale a fost recepţionat de o staţie germană de ascultare de la Neumunster, care îi raporta lui Scheer la ora 10:50 p.m.: „Distrugătoarele au luat poziţie la cinci mile marine înapoia flotei principale a inamicului.”

Preocupându-se, cam distrat, de aceste date, cu volumul care le conţine proptit în faţă, domnul Hilditch mănâncă singur în sufragerie: o plăcintă cu carne şi rinichi Fray Bentos, cu garniturile complete, două felii de pâine Mother’s Pride, cubuleţe de ananas, lapte condensat încălzit, ceai. Atenţia îi fuge des de la frazele pe care le urmăreşte: faţa tânărului din sala de aşteptare, chipul recepţionerei severe, ale medicilor specialişti şi al femeii cu părul vopsit ca aluminiul alungă cuvintele de pe pagină. Tot atât de clar întrezăreşte feţele oamenilor din mai multe Happy Eaters, Little Chefs şi Restful Trays, de la Dog and Grape şi alte birturi înşiruite pe marginea şoselei, de la restaurantul pescăresc Blue Light şi de la Cafeneaua lui Buddy. Totul e ca întotdeauna când se apropie sfârşitul: amintirea, într-un fel, rămâne lucrul cel mai bun. Îşi încarcă furculiţa cu rinichi, cartofi şi conopidă în sos alb. Câţiva trecători i-au observat pe stradă, înaintând pe trotuar către maşină: trecători care e de aşteptat să ştie precis ce fel de operaţii se fac la Clinica Gishford.

> Aşa încât amiralul neamţ, presupunând că mesajul i-a parvenit la timp, şi-a putut face, începând din acest moment, o idee destul de

clară despre poziţiile relative ale celor două flote…

Puterea de concentrare a domnului Hilditch slăbeşte din nou. Când a survenit a doua criză, în ochii fetei se ivise o privire sălbatică, reflectată în oglindă, iar degetele ei nervoase îi ciupeau pielea de pe frunte. Chiar în clipa aceea el făcea eforturi să stabilească dacă îl văzuse cu adevărat pe sergentul de la recrutări, reflectând asupra ironiei faptului că individul era întovărăşit de o femeie în vârstă, încovoiată de spate, în timp ce el, la doar câţiva metri depărtare, avea alături o fată vioaie din Irlanda exact lucrul asupra căruia dorise să le atragă atenţia în parcare.

Cam pe la 10:30 p.m., al patrulea detaşament german de cercetare a făcut contactul cu escadra a doua britanică de crucişătoare uşoare, care venea în urma flotei noastre de război. S-a declanşat un foc nimicitor…

Peste cuvinte se suprapune din nou imaginea din oglinda retrovizoare, recuperată din memorie. Fata nici nu-l auzise când îi spusese că nu-i face bine şezutul pe fund. Începuse să bolborosească ceva despre distrugerea unui suflet viu, apoi ceva în legătură cu o găleată cu zoaie. Fusese obligat să părăsească şoseaua în dreptul firmei Rywell Services, socotind că va avea mai multă forţă de persuasiune în maşina staţionată. După ce parcase şi-şi întorsese privirea spre ea, constatase că lacrimile îi ţâşneau din ochi ca dintr-o arteziană, un plâns isteric, nu încape îndoială. Coborâse din maşină, lăsând-o acolo, pe considerentul că era mai bine să-i dea timp să-şi elimine de una singură otrava din sistem, dar, de cum revenise la automobil, aducând şi ceva de mâncare, pe fată o reapucase bocitul.

Domnul Hilditch întinde mâna şi închide volumul, împingându-l apoi într-o parte. Pe cămaşa ei de noapte de un albastru palid se distinge un model cu frunze de portocal ofilite; materialul este atât de străveziu, încât cu greu l-ai putea califica drept decent: pe alocuri i se vede pielea, la fel de albă ca faţa. Acum o oră, când i-a adus pâine şi cârnaţi, a clătinat energic din cap. Cel puţin acum s-a liniştit, somnul vindecă repede.

Domnul Hilditch presupune că materialul din care e confecţionată cămaşa de noapte e sintetic. Când fata s-a ridicat în capul oaselor în pat, o breteluţă a cămăşii i-a alunecat de pe umăr. De sub acoperământul străveziu s-au văzut, abia conturaţi, sânii, ca două micuţe castele de nisip. Domnul Hilditch nu doreşte să zăbovească prea mult asupra lucrului ce-i vine în minte, dar amintirea cămăşii de noapte necorespunzătoare persistă. Sforţându-se să-şi abată atenţia de la problemă, toarnă lapte condensat peste cubuşoarele de ananas, dar diversiunea nu-i reuşeşte.

„Ieşi în oraş, dragul meu?” l-a întrebat maică-sa, întorcând capul de la oglinda de pe masa de toaletă, cu părul gata prins în turbanul purtat în fiecare noapte. „Nu stau mult”, i-a răspuns, iar mama a zis că e surprinzător, la ora asta. Îşi dăduse seama că ea ştia: o trădau ochii. Îşi dăduse seama că se prefăcea când rostea atât de indiferent cuvintele.

În sufragerie, domnul Hilditch toarnă ceai într-o cană cumpărată de la un magazin de vechituri din ai Leighton Buzzard. Are culoarea crem şi o dungă verde în jurul buzei: se potriveşte cu alte două ceşti, de pe bufetul din bucătărie, şi cu încă una, aflată acum sus, pe o tăviţă. Amestecă zahărul şi adaugă lapte, pe urmă păşeşte până la uşă şi ciuleşte urechea. Iese din încăpere şi zăboveşte un minut la piciorul scărilor, tot cu urechile ciulite. Niciun zgomot. Reîntors în sufragerie, soarbe din ceai.

„Una repede, iubitule?” l-a întrebat profesionista, iar el a zis că da. Ea şi-a vârât braţul sub al lui, în timp ce mergeau spre locul unde-şi lăsase maşina. Pe ea o chema Cathy, iar el s-a dat drept Colin. „Fă mai întâi o tură cu maşina”, i-a poruncit târfa şi până să apuce să demareze a şi adus vorba de bani, menţionând tariful. În lumina de noapte, pielea feţei ei avea o culoare nesănătoasă, se ghicea o gură plină de dinţi stricaţi, putea a băutură. Curva s-a foit pe scaun, ca să umble la îmbrăcăminte, şi în momentul acela domnul Hilditch a dorit să fie din nou pe stradă cu ea, văzut de trecători, întocmai ca acum câteva minute. „Hai să stăm numai de vorbă, se poate?” a bâiguit. „Vrei ceai?” O liră în plus, a pretins ea şi l-a dus într-un loc pentru şoferii de cursă lungă, unde camionagiii i se adresau pe nume. S-a declarat flămândă; domnul Hilditch s-a dus să-i cumpere ceva, iar la întoarcere de pe scaunul ocupat înainte de el s-a ridicat o matahală. „Ne mai vedem, răţuşco”, i-a şoptit şoferul de camion.

Domnul Hilditch strânge cu grijă farfuriile din care a mâncat şi le duce în bucătărie. „Cu dumneata ce-i?” l-a întrebat profesionista, iar el nu i-a răspuns. „Asta-i tot, nu?” l-a întrebat. „Numai atât, Colin?” El nu i-a mai spus că, atunci când o acostase, habar nu avusese că atâta va fi tot, n-a spus nimic, nu se simţea în stare să comenteze. „Mai caută-mă când ai poftă, luminosule”, l-a îndemnat târfa.

Aruncă în găleata de gunoi cutia de conserve Fray Bentos şi spală farfuriile la chiuvetă. Clăteşte ceainicul şi-l pune să se scurgă. Curăţă tigaia în care au fost cartofii şi răzuieşte inelul murdar lăsat de conopidă. Pune în frigider ce a mai rămas din ananas şi din laptele condensat. Profesionista aceea avea un defect la maxilar, forma lui nu era normală.

În camera mare din faţă pune *Besame Mucho* la patefon şi lasă uşa deschisă, pentru ca melodia să

se audă în toată casa. Întors în bucătărie, stivuieşte cratiţele şi tigăile şi şterge cu cârpa stelajul de vase.

Atârnă cana în cuierul bufetului şi observă că niciuna dintre cele trei nu este ciobită; din cât îşi aminteşte, nici cana de sus, de lângă pat, nu a suferit nicio atingere. Dar la toate patru verdele din jurul buzei s-a cam şters, ceea ce e normal, cu trecerea timpului.

În baraca de la recrutări, sergentul îşi trecuse degetul peste mustaţa subţire, mascând un zâmbet răutăcios. Nici nu încercase să ascundă cât îl amuza faptul că un potenţial recrut tânjea la îndatoririle ofiţerului cu intendenţa, când două defecte mici, la picioare şi la ochi, făceau de fapt imposibilă o carieră militară considerată ceva de la sine înţeles pe tot parcursul copilăriei. „Nu vă mai aduceţi aminte de mine”, i-ar fi putut spune în parcare, dacă ar fi ajuns perechea din urmă.

Domnul Hilditch toarnă într-o tigăiţă lapte pentru Ovaltine, suficient ca să obţină două ceşti, pe care să le bea împreună în dormitorul cel mic, acum că fata s-a mai liniştit. Trece lipăind prin hol, ca să schimbe discul cu *Five Foot Two, Eyes of Blue.*

— Am să plec dis-de-dimineaţă.

Pentru a doua oară în ziua aceasta, îl sperie. Stă la baza scării când iese el din camera din faţă, cu pardesiul roşu aruncat peste cămaşa de noapte, în picioarele goale. Are în mână tava cu carnaţii de care nu s-a atins.

— Încălzesc lapte pentru Ovaltine. (Nu-i vine în minte ceva mai interesant de spus şi fata intră după el în bucătărie, evident mai calmă. După ce prepară băutura, el propune să o savureze în camera din faţă.) Te simţi alta acum, nu?

Şed de-o parte şi de alta a focului electric din cămin. Când se termină *Five Foot Two, Eyes of Blue*, el pune *Charmaine*.

— Patruzeci şi două de lire, zice Felicia. Dacă aţi putea să-mi împrumutaţi această sumă.

— Mă îndoiesc că ţi-ar ajunge, draga mea. O mică neplăcere şi… e rău să n-ai destui bani la tine. Fireşte, ai trăit pe pielea ta această experienţă.

— Am să vi-i restitui până la ultimul bănuţ. Precum şi tot ce aţi cheltuit astăzi.

— Astăzi am făcut eu cinste. Sunt mulţumit de ce-am realizat. Ada ar fi dorit ca lucrurile să se întâmple aşa cum s-au întâmplat azi.

Muzica se aude suficient de încet ca să permită dialogul; nu e nevoie să ridice tonul. Condiţia ei fizică nu-i permite să călătorească: domnul Hilditch i-o spune cu blândeţe.

— Ziceai că ţi-ar fi imposibil să dai piept cu ei, draga mea. Mi-ai spus-o de mai multe ori, în maşină. Sunt îngrijorat din pricina ta.

— Dar trebuie să plec.

— În maşină nu te-ai simţit deloc bine. Tot drumul ţi-a fost rău. Şi aici, în hol. Ţi-a fost atât de rău în hol, încât am crezut că va trebui să chem salvarea. În halul în care te afli, e imposibil să pleci la drum.

— Nu trebuia s-o fac.

— Gata, draga mea, faptul s-a consumat. Din regrete nu s-a îmbogăţit nimeni. Ce-ar fi să ne uităm puţin şi la partea bună? Eşti bine-venită să rămâi la Numărul 3 cât vrei tu de mult, Felicia. Doar ai acum cămăruţa ta. Cel mai cuminte lucru ar fi să nu ne preocupe astăzi ceea ce se va întâmpla abia mâine.

— Am visat. Cât a durat operaţia, n-am încetat să visez. Ba chiar şi după aceea, aici, sus în dormitor. Duceam bebeluşul în braţe, îl îngropam sub o grămadă de cartofi.

— Bea-ţi Ovaltine-ul, dragă.

Repetă că-i va înapoia până şi ultimul bănuţ, iar el îi reaminteşte că banii nu contează. Domnul Hilditch a plătit datoriile lui Jakki şi Beth câteva dintre ele considerabile. I-a cumpărat o garnitură

de mobilă lui Elsie Covington. Toate acestea l-au încântat, fiindcă le legau pe fete de el. N-avea cum să ştie, pe atunci, că mobila a fost revândută imediat.

— A sosit timpul să mă întorc. Nu contează cum mă simt, trebuie să-i înfrunt.

Pardesiul i-a căzut pe spate, dezvelind şi mai mult cămaşa de noapte bleu cu portocaliu. La gât, poartă şi acum cruciuliţa.

— Mie mi-ar plăcea să mai rămâi. Măcar o zi sau două. Eşti mai calmă acum, Felicia. Mă bucur de asta. Te-ai împăcat cu inevitabilul.

Dar fata clatină din cap atât de vehement, încât îi e teamă de o nouă izbucnire. Reuşeşte să-şi reţină lacrimile împletindu-şi strâns degetele, până se fac albe de efort. Din nou îi lipseşte încrederea de sine ca să vorbească, spre uşurarea domnului Hilditch. El aşteaptă să se termine discul înainte de a vorbi chiar el, învăluitor, fără să dea impresia că insistă:

— Atâta că mi-ar plăcea să te văd întremată, înainte de a porni la drum.

Face câţiva paşi, până unde şade Felicia, şi înlătură pojghiţa de pe Ovaltine, aşezând linguriţa înapoi pe farfurioara ei. Schimbă placa la patefon: *Chattanooga Choo Choo.*

— Să mă ierţi dacă te dădăcesc, Felicia. Nu pot să nu mă port ca un părinte, fiindcă te-am îndrăgit. Din ziua când te-am cunoscut, când te-am văzut cu pungile alea, întristată şi derutată. Mi-ar plăcea să ştiu sigur că mergi spre bine, asta-i tot ce vreau de la tine.

— Sunt bine, sănătoasă.

— Trebuie să spun „nici pe departe”, Felicia. Ţi-o spun deschis: Johnny al tău nici nu te-ar recunoaşte, cu ochii ăia băgaţi în fundul capului şi încercănaţi, fără o fărâmă de carne pe oase. Mi-e cu neputinţă să te las să pleci în halul ăsta, mi-e imposibil să te ştiu pe stradă, fără un acoperiş

deasupra capului. Dumnezeu ştie ce ţi s-ar putea întâmpla, Felicia. Pricepi ce zic?

Încă nu s-a atins de Ovaltine. Pe desenul din covor, picioarele ei goale par miniaturale tot ce are mai înduioşător, îşi spune, observându-le abia acum.

— Dar vreau eu să plec, zice fata, iar el îi desluşeşte cum, adesea, oamenii ţin cu tot dinadinsul să facă lucruri ce nu sunt în propriul lor interes, că deseori numai o altă persoană poate să judece corect o situaţie.

— Asta-i tot ce vreau să-ţi arăt, draga mea. Nu mi-aş ierta-o, dacă nu ţi-aş spune-o.

„Cina la vagon restaurant, nimic nu e mai excitant – promite călătorul de pe Chattanooga Choo Choo – decât ouăle cu şuncă savurate-n Carolina…”

Domnul Hilditch lasă tăcerea să crească între ei. Ochii fetei au acum o lucire moartă, frenezia de mai înainte a dispărut definitiv. Se va ghemui într-un cotlon al magherniţei de unde a plecat şi se va vesteji, devenind o muiere ce slujeşte un netrebnic o eternitate. Trupele Black and Tan[11] ar fi putut rezolva o dată pentru totdeauna insula aia idioată, zicea unchiul Wilf, numai că, din nenorocire, s-au abţinut din motive umanitare. Alegându-şi cu mare grijă vorbele îi prezintă şi ei această teză, fără să-i pomenească de Black and Tans, să n-o supere, cumva. Când termină de vorbit, ca şi cum n-ar fi auzit niciun cuvânt, Felicia repetă că acum trebuie să se întoarcă acasă, că nu i-a mai rămas nimic altceva, că nu are de ales. Brusc, se ridică şi iese ca un zombie din încăpere.

Bărbatul cu femeia nu fusese sergentul de la recrutări. „Ţi-ai dorit-o în gând, dragul meu”, îi spunea mama. Nimic mai uşor decât să dai o interpretare greşită lucrurilor, când vrei ceva cu tot dinadinsul. Chiar ei i s-a întâmplat de câteva ori. „Dar ştii şi tu prea bine, drăguţule”, îi reamintea, pe un ton şăgalnic, îmbrăcată de gală, împrăştiind

mireasmă de lavandă, cu capul de vulpe al mantoului de blană spânzurând nenatural în jos.

Fusese o pereche oarecare; existase o vagă asemănare şi, în halul de emoţie în care se aflase, se lăsase târât de imaginaţie. „Wally pofticiosul”, îl necăjea mama, râzând ca să-i arate că nu face decât să-l tachineze.

Acul a început să scârţâie pe porţiunea neimprimată a discului. Domnul Hilditch ascultă zgomotul fără să se clintească din fotoliu; focul electric ornamental proiectează luciri roşcate pe pantalonii săi. Dintre toate camerele, aceasta îi place cel mai mult, cu tapetul carmin şi, în contrast cu el, verdele blând al pluşului mesei de biliard, pe care abia au răzbit-o patru oameni când au adus-o înăuntru. Sofaua şi fotoliile tapiţate îndesat, vitrina cu prespapieruri, bibelourile de pe consolă, cele două ceasornice toate convieţuiesc paşnic şi au, pentru el, o semnificaţie.

De data asta, însă, calmul ambianţei nu reuşeşte să domolească torentul de emoţii ale domnului Hilditch şi, după câteva minute, se duce la gramofon şi ridică acul de pe placă. Fata din Irlanda nu se va afla în siguranţă dacă va pleca. I-a spus-o, dar ea nu l-a ascultat, chiar i-a repetat-o de câteva ori. Vrea neapărat să se întoarcă la mai puţin decât zero. Incredibil că nu pricepe nici atâta lucru.

Nici Beth nu înţelesese, când îi explicase că nu era bine să se ducă în sud. Nici Sharon, care insistase şi ea că trebuie să plece; nici Bobbi, dacă te gândeşti bine; nici Gaye, nici Elsie Covington, nici Jakki. Domnul Hilditch închide ochii. A căzut pradă unei confuzii, care-i învârtejeşte discursul interior. Fata de acum a venit ea la el, acolo unde lucrează, nu el a agăţat-o. I-a îngăduit s-o ducă peste tot cu maşina, kilometri întregi. I-a permis să o slujească cu supuşenie şi devotament, ca un sclav. Nu şi-a plătit partea de benzină, nici mâncarea consumată la restaurant, sau pe cea de

acasă; n-a contribuit la plata încălzirii, electricităţii, săpunului şi hârtiei igienice. Şi de ce a şezut aşa? De ce s-a aplecat mai întâi înainte şi apoi s-a lăsat iarăşi pe spate? În primul rând, de ce a coborât de la etaj, într-o ţinută atât de indecentă, numai în cămaşă de noapte? Domnul Hilditch cunoaşte răspunsul. Nu vrea să-l audă, dar e, oricum, imposibil de ignorat: ea nici nu se sinchiseşte cum se prezintă în faţa lui, fiindcă îl vede într-o anumită lumină. A ghicit şi ea, aşa cum ghicise Beth, prima dintre ele care îşi dăduse seama. Când Beth îl anunţase, din senin, că pleacă în sud, în ochi i se citise tot ceea ce înţelesese. În ochii tuturor, la sfârşit, puteai citi totul. Ele erau prietenele lui şi el se purta frumos cu ele. Dar, brusc, intervenea celălalt.

Din ochii domnului Hilditch curg lacrimi, formând râuleţe ce, prelingându-i-se pe carnea obrajilor şi a bărbiei, îi picură pe gât, îi udă cămaşa şi vesta. Oftatul său devine, în cameră, un geamăt, un muget ca de animal ce nu mai poate îndura suferinţa, înnebunitor şi jalnic.

19

„Nu, insistă sora Francis Xavier. Scrie-o de cincizeci de ori, până o ştii.”

De cum sună clopoţelul, vocile încep să flecărească la unison, se aude zgomotul scaunelor târâte pe duşumea, al picioarelor ce tropăie, se aude sora Francis Xavier strigând că alergatul e interzis. Glasurile se împuţinează, venind tot mai slab dinspre St Joseph’s Hill, şi în cele din urmă se instaurează o linişte perfectă, întreruptă doar de ticăitul ceasornicului de perete şi de închiderea unei uşi. Hărţile atârnă în continuare peste tablă. Ar fi trebuit puse la loc; li se spune fizică şi politică: pe una, munţi şi râuri, pe cealaltă, ţări în diferite culori. Prin fereastră îl zăreşte pe tatăl ei trebăluind în grădină, legând tufele de ochiul-boului. El n-o vede că se uită la el, nu ştie că a fost consemnată. *Is maith liom*, scrie ea şi apoi coşciugul e pe marginea mormântului. Mama va coborî în groapă, deşi părintele Kilgallen spune că merge în rai. Pace, rosteşte părintele Kilgallen şi bulgării de lut încep să răpăie pe capacul galben al sicriului. Părintele Kilgallen ridică braţul în semn de binecuvântare şi în momentul următor Carmel e domnişoară de onoare. „Cine-i aia?” întreabă Johnny şi cineva răspunde că e o cântăreaţă de bar. Dizeuza are plete lungi, ca pana corbului, brăţări şi cercei mari, tocuri înalte, strălucitoare, la fel de negre ca părul. Cântă zâmbind, surâsul ei e o strălucire albă pe faţă, căreia îi spune soarele Spaniei. „Unde-i Johnny?” se interesează Carmel şi Aidan zice că a intrat la McGrattan Street Cycles and Prams, să cumpere un cărucior pentru bebeluş, dar când ajunge acolo nici urmă de el. Îl caută prin jurul vechii uzine de gaz, dar nici acolo nu-i. Îl strigă, fiindcă s-a lăsat întunericul. Nu intră în restaurantul pescăresc, nu-i nici la domnul Caunce acasă. „Johnny!” strigă ea din nou, urcând cu liftul

împreună cu copiii, iar copiii îi intonează numele, melodios. „Johnny, eşti căutat! Eşti căutat!” Connie Jo râde, bând vin cu domnul Logan. Rose e de părere că situaţia e stranie, e bizar că Johnny a plecat în luna de miere înaintea tuturor. „Ia-mi mâna, cântă spanioloaica, ba poţi să-mi iei viaţa toată…”

Nu este nici la Spud-U-Like, unde ea pătrunde pe fereastră. Nu e nici în bucătăria mamei lui. Deschide uşile tuturor camerelor din casa domnului Caunce şi găseşte oameni adormiţi prin odăi, dar Johnny nu-i printre ei. Apa de la toaletă picură din tavan şi spanioloaica şade ghemuită pe un pat, dârdâind, cu rochia stacojie azvârlită pe podea. La ce altceva te-ai putea aştepta, comentează domnişoara Furey, un bărbat numit Johnny nu-ţi poate aduce decât durere; teribil la ce se poate preta oricine cu numele Johnny! „Dumnezeule, dar e cumplit sunetul ăsta, scos de o fiinţă omenească!” strigă sora Benedict, auzind vaierul emis de spanioloaică.

Johnny nu este nici la Sheehy, nici în pădurea Mandeville. Nici la fabrica de conserve. Întreabă de el la Chawke’s, la magazinul alimentar Centra şi la Scaddan’s. Se interesează la mănăstire, dar acolo spanioloaica plânge atât de tare, că nu aude ce i se spune. Plânsetul ei este o piatră de moară ce o striveşte, o bagă în pământ. „Se vede în ochii tăi”, rosteşte altcineva, aşezându-se pe patul ei, o prezenţă grea care o dezveleşte de pături, încât i se face frig. Se aude o răsuflare, un zgomot întrerupt, ca şi cum persoana s-ar îneca la fiecare expiraţie.

— Ceea ce gândeşti ţi se citeşte în ochi, Felicia.

Încearcă din răsputeri să se trezească, să se smulgă din visare. Nu reuşeşte.

— Nu aprinde lumina. (Răsuflarea e tot mai profundă, un zgomot produs în adâncul gâtlejului, la numai câţiva centimetri de faţa ei. Vocea devine o şoaptă.) Strică totul, Felicia. Totul e distrus.

Ea deschide, în sfârşit, ochii. Nicio geană de lumină la fereastră, nicio auroră pâcloasă nu se infiltrează prin perdele. Greutatea lui pe pat creează o depresiune care-i sileşte trupul să alunece spre al lui.

El vorbeşte despre alte fete, spunându-i fiecăreia pe nume, descriindu-le. Nimeni n-a bănuit niciodată nimic, zice, cu excepţia fetelor acelora; ele ştiau, dată fiind legătura intimă dintre ele şi el. Nu şi-a dorit decât să stea în preajma lor, nimic mai mult; a cheltuit o avere pe cadouri şi mese, le-a dus cu maşina oriunde şi-au dorit să meargă. Beth şi Elsie Covington. Sharon, Gaye, Bobbi şi Jakki. Faptul că au fost prietenele lui e o chestiune privată.

— Îţi spun cu speranţa că mă vei înţelege, Felicia. Nu m-am destăinuit nimănui altcuiva. Prietenia noastră ar fi putut continua, ai fi putut rămâne cu mine. Eşti prima fată care mi-a pus piciorul în casă. Aşa ceva nu s-a mai întâmplat.

Ceea ce se petrece nu mai seamănă deloc cu un vis. Felicia spune că-i pare rău dacă a greşit cu ceva. Întrucât el a pomenit de şederea în casa lui, se grăbeşte să-l asigure că n-a intenţionat să-l deranjeze.

— Ai coborât la parter numai în cămaşă de noapte.

— Am coborât ca să vă rog să-mi împrumutaţi banii. N-a fost nimic mai mult.

— Am riscat enorm în fiecare oră cât ai stat aici, draga mea. M-am temut în fiecare zi să nu te vadă cineva. Ai ocupat un pat. Ai folosit closetul şi baia. Dumnezeu ştie ce umbre au apărut la fereastră.

— Nu m-a văzut nimeni. Am procedat întocmai cum m-aţi instruit.

— Ceea ce se înfiripase între noi, Felicia, era suficient. Să stăm împreună şi să povestim, în toate locurile alea pe unde am fost. Tu să-mi înşiri povestea ta. Dar când m-am uitat în oglinda retrovizoare, am văzut şi în ochii tăi acelaşi lucru.

— Ce anume? N-aş putea să aprind lumina? Nu înţeleg ce spuneţi.

— Nici unei fete nu-i vine uşor să se prefacă, atunci când ştie ceea ce ştii tu.

Neliniştea pe care a simţit-o la autogară, când el s-a oferit s-o ia cu maşina, pune din nou stăpânire pe ea. Tot neliniştită a fost şi în dimineaţa următoare, când şi-a dat seama că soţia lui nu este pe bancheta din spate a maşinii. Nu s-a mai preocupat deloc de asta după ce i-a explicat că a trebuit să-şi interneze urgent nevasta în spital, dar acum, brusc, fără să mai trebuiască să gândească, înţelege că el n-a avut niciodată o soţie.

— Am alungat ideea, când ţi-am văzut ochii în oglindă. Am refuzat să mă gândesc la ea. Dar, pe urmă, n-ai avut nimic mai bun de făcut decât să vii jos.

— Îmi pare rău că v-am deranjat. N-am avut această intenţie. Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi.

— Nu te acuză nimeni de nimic, draga mea. Se întâmplă. Tot felul de întorsături neaşteptate.

O mână se aşază peste a ei. Doar că e păcat, zice el, că totul s-a dus dracului. Nu, nu aprinde lumina, insistă. Nu poate suporta lumina.

— Vă rog să mă lăsaţi în pace.

— Toate m-au anunţat că pleacă şi eu le-am întrebat de ce, dar nu eram obligat s-o fac, Felicia. Înţelegi de ce, dragă? Apreciezi ceea ce-ţi spun?

— Plec numaidecât. N-am să vă mai deranjez. Nici banii nu-mi mai trebuie.

— Eu eram lumea lor întreagă. Numai pe mine se bazau în nenorocirea lor.

Felicia înţelege că fetele sunt moarte. I-o spune atmosfera încordată din odaie, răsuflarea horcăită, sudoarea lui care-i atinge o clipă faţa, felul cum vorbeşte. Morţile lor fac bezna apăsătoare, lipicioasă, gata să înceapă să pută.

— Am să te duc departe de casa mea. (Şoapta i-a devenit un şuierat, îi simte aproape buzele de culoarea afinei.) Îmbracă-te şi plecăm cu maşina.

Îţi dau bani pentru călătorie. Numai ieşi din casă şi urcă-te în maşină.

Simte că nu trebuie să se supună. Aşa cum ştie sigur ce li s-a întâmplat celorlalte fete, e conştientă că nu trebuie să se lase atrasă în automobilul cocoşat. El a aşteptat să se înnopteze, să se aştearnă o beznă de nepătruns: complicii lui sunt întunericul şi maşina.

— Bine, se învoieşte. Bine, mă îmbrac imediat.

Scândurile duşumelei scârţâie când el păşeşte, greoi, spre uşă. Aude zgomotul clanţei, dar nu apare nicio dungă de lumină, nici silueta lui, când deschide uşa. Aude pe scări paşii ce coboară, masiv, tot în întuneric.

Incapabilă să mişte, terorizată de ceea ce i s-ar putea întâmpla, mai înspăimântată decât fusese în prezenţa lui, zace acolo unde a lăsat-o, îndoindu-se că va găsi suficientă putere ca să se dea jos din pat. După un timp însă reuşeşte şi, tremurând, îşi dibuieşte drumul pe întuneric. Deschide cu grijă uşa, dorind să înhaţe cheia de pe cealaltă parte. În broască nu este nicio cheie. Simte cum i se prelinge o dâră de sânge pe interiorul piciorului şi atunci aprinde lumina şi se şterge cu un colţ de cearşaf. Mâinile şi braţele îi tremură, ceea ce face orice mişcare dificilă.

Se aşază pe dunga patului şi, rotindu-şi privirea prin cameră, vede o bucată ruptă dintr-un grătar de sobă. Pe hârtia creponată roşie, îndesată în grătar, a căzut funingine şi aşchii de lemn; bara de fontă s-a desfăcut şi zace în cenuşa vetrei. Îi murdăreşte mâna şi este prea scurtă pentru a-i fi de folos ca armă, dar, orişicât, este ceva. Se îmbracă şi-şi trage pe ea pardesiul. Departe, afară, aude paşii lui pe pietriş. Trage uşor perdeaua, dar e mult prea întuneric ca să vadă ceva. Aude portiera pocnind încet şi ştie că gazda o aşteaptă în automobil.

Precaută, păşeşte pe palier, strângând încă în mână bucata de fontă, cu cele două pungi de plastic atârnate de cârligul braţului stâng îndoit, cu

poşeta trecută în bandulieră peste piept. Coboară treptele neluminate, oprindu-se la fiecare două minute să prindă de veste dacă el s-a întors cumva în casă. Bara de fier răsună pe gresia din hol când îi alunecă printre degete. Cuprinsă de panică fiindcă nu nimereşte lănţugul de la uşa din faţă, caută, pe pipăite, comutatorul.

20

Aşa cum procedează adeseori duminica, domnul Hilditch vizitează o impunătoare reşedinţă nobiliară. Ajuns mai devreme, cu mai bine de o oră înainte de a i se permite să intre, îşi lasă maşina în parcarea pustie, îşi aşterne impermeabilul pe iarbă, sub un stejar, şi mănâncă sandviciurile preparate cu mâna sa: ton şi ouă, lăptucă, felii de roşii şi ceapă verde.

Parcarea este o suprafaţă orizontală tăiată în coasta unui deal; de unde stă, de sub copac, vede aproape toată fâşia asfaltată, lungă, ce şerpuieşte prin parcul domeniului, şi conacul însuşi, o construcţie masivă din piatră şi cărămidă roşie, cu turnuleţe, hornuri şi grădini împrejmuite cu ziduri. Brânduşele înfloresc în nişte poieniţe aflate aproape de locul unde s-a instalat pentru picnic. În spatele său, scoarţa stejarului e vârstată de şanţuri adânci.

Se uită cum un autobuz albastru coteşte jos, departe, intrând pe poarta domeniului şi se apropie, încetul cu încetul, urcând pe alee. Dispare o clipă, mascat de coama dealului; zgomotul motorului îi parvine înainte ca autocarul să-i reintre în raza vizuală. Intrând foarte lent în parcare, autocarul merge în marşarier, apoi iar înainte, şi abia după ce repetă toate manevrele pare mulţumit de poziţia ocupată. Se declanşează o larmă de voci când coboară pasagerii; o fată în uniformă albastră anunţă ceva: toată lumea să fie în faţa prăvălioarei cu suvenire la patru şi jumătate. Călătorii se dispersează, coborând pe poteci diferite înspre conac. Rămas singur, şoferul aprinde o ţigară şi îşi întinde ziarul pe o masă rustică din parcare.

Pe fâşia asfaltată apar automobile, care se opresc şi ele în parcare. Soseşte un alt autocar galben cu gri din pântecele căruia se revarsă noi

vizitatori. Domnul Hilditch îi priveşte cum îşi dezmorţesc mădularele şi se îndreaptă spre destinaţie, în grupuri sau câte doi. După ce-şi termină sandviciurile, desface un baton de KitKat, înainte de a merge şi el în aceeaşi direcţie.

Se simte ca totdeauna când se sfârşeşte o prietenie: gol, o mare parte a fiinţei lui este dezumflată. Deja fata din Irlanda li s-a alăturat celorlalte de pe Bulevardul Amintirii: faţa rotundă, cu ochii mari deschişi, îi întoarce privirea când se gândeşte la ea, imaginea la fel de luminoasă şi vie ca a lui Beth sau a lui Elsie Covington. Întotdeauna îşi planifică o excursie cât de curând după despărţire, ca un leac împotriva sentimentului de amărăciune. În ziua de după plecarea lui Gaye, a venit în vizită chiar aici, la acest conac.

Domnul Hilditch zăboveşte în grădinile din jurul reşedinţei, în timp ce ceilalţi vizitatorii examinează tufele şi straturile de plante, identificând bobocii florilor târzii. Se mişcă odată cu mulţimea; nu se grăbeşte nicăieri. „E plăcut afară în anotimpul ăsta, abordează el două femei, pesemne surori. Natura nu se dă în spectacol, nu?” Doamnele, amuzate de observaţia lui, îi surâd. La o cruce de barieră de la intrarea în curtea pavată cu piatră cubică a grajdurilor se încasează taxa pentru adulţi: o liră. Domnul Hilditch plăteşte şi trece, împreună cu ceilalţi, în aripa bucătăriilor, unde, pentru culoare istorică, sunt expuse ustensile de gătit antediluviene. Cămările şi încăperile auxiliare pentru spălatul veselei sticlesc de curăţenie şi sunt goale, cu excepţia vastelor cazane de aramă pentru prepararea jeleurilor şi a munţilor de plasă contra muştelor.

— Fascinant, nu? se adresează domnul Hilditch unei perechi cufundate în admirarea unui instrument care transformă untul din nou în smântână.

Entuziasmul său e autentic, deoarece găseşte multe lucruri care, profesional vorbind, îl

interesează.

La etaj, într-o sală pătrată, cu boltă înaltă şi coloane, precum şi în sufragerie şi în alte camere de primire, valeţi-manechine în mărime naturală au adoptat poziţii de o leneşă maiestuozitate. Subrete pietrificate curăţă colbul de pe volumele din bibliotecă sau lustruiesc întinsele suprafeţe ale meselor cu intarsii. A fost readusă din neant şi o familie care a vieţuit aici într-o epocă apusă, ca să facă puţină conversaţie, să danseze sau să cânte la diferite instrumente; o fetiţă perie părul altei copile; o fiinţă solitară citeşte într-un fotoliu de lângă geam. Cordoane roşii cu canafi despart exponatele de privitorii vii, care defilează în şir indian, comentând în şoaptă. În dormitoarele parfumate sunt înscenate dezbrăcări decente, băile de şezut stau gata pregătite.

Pe măsură ce se scurg orele, calmul din casă şi priveliştile văzute îi plac tot mai mult domnului Hilditch. În cafeneaua micuţă de lângă magazinul de suvenire este servit de fete cu rochii înflorate, lungi de le acoperă pantofii, dar e prea devreme să se întrebe dacă vreuna dintre ele ar aprecia căldura amiciţiei sale; astăzi nu simte nevoia de aşa ceva.

— Asta da, excursie, le spune celor cu care stă la masă. Nu-i aşa că-ţi umple duminica?

Comesenii îi dau, politicoşi, dreptate, după care îşi reiau conversaţia întreruptă de remarca lui. Când se ridică să plece, domnul Hilditch le zâmbeşte şi le spune la revedere.

Ieşind ultimul din cofetărie, cumpără, când achită consumaţia, şi prăjiturelele şi pricomigdalele – rămase. Până să ajungă la parcare, cele două autocare şi majoritatea automobilelor au şi dispărut.

Strecurându-se în spatele volanului, o vede din nou pe fata cu care s-a împrietenit ultima oară şi, cu imaginea ei în minte, conduce încet prin lumina tot mai scăzută a asfinţitului. Când ajunge pe Duke of Wellington Road, întunericul i-a luat-o cu mult

înainte şi mai rămâne câteva clipe în automobil, după ce l-a oprit pe aleea de pietriş, neavând chef să descuie uşa din faţă şi să intre în hol până nu şi-a adunat un dram de putere, ca să înfrunte tăcerea dinăuntru. După un timp îşi găseşte forţa necesară şi urcă cele patru trepte de la intrare.

În aceeaşi seară, mai târziu, domnul Hilditch aruncă gunoiul în pubelă şi, ridicând capacul, simte un vag miros de stofă arsă. Nu comentează în sinea lui nimic, nici nu i se stârneşte curiozitatea: nu i-a rămas nici măcar ca o pată în amintire faptul că, în noaptea trecută, a incinerat felurite haine şi accesorii de damă în bidonul de tablă, după ce a pornit focul cu ziarul din ziua aceea şi cu o jumătate de cană de parafină. A uitat cu desăvârşire şi că a dus pantofii mamei înapoi în magazia unde se acoperiseră de mucegai până a nu le fi găsit, recent, o întrebuinţare. Nu-şi aminteşte nici că a ridicat de pe gresia din hol o bară de metal de la grătarul căminului şi că a aruncat-o în tufişuri.

E ceva normal ca domnul Hilditch să sufere ca acum, după ce se sfârşeşte o prietenie. E vag conştient că lipseşte ceva şi atribuie vidul de memorie intensităţii cu care trăieşte pierderea – momentul despărţirii a fost de fiecare dată atât de dureros, încât subconştientul lui a eliminat imediat detaliile. Primul caz, despărţirea de Beth, îl preocupase intens şi se străduise să reconstituie firul evenimentelor până în momentul despărţirii, ca şi tot ce se întâmplase atunci. Nu reuşise, şi de atunci a acceptat hiatusurile pe care le-a trăit ca pe nişte perioade de graţie, tăinuite chiar şi faţă de el însuşi, pe care este de preferat să nu le descoşi.

În seara asta, după cină, şade în odaia mare din faţă, delectându-se cu amintirea zilei tocmai încheiate: brânduşele înflorite, pasagerii coborând din autocarul albastru, pântecoasele cazane de aramă, fata care peria părul prietenei sale. Găseşte

alinare în amintirile disparate, care se succed rapid şi apoi pălesc înainte de a reveni, imagini clare şi mute. În seara asta de duminică nu pune muzică la gramofon; n-are chef de muzică, niciodată n-a avut când s-a sfârşit o prietenie. Vor mai trece două, trei zile până să răsune din nou muzica la Numărul 3 de pe Duke of Wellington Road, poate marţi, poate abia miercuri.

La nouă şi jumătate, domnul Hilditch se asigură că uşa din faţă e încuiată şi intrarea din dos zăvorâtă. La zece şi cinci doarme deja în patul său.

În următoarele câteva săptămâni, domnul Hilditch îşi îndeplineşte îndatoririle profesionale cu conştiinciozitatea şi scrupulozitatea ce l-au făcut cunoscut la locul de muncă. În zilele libere de la sfârşit de săptămână, face curăţenie în casă în hol şi pe scări, în sufragerie şi în încăperea mare din faţă. Mătură curtea din dos şi greblează pietrişul din faţa intrării. Se duce la Tesco la cumpărături. Se relaxează cu discurile şi cu Daily Telegraph.

În momentele de lenevie şi noaptea, în pat, se simte fascinat de ambianţa ce i-a fost descrisă de mai multe ori pe parcursul legăturii încheiate recent: dormitorul împărţit cu o femeie de o sută de ani, piaţa cu monumentul soldatului, tăbliile cu model în formă de romburi ale meselor de la cafenea. Sunt de faţă tatăl şi cei doi fraţi gemeni neînsuraţi, prietenele de la şcoala confesională, mama seducătorului, în viaţa particulară a domnului Hilditch, acest raid în anturajul altei persoane nu constituie o noutate. Când a plecat Beth, i-a fost destul de greu să-şi ia gândul de la codoaşele despre care îi povestise că se ţinuseră după ea cândva; la dezertarea lui Gaye au fost spărgătorii cărora ea le dăduse o mână de ajutor. Au mai fost impetigoul lui Sharon din copilărie, ochiul orb al lui Bobbi. Fata din Irlanda îşi primise numele de la tatăl ei, în cinstea nu ştiu cărei

revoluţionare; aflase acest detaliu în maşină sau la Cafeneaua lui Buddy, greu de spus exact.

— Foarte gustoase, perişoarele, remarcă un angajat şi bine face, după părerea domnului Hilditch, deoarece perişoarele au fost măiestrit preparate şi gătite după instrucţiunile sale exprese.

— Mă bucur că ţi-au plăcut.

Zâmbeşte, arătându-şi gratitudinea. Complimentele îi cad bine, acum că o idilă proaspăt terminată îi apasă cugetul ca o rană deschisă.

Un alt angajat are ceva de spus despre pudding-ul cu marmeladă şi acestuia îi dezvăluie un secret: grăsimea trebuie tocată mărunt, iar marmelada şi ouăle bătute se adaugă ingredientelor uscate, nu invers. Subliniază că atât cantităţile, cât şi modul de mixare depind de locul unde se face budinca, în *bain-marie* sau la cuptor. Personal, încă din copilărie, o preferă în *bain-marie*.

Femeile care lucrează cu el doresc uneori câte o reţetă şi preferă, invariabil, să i se adreseze lui, nu personalului de la bucătărie. Îi place să se facă util în acest fel. Îi place să se gândească la preparatele culinare de la cantină puse pe mesele familiilor angajaţilor. Poate se şi spune că este „budinca domnului Hilditch”, sau „reţeta domnului Hilditch”. Chiar dacă preferă să nu vorbească despre asta, are credinţa că aşa stau lucrurile.

— Vedeţi, trăim în plin miracol. Uitaţi-vă aici, la grădina asta. Priviţi roadele pomilor şi pe reprezentanţii tuturor naţiunilor.

O negresă ultrafardată şi grea de bijuterii îşi pune degetul pe ilustraţia ţipătoare de pe coperta unei broşuri. O fată albă, tânără, îngrijit îmbrăcată, stă la dreapta ei, cu un vraf de desene identice.

Domnul Hilditch, întrerupt pe când îşi lustruia pantofii la masa din bucătărie, le salută afabil pe cele două, dar îşi indică lipsa totală de entuziasm

pentru dialogul ce riscă să se înfiripeze, clătinând din cap.

— Astăzi vă aducem cuvântul Tatălui nostru Ceresc, îi dă înainte negresa, ignorând reacţia lui de respingere. Eu sunt din Jamaica. Aceasta e domnişoara Marcia Tibbitts. Dacă prietena mea şi cu mine am putea intra, nu v-am răpi decât zece minute din ziua dumneavoastră. Îmi permiteţi să întreb, domnule, dacă cele scrise în Biblie vă sunt cunoscute?

Nu se poate spune că domnul Hilditch este un mare cunoscător al cuvântului Bibliei. În copilărie, maică-sa îl parca în fiecare sâmbătă dimineaţa la şcoala de duminică. Îşi aminteşte vag de nişte elucubraţii în legătură cu miei jertfiţi şi fii sacrificaţi, de baliverne despre umblatul pe ape. Totul s-a petrecut cu mult timp în urmă şi nu l-a chinuit niciodată nevoia de a medita la astfel de lucruri. *Ce atitudine ar avea Iisus?* se întreba o inscripţie brodată cu lână colorată pe care le-o arătase profesoara de la şcoala de duminică. Până la urmă decorase cu ea pereţii clasei, încadrând-o într-un *passe-partout* şi punând-o sub o sticlă protectoare.

— Mă tem că nu mă interesează.

— Dacă ne daţi voie înăuntru, prietena mea vă va povesti din propria ei experienţă, cum ea însăşi a fost adunată.

Domnul Hilditch refuză din nou cu o mişcare a capului, dar nu reuşeşte să oprească istorioara despre felul în care fata a fost salvată dintr-un magazin video, nici să zăgăzuiască făgăduiala paradisului terestru, în care şerpii stau încolăciţi paşnic, iar cobrele au devenit jucării pentru copii.

— Eram pierdută şi am fost găsită, declară fata albă, cu o voce cântătoare. Întocmai cum stă scris.

Şi iarăşi începe să îndruge ceva despre magazinul video şi lumea mai bună în care cu şerpii veninoşi te poţi juca.

— Uite ce e, o întrerupe în cele din urmă domnul Hilditch. Sunt foarte ocupat.

— Venim mai târziu, propune negresa. Venim la orice oră doriţi.

— Nu, nu.

— Zece minute dintr-o zi nu reprezintă un sacrificiu prea mare. Dumnezeu Tatăl ne pune la dispoziţie o eternitate. (Negresa dezveleşte două şiraguri de dinţi sănătoşi şi-i întinde domnului Hilditch broşurile pe care le ţine în mână.) Există un viitor pentru cel care moare, domnule, adaugă ea, implicând prin ton că în materialul oferit se găsesc multe detalii ce-i sprijină afirmaţia.

În acest moment, când negresa vorbeşte despre cel ce moare, domnul Hilditch observă luat prin surprindere o anumită curiozitate care îi modifică trăsăturile negre ale feţei. Cunoscând, datorită meseriei sale, practicile vânzării ambulante şi presupunând că prozelitismul religios poate fi pe drept cuvânt încadrat într-o astfel de activitate, se întreabă dacă nu-i şi aceasta o şmecherie menită să crească vânzarea. Dar, spre consternarea şi spaima sa, explicaţia care urmează nu are în ea nimic comercial:

— O fată din Irlanda v-a pomenit numele, domnule. Uite-acum mi-am amintit. Zicea că sunteţi un om extraordinar, un sprijin de nădejde. Duke of Wellington Road, spunea. Cred că v-a descris drept un om mare, cu un suflet mare.

— Nu cunosc nicio irlandeză.

— Aţi ajutat-o pe fata aia când a avut nevoie, n-aţi trecut pe partea cealaltă a străzii. Domnule, vă potriviţi cu învăţăturile Bisericii noastre.

— Nu, nu. Îmi pare rău. Trebuie să-mi văd de ale mele. Religia nu-i de mine.

— Fata îndruga verzi şi uscate, aşa a pomenit şi de dumneavoastră. Până la urmă s-a dovedit că abuza de încrederea noastră.

— Acum trebuie să vă rog să vă vedeţi de treabă.

— A încercat să scoată bani de la noi. Aşa să se fi petrecut lucrurile şi cu dumneavoastră?

Domnul Hilditch închide uşa de la intrare, trântind-o violent, şi se reazemă de ea cu spatele, închizând ochii, amintindu-şi cum i-a povestit irlandeza despre zilele petrecute la sediul oamenilor acestora.

Îşi repetă în minte dialogul abia încheiat, din punctul în care femeia de culoare îşi dăduse seama că stă de vorbă cu o persoană despre care i se vorbise. Pomenit? „O fată din Irlanda v-a pomenit.” Ce înseamnă asta, exact? Îndruga verzi şi uscate, a zis negresa, adăugând ceva despre un abuz de încredere. La ce se va fi referit?

Pe moment, domnul Hilditch se întreabă dacă totul nu e o eroare sau o neînţelegere: prin niciun efort al imaginaţiei n-ar putea-o bănui de abuz de încredere pe irlandeza cu care s-a împrietenit. Descrierea li se potriveşte altor persoane cunoscute, dar e ultimul lucru care i-ar veni în minte dacă e vorba de fata recentă. Totuşi, e clar că e vorba de aceeaşi fată: una pe care a ajutat-o, a mers foarte departe ca s-o ajute. Chiar ea a recunoscut; ba se pare că a spus-o şi altora.

Domol, îşi desprinde trupul corpolent de tăblia uşii şi traversează holul, înspre bucătărie. Nu-i mare lucru, încearcă el să se liniştească, puţină neorânduială, un fir rămas nelegat; dacă i se pare neobişnuit, e numai fiindcă nu i s-a mai întâmplat niciodată până acum. Niciodată nu i-a vorbit nimeni despre vreuna din fetele cu care s-a purtat el frumos.

— Omul ne-a spus la început exact ce gândea, zice domnişoara Calligary, mergând alături de tovarăşa sa pe Duke of Wellington Road. Ce-i în guşă şi-n căpuşă, dar după aceea a început s-o ia razna.

Întâlnirea şi discuţia o îngrijorează pe domnişoara Calligary. Ar fi putut jura că bărbatul

acela solid, înalt, era numai bun de cooptat. Un om singur, un solitar se vedea de la o poştă. Poate că-şi făcuse impresia greşită că irlandeza căutase şi ea să convertească lumea şi că acum a dat înapoi din acelaşi motiv: te-ai fript cu ciorba, sufli şi-n iaurt. Domnişoara Calligary stabileşte o dată când să se întoarcă şi-i cere Marciei Tibbitts să-şi noteze numărul casei.

21

Timp de câteva zile, ori de câte ori îl sperie gândul că o a treia persoană îi cunoaşte idila cu fata din Irlanda, domnul Hilditch încearcă să se convingă de lipsa de importanţă a acestei eventualităţi. Probabil că negresa din Indiile Occidentale a şi uitat totul, mult mai preocupată de paradisul ei terestru. O individă de teapa ei, cu stilul ei de a vorbi şi cu broşurile pe care le împarte atât de insistent, are cu ce să-şi umple timpul, n-o tentează să-şi vâre nasul unde nu-i fierbe oala.

Cu toate acestea, după ce a mai trecut puţină vreme, domnul Hilditch devine neliniştit şi agitat. Îşi aduce aminte cum a intuit, din primul moment când i s-a adresat irlandeza, că asocierea cu ea promite să fie altfel decât toate celelalte. Până la urmă nu a fost, întrucât şi fata din Irlanda l-a părăsit, ca toate celelalte, dar acum i se pare că a avut o intuiţie iniţială corectă, într-un sens misterios, deocamdată nerelevat, al cuvântului.

Într-o noapte fără somn, aude glasul negresei informând lumea că el, domnul Hilditch, n-a trecut pe celălalt trotuar când tânăra i-a solicitat ajutorul, ci, dimpotrivă, i l-a acordat. Nu e exclus ca muierea să se exprime astfel, îşi spune, stând cu ochii larg deschişi în întuneric, ba e chiar foarte probabil, de vreme ce a adus vorba de asta şi cu el. Pe măsură ce noaptea se scurge şi vocea cu accentul din Caraibe, cu tot ceea ce implică ea, devine tot mai enervantă, domnul Hilditch se străduieşte să-şi desprindă gândurile de subiect şi să-şi ocupe mintea cu altceva; cu problemele lui de aprovizionare, cu bucătăriile, cu aglomeraţia din sala de mese de la prânz. Se sileşte să se concentreze asupra momentului din trecut, când, ca funcţionar cu facturarea, avusese surpriza de a fi chemat la direcţiune, spre a fi informat că fusese

propus pentru a ocupa poziţia de manager cu probleme de aprovizionare. Deşi amintirea îi produce plăcere – amănuntele privind perioada de pregătire şi remuneraţia îi fuseseră insistent prezentate chiar înainte de a-şi fi dat consimţământul – se pomeneşte purtat de acelaşi val al memoriei spre o etapă încă şi mai timpurie a vieţii, când mai nutrea nădejdea de a îmbrăţişa o carieră militară. „A, kakiul ţi-ar sta bine.” Vocea mamei avea un ton glumeţ în staţiunea unde îşi făcea cura de ape minerale şi de băi, în timp ce el stătea lângă ea, aşteptând-o să termine, sau hoinărea fără ţintă pe străzi. Pe friza băilor exista un basorelief: soldaţi răniţi, cu pieptul gol, cărora ofiţerii le ofereau alinare. Frăţia ce înconjoară mormântul, era inscripţia tăiată în piatră care-l însoţea. Mama intrase în vorbă cu o străină care suferea de boala lui Garrad şi se interesase ce fel de afecţiune era aceea. Înrudită cu contracţia lui Dupuytren, îi explicase femeia, deşi unii nu recunosc. Bolnava era fardată puternic: buze violacee, pete de fond de ten, o piele distrusă de acnee, pudrată copios. „Ascultă şi tu, dragul meu, îl îndemnase mama. Doamna spune lucruri foarte interesante.” El, însă, nu fusese atent la femeia ce începuse să diserteze despre boala sa, la exclamaţiile de mirare sau de încurajare ale mamei. „Nu-i aşa că i-ar sta bine în kaki?” întrebase mama în holul hotelului Clarence. „Vrea să se facă soldat, omuleţul meu!” Pe tren, la întoarcerea de la băi, un domn cu barbă îi dăruise o monedă de trei penny. „Vai, ce surpriză! exclamase mama, înroşindu-se de la sprâncene până la piept pe când treceau prin tunelul Longridge. Nu-mi vine să cred!”

În ciuda evocării trecutului intim, când i se închid pleoapele domnul Hilditch e din nou luat în primire de speculaţiile privind vorbele negresei din pragul uşii. Apoi, când încearcă să şi-o imagineze pe irlandeză printre portretele frumoase ce

alcătuiesc amintirea celorlalte fete, nu reuşeşte, pentru prima oară, să-i întrezărească faţa. În ziua vizitei la conac i se materializase, ascultătoare, în imaginaţie. Acum nu mai găseşte acolo decât un loc gol, de parcă ar fi furat-o negresa.

La ivirea zorilor, domnul Hilditch se dă jos din pat cu câteva ceasuri înainte de ora lui obişnuită de sculare. Îşi fierbe un ceai în bucătărie şi se învârte lent prin casă, trecând dintr-o cameră într-alta. Când soseşte timpul să-şi pregătească micul dejun, descoperă că nu-i este foame. Ceva mai târziu pleacă de acasă cu maşina, cu stomacul gol.

Cu trecerea timpului, oamenii încep să bage de seamă; domnul Hilditch devine conştient de acest lucru. La cantină, ciuguleşte dintr-o tocană de miel şi din prăjitura cu ananas; abia de se atinge de pulpa de vacă şi este văzut servindu-se cu o porţie extrem de modestă din felul său favorit de mâncare de miercuri. În timpul interviurilor cu cei doritori să obţină slujbe ca spălători de vase, e nevoie să i se reamintească de câteva ori numele care îi fuseseră deja înaintate. Cutia de biscuiţi pentru ceai nu trebuie împrospătată – îi mai ajung pe vreo două săptămâni.

Într-o seară, revenind acasă, rămâne fără benzină, neplăcere pe care o pune pe seama stării sale sufleteşti. Este nevoit să parcurgă pe jos aproape doi kilometri, să împrumute o canistră de la un benzinar ursuz şi să joace rolul unui individ amuzat de propria-i tâmpenie. Când se întoarce la maşinuţa lui o găseşte împresurată de poliţiştii debarcaţi din două maşini de patrulare şi, prelungindu-şi starea artificială de amabilă autobatjocură, se scuză dacă a provocat vreun inconvenient. Agenţii sunt arţăgoşi şi suspicioşi. Nu reacţionează la zâmbetele lui. Oameni nefolositori, care circulă în mare viteză în Ford-urile şi Vauxhall-urile lor, tari de cap ca peretele.

Domnul Hilditch surâde din nou si-i urmăreşte cum se îndepărtează.

Din clipa când a apărut în curtea fabricii, cu pardesiul ei roşu şi cu basmaua pe cap, el s-a purtat frumos. A ascultat-o, n-a dat niciun semn de iritare. A ajutat-o cu sfaturi; a îndrumat-o şi a apărat-o, punând-o în gardă faţă de violenţa stradală şi pericolele autostopului. I-a dăruit tot ceea ce le dăduse şi celorlalte, nu i-a purtat pică pentru nimic. Să-i fi dezvăluit Felicia absolut totul negresei? Să fi ajuns toate astea cu material de bârfă? Şi încă ce? Ce înflorituri s-au mai adăugat, ce curiozităţi latente au fost deşteptate? Ce zvonuri picante se vor fi pus în circulaţie?

Îşi reia descumpănit drumul întrerupt, recapitulând încă o dată discuţia din faţa uşii. Mai târziu, în camera mare din faţă, reflectează uimit la cât de neimportant i se păruse amănuntul furnizat de irlandeză: că o adăpostiseră nişte oameni care o acuză acum de abuz de încredere. Dă muzica mai tare, încercând să-şi reprime propriile îngrijorări, dar şi ecoul vocii negresei, să ucidă viermele neliniştii ce se hrăneşte din ea. Doarme prost şi în noaptea asta şi are coşmaruri pe care, la trezire, nu şi le aminteşte.

— Da, da, s-au produs schimbări, zice femeia care a folosit automatul bancar, aranjându-şi în portmoneul din poşetă patru bancnote a câte cinci lire. N-aş zice că nu s-au petrecut schimbări.

— N-aveam mai mult de opt ani pe atunci, oferă domnul Hilditch informaţia. Veneam cu trenul.

— În cazul ăsta, e de nerecunoscut. Nici n-ar putea fi altfel.

Doamna poartă ochelari, e mai în vârstă decât domnul Hilditch, împinge un coş de cumpărături pe rotile, poartă ciorapi fumurii şi un pardesiu gri miţos. Şi părul îi este cenuşiu şi ciufulit.

— M-am gândit să mai trec pe-aici, continuă domnul Hilditch, neintroducând deocamdată

cartela de plastic în automat. Mi-am zis că o vizită la băi mă va binedispune.

— În ziua de azi, nu mai e mare lucru de capul băilor. Au terminat cu ele de-o groază de vreme.

— Au secat izvoarele, nu?

— Izvoare n-au fost niciodată. Cine ştie ce găgăuţă le-a inventat. Pe vremea aia, lumea credea orice.

— Mama credea.

— Păi, vezi, ce ziceam? Totul a fost o înşelătorie.

— Mama susţinea că-i fac bine.

— Când e vorba de boli, omul crede orice.

— Probabil.

— Len credea cu tărie în asta. Totul se petrece în minte, obişnuia el să spună.

— Soţul dumneavoastră?

— Răposatul. În 1970.

Domnul Hilditch împinge cartela de plastic în deschizătură şi formează numărul de identificare personal: 9165. Doamna îşi trage mănuşile gri pe mâini şi apucă mânerul căruciorului mobil de cumpărături. Din perete ies bancnote, în valoare totală de patruzeci de lire.

— O bancă foarte convenabilă, observă domnul Hilditch, dornic să prelungească discuţia. Prietenul nostru flexibil.

— Te încurajează să cheltuieşti mai mult, atâta tot. Dacă n-am avea un acces atât de uşor la bani, am avea numai de câştigat.

— Ce-aţi zice de o cafea?

Doamna ezită. Nu răspunde, dar nici nu protestează când domnul Hilditch îşi potriveşte pasul după al ei. E întru totul de aceeaşi părere, îi declară: automatele bancare te fac să cheltuieşti mult mai mult, dându-ţi posibilitatea să ajungi prea lesne la bani. Ştiu ele băncile ce fac, mai remarcă şi, în faţa unui magazin universal care, presupune, posedă un etaj cu restaurant şi braserie, îşi repetă invitaţia.

— Nu sunt năzuroasă, zice femeia, trecând înaintea lui prin uşile batante.

Dis-de-dimineaţă i se năzărise domnului Hilditch să vină cu maşina până la băi, doar era sâmbătă. Simţea nevoia unei schimbări, a unei ieşiri într-un spaţiu legat de o altă viaţă. Călătoria cu automobilul durase două ore; pe vremuri, cu schimbarea trenului şi aşteptarea, îţi lua mai mult timp.

— Ei da, aici e plăcut, observă el cu entuziasm autentic, după ce s-au aşezat. Îmi place să beau o cafea în mijlocul dimineţii.

— Te mai încălzeşte, pe frigul ăsta.

Femeia se simte flatată; îşi dă seama de asta după felul cum priveşte în jur, să vadă dacă a observat-o vreun cunoscut. I-ar cădea bine să se întrebe lumea cine e însoţitorul ei necunoscut. E cu vreo zece ani buni mai în vârstă ca el.

— Ar fi trebuit să vă exprim condoleanţe pentru pierderea soţului. Îmi pare rău.

— Au trecut douăzeci şi doi de ani. Te obişnuieşti.

— Oricum, se cădea să spun ceva.

— Zău că nu era nevoie.

— În orice caz, îmi pare rău. Şi pentru că tot discută acest subiect, o anunţă că el nu a fost niciodată însurat.

— La fel ca Vera. Ea nici n-a vrut să audă.

— Fiica dumneavoastră, cumva?

— Nu, sora. Niciodată nu ne-am înţeles, mereu am văzut lucrurile în mod diferit.

Vin cafelele. Domnul Hilditch simte că, după mai multe săptămâni, se deşteaptă în el pofta de mâncare şi se interesează dacă au brioşe cu brânză.

— M-am trezit foarte devreme, îi explică, în chip de scuză, comesenei sale.

— După părerea mea, l-a dorit pe Len şi dacă nu l-a putut avea, nu i-a mai trebuit nimeni. Odată ce n-a pus laba pe Len, nici n-a mai vrut să audă de măritiş.

În timpul conversaţiei ce se înfiripă, domnul Hilditch îşi declină identitatea şi o informează că e manager cu probleme de aprovizionare. Îi furnizează şi numele oraşului în care locuieşte şi munceşte, adăugând că acolo s-a şi născut. Acum, oraşul are o populaţie de peste un sfert de milion, care sporeşte continuu. În timp ce-i oferă informaţiile, întinde unt pe trei brioşe cu brânză, observând cu încântare cum se topeşte untul pe suprafaţa caldă. De când a intrat în vorbă cu doamna înveşmântată în gri, nu l-a chinuit nici măcar o dată gândul rău care-l ţine treaz noaptea şi-i zăpăceşte minţile în timpul zilei.

— Marea lui ambiţie îi dezvăluie acum femeia a fost să vadă grădinile suspendate ale Babilonului.

— E vorba de soţul dumneavoastră, nu?

— Era marea lui ambiţie şi bineînţeles că Vera a profitat de ea. Din punctul ăsta de vedere, era o neruşinată. Citea tot ce-i cădea în mână despre subiect despre plantele agăţătoare şi tot ce mai aveau ăia pe acolo.

Domnul Hilditch îşi înclină, înţelegător, fruntea.

— Eu angajez lucrătoare pentru bucătărie. O femeie obraznică n-ar avea nicio şansă. E una dintre micile mele reguli.

— Şi ultimele ei cuvinte au fost: Acum va fi al meu. Neobrăzată până la capăt.

Imediat după aceea, doamna îl anunţă că trebuie să plece şi, intimitatea nemaiputând fi prelungită nicicum, domnul Hilditch îi surâde, zicând că i-a făcut multă plăcere să o cunoască. Rămâne la masă, ungând cu unt ultima brioşă, şi după ce femeia i-a ieşit din raza vizuală. Aproape imediat se simte cuprins din nou de lehamitea pe care prezenţa ei o ţinuse la respect.

Lehamitea se ţine scai de domnul Hilditch toată ziulica, pofta de mâncare ce i-a revenit pentru atât de scurtă vreme nu se mai face simţită. Încearcă din răsputeri să se agaţe de un gând diversionist: nu este imposibil ca, pe vremuri, un antreprenor

curajos să fi creat mitul existenţei unui izvor local de apă cu virtuţi curative, păcălind astfel câteva generaţii de netoţi suferinzi. O vreme se concentrează asupra acestei idei, pe urmă alunecă iarăşi în propriul său trecut. „Uite o toaletă publică, îi atrăsese atenţia mama, la prima lor venire la băi”, arătându-i o construcţie de cărămidă, lângă gardul de fier al unui parc. „Să nu uiţi unde este, dragul meu.” Purta o camee la rever şi un şirag dublu de perle. Avea costumul de baie într-o valijoară albastră, în care se aflau întotdeauna şi sandviciuri, precum şi un termos de ceai. Dăduse pe gât un gin cu apă tonică la bufetul gării, înainte de plecare, şi încă unul când schimbaseră trenul şi avuseseră de aşteptat.

Domnul Hilditch intră la reprezentaţia de la ora două a filmului *Instinct primar*, care nu-i place, dar rămâne până la sfârşit, fiindcă a plătit biletul. După care se plimbă pe străzi, admirând şirurile de case cochete, în culori pastel, cu ferestrele de sus în formă de evantai, coloanele ce dau o deosebită distincţie aleilor în formă de arc de cerc şi promenadelor, măreaţa statuie a reginei Victoria din faţa primăriei. Dar nici frumuseţea oraşului, nici impresiile lăsate de film nu au eficienţa femeii de dimineaţă în izgonirea gândului sâcâitor care-l supără. Când magazinele încep să-şi tragă obloanele, decretează că ziua a fost un eşec.

În maşină, pe drumul spre casă, îşi aminteşte cum şi-a luat rămas-bun Beth, rememorează ultimul minut dinainte ca amintirea să devină prea dureroasă. L-a anunţat din senin: mâine intenţionează să plece în sud. Jakki i-a spus acelaşi lucru din prima clipă, într-o seară când s-au întâlnit, ca de obicei, în faţa prăvăliei cu articole decorative. Sharon nu i-a spus nimic, a vrut să-i ascundă, dar el a intuit. Bobbi i-a trântit-o cu cea mai mare nepăsare. Elsie Covington l-a asigurat că o să-i lipsească. Gaye a izbucnit într-un plâns prefăcut, fiindcă voia bani înainte de a dispărea.

Sunt acolo, lângă uşa de la intrare, la început cu spatele la el, dar răsucindu-se pe călcâie când aud roţile maşinii pe pietriş. Chipurile surprinse de faruri, unul tuciuriu şi lucios, cu buzele întinse într-un rictus, celălalt cu ochii mijiţi timid din cauza luminii orbitoare. S-a întrebat de mai multe ori dacă se vor întoarce, aşa cum ameninţaseră, şi a luat hotărârea să nu deschidă dacă sună cineva, fără să se uite mai întâi cine e. Cu mişcări lente, obosite, opreşte motorul şi stinge farurile.

— Domnule, suntem bucuroase că vă revedem, zice negresa, de cum pune piciorul pe pământ.

Domnul Hilditch încuie maşina, după care se întoarce spre faţa ei zâmbitoare şi clatină din cap. Nu zâmbeşte. Întâlnirea nu-i produce niciun fel de plăcere şi vrea ca acest lucru să se vadă.

— Numai zece minute din timpul dumneavoastră, domnule…

— Am avut o zi grea. Acum o să vă urez noapte bună. Mă văd obligat să vă cer să nu mă mai deranjaţi.

— Aţi avut timp să vă gândiţi la povestea domnişoarei Marcia Tibbitts? Aşa cum ne înţelesesem, domnule?

— N-am avut nicio înţelegere cu voi.

— Nu de mult am fost pe la dumneavoastră…

— Da, da. Ştiu. Ştiu.

— Suntem curioase să aflăm în ce fel sufletul dumneavoastră tulburat a fost afectat de povestea tinerei mele prietene.

Domnul Hilditch tresare la auzul acestor vorbe. Ochii lui mici o privesc ţintă pe domnişoara Calligary, până începe să clipească, încercând să alunge din ei consternarea pe care nu şi-o poate ascunde.

— Tulburat?

Cuvântul i-a scăpat fără voie, buzele au dat, inconştient, glas sperieturii interioare.

— Domnule, fata pe care aţi luat-o sub oblăduire nu aparţinea Bisericii noastre. A fost doar un locatar al casei noastre. O persoană aflată în trecere.

— V-aţi format o idee greşită…

— Fata aia face mare scandal că i s-au furat banii, aşteptând o anchetă la Casa Adunării.

— Vă spun că încurcaţi borcanele.

— Dacă a afirmat altceva decât că a fost pe la noi în trecere, v-a minţit, domnule. Mai bine să vă uitaţi la prietena mea din seara asta, domnule. Mai bine să vedeţi ce fericită este, aşa cum stă în fata dumneavoastră.

Fetiţa nu arată prea grozav. Părul urât îi creşte într-un fel de creastă şi este pieptănat pe spate şi prins cu agrafe. O fiinţă mică, cu mutră de iepure.

— Gândiţi-vă ce a făcut ea în fiecare zi, domnule, înainte de a afla despre făgăduiala Domnului nostru Dumnezeu. Gândiţi-vă, domnule, la toate faptele urâte pe care le-a comis. Decapitare şi cruzime, haremuri de animale. Lucruri nenaturale, domnule, excitaţia provocată de suferinţă.

Abia auzind ce i se spune, domnul Hilditch continuă să se uite la fetiţă. Se întreabă dacă se va despărţi de oamenii cu care s-a întovărăşit acum şi va deveni o vagaboandă. Arată ca o vagaboandă, are privirea goală pe care o recunoaşte oricând.

— Nu peste mult timp, se vor strânge oameni de pretutindeni pentru Jubileul Rugăciunii. Permiteţi să vă întreb, domnule, dacă aveţi camere libere în casă?

— Camere? Despre ce vorbeşti?

— Domnule, oamenii vin să sărbătorească.

Domnul Hilditch arde de dorinţa de a-şi face loc printre ele ca să descuie uşa din faţă, să intre şi să le-o trântească în nas. Vrea să le ameninţe că, dacă nu-şi iau tălpăşiţa, cheamă poliţia, fiindcă nu au niciun drept să hărţuiască oamenii chiar la ei acasă, doar se află pe o proprietate privată. Dar de

pe buze nu-i iese niciun sunet şi nu schiţează niciun pas înainte.

— Căci viitorul e gata scris, domnule, în alfabetul certitudinii. Există mâncare pentru toţi, sunt grei pomii de rod. Colinele verzi se întind în cele patru zări, iar grâul şi-a ridicat capul în lanuri. Uitaţi-vă la vulpi, domnule, îmblânzite în vizuinile lor, la gâştele fericite din bătătura fermierului. Ascultaţi strigătele copiilor ce se hârjonesc şi vocile ce intonează un imn de slavă pentru Dumnezeu Tatăl. Aceasta e făgăduiala, domnule. Acesta este viitorul celui ce va muri.

— De ce-mi vorbiţi astfel? (Întrebarea, răguşit rostită, îi scapă din nou involuntar, e pusă înainte de a-şi da el seama. Propria-i voce îi răsună în urechi ca şi cum ar aparţine altcuiva, unei persoane furioase, care ţipă. El nu intenţiona să ţipe.) De ce tot veniţi pe capul meu? Ce vreţi de la mine?

Îşi face loc printre ele, lovind brutal cu coatele. Scapă cheile de la maşină pe jos, iar fata le ridică şi i le pune în mână; degetele ei le ating pe ale sale, dar domnul Hilditch nici nu bagă de seamă.

— Să nu vă mai întoarceţi! se răsteşte el brusc. Să nu vă mai prind pe-aici!

Neimpresionată şi impasibilă, domnişoara Calligary îl sfătuieşte să se mai gândească la cele auzite. Niciunul dintre noi nu poate fugi de cel care moare, adaugă ea, fiindcă cel ce moare ne va aştepta atunci când, la rândul nostru, curăţaţi de păcate, vom fi pregătiţi pentru paradisul pământesc. La sfârşit, ca şi cum n-ar fi obiectat nimeni la vizita lor, ca şi cum n-ar fi fost nicio supărare, nicio neplăcere, domnişoara Calligary adaugă:

— Pentru cei necăjiţi există alinare, domnule.

O mână neagră se aşază pe braţul domnului Hilditch. Dinţii regulaţi ai domnişoarei Calligary. Se văd din nou. Marcia Tibbitts notează ceva într-un carneţel.

— Dar ea ce face? Ce scrie? Doar ştiţi că aceasta e o casă particulară.

— Ceea ce se scrie, domnule, este adresa, Duke of Wellington Road, Numărul 3, şi numărul persoanelor pe care le puteţi găzdui când vin la jubileu. Domnule, când veţi fi înconjurat de fraţi, vă veţi simţi sufletul uşurat. Până soseşte momentul acela, noi nu vă vom abandona.

Domnului Hilditch îi tremură mâinile în aşa hal, încât nu poate potrivi cheia în broasca uşii. E obligat să le întoarcă spatele ca să nu i se vadă tulburarea şi să-şi potolească tremurai încleştându-şi mâinile. Nu dă niciun răspuns solicitării de a caza oameni în casa lui.

La Casa Adunării, domnişoara Calligary meditează la comportarea ciudată a locatarului de la Numărul 3, de pe Duke of Wellington Road. Eforturile ei de a rectifica orice neînţelegere posibilă au stârnit o reacţie care o face să creadă că nici n-a fost vorba de vreo încurcătură. Se pare că alta este problema. La prima vizită, individul s-a abţinut să întrerupă povestea vieţii Marciei Tibbitts şi chiar dacă este adevărat că a protestat slab când s-a terminat, natura protestelor nu a fost ieşită din comun. De fapt, domnişoara Calligary ştie din experienţă că o opoziţie iniţială dârză înseamnă o convingere finală şi mai profundă. Convingerea cu care se soldase prima întâlnire că, mai devreme sau mai târziu, omul va stabili ceea ce familia Priscatt numeşte o „relaţie” cu biserica pe altarul căreia şi-a jertfit munca de o viaţă a sfârşit prin a deveni îndoială: e clar că mai trebuie lucrat. Camaraderia oferită nu a fost doar refuzată, ci a şi devenit, pare-se, un motiv de alarmă. Domnişoara Calligary le-a explicat de nenumărate ori tovarăşelor mai tinere cu care poartă Mesajul că fără perseverenţă nu poţi nădăjdui să ajungi nicăieri, că nici lipsa de interes, nici chiar grosolăniile, nu trebuie să te abată de la ţel, sau să-

ţi taie elanul. Sperietura, însă, e cu totul altceva; până acum n-a mai întâlnit o astfel de reacţie.

— E iraţional, fireşte, cade de acord domnul Priscatt când i se destăinuie, iar doamna Priscatt îşi aduce aminte de o pereche ce se purtase straniu în zilele când îşi începuse campania de înfrăţire: respectivii îi poftiseră în casă, pe ea şi pe soţul ei, şi se puseseră pe glume fizice: păianjeni mecanici i se căţăraseră doamnei Priscatt pe picioare; de fiecare dată când ea sau domnul Priscatt făceau o mişcare pe scaun, erupea un zgomot neplăcut; ceştilor în care fuseseră serviţi cu ceai le căzuseră fundurile, murându-le hainele cu lichidul fierbinte.

— Nu, nu de aşa ceva este vorba, explică domnişoara Calligary.

Cum domnişoara Calligary continuă să ceară poveţe, nervozitatea locatarului de pe Duke of Wellington Road, Numărul 3, le devine cunoscută şi celorlalţi Adunaţi. Află despre ea bătrânul etiopian, Bob şi Ruthie, domnul Hikuku şi toţi ceilalţi. Când povestea ajunge la Agnes, ea îşi aminteşte că tocmai ei i-a vorbit irlandeza prima dată despre bărbatul respectiv, pomenind şi adresa de pe Duke of Wellington Road.

Considerându-se răspunzătoare pentru prezenţa irlandezei în Casa Adunării, domnişoara Calligary nu încearcă să nege acuzaţia şi, când îşi face auzită concluzia, o rosteşte cu convingere:

— Fata aceea a adus durerea în Casa Adunării şi cred că i-a dus-o şi bărbatului de care vorbim, fiindcă la auzul numelui ei ne-a întors spatele.

S-ar putea, este de acord domnul Priscatt, iar etiopianul bătrân, care a văzut destule pe străzi şi pe la uşile caselor, dă înţelept din cap. Bob şi Ruthie se întreţin pe şoptite, comunicându-şi unul altuia că povestea e tristă.

— A fost tras pe sfoară şi nu mai are încredere în nimeni, decretează domnişoara Calligary. Într-o măsură oarecare, e chiar speriat.

Ceilalţi n-o contrazic. De vreme ce şi pe ei i-a jignit femeia însărcinată căreia îi oferiseră adăpost, e clar că şi bărbatul bun la inimă trebuie să fi suferit.

— Suntem datori să facem ceva.

Încredinţată că i s-a arătat calea, domnişoara Calligary s-a mai înseninat.

22

Îl recunoaşte numaidecât: părul negru îngrijit pieptănat, ochii verzui, pomeţii proeminenţi. Descrierea auzită de domnul Hilditch de atâtea ori nu cuprindea alte semne distinctive ca, bunăoară, fereala din privire, zâmbetul pieziş, atoatecunoscător, mustaţa proaspăt mijită.

Domnul Hilditch aşteaptă până nu mai are niciun dubiu, până când aude rostindu-se numele tânărului, înainte de a se retrage în colţul cufundat în semiobscuritate pe care l-a ales la berăria Goose and Gander. E primul local din apropierea cazărmii de pe Old Hinley la care şi-a încercat norocul. La numai douăzeci de minute de Duke of Wellington Road. Nu petrecuse la masa din colţ decât timpul necesar pentru a bea, cu sorbituri mici, jumătate din paharul de apă minerală comandat, când au intrat în local cei cinci militari zurbagii. Deşi nu poartă uniforme, se vede de la o poştă, după frizuri şi ţinută, că sunt soldaţi.

Fragmente din conversaţia lor ajung până la el din cealaltă parte a birtului: se pare că vorbesc despre cursele de maşini, despre o roată desprinsă şi proiectată în mulţime.

— Mai să-l omoare pe unu', zice unul dintre soldaţi.

Domnul Hilditch nu-şi explică de ce a venit. Un impuls interior l-a mânat spre acest local şi-l sileşte acum să tragă cu urechea la conversaţia militarilor. Ascultând schimbul de replici despre circuitele de formula unu, nu-şi aduce aminte la ce s-a gândit înainte de plecarea de acasă şi are impresia că, de fapt, nu i-a trecut prin minte nimic. A plecat pur şi simplu cu maşina, ştiind instinctiv încotro se îndreaptă.

— E rândul tău, ce paştele mă-sii, îi aminteşte brutal un soldat altuia şi ceilalţi aprobă, vociferând zgomotos.

Îşi golesc paharele. Bat cu ele în masă, ca să-şi încurajeze camaradul căruia i-a venit rândul să mai plătească o tură.

Extraordinar, când te gândeşti prin ce-a trecut fata, trasă pe sfoară de nemernicul ăsta care a şters-o fără să-i dea posibilitatea de a-i mai da vreodată de urmă, bazându-se, şmecherul, pe convingerea că maică-sa, acră cum e, îl va proteja. Domnul Hilditch îşi aduce aminte de lacrimile fetei, curgând din belşug când şedeau în cine ştie ce cafenea, pândind să vadă cine intră, de dezamăgirea ei când trăgeau iarăşi un loz necâştigător la câte o fabrică, de sentimentul de culpă provocat de avortarea fătului. Ziua când se ivise în curtea întreprinderii fusese o miercuri. Dintotdeauna a fost capabil să stabilească, fără efort, în ce zi a săptămânii s-a întâmplat un eveniment sau altul: sergentul de la recrutări îl povăţuise să-şi încerce norocul aiurea într-o vineri; fusese luni când primise tuşurile litografice şi setul de şabloane, de ziua lui miros de rufe proaspăt spălate, prezenţa unchiului Wilf, sosit anume, lumânărelele roşii. Când plecau la băi cu trenul era întotdeauna sâmbătă.

— Cretinul ăla poponar, zice un ostaş. Se propteşte în fiecare seară, nesmintit, la colţul cu Brunswick Way. Oferă patruzeci de lire.

— Pe mă-sa, vine comentariul dispreţuitor, urmat de: Tragi de clopotul care sună, băiete.

— Tragi de mă-sa. Poponarului îi cad cu tronc uniformele.

Domnul Hilditch nu pricepe de ce nu reuşeşte s-o vadă şi pe Felicia ca pe celelalte, şi unica explicaţie pe care şi-o poate oferi este că n-o vede fiindcă s-a despărţit de el într-o altă manieră, senzaţie ce nu l-a părăsit de când negresa i-a răscolit amintirile, pomenind de irlandeză. Prezenţa lui aici se leagă de felul cum a plecat ea, îşi dă acum seama de acest adevăr. Se află acum aici pentru că fata nu şi-a găsit locul pe Bulevardul

Amintirilor, pentru că s-ar putea să intre pe uşă în orice moment. În umbră, se lasă pe speteaza scaunului, conversaţia soldaţilor nu-l mai interesează. Rămâne la masa din colţ, cu acelaşi pahar de apă minerală în faţă, până când patronul strigă că se iau ultimele comenzi şi pe urmă îşi întreabă ironic clienţii dacă au unde să se ducă. O chelneriţă adună paharele, iar militarii îi adresează remarci măgulitoare înainte de a-şi lua, mitocăneşte, tălpăşiţa.

Afară, domnul Hilditch îi urmăreşte cu ochii din maşină şi apoi se plimbă fără ţintă pe străzi, căutând-o pe fată cu aceeaşi disperare cu care căutase şi ea ceva, cândva.

Într-o zi de joi, la o săptămână după ce a fost la Goose and Gander, domnul Hilditch nu se duce la lucru. Se deplasează pe jos până la cabina telefonică de la capătul lui Duke of Wellington Road şi sună bucătăriile, anunţând că nu se simte bine. Se întoarce acasă şi lâncezeşte toată ziulica, nu pune nimic în gură, ascultă discuri în camera din faţă. Când se termină o placă, nu se ridică imediat să o înlocuiască, ci ascultă o vreme scârţâitul miorlăit al acului pe ebonită. Bing Crosby, Frank Sinatra, Perry Como, Alma Cogan, Nelson Eddy şi Jeanette MacDonald, Eve Boswell, Doris Day şi Howard Keel conlucrează spre a-i umple ziua, spre a schiţa un fundal pentru îngrijorările lui, care s-au înmulţit şi persistă. Nu se mişcă din cameră nici când se lasă întunericul. *Daily Telegraph* zace necitit în hol, pe standul cuierului, unde l-a trântit dimineaţă, când a ieşit să telefoneze.

La nouă seara îşi fierbe un ceai şi prăjeşte o singură felie de pâine.

Domnişoara Calligary sună îndelung, dar nu răspunde nimeni. Faptul o intrigă, fiindcă maşinuţa verde e parcată în faţa casei, pe aleea cu pietriş.

— Nu, mai stăm puţin, copilo, înfrânează ea nerăbdarea tovarăşei sale, care vrea deja s-o ia din loc. Poate că locatarul casei a ieşit la plimbare, sau s-a dus până la magazinul de băuturi din colţ.

Domnişoara Calligary mai apasă o dată pe butonul soneriei, în caz că primul apel n-a fost auzit.

— Hello, hello! strigă ea, prin crăpătura cutiei de scrisori.

Mai trec trei săptămâni. Se lungesc zilele. Dacă s-ar mai duce o dată în excursie la acelaşi conac, domnul Hilditch ar găsi narcise înflorite pe dealul care domină parcarea, care fusese smălţuit cu brânduşe, ar vedea verdeaţă în toate grădinile.

Dar domnul Hilditch nu se duce nicăieri. Nu s-a mai întors nici la birou, din ziua când a telefonat ca să se scuze. A ieşit numai la cumpărături, fără tragere de inimă. „Urmez un tratament pentru furunculoză”, le-a scris el superiorilor ca scuză, menţionând că tratamentul necesită un regim strict şi odihnă. Cum în toţi anii de serviciu n-a lipsit niciodată din cauză de boală, găseşte înţelegere şi primeşte cărţi poştale cu urări de însănătoşire de la personalul bucătăriilor şi al cantinei.

Noaptea, doarme în continuare prost. A slăbit; trăsăturile feţei i s-au accentuat, carnea excedentară îi atârnă, fleşcăită. Dumnezeu ştie ce-ar mai putea născoci negresa, dacă se mai întâlneşte cu ea. Dumnezeu ştie cum se va răspândi calomnia, câtă lume va afla că fata a fost în casă la el. S-ar putea ca acest lucru să le fie deja cunoscut celor de la bucătărie şi lucrătoarelor de la cantină şi multor altor persoane de pretutindeni. Se poate aştepta oricând ca femeii ce serveşte ceaiul să-i fie jenă să-i toarne şi lui o ceaşcă.

Într-o dimineaţă, după ce căzuse într-un somn de plumb abia după ivirea zorilor, se trezeşte brusc, cu strania senzaţie că irlandeza l-a invadat, aşa cum invadezi un teritoriu geografic. Are

impresia vagă – atât de vagă, încât abia o percepe – că odată, nu mai ştie când, prundişul din faţa casei a fost luminat puternic de lumina venită din hol, atât de orbitoare încât, în maşină, a trebuit să-şi ferească ochii de strălucirea ei.

„Regret că trebuie să vă spun că tratamentul mai durează”, le scrie el superiorilor peste câteva zile, după o noapte în care hoinărise din nou până târziu prin oraş, în căutare. „E o situaţie neplăcută şi neprevăzută, dar sper să nu mai ţină mult.” Asigurându-se mai întâi că femeia de culoare nu se vede nicăieri, dă fuga până la cutia poştală de la capătul lui Duke of Wellington Road, ca să arunce în ea scrisoarea. E prima oară în două săptămâni că iese ziua din casă.

— Hello, hello! strigă domnişoara Calligary prin despicătura cutiei de scrisori.

Maşina e tot acolo, exact ca înainte. Nici perdelele de la ferestre nu par să se fi clintit.

— Hello, hello! repetă cât poate de tare domnişoara Calligary.

Niciun răspuns.

Bate străzile pe jos, de teamă să nu-i recunoască vreun angajat maşina, la o oră când socoteşte că nu are cine să-l identifice pe el, ca persoană. Se duce în locuri în care n-a mai călcat de ani de zile, în cartierele dominate acum de pakistanezi sau de indieni. Boroda Express oferă starurile teatrului de varietăţi din India: Banghra Garta, domnişoara Bhavana, Deepa, Vocea din Lata. Restaurantul Koh-I-Noor are un nou proprietar. Magazinul de Lână de care îşi aminteşte, unde găseai lână Sirdar şi produse Baimswear, poartă acum numele de Rupali Boutique.

Trece grăbit pe străzi unde prăvăliile şi cafenelele au fost desfiinţate şi golite de mobilier şi decoraţiuni, unde n-au mai rămas decât scrisori şi prospecte, risipite pe jos, unde au căzut din

cutiile poştale ale spaţiilor comerciale. Străbate cartierul turnătoriilor, în copilăria lui o zonă prosperă, prosperitate din care n-au mai rămas decât cărămizile negre şi piatra faţadelor dărăpănate şi a curţilor inutile. Se plimbă prin suburbiile ai căror copaci au înfrunzit deja, pe lângă automobile odihnindu-se în parcări, pe lângă case adormite, cu geamuri întunecate. Trece pe lângă centrul de distracţii pe care-l consideră netrebuincios şi pe lângă sala de bingo, unde funcţiona odinioară un cinematograf ABC. Fără să le acorde atenţie, trece pe lângă biserici, pe lângă o moschee şi o sinagogă, pe lângă una din cele două şcoli la care a învăţat, pe lângă măreaţa construcţie victoriană a vechiului spital orăşenesc, acum transformat în birouri. În orele timpurii ale dimineţii, ţine sub observaţie, de pe celălalt trotuar, căminul Armatei Salvării, scrutând feţele celor ce ies, după ce au dormit acolo o noapte.

La capătul uneia dintre plimbările acestea, întorcându-se, sleit de puteri, pe Duke of Wellington Road, domnul Hilditch trage concluzia că fata căutată o fi plecat de mult din oraş. Se aprobă singur, încurajând gândul, gata să accepte orice mângâiere ar putea extrage din nefericirea sa. Fata e din nou acasă, în fundătura fundăturilor, după cum îi sună numele. Singuri locuitorii de acolo vor afla, şi ce-i interesează pe ei o fiinţă străină, aflată la o depărtare de sute de kilometri?

În dimineaţa aceea, în bucătăria sa, deschide o conservă de mazăre şi o consumă cu jambon prăjit şi pâine proaspătă, cu *Daily Telegraph* deschis în faţă. Euforia este modestă, nu mai mult decât o uşoară schimbare faţă de ceea ce a simţit înainte, dar e hotărât să o prelungească, convingându-se că dacă fata ar mai fi pe aproape, şi-ar fi dat până acum seama câtă dreptate avusese tatăl ei, când îi spusese că Lysaght s-a înrolat în armată. L-ar fi găsit, în sfârşit, ceea ce evident nu se întâmplase. Iar dacă nu şi-a dat seama, ar fi vizibilă pe stradă.

Prin urmare, nu trebuie să-l îngrijoreze decât ceea ce ar fi putut spune despre el în casa celor ce-l agasează pe Dumnezeu.

Domnul Hilditch recapitulează grijuliu faptele: Felicia a stat în casa celor ce-l plictisesc pe Dumnezeu într-o perioadă când tot ce se petrecuse între ei fusese călătoria cu maşina, la fabrică şi la spital. Nu schimbaseră atunci prea multe cuvinte. Situaţia fusese cam aceeaşi când ea se întovărăşise cu cei doi vagabonzi despre care îi povestise; nu că ar fi avut vreun motiv să creadă că le dăduse celor doi adresa de la Numărul 3, sau că li l-ar fi descris. Concluzia este că s-au comis mai puţine lucruri ireparabile decât a crezut el până acum.

Spălând farfuriile din care a mâncat, domnul Hilditch îşi spune că soarta îi datorează puţină baftă, întrucât a avut prea puţină în ultima vreme, şi poate îl caută şi pe el norocul, în sfârşit. Dar, pe măsură ce se scurge ziua, deznădejdea îl strânge din nou în braţe, iar după alte trei zile se simte iarăşi în ghearele nesiguranţei, înstăpânită în el de atâta vreme, îi piere şi pofta de mâncare: acum, unica sa dorinţă este să nu mai iasă din casă.

Într-o seară, auzind soneria, se scoală din fotoliu, după o scurtă ezitare, şi ridică acul de pe discul de patefon. Singura modalitate de a se linişti este să afle ce se vorbeşte despre el. Îmboldit de sentimente contradictorii – de speranţa care îi animă sufletul şi dispare în clipa următoare, de încercarea de a ieşi din posomoreală pentru a se agăţa de o fărâmă de nădejde – traversează alene holul. Descuind încuietoare după încuietoare, îşi spune că poate face investigaţii fără a se trăda. El nu va fi nevoit să se întindă la vorbă. O va lăsa pe negresă să flecărească, să se încurce în iţe. El se va mărgini să-i pună câte o întrebare inocentă la momentul potrivit.

— Domnule, aţi fost prezent în inimile noastre în toate săptămânile din urmă, afirmă cu seriozitate femeia de cum îi deschide uşa, iar domnul Hilditch

vede, reflectat pe chipul ei, gândul că iată un om profund schimbat, ale cărui haine arată altfel ca înainte.

O observă cum înregistrează faptul că gulerul cămăşii sale nu mai este curat, că halatul de casă pe care-l poartă seara la şapte e ros în coate, că nu s-a bărbierit. Chipul însoţitoarei, aceeaşi fată care a mai fost aici cu negresa de două ori, rămâne inexpresiv.

— Am avut câte ceva de făcut prin gospodărie, explică domnul Hilditch. (Schiţează un zâmbet, din dorinţa de a trata cu femeile astea într-o manieră care să poată fi numită degajată.) Am aprins focul şi aşa mai departe. Îmi plac focurile zdravene în sobă.

Toate sobele lui merg acum cu electricitate, cu excepţia uneia cu gaz, dar femeile n-au de unde să ştie. Pe vremuri făcea focuri de cărbuni, aţâţate cu surcele şi hârtie de ziar uscată în cuptor. Când se apuca de aprins focurile, îmbrăca nişte haine vechi şi-şi vâra mâinile în mănuşi uzate. Nu fusese nimic extraordinar în asta, aşa cum nu este nici acum.

— Domnule, ne permiteţi să intrăm, dacă nu vă deranjaţi?

Ciudat cum îi scapă câte o greşeală gramaticală, în vreme ce alteori vorbirea îi este colorată, ca şi cum ar predica la colţ de stradă. Maică-sa, când mai trăia, striga de unde se afla, ori de câte ori suna câte un comis-voiajor la uşă, că nu are nevoie de nimic. „Spune-i doamnei că poate economisi o grămadă de bani, fiule, i-a zis odată un negustor de perii. Perii de pantofi, praf de grafit, perii pentru şters praful. Mături, târnuri. Orice doreşti, fiule. Spune-i asta doamnei.”

Domnul Hilditch deschide larg uşa şi negresa, urmată de fata albă, pătrunde în hol. E conştient de momentele grele cărora va trebui să le facă faţă, dar nevoia de confruntare este mai puternică decât simţul natural al conservării. În camera mare din faţă, îşi pofteşte vizitatoarele să ia loc.

— O, o! face negresa, rotindu-şi capul ca să admire masa de biliard şi gramofonul, cele două orologii vechi, vitrina plină de prespapieruri, bibelourile de pe consolă. O, o! mai zice o dată.

Domnul Hilditch dă dovadă de răbdare. Află că Jubileul Rugăciunilor a trecut şi că fraţii, veniţi din cele patru vânturi, s-au şi risipit pe la casele lor. Nu pentru Jubileul Rugăciunilor au venit de data asta, îl anunţă femeia cu pielea colorată, ci ca să-i ofere ajutor într-un moment de derută şi de teamă. Aduce iarăşi vorba despre paradisul terestru şi descrie în amănunt vocaţia Adunătorilor, vorbeşte despre Devotament şi Misiune. În acest timp, mintea domnului Hilditch lucrează febril, străduindu-se să găsească modalitatea de a pune întrebări cât mai eficient camuflate. Fata albă nu rosteşte o vorbă, nici nu i se cere părerea.

— *Căci nu înseamnă viaţa mai mult decât carnea, e trupul altceva decât un veşmânt?* Nu doriţi, domnule, să purtaţi din uşă în uşă Mesajul adus astăzi de noi, ca să simţiţi o uşurare sufletească? Căci în asta stă uşurarea, în transmiterea cuvintelor alinătoare celor ce vor muri.

Uitând pentru moment cu ce scop le-a lăsat pe femei să-i calce pragul, domnul Hilditch se răsteşte la negresă:

— De ce-mi tot repetaţi acest lucru?

— Este Mesajul de astăzi şi din fiecare zi. Tăria credinţei, care duce la mântuire.

— Eu n-am comis niciun păcat, se trezeşte domnul Hilditch vorbind.

N-a vrut să spună aşa ceva. Nu ştie de ce a rostit cuvintele, ce l-a făcut să protesteze. Se simte frustrat, fiindcă degeaba îşi stoarce creierii să afle modalitatea cea mai deşteaptă de a extrage informaţia dorită: nu-i vine nicio idee. Implorarea lui interioară, devenită frenetică atunci când negresa îl bombardează cu noi propuneri şi citează iarăşi din Scripturi, nu primeşte niciun răspuns.

Însoţitoarea continuă să tacă şi, zbuciumându-se fără rezultat, domnul Hilditch se pomeneşte furat de gândul că ar putea să şadă chiar acum cu fata asta la Happy Eater şi să asculte povestea nefericitei ei vieţi. Este convins că are una; toate fetele au câte o poveste nefericită.

— *Păstorul cel bun îşi dă viaţa pentru mioarele lui*, intonează acum negresa, iar pe domnul Hilditch îl străbate un fior de panică.

A comis o eroare. S-a făcut vinovat de o greşeală de calcul. N-ar fi trebuit să le lase pe astea două în casă; nu există nicio modalitate în care să le poată descoase. Nu îndrăzneşte să pronunţe numele irlandezei, nici să se refere la ea în vreun fel. Ar trebui să le deschidă uşa, să le spună să se care şi să nu se mai întoarcă.

— Nu peste mult se va ţine un nou Jubileu al Rugăciunilor, iar dumneavoastră, domnule, aveţi camere libere. Cu oamenii pe care-i veţi găzdui vă veţi putea împărtăşi din bucuria Mesajului.

Domnul Hilditch, care nu s-a aşezat odată cu musafirele sale, le anunţă că nici vorbă nu poate fi să găzduiască pe cineva la el. Glasul îi sună slab; sub ţesătura hainelor îşi simte pielea de pe spate umezită şi înfierbântată. Pe frunte şi pe obraji i se adună broboane de sudoare; ochelarii i s-au înceţoşat. Se poticneşte când încearcă să rostească ceva, bălmăjind cuvintele.

— Nici nu poate fi vorba.

Acum, vocea îi iese răguşită din gâtlej, o şoaptă pe care nici n-o recunoaşte ca aparţinându-i. Clatină din cap. Negresa îl îndeamnă să se roage împreună cu ea.

— Nu mă interesează nimic, încearcă el să spună şi simte cum îi tremură buza inferioară.

Din cauza asta îi vine atât de greu să vorbească; de fiecare dată când vrea să pronunţe un cuvânt, acesta se pierde în tremurai buzei. Ştie că n-ar reuşi dacă ar încerca să deştepte în el mânia.

— Parţi şi mezi şi elamiţi, enumera negresa, nebuneşte, îngenuncheată în mijlocul odăii. Precum şi locuitorii Mesopotamiei şi ai Iudeii…

Mâinile negresei sunt împreunate strâns şi ridicate deasupra capului aplecat. Fata albă a adoptat şi ea o poziţie similară, una dintre tălpile expuse ale pantofilor trebuie pingelită, fusta scurtă îi dezveleşte prea tare coapsa.

— Îi auzim pe toţi, vorbind în limbile lor. Îi auzim, pe unii în grădini, pe alţii în deşert. O, Dumnezeule Tată, îţi mulţumim din tot sufletul nostru.

Unica fată pe care a oploşit-o în casa lui a plecat chiar din camera asta, numai în cămaşă de noapte, asta e tot ce i-a rămas. Pe urmă, primul dintre cele două autobuze apare pe aleea de la intrare şi simte gustul tonului din sandvici, simte lăptuca ce-i trosneşte între dinţi. Ascultând pălăvrăgeala negresei, vede din nou autocarul albastru, pasagerii coborând, şoferul citindu-şi ziarul.

— Toate astea nu mă privesc, protestează, reuşind de data asta să pronunţe cuvintele clar.

Dar femeia de culoare continuă să bată câmpii, buzele fetei se mişcă, de parcă ar avea şi ea o contribuţie proprie. Ce fel de viaţă, se întreabă domnul Hilditch, poate duce copila asta, cu mutrişoara ei de iepure? Nu e pătrunsă de credinţă ca negresa, asta se vede cu ochiul liber. Li s-a alăturat sectanţilor numai ca să aibă unde să se ducă, să aibă şi ea un colţişor de care să ţină cu dinţii. Fuge de ceva; şi asta se vede, o trădează privirea. Ce fel de trai va duce, dacă rămâne toată viaţa cu trăsniţii ăştia, ca să răspândească aiureli şi broşuri prin mulţime?

Fata îşi descleştează palmele şi se ridică în picioare. Negresa îi urmează exemplul. El le conduce până în hol şi le deschide uşa de la intrare, nerăbdător să se descotorosească de ele. Îşi drege glasul, tuşind. Când vorbeşte, vocea îi este

tot anemică, dar panica ce l-a ţinut în chingi s-a mai potolit.

— Vă urez noapte bună.

— Noi vă înţelegem îngrijorarea, domnule. I-am spus-o prietenei mele imediat după prima vizită. Ne pricepem şi noi să punem lucrurile cap la cap.

— Ce lucruri cap la cap? Despre ce vorbiţi?

— Fata din Irlanda le-a provocat suferinţă fraţilor noştri, domnule, aşa cum v-a făcut rău şi dumneavoastră. Numai eu sunt de vină.

— Ce v-a zis? (Cuvintele îi ţâşnesc, incontrolabil şi imprudent, de pe buze. Voise, de fapt, să clatine din cap şi să susţină că nu înţelege. Izbuteşte să surâdă şi să continue.) Întreb şi eu, aşa. Nici n-o cunosc pe fată, absolut deloc. Am văzut-o numai pe stradă.

— Ca şi mine, domnule.

— M-a întrebat încotro s-o apuce.

— Noi i-am fi arătat Drumul, domnule, cum vi l-am arătat şi dumneavoastră. În seara asta aţi îngenuncheat cu noi…

— Ba n-am îngenuncheat. Vă rog să plecaţi. Fata aia n-a fost pentru mine decât o trecătoare de pe stradă.

— Domnule, cu mărinimia dumneavoastră i-aţi dat banii de care încercase să-i escrocheze pe fraţii din Casa Adunării. Puneţi lucrurile cap la cap şi la această concluzie veţi ajunge. Asta e şi părerea domnului Priscatt, şi a lui Agnes. E firesc să te alarmezi când îţi sună la uşă o necunoscută. Cu atât mai firesc când ai fost păcălit.

— Eu nu i-am dat bani. Banii n-au nicio legătură. Nu mi-a cerut decât informaţii.

Domnul Hilditch îşi dă seama că se înnămoleşte în contradicţii, că fiecare negare e mai şubredă decât precedenta. Îşi dă seama că spusele lui nu sunt logice. Cu toate acestea, nu-şi poate controla exprimarea.

— Soarta oricărei fete v-ar interesa, dacă ar veni la dumneavoastră pe stradă.

— E mai bine că s-a dus, domnule. Scoateţi-vi-o pe fata aceea din minte. Durerea se va alina şi ea.

— Nu mă doare nimic. Nu ştiu ce vreţi să spuneţi prin durere.

— Va începe însănătoşirea. Pe temeiuri pe care este misiunea noastră să le propagăm.

Domnului Hilditch i se face rău de la stomac. Cum coboară cele patru trepte ce duc la aleea prunduită, negresa se răsuceşte, gata să le urce la loc. E trimisă de Dumnezeu Tatăl, zice, propunându-i să se mai roage. Îi surâde, întinzând buzele ca să-şi dezvelească dinţii deşi şi sănătoşi. O clipă îl tentează să întindă braţul şi s-o îmbrâncească, s-o vadă pierzându-şi echilibrul şi căzând pe trepte, până pe pietriş. Rezistă tentaţiei, iar când vorbeşte, o face pe un ton calm:

— Să nu vă mai întoarceţi niciodată. Să vă ţineţi departe de casa mea.

Trânteşte uşa şi o încuie cu două chei, iar când soneria răsună, aproape imediat, face pe surdul. Cutia de scrisori e zgâlţâită şi vocea negresei se aude prin ea, dar nu-i acordă atenţie. L-a părăsit voinţa, se dojeneşte el în hol: le-a permis să pună piciorul în casa lui, ba chiar le-a invitat să intre, când ele n-au făcut decât să-şi bată joc de suferinţa sa.

Cum ar putea irlandeza să fie acasă, în orăşelul ei, când n-are o leţcaie? Acesta e gândul cu care rămâne. I s-a cuibărit în minte, ca multe alte lucruri, venind de nicăieri. Desigur că irlandeza hoinăreşte pe străzi, de aceea n-o regăseşte, ca pe celelalte, printre amintirile lui fericite.

23

După o vreme, domnul Hilditch se întoarce la lucru. Socoteşte că aceasta e unica modalitate de a se simţi din nou în apele sale. E primit cu bucurie la bucătării şi la cantină şi, conştiincios, se dedică în micul său birou treburilor rămase nerezolvate. Pofta de mâncare însă nu i-a mai revenit, ceea ce este un handicap jenant pentru un manager cu probleme de aprovizionare. Se justifică în fel şi chip şi în general lumea comentează că nu s-a înzdrăvenit încă după boala care l-a scos din circulaţie atâta vreme.

Dar brusc, într-o după-amiază, lucrurile îşi găsesc locurile cuvenite în memoria lui. Între momentul în care fata a urcat la etaj, înveşmântată numai în cămaşa de noapte, şi cel în care primul autocar albastru a tras pe aleea reşedinţei nobiliare s-a mai petrecut ceva: aude zgomot de paşi pe scară, o uşă închizându-se în partea de sus a casei. Parte din amintirea lui este revelaţia că ea ştiuse, că existaseră momente, în ziua şi în seara cu pricina, când i se citise în ochi că înţelesese.

Amintirea aceasta survine într-o marţi, în ultima zi a lunii martie, la ora trei şi treizeci şi cinci. Întrerupt din verificarea restanţelor de plată din luna trecută, domnul Hilditch aruncă o privire calendarului de perete şi nu reuşeşte să înregistreze detaliile familiare: două fetiţe în rochii victoriene, suflând baloane de săpun, cu complimentele companiei Trafalgar Soup Powders. Fragmentul înviat în amintire e mult mai viu decât scena aleasă de Trafalgar Soup Powders. Plânsese când Felicia urcase din nou scările în cămaşă de noapte, făcând deja primii paşi spre tirania tatălui şi a fraţilor, spre viaţa ei înăbuşită, spre sentimentul de vinovăţie ce avea să o apese etern. Acul de gramofon scârţâia jalnic pe disc. Focul electric proiecta pâlpâiri

roşietice pe pantofii lui şi pe manşetele pantalonilor.

— Un ceai, domnule Hilditch? îl îmbie ceainăreasa. Prima ceaşcă v-am adus-o dumneavoastră.

Aşa i se adresează întotdeauna ceainăreasa. Întotdeauna primeşte primul ceai, un tratament adecvat pentru un manager cu aprovizionarea internă.

— Vă mulţumesc foarte mult.

Încearcă să zâmbească şi nu ştie dacă a reuşit.

— S-a făcut frumos, comentează femeia, dar el n-o mai aude şi nu-i mai răspunde, ceea ce o va face să comenteze mai târziu că boala care l-a obligat pe domnul Hilditch să lipsească l-a lăsat, pe deasupra, şi surd.

Îşi ia ochii de la fetiţele ce suflă baloane de săpun pe perete, pe care le-a contemplat fără să le vadă. Masa de lucru îi este acoperită de documente listate, între care tronează ceaşca pe farfurioara ei. Întinde mâna şi amestecă, mecanic, două cuburi de zahăr în lichidul cald, lăptos. Ea se află pe drum, înapoi spre nimic, îşi repetase în camera mare din faţă, în drum spre o viaţă mohorâtă ce-i va eroda inocenţa: slujea acest lucru cuiva? O strigase pe nume, dar nu-l auzise şi atunci se dusese şi el sus, să o invite la o plimbare cu maşina. Toate amănuntele îi revin precis în memorie.

Pune din nou, la patefon, *Blue Hawaii*. Se obligă să citească *Daily Telegraph* de la cap la coadă ştirile externe, pagina financiară, o rubrică despre programele de televiziune pe care nu le-a urmărit, paginile de cancan. Frige un piept de curcan de aproape două kilograme, încercând să-şi aţâţe apetitul.

Dar, cu trecerea zilelor, ceea ce a început într-o marţi după-amiază, la birou, ca un firişor de amintire, devine un torent năvalnic. În seara când irlandeza i se înfăţişase numai în cămaşa de

noapte, sarcina lui fusese să ardă, în bidonul pentru gunoi, hainele risipite prin toată casa. În seara când Elsie Covington îl anunţase că-i va fi dor de el, o privise cum mănâncă o piersică şi pe urmă o dusese cu maşina în parcarea de lângă Canal Wharf, pustiu vinerea. „Ai de gând s-o ştergi”, îi spusese lui Sharon, iar ea râsese.

Fluxul memoriei este distructiv, ţăndările de amintiri par mai degrabă fragmente de coşmaruri uitate decât părticele de realitate. Căci, fără îndoială, şi momentul când Gaye şi-a dat seama vine dintr-un coşmar împins la fundul sacului – sclipirea din ochii ei, felul cum îl privise când îl întrebase dacă-i poate împrumuta douăzeci de lire, până se pune pe picioare. Singura căreia încercase să-i explice fusese irlandeza. Neprihănirea ei îl făcuse să se confeseze: îi mărturisise cum îi dăduseră ele diferite nume, Colin, Bill, Terry, Bob, Ken, Peter, Ray, orice le trecea prin cap, fiind fete din categoria celor cărora le place să boteze oamenii. Nimic rău în a ţi se da un alt nume, cu nimic mai condamnabil decât precauţiile pe care trebuie să şi le ia un bărbat cu rangul său social, pentru a nu fi văzut de vecini întovărăşit de o fată. „Mă duc în sud, Bill”, îi comunicase Beth şi niciunul dintre ei nu mai scosese o vorbă, iar el îşi văzuse de volan. „Încotro ne îndreptăm?” întrebase Beth şi, afară din oraş, el cotise pe drumul ce ducea la rampa de gunoi, trecând cu maşina pe lângă porţile de fier închise. „Unde ne ducem, Bill?” îşi repetase ea întrebarea, vârful aprins al ţigării strălucind în întuneric. Surpriză, îi spusese, oprind în refugiul unde staţionase cândva ca să mănânce un sandvici şi să bea ceai din termos. Trebuia să vadă ce face ea cu mucul ţigării. Era nevoie de multă atenţie: se putea întâmpla orice de la o ţigară aprinsă în maşină. După aceea se întorsese aţă la Numărul 3, aducând-o şi pe ea, fiindcă aşa era mai prudent.

Malign, neplăcut, conţinutul gândurilor ce i-au invadat memoria îl convinge pe domnul Hilditch că suferă de un deranjament mental: unica explicaţie pe care şi-o poate oferi este că alunecă, treptat, în nebunie. În fiecare dimineaţă îşi lasă automobilul în parcarea fabricii şi traversează curtea din faţă, salutându-i pe angajaţii întâlniţi în drum, iar ei, neştiutori, îi întorc salutul. Din când în când izbucneşte o ceartă la bucătărie, două spălătorese de vase se lansează în invective reciproce, iar el, ca şi altădată, le împacă. Gustă mâncarea, stă de vorbă cu vizitatorii de după-amiază. O delegaţie de la Moulinex îşi demonstrează aparatele. Dar sub pojghiţa de aparentă normalitate, se iluminează brusc câte o secvenţă, se aud voci.

Fiecare zi devine un calvar şi, întorcându-se seara la Numărul 3 de pe Duke of Wellington Road, trebuie să se lupte, în singurătate, cu bănuiala că sănătatea mintală i se deteriorează. Reexaminează momentele scurse din clipa când au început frământările, trăind încă o dată prima sa noapte de îngrijorare, amintindu-şi cum, străduindu-se să se scuture de posomoreala tot mai accentuată, plecase în excursie la băi, amintindu-şi de ora petrecută la Goose and Gander. De ce pusese negresa ochii tocmai pe el? De ce-i stă mâncarea în gât? De ce le-a scris patronilor scrisori mincinoase? De ce îi stă mintea la diversiuni? Domnul Hilditch a auzit de ivirea unor astfel de momente dificile în vieţile altora, a citit despre ele în *Daily Telegraph*: cum se tulbură dintr-odată echilibrul firesc al minţii, fără un motiv evident. Se duce la o bibliotecă, lucru absolut inedit în existenţa sa. Consultă câteva tratate de medicină şi în cele din urmă găseşte informaţiile căutate:

> Alienarea mentală nu e precedată nici de simptome de melancolie, nici de o

comportare violentă, şi nu este însoţită neapărat de o diminuare a capacităţii de gândire raţională. În prima fază, bolnavul e introvertit şi necomunicativ, îşi împărtăşeşte rareori gândurile altora, preferând să se frământe, întorcând lucrurile pe faţă şi pe dos în secret. După stadiul acesta, care are o durată mai scurtă sau mai lungă, obsesiile se fixează, fiind, în general, dezagreabile.

Nu-i este uşor să interpreteze paragraful. Stă în maşina sa parcată în apropierea bibliotecii şi, în timp ce pietonii trec pe lângă el, în timp ce alte automobile îşi pornesc motoarele şi demarează, îşi spune că fragmentele de coşmar nu sunt decât închipuiri. Nimic nu s-a întâmplat cu adevărat. Nicio fată n-a pus vreodată piciorul în casa lui. N-a auzit nici povestea tatălui şi a fraţilor gemeni, nici povestea femeii ursuze, cu faţa brăzdată de o cicatrice. Beth n-a existat, n-a fost decât întruchiparea psihotică a unei dorinţe, ca şi celelalte. El este Hilditch, director cu aprovizionarea, simpatizat de angajaţi.

Simţindu-se din nou în siguranţă pe Duke of Wellington Road, la Numărul 3, o casă pe care o cunoaşte de când a făcut ochi, unde plânsese ca bebeluş şi se jucase pe scări cu maşinuţe Dinky, încearcă să spulbere fanteziile care-l chinuie şoptind cuvintele „Tu eşti a mea”, ca s-o acompanieze pe Jo Stafford. Închipuirile însă persistă, iar când se termină discul şi liniştea învăluie din nou camera mare din faţă, stă în picioare în mijlocul ei, lipsit de energia necesară pentru a-şi exercita voinţa. Buzele nu i se mişcă, nu iese de pe ele niciun sunet, dar o voce vorbeşte, se aude ca un ecou în încăpere: este propria lui voce, anunţându-l că totul e real.

Într-o seară, după o zi în care s-au întâmplat mult prea multe, domnul Hilditch ia o hotărâre şi

mai fermă decât cele precedente: să nu mai scoată nasul afară, să se baricadeze în casă, dacă va fi nevoie, căci cum să-şi continue viaţa tihnită, dacă bătaia asta de joc nu-i dă o clipă de răgaz? Cum e posibil ca el, care a mobilat camerele severe după gustul său propriu, care este un om respectat şi nu supără pe nimeni, să devină protagonist în bezna aceasta luminată brusc, precum la proiectarea unui film? Propriul chip îi întoarce privirea din oglinda din baie, faţa este cea dintotdeauna, dar nu se simte îmbărbătat. Întoarce foile unui album de fotografii şi dă peste el însuşi în postură de copilaş rotofei, fotografiat într-o grădină, cu o găletuşă şi o lopăţică, şi pe terenul de sport al şcolii, cu alţi copii. Mama râde cu el, unchiul Wilf îşi aprinde o ţigară. Pe braţele întinse i s-au aşezat porumbei; unul îi stă chiar pe umăr. *Primii pantaloni lungi,* a notat maică-sa sub o fotografie.

Maşinuţele sunt într-un dulăpior, laolaltă cu alte jucării: un set „Mecano”, un pachet de cărţi „Familia veselă”, un titirez. Aruncă zarurile pe o tablă a jocului „Şerpi şi scăriţe”. „Omuleţul câştigă întotdeauna”, zice maică-sa, şi găseşte şi un raport de la şcoală, în care e descris drept atent şi ordonat. Însemnele cusute cândva pe jerseul de la Wolf Club se află şi ele printre micile amintiri, unul cu o perie, simbol al ajutorului dat în casă, altul cu o greblă, pentru munca din grădină.

„Îmi pare rău”, îi spusese în faţa prăvăliei de decoraţiuni interioare lui Jakki, care-şi anunţase plecarea, iar mai târziu se dusese cu maşina pe drumul de la rampa de gunoi, pe lângă porţile ferecate. O maşină trecuse pe lângă ei, când staţionau în refugiu, şi îşi amintise că mai fusese cândva acolo şi că trebuise să plece, fiindcă se oprise lângă el un automobil cu doi tineri ce se giugiuleau. Atunci fusese cu Bobbi. „Bine, mulţumesc pentru tot”, îi spusese ea cu zece minute înainte.

Deseori, seara, dar şi în timpul zilei, sună la uşă. Vocea îl strigă prin crăpătura pentru scrisori, oferindu-i consolarea rugăciunilor. Ascultă atent, să nu scape vreo referire la irlandeză, sau la cel ce va muri. Nu aude niciuna, dar ştie că asemenea aluzii sunt păstrate, cu şiretenie, pentru mai târziu, că vor fi rostite de cum ar accepta să descuie uşa. Dimineaţa aduce laptele în casă, asigurându-se mai întâi că nu-l vede nimeni, că nu e nimeni în faţa uşii. Din când în când, după lăsarea întunericului, mai iese să-şi cumpere cele necesare, verificând întotdeauna, foarte precaut, să nu fie nimeni prin preajma casei la întoarcere. Răspunde la o misivă primită de la superiori, prin care aceştia se interesează dacă boala a recidivat. A recidivat, răspunde, fără a furniza detalii. Chestiile astea nici nu mai contează.

Într-o dimineaţă, devreme, stă în tufele de laur şi priveşte la picioare frunzele uscate ce acoperă câteva porţiuni de pământ reavăn. Scormoneşte cu degetul: lutul întors e sfărâmicios sub acoperământul de frunze. În iadul său lăuntric vede cum rădăcinile laurilor se împletesc deja printre oasele pe jumătate dezgolite de carnea ce hrăneşte insectele, vede cum rădăcinile deformate se răsucesc în ţărână. Se vede pe sine: chipul schimonosit de plâns, după aceea, în maşină, hohotind fără să se poată stăpâni de fiecare dată, ca la şase ani, când îşi prinsese piciorul în gard. „Ah, răule, răule!” exclamase maică-sa, enervată la gândul că avea să întârzie. „Îl laşi nesupravegheat o clipă şi uite-te ce face!” N-a lipsit decât două minute şi acuma trebuie să apeleze la ajutorul unui poliţist! „Uşurel, băiete! Ce-a intrat trebuie să iasă, nu?” iar poliţistul ascultă răbdător explicaţia sa, că a făcut-o numai ca să vadă dacă-i intră piciorul între cele două bare verticale de metal. „Ce drăguţ aţi fost!” exclamase mama după ce poliţistul reuşise să-l degajeze, iar acesta răspunsese că nu fusese ceva neobişnuit pentru munca sa. „Să intraţi

să beţi un pahar când mai treceţi pe aici! strigase ea după el. Duke of Wellington Road, Numărul 3.”

Deschide o conservă de sardele, cu speranţa că l-ar putea tenta să le mănânce, şi se taie la deget. Se uită cum îi curge sângele pe metal, fără să-şi bandajeze imediat rana minusculă, trăgându-şi doar mâna de deasupra conţinutului cutiei. Sângele picură pe marginea chiuvetei şi pe tava pentru uscat vase. Ce-ar dezvălui o analiză a acestui lichid, în care-i plutesc oasele, care-i hrăneşte inima şi îl menţine în viaţă? Să fie oare, în esenţă, deosebit de sângele altora? Să fie şi carnea sfâşiată altcumva? În anticamera clinicii flecărise cu tânărul tată, aşa cum ar fi procedat orice bărbat. Defilase în rând cu ceilalţi prin saloanele reşedinţei nobiliare; în felul lui amabil remarcase chiar că fusese o ieşire reuşită. O ascultase pe femeia care-i povestise despre Grădinile Suspendate ale Babilonului şi despre soră-sa cea nedemnă de încredere. Nimeni nu se ferise de el când le vorbise. Femeii chiar îi plăcuse mutra lui veselă.

Îşi târăşte trupul masiv prin toată casa, negăsindu-şi odihnă toată ziua. Un ghinion, urmat de altul şi apoi de altul. Dacă fata nu s-ar fi adăpostit în casa ticniţilor ălora, s-ar duce acum la lucru ca de obicei, mulţumit şi absorbit de munca sa. Dar iată că, din întâmplare, ea s-a refugiat la ei, făcând ca o negresă să-i ameninţe lui liniştea, vârându-şi peste tot nasul şi scurmând, etalându-şi dantura şi bijuteriile, derutându-l cu trăncăneala ei. Bigoţii au un al şaselea simţ, se cunosc multe cazuri. Habotnicii te pot scoate din fire şi profită de zăpăceala ta până când te lasă fără abilitatea de a pune întrebările pe care vrei să le pui şi te obligă să dezvălui prea mult, devenind propriul tău duşman. „Omuleţul este propriul lui duşman!” Îşi aduce aminte cum au fost rostite aceste cuvinte, îşi aminteşte de zâmbetul ce le-a întovărăşit.

Amintindu-şi, reuşeşte pentru prima oară să-şi spună că lucrurile trebuie să stea aşa cum stau, că nu există alternativă, nici opţiune. Gândeşte-te la fata din Irlanda bătând străzile şi vei înţelege imediat. Gândeşte-te la ea cum duce, oriunde merge, ceea ce nu este al ei, răspândindu-l peste tot: vei şti imediat că celălalt lucru trebuia să urmeze. Dar dacă ar izbuti s-o găsească, şi-ar recâştiga, imediat, binecuvântata uitare; aşa stau lucrurile, acum ştie precis. Îşi încalcă hotărârea de a nu mai pune piciorul afară din casă şi pleacă din nou în căutarea ei. Dar ea nu e, nici de data asta, nicăieri.

Priveşte pierdut faţa mamei sale, neclară şi umbrită în fotografia pe care a decorat-o cu o panglică neagră, fiindcă a trebuit să mintă că este fotografia soţiei lui decedate. Ochii din poză îl privesc la rândul lor, faţa este încreţită, fiindcă maică-sa zâmbeşte afectat, asta era o caracteristică a ei. „Ah, nu-i aşa că fost grozav?” se entuziasmase la coada de la urcarea în autobuz, după ce văzuseră amândoi Vrăjitorul din Oz. Era o zi de miercuri, cam rece pentru luna octombrie. Un ou moale, la pahar, de cum au ajuns acasă, ou la pahar şi ciocolată fierbinte.

„Şi ce-ţi mai face genunchiul?” se interesase poliţistul, venit să fie răsplătit cu paharul de băutură pe care insistase ea să i-l ofere. „Curat şi sănătos, ca înainte?” Vocea i se auzise de sus, interesându-se cine a sunat, iar el îi strigase că e domnul poliţist de deunăzi. „Ei, ce drăguţ că nu ne-aţi uitat”, exclamase ea în sufragerie, turnând în paharele de pe masa pe care se afla şi cascheta. Înainte să coboare, încălţase pantofi cu tocuri înalte. „Sănătate”, le urase poliţistul şi pe urmă, la plecare: „Pe curând.” Da, răspunsese mama, de ce nu?

Numele Ambrose îl găsise într-un roman. „O, cu ani în urmă a existat şi un Joseph”, îl lămurise când se interesase şi de provenienţa celuilalt nume.

„Un iubiţel.” *Joseph Ambrose Hilditch*, scrisese într-o zi la scoală, când li se ceruse să-şi aştearnă pe hârtie numele întreg. „Ambrose? se mirase după aceea un coleg. Ce nume de fătălău!” Ambrose Lafitte, îi explicase mama, un tip care citea ştirile la radio. Dar care pe deasupra mai era şi spărgător. O poveste romantică – mama se dădea în vânt după siropuri. Naţia întreagă asculta ştirile de la ora şase, habar neavând că peste numai două ceasuri crainicul care le citise va umbla pe acoperişuri, înveşmântat în negru. „Chiar că mi-a aprins imaginaţia, spusese ea. Ambrose.”

J.A. Hilditch devenise iscălitura lui, exersată de la paisprezece ani, cu J-ul legat de A, cu partea din mijloc a numelui de familie indescifrabilă. Când o întrebase cine fusese Hilditch, maică-sa amuţise. Nimeni important, îi răspunsese într-un târziu.

Vânzătorul ambulant de perii îşi întinsese marfa ca să i-o inspecteze, deşi când îl auzise la uşă ea strigase că azi nu cumpără nimic. „E, evident, un om care ştie să te facă să râzi”, îl caracterizase ea pe poliţist, după ce-i mai vizitase de câteva ori. Şi cu altă ocazie: „Nu rămâi peste noapte, unchiule Wilf? Nu-i prea îmbietoare vremea de afară.”

În tunelul Longridge fusese cu un individ cunoscut cu numai câteva minute înainte. Când pereţii tunelului începuseră să se înălbească din nou, ea-şi aranja părul, iar tipul se aplecase să-şi culeagă impermeabilul de pe podea. După aceea schimbaseră câteva vorbe pe peron şi la plecarea lui mama râsese, adăugând că în zilele astea nu te mai poţi considera în siguranţă nici măcar într-un vagon de tren.

Maior Hilditch, se semnase odată, în secret, când nu fusese nimeni lângă el, să-l vadă. Niciodată nu-i trebuise prea mult timp de gândire când era întrebat ce dorea să se facă. În filme, erau fetele de la ATS şi, tot în mare taină, îşi jura că într-o bună zi aşa va fi: va trece cu una dintre ele pe sub bolta spadelor încrucişate. Manevre pe

poligonul din Salisbury, o casă în Wiltshire care să fi fost cândva un prezbiteriu, o grădină, copii care să crească pe lângă el.

Întoarce ceasornicele din camera mare din faţă. În toţi anii de când trăieşte cu ele, i-a plăcut să le audă ticăind, un zgomot odihnitor după o zi lungă. Face curat cu aspiratorul Electrolux în camera mare, în hol şi pe scări, în dormitorul său de la etaj. Şterge cu o cârpă udă vinilinul din baie şi de la closet, parfumează aerul cu esenţă de ierburi. Activităţile acestea îi ţin, momentan, gândurile în şah, dar ele revin de cum se opreşte ca să se odihnească.

Oare prevăzuse ea de la bun început, la vârsta lui de şase, opt sau zece ani, pe vremea când şedea lângă ea, uitându-se la Dumbo şi la Bambi, când începuse să-şi exerseze iscălitura, când se semnase *Maior Hilditch*, ştiuse oare de la bun început că se va îndrepta spre el când nu va mai rămâne altcineva? Barmanul de la băi o informase că nevastă-sa pusese piciorul în prag, gata cu hârjoneala. După câteva luni, vizitele poliţistului încetaseră. „Nu, e mai bine să-mi văd de treabă”, murmurase pe palier unchiul Wilf.

Oare ea prevăzuse ce se va întâmpla încă de când se juca el cu maşinuţele Dinky, sau chiar mai devreme, când treptele scărilor erau prea înalte pentru el şi-l lua de mânuţă ca să-l ajute să le urce? Se gândise la asta când îi spusese: „Numai tu şi mămica, în cuibuşorul nostru”? Sau totul se petrecea altfel sub impulsul momentului, ca atunci când îl trezise în toiul nopţii, să-i arate inelele de pe degete? Pijamaua lui cu dungi albastre, firul de tutun de pe dinţii mamei când îi zâmbise, izul de gin al răsuflării ei: în viaţa lui particulară, această împrejurare fusese mereu prezentă, nu se pierduse – nici măcar pentru o clipă – în uitarea care o înghiţise, milos, pe cealaltă. Ca un tatuaj – îi

spusese – era urma de ruj de pe umărul lui. Atunci faţa ei avusese o altă expresie.

Freacă tigăile până strălucesc de curăţenie. Ridică rama emailată a plitei electrice şi curăţă plăcile metalice de sub inele. Dezgheaţă frigiderul şi-i spală toate compartimentele şi rafturile.

Pudra cu care se dădea era parfumată: îi astupa porii de pe o parte şi de pe alta a nasului, avea culoarea caisei. Zicea că-i plac pudrele cele mai fine şi după aceea rămânea în faţa oglinzii, plimbându-şi puful pe obraz. Ce piele proaspătă a avut cândva, se lăuda, scoţându-şi genele artificiale, iar el urmărea şi mişcarea asta în oglindă. „Pentru bărbaţi, trebuie să te găteşti frumos.” Asta fusese într-o sâmbătă.

Soneria răsună din nou, din nou se fac încercări de comunicare prin deschizătura pentru scrisori. Deşi protejat de broasca Yale şi de încuietoarea dublă, a pus şi zăvoare la intrare, unul sus şi unul jos, şi a ferecat şi uşa din dos. Ţine draperiile trase peste ferestrele de la parter, dar nu ca să ascundă faptul că este acasă: maşina de pe alee îi trădează prezenţa şi seara se văd oricum dâre de lumină. Atâta doar, că-i place să stea cu perdelele trase. „Hello, hello!” bubuie chemarea negresei în hol, până când e înecată de vocea lui Rosemary Clooney.

Se vedea cum Beth se gândeşte la asta, se vedea cum cotrobăie prin gânduri şi-l găseşte pe cel adevărat. La fel cu Elsie Covington şi cu toate celelalte. Toate au pătruns, cumva, înăuntru. I-au invadat intimitatea, deşi le-a dus pretutindeni şi a fost mână spartă când ele aveau nevoie, chiar şi cu fata din Irlanda. Din felul cum stătuse acolo, numai în cămaşă de noapte, îţi puteai da seama că nu dădea doi bani nici pe locuinţa lui, nici pe el, fiindcă ştia. Beth ar fi rupt tăcerea după un pahar

de alcool, Elsie ar fi povestit primului tip care ar fi agăţat-o. La plecare, îi spusese irlandezei că nu vrea lumină. Dar holul rămăsese luminat puternic în spatele ei şi, dacă s-ar fi apropiat, i-ar fi citit în ochi că ştie. Numai fiindcă se uitase în altă parte putuse ea să fugă, îi auzise paşii pe pietriş şi paşii nu se opriseră la maşină, deşi o pregătise anume pentru ea. Trebuia să se petreacă în maşină, n-ar fi putut-o face chiar în casa lui, nimeni n-ar fi avut tăria. Tot ce-i ceruse fusese să se urce lângă el în maşină, nu era nevoie să spună nimic, nici măcar că-i pare rău.

Din fotografia îndoliată nu de mult cu crep negru, ochii şterşi mai trimit luminiţe către el, buzele sunt ţuguiate bosumflat. „Perie-i mămichii părul, dragule”, i se aude rugămintea murmurată. Părul atârnă, greu şi sur, pe spatele alb, dat cu pudră, iar funda albastră stă pregătită pe masa de toaletă.

— Hello, hello! strigă vocea în vestibul şi pe urmă cineva se uită prin fanta cutiei poştale.

— Domnule, aţi păţit ceva? se interesează, cu solicitudine, domnişoara Calligary.

Tăcut, domnul Hilditch aşteaptă în picioare în hol, până când capacul de tablă al cutiei de scrisori este lăsat să cadă cu zgomot şi paşii se îndepărtează.

— Întoarceţi-vă, şopteşte el dintr-odată, cu o mână ridicată spre broasca Yale a uşii de la intrare, cu cealaltă pe cheia încuietorii duble.

Cu săptămâni în urmă, încercase să obţină de la femeia aceea informaţii care, între timp, şi-au pierdut din semnificaţie; acum, mai importantă este posibilitatea ca fata să se mai afle prin preajmă. Negresa îl poate duce la ea, fiindcă ştie cum arată şi, întrucât îşi petrece timpul pe străzi, poate a zărit-o şi pe irlandeză hoinărind. Fata s-a lăsat înghiţită de ceaţa de sâmbătă seara, preferând

să rişte decât să mai stea la un bărbat a cărui copilărie o cunoaşte intuitiv.

— Întoarceţi-vă! strigă domnul Hilditch de pe treptele casei sale.

Silueta lui mătăhăloasă se conturează în cadrul uşii deschise, când domnişoara Calligary şi Marcia Tibbitts se răsucesc pe călcâie ca să facă drum întors. Fata din Irlanda, le spune el, fata din Irlanda trăieşte.

— Fata aia-i o mică pacoste, domnule.

Şi domnişoara Calligary adaugă că una ca ea te poate fraieri cu ochii închişi.

Domnul Hilditch parcă n-o aude. Pe bărbie şi pe frunte îi luceşte o peliculă de sudoare. Ele au fost acelea care i-au distrus liniştea, se plânge, referindu-se mai ales la irlandeză. Ele au provocat zăpăceală acolo unde, înainte, domnise calmul sufletesc. Dar unde e acum fata din Irlanda?

— Domnule! încearcă domnişoara Calligary să-l întrerupă, dar el clatină din cap, în timp ce privirile Marciei Tibbitts se mută de la unul la celălalt, curioase, fiindcă în sfârşit se întâmplă ceva interesant.

— Spuneţi-mi adevărul, se roagă bărbatul. Sunt administrator, mă ocup de aprovizionare. Locuiesc în casa asta de când m-am născut. Mă consider un om respectabil. Numele meu este Hilditch.

— Domnule Hilditch, aveţi toată simpatia noastră. Nu vreţi să îngenuncheaţi, să ne rugăm împreună? Nu vreţi să ne daţi voie să cerem călăuzire?

— Irlandeza e la voi? S-a întors la voi la sediu?

— Nu, nu. Nu mai stă la noi. Venirea ei n-ar mai bucura pe nimeni.

— Dar unde e, atunci? Unde să se fi dus? Dumneavoastră vă petreceţi vremea pe străzi, ştiţi cum arată.

— N-a mai văzut-o nimeni, domnule. Nu ştie nimeni nimic despre ea.

Nu încape îndoială, este de părere domnişoara Calligary, că fata s-a înapoiat în Irlanda.

— Dar n-are niciun sfanţ.

— Una ca ea face rost de bani cât ai clipi.

— Prietenul ei bea la Goose and Gander. Lângă Hinley, un local frecventat de militari. La o azvârlitură de băţ de cazarmă.

Chiar el s-a dus la taverna respectivă, mărturiseşte domnul Hilditch. A băut apă minerală la Goose and Gander.

— Fiindcă sunteţi antialcoolic, domnule? Aţi băut apă minerală fiindcă aţi renunţat la băuturile tari?

Domnul Hilditch zice că nu. S-a dus la Goose and Gander fiindcă a simţit că aşa trebuie să procedeze, iar mai târziu şi-a dat seama că acţionase astfel gândindu-se la posibilitatea ca irlandeza să fi văzut trecând un autocamion al armatei, cum se mai întâmplă câteodată. Ceva legat de posibilitatea ca ea să fi înţeles, brusc, cât de întemeiate erau bănuielile tatălui privitoare la ocupaţia drăguţului ei. Ceva legat de posibilitatea ca ea să fi iscodit ici şi colo, încercând să dea de urma prietenului ei.

— Domnule Hilditch…

— M-aţi făcut să-mi golesc rafturile de medicamente, cu îndârjirea cu care m-aţi urmărit…

— Vă înşelaţi, domnule Hilditch. N-a stat în intenţia noastră să vă împingem la gesturi disperate. Nici măcar nu înţeleg ce anume vreţi să spuneţi.

— Aţi abordat subiectul fetei din Irlanda. V-aţi referit mereu la ea.

— Domnule Hilditch, v-am pomenit despre fata aia numai ca să vă lăudăm pentru generozitatea dumneavoastră. Am venit să vă adunăm şi pe dumneavoastră printre noi; pentru asta trecem zilnic şi pe la casele altora. Nicio legătură cu escroaca aia mică.

Domnul Hilditch clatină energic din cap. Le arată degetul tăiat în cutia de sardele. Sângele i-a picurat pe tava de vase, le spune, silindu-l să-şi pună întrebări despre sânge, să reflecteze la carnea crudă. Adaugă, spre şi mai marea înfiorare a Marciei Tibbitts:

— Aţi venit să mă conduceţi la mormânt.

— Ba nu, ba nu, domnule. Noi îi adunăm pe cei vii, n-avem treabă cu morţii. Aveţi gânduri funebre, lipsite de bucuria ce înfrumuseţează viaţa. Nu sunteţi în apele dumneavoastră. De mult am observat şi am spus asta.

— Fata mi-a povestit multe din viaţa ei. Mi-a spus cum a murit maică-sa, pe când străbunica a continuat să trăiască, cum taică-său lipea articole de ziar în albume. Am ieşit sâmbătă seară, pe ceaţa aia, s-o plimb cu maşina, dar din nu ştiu care motiv s-a furişat pe lângă mine şi dusă a fost.

Nu se mai întrerupe din vorbit. Hilditch e numele său, repetă. Joseph Ambrose, botezat astfel după un crainic de la radio, în timpul liber spărgător. Pe irlandeză o cheamă Felicia, un nume nou pentru el, purtat cândva de o revoluţionară. E destul de ciudat, dacă stai să te gândeşti, cum îşi capătă oamenii numele. E straniu şi în ce fel li se alocă vieţile. E uimitor ce li se întâmplă oamenilor, începând chiar cu el şi cu fata din Irlanda. Tot ce ar vrea este să ştie unde se află ea acum.

— V-ar fi cu siguranţă de mare ajutor, domnule Hilditch, dacă v-am arăta drumul spre Casa Adunării, ca să puteţi ajunge acolo oricând aveţi nevoie. Veţi întâlni oameni buni la suflet, gata să vă ajute să vă recăpătaţi liniştea sufletească.

— Parcă o aud, vine răspunsul domnului Hilditch, încântând-o şi mai mult pe Marcia Tibbitts. O aud călcând pe pietriş.

În noaptea aceea se înapoiase în casă şi găsise bara neagră de metal pe gresia din hol, unde îi scăpase fetei din mână.

— Domnule Hilditch, individa aia…

— Banii eu i i-am luat, ca s-o oblig să rămână cu mine. Dar şi aşa m-a părăsit.

Tipul e într-o ureche, comentează în sinea ei Marcia Tibbitts. Primul nebun de care a fost vreodată atât de aproape. Iar domnişoara Calligary, femeie cu experienţă, recunoaşte nota de adevăr din ultima lui declaraţie şi, după câteva frânturi de secundă, conchide că omul din faţa ei nu-i ceea ce pare a fi. A mărturisit, de bună voie, ceva care te lasă cu gura căscată. Din cine ştie ce impuls mârşav, i-a furat fetei banii, făcând prin aceasta ca alţii s-o afurisească în gând. Domnişoara Calligary îl roagă să-şi repete declaraţia, dorind să se asigure, dincolo de orice îndoială, că a auzit ceea ce a auzit. Ceva mai calm acum, bărbatul îi spune că e bântuit de închipuiri. Interpretează greşit realitatea, zice, şi le întoarce brusc spatele.

„Trădare” fusese cuvântul folosit, în particular, în ziua când aflase despre unchiul Wilf. Mentor şi prieten, se autoproclamase unchiul Wilf, şi cine l-ar fi putut acuza de minciună? El fusese sursa de informaţii privind viaţa regimentului, el îi inspirase visele marţiale. „În familia mea au existat dintotdeauna militari”, zicea unchiul Wilf, dar născocea totul pe măsură ce povestea. În momentul acela, praf şi pulbere se alesese de tot: nu exista nicio familie cu tradiţii militare, nici vorbă de aşa ceva, nu ca mentor şi prieten îi vizitase unchiul Wilf atâţia ani, nu ca să-i încurajeze lui chemarea. Profitase şi el de ce i se oferea, pentru ca până la urmă să se lehămisească şi să nu mai calce pe la ei. „Fii tandru, dragule”, hârâie din nou vocea răguşită, cu damf de gin.

Închide uşa de la intrare, trântind-o, de îndată ce vede în ochii femeii că a înţeles. Fireşte că nu despre platfus şi miopie fusese vorba: Dumnezeu ştie ce calomnii se răspândiseră, Dumnezeu ştie ce părere îşi formase sergentul de la recrutări. Toate erau minciuni, toate afirmaţiile negresei, cum că n-

o mai întâlnise pe irlandeză. Negresa ştie; altfel de ce s-ar tot înfiinţa la uşa lui? În imaginaţia ei neagră se regăsesc tatuajul făcut cu ruj, funda albastră frumos întinsă pe masa de toaletă, mânuţele de băieţaş care n-au mai crescut niciodată, hainele ce cad de pe un trup de femeie, goliciunea pe care o dezvăluie. Există mirosul puternic de colonie, de pudră de asemenea, în nările negresei, dar şi printre angajaţi, la bucătării şi la cantină, în debaralele zugravilor şi peste tot în birouri. Există şoapta, răspândită pretutindeni, cuvintele care s-au rostit, propria lui obedienţă. „Fii tandru, dragule”, cu glasul acela special, promisiunea, mereu încălcată, de a nu mai repeta cererea asta niciodată.

Nu e vina lui că, mai târziu, după ani şi ani, şi-au vârât nasul persoane care sunt în continuare indiscrete. A sperat, de fiecare dată, că aşa ceva nu se va întâmpla. De fiecare dată a nădăjduit că prietenia va dura veşnic, că două fiinţe se pot ajuta reciproc, iar străinii care le văd împreună vor spune că sunt făcute una pentru cealaltă.

Niciunul dintre trecătorii de pe Duke of Wellington Road, nicio gospodină grăbită, niciun copil sau persoană ce fuge la serviciu, niciunul dintre cei ce văd Numărul 3 de pe platforma de sus a autobuzelor care circulă într-o direcţie sau alta pe strada învecinată, nimeni nu are motive să zăbovească cu gândul la casa aceasta sau la unicul ei locatar. Niciun pieton nu este conştient că managerul cu probleme de aprovizionare al unei fabrici, un om plăcut, lipsit de duşmani, nu mai este capabil să simtă suferinţa.

În bucătăria cavernoasă a locuinţei sale, pantofii domnului Hilditch sunt frumos înşiretaţi, iar şireturile sunt bine legate. De sub manşetele pantalonilor i se văd şosetele cu romburi. Costumul este cel obişnuit, de serj bleumarin, vesta îi este încheiată, cu excepţia năsturelului de

jos. Poartă o cămaşă curată, cu butonii de manşetă la locul lor. Peste ea, cravata în dungi arborată întotdeauna. Ochelarii îi stau călare pe nas. S-a bărbierit acum o oră.

Uşa din dos nu mai este zăvorâtă, ba chiar stă întredeschisă, anume lăsată aşa. O lampă care, până a fost întuneric, a luminat pubelele de gunoi din curtea din spate şi a tivit tufişurile de laur şi mahonia arde în continuare. În bucătărie nu se aude niciun sunet.

La asfinţit, o pisică hoaţă, atrasă ceva mai devreme de uşa crăpată, revine şi de data asta se strecoară înăuntru prin deschizătură. Neagră, cu o zgardă la care a fost cândva ataşat un clopoţel, pisica a abandonat demult o viaţă domestică prea blândă pentru a-i satisface instinctele de felină. Fără zgomot, dă târcoale prin bucătărie, sărind din când în când pe diferite suprafeţe drepte, până când îşi desăvârşeşte inspecţia. Ochii verzi, romboidali, alunecă peste vesela de pe bufet şi peste emailul alb al plitei electrice, peste dulăpioarele şi rafturile de pe pereţi, peste robinetele de deasupra chiuvetei, peste scaunele de lemn, peste masa pe care zace, răsturnat, un taburet, dedesubtul unui trup omenesc atârnat. Trupul e spânzurat, cu ajutorul unui cordon electric flexibil, de singurul cârlig îngropat, pentru atârnarea jamboanelor, în tavan. Capul e căzut grotesc înainte, carnea adunată sub bărbie e ca un colac ce atenuează aplecarea într-o parte. Priveliştea nu prezintă interes pentru pisica prădalnică. Nimic n-o interesează, în afară de o crăticioară de pe sobă, în care se mai găseşte, pe fund, puţin lapte.

24

Fetele de la şcoala confesională urcă pe St Joseph's Hill, iuţind pasul la auzul bătăilor de clopot. Intrând pe porţile mănăstirii, discută între ele gâfâind, mişcând repede din picioare, roşii în obraji de efort. Sora Benedict le aşteaptă lângă geamul unei clase, unde s-au adunat deja alte şcolăriţe. În depărtare, o formă omenească sapă stratul în care vor fi plantaţi, curând, primii cartofi pentru recolta principală. Cum silueta care sapă îi aduce aminte de fata dispărută, sora Benedict murmură o rugăciune.

La Hickey's Hotel, un vânzător ambulant de articole de papetărie îşi verifică în agendă locurile de vizitat azi, tuşind din cauza ţigării peste resturile micului dejun. Deasupra prăvăliei cu biciclete şi cărucioare, pe Connie Jo o apucă greaţa matinală cunoscută acum cinci luni de prietena şi, pe atunci, noua sa cumnată. La Carierele Flannagan se încarcă în camioane piatra spartă, iar şoferii adastă lângă ele, fumând în tăcere. În curtea de la Co-op, Shay Mulroone ridică baloturi de plasă de sârmă cu motostivuitorul. „Dumnezeule, ce bucăţică bună", se entuziasmează, altundeva, Small Crowley, iar Carmel, fata la care se referă, spală podelele spitalului şi se întreabă dacă n-a fost prea des o bucăţică bună.

Bătrâna moare în ziua dinainte de a o suta aniversare. Cadavrul ţeapăn e scos din dormitor, rămas de acum neocupat. Ce ironie, spune lumea, să te cheme Domnul la el într-un asemenea moment, dar asta e.

Într-o noapte, bocancii gemenilor vânjoşi izbesc cu sete în coastele şi stomacul lui Johnny Lysaght, lăsându-l fără cunoştinţă în piaţă, la picioarele statuii. Faţa îi este plină de sânge, contuziile îi acoperă un ochi. Cei care l-au zvântat în bătaie nici nu şi-au scos ţigările dintre buze în timp ce-i

administrau pedeapsa. N-a fost rostit niciun cuvânt. Tânărul zace fără simţire unde a căzut, paharele lăsate să aştepte la barul lui Myles Brady sunt golite şi umplute din nou.

Fotografia unei fete în rochie de domnişoară de onoare trece de multă vreme din mână în mână. A fost examinată atent de la o circumscripţie de poliţie la alta, au fost înregistrate împrejurările în care a dispărut fata. După o vreme, atât informaţiile, cât şi fotografia se clasează.

O să se întoarcă, e încredinţat tatăl, chinuit de remuşcări. La împărtăşanie se căieşte de furia cu care se dezlănţuise atunci şi este iertat, dar nu se simte absolvit. Deretică în dormitor pentru a o întâmpina pe Felicia, înşirându-i scoicile pe suprafeţe ce-i aparţin de acum numai ei, golind sertarele de lucruşoarele bătrânei. Demontează patul străbunicii şi-l pune la păstrat în magazia din spatele casei. „Să ai credinţă”, îl îmbărbătează, într-o zi, maica stareţă, în grădina mănăstirii. „Acuşi-acuşi o să te duci acasă şi o să dai de ea, aşteptându-te în bucătărie.” Ştie şi el că aşa va fi, zice, ştie că o s-o găsească acasă. Iertarea ei e singura care contează. Se va întoarce ca să i-o ofere, aşa îi dictează firea ei bună.

Doamna Lysaght se duce la Chawke’s să cumpere aţă, o nuanţă albastru-deschis. Merge cu papiotele la uşă, să le examineze la lumină, dar nu e mulţumită şi le restituie. Or să mai primească marfă, i se spune, iar ea zice că va reveni. I-a trecut supărarea, ba chiar găseşte o anumită satisfacţie în ceea ce s-a întâmplat; plecând de la magazin, îşi repetă ideea şi procedează astfel de câteva ori pe parcursul unei zile. Lui Johnny i s-a dat o lecţie prin cursul pe care-l luaseră lucrurile; într-un fel, poate că tot ce s-a întâmplat a fost spre binele lui.

La bucătării şi în hale se ajunge la o concluzie. Administratorul cantinei, de atâta vreme o

componentă iubită a vieţii angajaţilor, se îmbolnăvise de o maladie misterioasă şi îşi curmase viaţa, încredinţat că deruta doctorilor prevestea un diagnostic neiertător. În sala de mese se organizează o chetă. Se trimite o coroană. La înmormântare participă lume multă.

La Numărul 3, pe Duke of Wellington Road, apar anunţuri că imobilul e de vânzare. „O proprietate colosală”, zice un agent imobiliar, conducându-i pe potenţialii cumpărători şi specificând că se va organiza o licitaţie şi toate vechiturile vor dispărea. Găsită pe aleea de pietriş din faţa casei, maşina defunctului a şi fost vândută. Totul aparţine statului, moştenitori nu există.

— Păi, e normal, nu? răspunde sergentul de poliţie când domnişoara Calligary insistă să-l informeze că acelaşi decedat, după propria lui mărturisire, suferea de halucinaţii. N-ar fi făcut una ca asta, domnişoară, dacă ar fi fost întreg la cap.

— Omul nu era ceea ce părea a fi.

— Se-ntâmplă că nu era, domnişoară. Fel de fel de lucruri se întâmplă. Dar, deocamdată, singura noastră certitudine este că bietul domn ne-a părăsit.

Domnişoara Calligary aduce vorba de Biblie, interesându-se dacă sergentul a avut vreodată ocazia să o consulte. Îi întinde o broşură. Pentru cel care moare, îl asigură ea, există paradisul pe pământ. Adaugă că mortul dăduse semne de interes când i se revelase acest lucru, le invitase în casă, pe ea şi pe mai tânăra ei prietenă, ca să le ceară detalii suplimentare. Dar, în acelaşi timp, fura banii oamenilor.

— Dumnezeu ştie pe unde o mai fi copila, continuă domnişoara Calligary. Ne rugăm zi şi noapte pentru sufletul ei.

— Daţi-i înainte cu rugăciunile, o sfătuieşte superior sergentul, lăsând să se înţeleagă cât de ocupat este în dimineaţa aceasta.

Îşi iau lumea în cap şi alte fete, fugind de mizerie sau dorind, pur şi simplu, să trăiască altfel. Mistere, sunt catalogate, când sunt observate în călătoria lor. În metropolele şi oraşele suficient de mari ca să beneficieze de trafic de carne vie, uşile Roverelor, ale Volkswagenelor şi Toyotelor se deschid ca să le primească înăuntru.

În casa domnului Caunce, fetele vin şi pleacă, încearcă să-şi amenajeze un culcuş în intrândurile prăvăliilor. Totul are un început, îşi zic ele, vârându-se în patul aşternut sub cerul liber. O vreme au statutul de persoane dispărute, pe urmă dobândesc o identitate nouă. Acum li se spune pleavă umană.

25

— S-a închis la micul dejun? se interesează, pe stradă, individul din adăpostul de carton.

Da, s-a închis, îi confirmă Felicia şi el sloboade un potop de sudalme, privind mânios în direcţia cantinei de caritate ce seamănă ca două picături de apă cu cea la care au dus-o pe Felicia, cu mult timp în urmă, Lena şi George. De atunci, a mai stat la coadă în nenumărate locuri pentru cafeaua de dimineaţă.

— Trebuie să te prezinţi din vreme, îi spune ea boschetarului, dar el îi ignoră dojana, continuând să mormăie înjurături în barbă.

Dacă se opreşte în cele din urmă, e ca să se intereseze cât e ceasul.

Felicia habar nu are. De mult şi-a vândut ceasul, ca şi cruciuliţa de la gât. A încercat să-şi vândă şi poşeta, dar n-a tentat pe nimeni. Tapper fusese cel care-i arătase cum să mărite ceasul şi cruciuliţa, cum să le vândă unui prieten vechi şi de încredere. A primit, în total, patruzeci de penny; destul de bine, după părerea lui Tapper. Locul unde a ajuns, tot mutându-se din oraş în oraş, din târguşor în târguşor, nu i se mai pare străin. Cunoaşte drumul până la râu şi acum, îndreptându-se într-acolo, ceea ce-i vine în minte este cum susţinea Effie Holahan că a văzut-o pe Fecioara Maria şi cum o contrazicea Carmel, asigurând-o că visase. Tipică pentru Effie, zicea Carmel, tipică incapacitatea asta de a trage linie între vis şi realitate. Biata Effie, cu ochii spălăciţi şi furunculoza ei, Effie care scăpa totul din mână! „Păi, nu toate visăm chestii din astea?” întrebase dispreţuitoare Carmel. Bălăbănindu-şi picioarele, aşezate pe gardul de piatră al mănăstirii, izbucniseră în râs, iar lui Effie Holahan îi năvălise sângele în obraji, se împurpurase ca un apus de soare. Cât este de departe acum, şederea aia pe gardul mănăstirii: cu

câteva ere mai îndepărtată decât întâlnirea cu Lena şi George. E deja istorie, după cum decreta vocea de la circumscripţia de poliţie în ziua aceea ce aparţine şi ea trecutului istoric.

Felicia îşi continuă drumul fără să cerşească. Oamenilor nu le place să-i deranjezi la ora asta, fiindcă se grăbesc la serviciu. Ea personal nu are nicio grabă. Iese soarele, împrăştiind fuioarele de nor, încălzindu-i faţa şi părul. Cu puţin noroc, îi va usca şi hainele udate peste noapte. Tot cu ere în urmă, primele două sacoşe i s-au dezintegrat; după un examen atent, menit să stabilească dacă-i mai pot fi de vreun folos, rămăşiţele lor au fost aruncate. Acum are alte pungi, în total cinci, pentru că-i place să colecţioneze lucruri pe unde trece. Uimitor de ce chestii se descotorosesc oamenii!

Mergând alene, dă din cap la gândul acesta şi pe urmă îşi aduce aminte de ziua când domnul Logan îşi inaugurase cinematograful, aşteptându-şi clienţii pe trepte, în costumul cu dungi ca trase cu creta şi cu un papion albastru la gât. Un fustangiu, îl descrisese tata, iar ea nu înţelesese semnificaţia cuvântului până nu-l întrebase. Mare viclenie, remarcase tatăl cu o altă ocazie, mare viclenie să mulgi industria de divertisment aşa cum proceda domnul Logan, care, încă burlac la peste cincizeci de ani, înregistrase un colosal succes cu sala de dans şi cinematograful. Filmul proiectat la premiera de gală fusese *Femeia în roşu,* iar Rose afirmase că dacă domnul Logan ar fi în căutarea unei mirese-copil, ea, una, n-ar zice nu şi toate fetele de pe gard, până şi Carmel, au icnit surprinse la auzul unei neruşinări atât de sfruntate.

Dar trebuie să te mişti neîncetat. Ajungi să cunoşti pe de rost vitrinele diverselor magazine, cum arată străzile în funcţie de vreme, feţele celor cu care te încrucişezi zilnic, ceasul de la H. Samuel[12], ceasornicele de la oficiile poştale şi pe cel din turnul primăriei, pe femeile care citesc

contoarele din parcări, circulaţia sugrumată din cauza schelelor, înconjurate de fâşii prevenitoare de plastic roş-alb, aprinderea vesperală a becurilor stradale. Continui să umbli pentru că aşa vrei, prin cap îţi trec tot felul de frânturi şi fleacuri. *Sfântă Fecioară, născătoare de Dumnezeu*… Prima oară când repetase rugăciunea se simţise adultă, simţind mărgelele rozariului reci, netede între degete. *Binecuvântată eşti tu între femei*… Candela de la scara din perete nu se stingea niciodată, ardea ca un bob roşu în întuneric, o pâlpâire slabă pe care nici n-o observai ziua, într-atât te obişnuiseşi cu ea. Tatăl ei se ridica în picioare la „Cântecul Soldatului" ori de câte ori îl auzea intonat, în timp ce alţii plecau, târşâindu-şi picioarele. Voia lui Dumnezeu, spusese în ziua morţii mamei, iar fraţii ei purtaseră pe mâneci romburi mari, negre, cusute de doamna Quigly. În ziua înmormântării strălucise soarele; la ora douăsprezece se aflau deja acasă, înainte de *angelus*[13]. „Crucea pe care o purtăm, spusese altă dată doamna Quigly. Fiecare lună ne aminteşte de ea." „Da, absolut, zisese – Carmel. Fiecare lună blestemată." Iar Rose întrebase, calm, de ce era de dispreţuit un bărbat mai bătrân, odată ce asigură mâncarea familiei?

La un restaurant cu servire pentru acasă, oamenii adună paharele de carton din care s-a băut cafea; trec funcţionari, fete strălucitoare şi proaspăt fardate, tineri în pardesie lungi, cu cordoane înnodate la spate. Toţi umblă repede pe străzile pe care tândăleşte ea, ocolind-o, un bărbat vorbeşte într-un telefon mobil. Un geam de vitrină este înlocuit: sticla nouă n-a fost coborâtă încă de pe suporţii unei furgonete. Cinci lucrători sunt gata să o fixeze la locul ei de cum va fi îndepărtat paravanul de scânduri ce astupă spărtura. Un taximetrist în trecere îl salută pe unul dintre muncitori, strigându-i şi un banc.

— Hello, Felicia.

Iată că e şi ea salutată, de un indian ce aranjează fructe pe taraba din faţa prăvăliei. Indianul îi adresează un cuvânt bun ori de câte ori trece, dacă nu e ocupat cu vreun client. Într-o seară, când îşi strângea marfa, i-a dăruit nişte kiwi. Oricum a doua zi n-ar mai fi fost bune, i-a spus. Felicia nu ştie cum se numeşte. Aseară, o femeie de la care a cerşit pe stradă a zis nu, dar apoi s-a răzgândit şi a rupt celofanul de pe un pachet de pâine tăiată felii, din sacoşă. Primeşte-o în loc de bani, a îndemnat-o, oferindu-i patru felii şi adăugând că ştie din experienţă că dacă i-ar da bani, i-ar cheltui pe băutură. Felicia n-a încercat s-o contrazică: te obişnuieşti cu ce-ţi spun oamenii, oricum nu contează.

E conştientă că nu mai este cea de altădată, nu mai este domnişoara de onoare de la nunta din toamnă, nu mai este fata care se acoperise cu o carpetă, pe bancheta din spate a unei maşini. Inocenţa ce a caracterizat-o cândva îi apare acum, după trecerea timpului, drept prostie, dar nu o reneagă, ba chiar o preţuieşte pe acea persoană pierdută, fiindcă a ajutat-o să ajungă unde se află acum. Despicând cu pieptul aerul unei dimineţi noi şi senine, după o noapte ploioasă, acceptă fără mirare seninătatea ce-i inundă sufletul, se bucură de prezenţa ei nouă, proaspătă. Bara de fontă de la grătarul sobei îi căzuse din mână din cauza fricii; aprinsese lumina fiindcă bâjbâise la uşa din hol, incapabilă să găsească lanţul. Nu nădăjduise să poată fugi; se rugase să n-o doară, sfârşitul, când avea să survină, să-i fie rapid. Novicea de la mănăstire îi spusese: maică-ta te aşteaptă în ceruri, Felicia. La asta se gândise când răsucise yala. Pe urmă, lumina din hol se proiectase afară în ceaţă, abia atingând maşinuţa verde de pe aleea cu pietriş. El stătea aplecat peste volan, ferindu-se de lumina ţâşnită brusc, acoperindu-şi ochii cu braţul. O rupsese la fugă, iar maşina nu pornise în urmărirea ei. Dar mânerele sacoşelor o tăiau la

degete, pentru că, din cauza grabei, nu le prinsese cum învăţase că e bine. Casele erau învăluite în pâclă, lămpile de pe stradă luceau şters, singurul zgomot era cel produs de tocurile ei şi dintr-odată ajunsese la artera principală, cu circulaţie intensă, unde duduiau camioanele şi farurile apăreau şters înainte de a irumpe brusc din ceaţă, albe sau galbene. „Cât pe-aci să nu te văd”, îi spusese camionagiul, iar mai târziu i se confesase că avea şi el două fiice, părul lui creţ îi strălucise, argintiu, când se oprise să dizolve un cub de supă Oxo în termos. De pe treptele unei clădiri necunoscute din oraşul unde o lăsase şoferul, Felicia privise cum se lumina cerul; se ridicase ceaţa. O nebună isterică şezuse o vreme lângă ea, o cisternă a salubrităţii trecuse încet, împroşcând strada cu furtunul şi măturând-o cu periile sul. Când se refăcuse liniştea, auzise vrăbii ciripind. „Am fost şi eu măritată cândva, i se destăinuise femeia. Cu Benny Hill.” Femeia auzea voci în cap: pe Benny Hill, pe Gary Glitter. „Faini băieţi. Gata de orice pentru tine.”

Aruncat într-un coş de gunoi legat de un stâlp de iluminat public, un pahar de carton a rămas ca prin miracol vertical şi cafeaua din el nu s-a vărsat. Felicia o bea şi găseşte şi o mare parte dintr-o pâinişoară rotundă, lipită de hârtia în care a fost coaptă. „Eşti cam tânără pentru o vagaboandă cu bocceluţe, nu crezi?” a întrebat-o cineva zilele trecute şi ea a zis că da, făcându-i plăcere să fie de acord. „Omagii!” a salutat-o aseară un bătrân, îngrijit îmbrăcat cu un palton şi o pălărie, care ieşise special din mulţime, clătinându-se în urma paharelor date pe duşcă, pentru ca să-i declare că seamănă leit cu Marilyn Monroe.

— Santa Ponsa! exclamă acum o fată. Fantastic!

Un domn pierde o secţiune a ziarului, îi alunecă paginile de sub braţ. Altcineva îl strigă, atrăgându-i atenţia că şi-a pierdut gazeta, dar el zice că nu-i decât secţiunea de Sport şi Afaceri. Felicia ridică

foile – s-ar putea să-i prindă bine cândva. „Nu-l port suferi pe Lovejoy[14]”, zice o altă fată, dar tovarăşa ei nu e de acord şi insistă că Lovejoy este sexy. O vitrină debordează de peruci, bărbi şi mustăţi false. *Recuzită teatrală,* explică firma roşie de neon, aprinzându-se intermitent. *Marele Emporiu!* Pe câmp, lângă vechea uzină de gaz, s-a urzicat, dar nici n-a simţit, nici nu s-a sinchisit. N-o apasă decât regretul că lăsase să i se fure bebeluşul: n-ar fi trebuit să se preteze la asta, dar nu mai este nimic de făcut. Acum se uită la viaţă din punctul unde a ajuns şi nu se mai lasă pradă gândurilor negre: ce s-a întâmplat, s-a întâmplat. Nu mai meditează la trădarea iubitului de altădată. A fugit de la un individ care ucidea fete. I-a fost dat să scape de el – iată gândul de care se leagă.

Ajunsă pe malul râului, se instalează pe un scaun plăcut încălzit de soarele autumnal. Ochii îi alunecă la întâmplare peste haine, peste propriile-i mâini şi picioare: pantofii găsiţi într-o pubelă, fusta dăruită de o femeie. N-o interesează înfăţişarea ei, nici povestea pe care o spune. Îi vin în minte Surioarele din Africa, rochiţele lor albe muiate de sudoare, din cauza nesănătoasei călduri din junglă. Rugaţi-vă pentru Surioare, le îndemna sora Francis Xavier. Îngenuncheaţi cu noi în Casa Adunării, implora domnişoara Calligary, bătând din uşă în uşă. Sfânta Ursula stătea vajnică la timonă, îmbărbătându-şi însoţitoarele când valurile aruncau vasul încoace şi încolo. Surioarele îngrijeau prunci diformi, copii ai foametei, cărora le ieşeau oasele prin piele. Priviţi penajul colorat al păsărilor! îşi îndemna domnişoara Calligary ascultătorii. Mirosiţi parfumul florilor! Fetele care au murit, a căror lipsă nu a fost simţită de nimeni, se plimbă oare printre florile înmiresmate, ascultă trilurile păsărelelor? S-au întovărăşit, oare, cu Sfânta Ursula, cea fugită în lume ca să scape de patul conjugal, sau cu Surioarele din Africa, plecate din oraşele şi orăşelele lor civilizate?

Populează, oare, fetele astea fără chip raiul despre care vorbea novicea, ating ele oare de-adevăratelea degetele Sfintei Fecioare? Elsie Covington şi Beth. Sharon şi Gaye. Jakki şi Bobbi. Sortite morţii pentru că tot nu ştia nimeni că nu mai sunt pe lumea aceasta. Ce necaz le transformase în victime? Au înţeles ce destin le fusese hărăzit, măcar cu o clipă înainte de a surveni deznodământul? Întrebările acestea sunt felul ei de a le jeli.

Scotoceşte într-o sacoşă şi scoate paginile de ziar culese de pe stradă. Tommy Griffiths în creştere, Lone Ranger a câştigat cu cinci la patru, un campion olimpic s-a făcut de ruşine, managerul unei echipe de fotbal s-a pensionat. Mai citeşte puţin, apoi Tapper îi revine în minte. Bun, frumoasă privelişte: fântânile arteziene şi cei patru lei cu coamă a neagră[15], îi vedea pentru prima oară. Al dracu' de frumos, zicea Tapper, Imperiul dracului în plină glorie, Charles James Napier[16] pe piedestal fiindcă ştia cum să se poarte cu soldaţii. Pe John Reginald Christie nu l-au pus pe un piedestal, el era altă mâncare de peşte, fiindcă ştia să se poarte frumos cu femeile. Uite, acolo l-au prins, zicea Tapper, arătând spre pod. Uite, acolo şi-a luat ultima masă în libertate, la Lacy Dining Rooms, varză cu slănină. Acolo avea un bar de noapte femeia care a împuşcat un şofer de formula unu. E plin oraşul de puncte de interes. Toate legate de viaţa omului.

Redland vinde trei sucursale din Steetley, anunţă paginile din secţiunea de Afaceri. *Moneda americană deţine o poziţie-cheie.* Ţi-ar plăcea să te mângâie briza pe malul mării? a întrebat-o Tapper şi au plecat cu trenul, cu biletele găsite într-o poşetă furată. Ia uită-te la ăia, a îndemnat-o el, arătându-i doi bărbaţi încotoşmănaţi în blănuri ca de urs, coborâţi dintr-o limuzină strălucitoare, care ţineau uşile pentru două doamne. Nu vă supăraţi, domnule, i se adresase Tapper unuia pe faleză –

marea era verde sub coamele de spumă albă – iar individul îi poruncise s-o şteargă. Nu te supăra, spusese un altul, într-un bar unde se transmiteau lupte libere la televizor. Nu te supăra, dar am impresia că mi-ai luat ţigările.

Era înalt ca un stâlp de telegraf, Tapper ăsta. Se îndoia de mijloc ca să-i bată pe umeri pe barcagii; parte din joc. Alaska-i locul ideal, spunea, şi apoi, din nou: Johore Bahru. Dar e mai probabil că Tapper a fost iar închis. Ăsta-i Tapper – el însuşi o spunea şi parcă şi Lena zicea la fel, mai-mai c-o poţi auzi. Cum să păstrezi legătura cu o persoană care tot intră şi iese? Petrecuse cu Tapper o singură săptămână, mai mult decât cu Lena şi George, mai mult decât cu Kev şi cu femeia ciungă.

Soarele e cald de-a binelea acum, apa râului curge placid. Nişte pescăruşi încearcă să stea în echilibru pe parapetul din faţa ei, pe râu trec mici ambarcaţiuni. Şirul de copaci care sparge monotonia asfaltului expune coroane pline de frunze ruginii. Încă în raza ei vizuală, nişte siluete miniaturale păşesc voiniceşte pe un pod îndepărtat, creaturi care se prea poate să nu fie reale. Un pescăruş îşi aţinteşte ochiul asupra ei, aşteptând fărâmituri de pâine; ceilalţi îşi iau zborul. La un megafon, undeva, o voce puternică. De peste râu, un sunet de claxon.

Felicia nu e flămândă. Vor mai trece câteva ceasuri până să i se facă foame, iar atunci va găsi resturi aruncate prin coşuri. Bolta cerului e azurie, de un albastru compact, foarte puţin decolorat pe margini. Îşi mişcă palma încolo şi încoace pe o scândură a băncii de sub ea, mângâind cu degetele lemnul neted, pe care îl simte altfel acolo unde s-a cojit vopseaua şi au ieşit la suprafaţă fibrele. *Mort împreună cu ceilalţi în 1938* fusese inscripţia gravată pe o altă bancă, iar George îi spusese că trimisese o felicitare episcopului de Bath şi Wells, cu o poezioară ştiută de el, niciunul nu-i mai bun sub soare decât stejarul sau arţarul. *Carmel*,

cioplise cineva în scoarţa unuia dintre pomii din piaţă, desenând şi o inimă în jurul numelui, Rose credea că fusese fie Packy Egan, fie Lomasney. Poate că Rose este acum doamna Logan şi locuieşte într-o casă arătoasă de pe Mountrath Road. Se întâmplă lucruri dintre cele mai bizare.

Locul gol din gingie, de unde i-a fost extras un dinte acum două săptămâni, n-o mai doare. Îl pipăie cu limba, strecurându-i vârful în cavitate, amintindu-şi cât o chinuise. „Cunosc eu o dentistă care te scapă de el.” Galezul, Davo, îi făcuse propunerea şi se duseseră împreună, fiindcă el cunoştea drumul. Nu mulţi şi-ar bate capul cu durerea ta de dinţi, i-a spus Davo, nu mulţi cred că şi în gura unei haimanale se pot ivi măsele stricate. „Să vii ori de câte ori ai nevoie, îi spusese dentista. Nu are rost să suferi.”

Felicia împătureşte mărunt secţiunea de Sport şi Afaceri şi o strecoară într-o sacoşă. „OK?” o întrebase şoferul unui autocamion ce transporta cuptoare, iar ea răspunsese că da, fiindcă aşa se cuvenea, în schimbul unei călătorii de trei sute de kilometri, era unica ei modalitate de plată, şi trebuia să se întoarcă. Durase o noapte şi o jumătate de dimineaţă, cu trei camioane şi o furgonetă, dar trebuise s-o facă: n-ar fi putut să nu se întoarcă la Numărul 3, pe Duke of Wellington Road. Trebuia neapărat să afle, şi pe urmă aflase, îi spuseseră totul agentul imobiliar care pusese anunţul de vânzare şi încă cineva. Mai târziu, când se odihnea pe un scaun public, o strigase o voce. „Copila mea!” se extaziase domnişoara Calligary şi pe obraji îi curseseră lacrimi de emoţie, în timp ce o implora pe Felicia s-o ierte şi-l ocăra cu foc pe defunct.

Felicia îşi dezleagă broboada şi-şi desface haina la piept, să o pătrundă soarele. Pescăruşul stă nemişcat pe parapet, ochii lui mărgelaţi o pironesc în continuare. O adiere scutură coroanele arborilor de lângă trotuar şi cad primele frunze obosite ale

unui nou septembrie. Una pluteşte încet, coborând lin, până când ea întinde mâna şi o prinde în palmă. O contemplă minute întregi: nu e veştejită, a căzut înainte de vreme. Gândurile pun din nou stăpânire pe ea.

Ce nenorocit, ce nemernic, ce batjocură de om, cu lentilele lui groase şi mânuţele în contrast cu restul trupului, cu psihicul lui de călău. Faptul că ea mai trăia îl dusese pe el la moarte, dar Felicia se ferise s-o recunoască în ziua aceea, când îl auzise vorbit de rău; nu susţinuse că era un individ mult mai îngrozitor decât unul care se preta să fure banii unei fete fără căpătâi, nu pomenise de crimele lui, fiindcă ce rost ar mai fi avut, de vreme ce îşi venise singur de hac? „Te implor, copila mea, întoarce-te printre noi!” strigase domnişoara Calligary, dar Felicia refuzase cu o mişcare a capului, deşi îşi amintea de generozitatea şi prietenia celor de la Casa Adunării, când se dusese prima oară la ei. Clătinase din cap la fiecare repetare a invitaţiei şi, între două implorări, ascultase povestea vizitelor făcute pe Duke of Wellington Road, la Numărul 3, aflase cum domnişoara Marcia Tibbitts considerase iraţională comportarea proprietarului, aflase şi ce se întâmplase la secţia de poliţie, după descoperirea sinuciderii, cu sergentul care le ascultase distrat. În cele din urmă, domnişoara Calligary şi domnişoara Marcia Tibbitts se îndepărtaseră, fără tragere de inimă, ieşind pentru totdeauna din viaţa Feliciei.

Gândurile i se mută din nou la altceva: la o mamă prăbuşită pe podeaua bucătăriei şi la scoicile primite mai târziu, ca un fel de compensaţie izvorâtă din bunătate; la ouă de pasăre stropite cu verde şi la cântecele lui John Count de atunci, când nu se vedea niciun semn de supărare în ochii tatei; la dureroasa rană prin care o femeie protestase împotriva infamiei de a fi fost abandonată de soţ şi la iubirea acelei femei pentru fiul ei, la fel de tandră ca un cancer. Pierdut

înăuntrul unui ucigaş, existase un suflet ca oricare altul, un suflet care cândva trebuie să fi fost puritatea întruchipată.

Asemenea meditaţii, cândva cu totul străine de firea ei, îi umplu Feliciei ziua. Nu caută să întrezărească vreun sens în gândurile care îi trec prin cap, aşa cum nu caută un înţeles nici în călătoria ei fără ţel, cum nu găseşte niciun model semnificativ în învălmăşeala de oameni şi momente care-i alcătuieşte viaţa; dar gândurile sunt prezente. Singură, nemaifiind o copilă, nemaifiind fată mare, merge, cu insistenţa celor recunoscători, din loc în loc, de pe o stradă pe alta, înfăşurându-şi picioarele în cârpe, murată de ploaia ce străbate prin haine, dârdâind de frig când în jurul gurilor de canalizare se formează o pojghiţă de gheaţă. În timpul zilei, norii gonesc pe cer sau stau neclintiţi, se îngrămădesc peste discul soarelui, în infinite nuanţe de gri, sau înaintează, negri şi ameninţători, în rânduri strânse, ca nişte fioroşi monştri atmosferici. Dar tot ei sunt şi fuioarele subţiri, ca de fum, împinse de zefiri, bulgării albi şi mari, moi ca puful de lebădă, dungile purpurii de pe cerul dimineţii. Uneori, toată ziua cerul este de un albastru gol, de o limpezime strălucitoare sau înnegurat de ceaţă, fundal pentru fusiformii copaci ai iernii sau pentru verdeaţa abundentă a verii. Noaptea, oraşul radiază, cald. Solitudinea ei de la ceasul aurorei este impregnată cu fericire.

O nouă adiere blândă îi suflă frunza din palmă. Pescăruşul insistent se plimbă ţanţoş pe parapet, aşteptând în continuare fărâmiturile ce nu i se oferă. Cineva s-a oprit, nesilit de nimeni, şi a chemat o ambulanţă pentru Hanna cea Mută, care zăcea în nesimţire pe stradă. Doamne bine intenţionate aduc noaptea supă – nu uită niciodată să vină, indiferent de vreme. Dentista i-a spus că n-are rost să sufere. Dentista aceea şi-a dedicat viaţa dinţilor putrezi ai celor fără căpătâi,

murdăriei şi duhorii oamenilor străzii. Mărinimia ei este un mister cu mult mai adânc decât acela al răului care deforma fiecare cuvânt, fiecare mişcare ale unui anumit bărbat. Un gând nou: dacă ai putea, le-ai pune pe toate în cuvinte, dar uneori nu e uşor să exprimi lumea în cuvinte.

Un idiot care se uită nătâng, un prost care tropăie spre nicăieri; zdrenţe de compătimire obosită sunt aruncate în direcţia unde a apărut o siluetă, înainte ca privirea nerăbdătoare să se mute la altceva. Vor fi alte oraşe, străzile altor metropole, alţi oameni ca Tapper şi George şi Lena, alţii de felul lui Kev, Davo şi Hanna cea Mută. Peste tot va întâlni filantropie, adăpost, compătimire şi dispreţ; întotdeauna şi pretutindeni va exista norocul ce-i separă pe cei vii de cei morţi. Aceiaşi oameni i se furişează în gând: Sfânta şi Surioarele, Elsie Covington şi Beth, Sharon şi Gaye şi Jakki şi Bobbi, mama ei, neîmbătrânită nici măcar cu o zi. Să fie adevărat că s-au întâlnit printre florile înmiresmate, că sunt izbăvite şi binecuvântate? Ar fi şi ea cu ele acum, dacă ceea ce urma să se întâmple s-ar fi întâmplat. Dar, reflectează ea, cu nesiguranţa inspirată de modestie, dacă i s-ar cere, ar alege de fapt tot siguranţa pe care o cunoaşte. Îşi răsuceşte palmele, pentru ca razele soarelui să cadă pe ele din alt unghi, şi-şi lasă uşor capul pe spate, să-şi încălzească şi celălalt obraz.

WILLIAM TREVOR
„Trevor este cronicarul desăvârșit al tristeții, al singurătății și neîmplinirii."
The Sunday Telegraph
„Prin acest roman, Trevor oferă cititorului o reprezentare aproape fotografică a Angliei sfârșitului de secol XX."
Time
„Un idiot care se uită năuc, un prost care tropăie spre nicăieri, zdrențe de compătimire obosită sunt aruncate în direcția unde a apărut o siluetă, înainte ca privirea neîncăpățânată să se mute la altceva. Vor fi alte orașe, străzile altor metropole, alți oameni [...]. Peste tot va întâlni filantropie, adăpost, compătimire și dispreț, întotdeauna și pretutindeni va exista norocul ce-i separă pe cei vii de cei morți."
William Trevor, Călătoria Fericirii
Călătoria fericirii
www.humanitas.ro
HUMANITAS

{1} Până în 1970, lira sterlină conţinea douăzeci de şilingi (n. tr).

{2} Eamon de Valera (1882-1975), politician şi om de stat irlandez, născut în Statele Unite. A fost prim-ministru şi, ulterior, preşedinte al Republicii Irlanda între 1932 şi 1973 (cu intermitenţe) (n. tr.).

{3} La 5 noiembrie în Anglia se sărbătoreşte dejucarea Complotului Prafului de Puşcă din 1605 „The Gunpowder Plot" al lui Guy Fawkes de a arunca în aer Parlamentul şi pe regele Charles I, ca răzbunare împotriva asprelor legi anticatolice. Sărbătoarea, numită „Guy Fawkes Night", e marcată prin focuri de artificii (n. tr.).

{4} Nume familiar dat drapelului britanic (n.tr.).

{5} „Orice piatră rostogolită se simte singură / Când casa, dulcea casă, e departe" (n. tr.).

{6} „N-am crezut că inima îmi poate tânji atâta / De ce m-oi fi decis să hoinăresc?" (n. tr.).

{7} Colonelul Sanders este fondatorul lanţului de restaurante Kentucky Fried Chicken, a cărui lozincă este *It's Finger Lickin' Goo* (n. tr.).

{8} „Din toţi copacii mândri care / Bătrânei Anglii îi umbresc hotarul, / Niciunul nu-i mai bun sub soare / Decât stejarul sau arţarul." (n. tr.).

{9} Irlanda este una dintre puţinele ţări catolice europene în care avortul este interzis prin lege (n. tr.).

{10} Sfântul patron al Irlandei, sărbătorit pe 17 martie (n. tr.).

{11} Poreclă dată soldaţilor britanici, datorită uniformei lor, negru cu cafeniu (n. tr.).

{12} Celebră firmă engleză de bijutieri (n. tr.).

{13} Rugăciune catolică, rostită dimineaţa, la prânz şi seara, în sunetul clopotelor bisericii (n. tr.).

{14} Personaj al serialului TV cu acelaşi nume, interpretat de actorul Ian Shane (n. r.).

{15} Vedere din Trafalgar Square, Londra (n. tr.).

{16} Sir Charles James Napier (1782 – 19853), general britanic (n. tr.).

Table of Contents

1	4
2	10
3	19
4	28
5	44
6	53
7	65
8	77
9	88
10	98
11	112
12	120
13	138
14	154
15	167
16	170
17	173
18	178
19	188
20	194
21	204
22	218
23	231
24	250
25	254